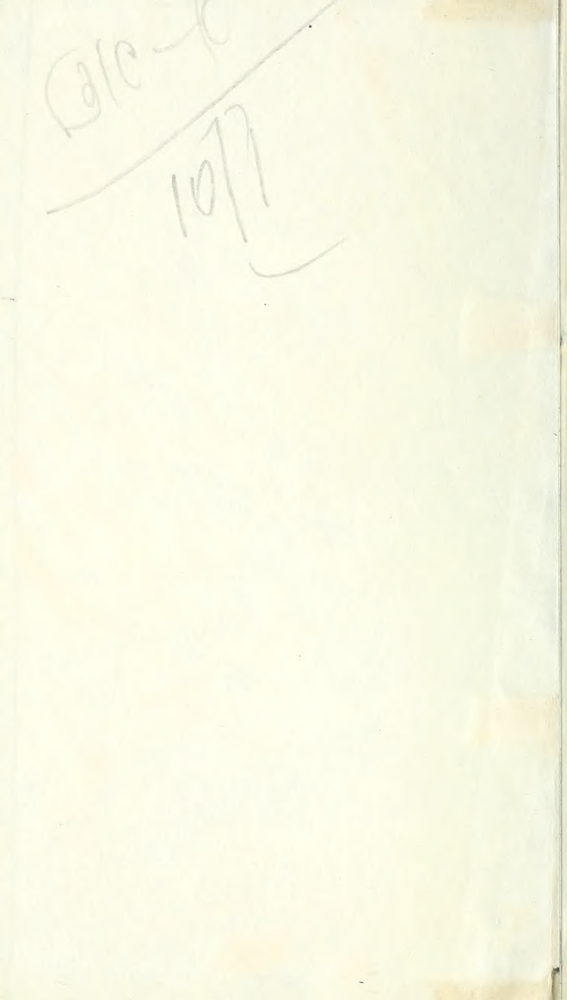
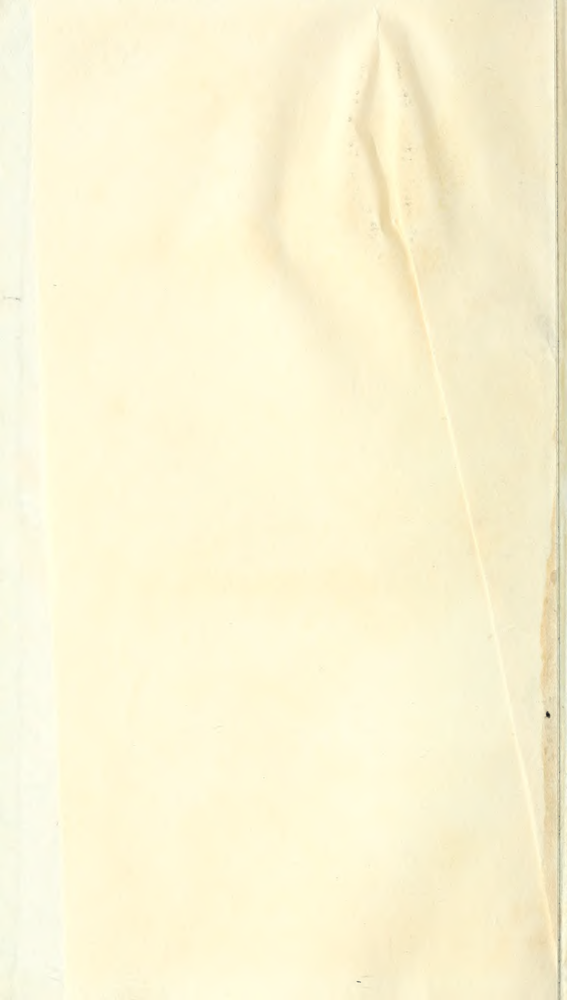

3 1761 03527 5734

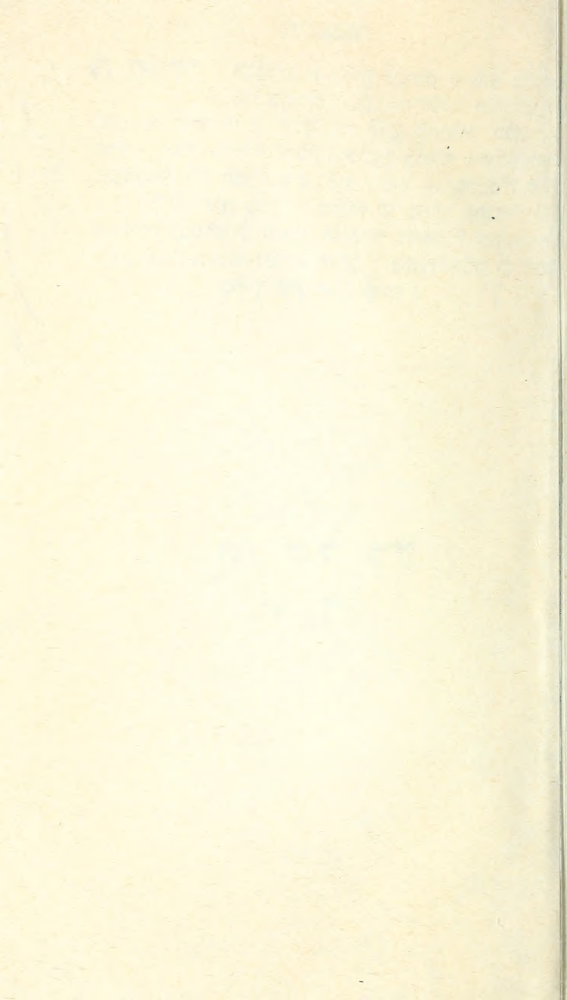

ה זאייר נעלמוכום וואיין לברכה די אשר גאלנו
אלי כתבנא תפסיר דייאלהא בלערבי ·
כוונתינו כיינא באש יערף כל אדם אתפסיר דלברכה
וברך · ומא באש יבארכהא בלשון הקדש ויעאוודהא
בלערבייא אחראס · כיף אלי מביין פי הרשב"ץ ח"ג
סימן קכ"א · ומן סבת די שופנא פי סאייר להגדות די
מכתובין בספאניול עמלנא אתפסיר דייאלהא בספאניול
עליה אחנא כתבנא לערבי דייאלנו · באש יפהאם כל אדם
שאיין יקרא עלא פומו ;

ת"ו ש"ל ב"ע

די טי דינים די מה בייכהסומש פי

רנה וישועה חלק א'

א פי סי' ט"ו ס"ח די"ט ע"א כתבנה ואיין לענגה
די מי פירות ילטחאק יעמלבה קל מן השיעור
כאש מא יתחייבש בלחלה ויסלק מן מחלוקת הפוסקים ·
תעלמי אלי האר אדין מא יתכת ניר פילעבנה די מענוכה
כלמה דלפירות כמאל הליס לחלו ווניכה וגירו · ולאכן
לענגה די מענגה בשראב אוולה כוית די הומאן ז' מיני
מסקין · מחוייבת בלחלה ויקדר יבארך עליהא (ש"ע) :

ב פי סי' ח"י סי"ג כתבנה אירה גא תענית בכורות
בלחאר · לעאדה ילומוק פי יום לכתים די
נאו · ומרשוס תמה מן לסאן מר"ן · ורהאו ט"ס וילטחק
יכון מן לסאן מור"ס · ובעד אמה מר"ן מה ענרוש כהאר
אדין · מן סכת די ליכנה ארוב דלעולם מדאריין בהאר
הסברה · עליהא רשמנהאם :

ג פי סי' כ"נ ס' יו"ד מכתוב לענין דלמזונה דלמה
וכו' ורהאו ט"ס כאיין · וילטחאק יקול
התאעמיר דלכיסאן כשראב ולמזינס דייאלהום תכון
עלא ייד לניר ומא יעמלהומש בעל הבית ברוחו :

ד פי סימן כ"ד ס"ב כתבנה מן לסאן הרב ערך
השלחן · אירה כאן פי דיך השאעה די ורחן
עמל מים קטנים ובפל יידו מלווס יבארך על נטילת
ידים · ודאכה ראכה לחנה וואיין האר אדין מהוטי לחית
בעד אמה קאלו הרב ע"הש יסמחלנה לאיין מר"ן כ"ו
פי סי' תע"נ גאב האר הסברה ומא קורדאהש עליהא ·
ואחנה בכר קבלנה עלינה הוראות מר"ן :

תחתית ההר כולו תוכו לרגלו · מלאכי אלהים עולים ויורדים בו : נרדי

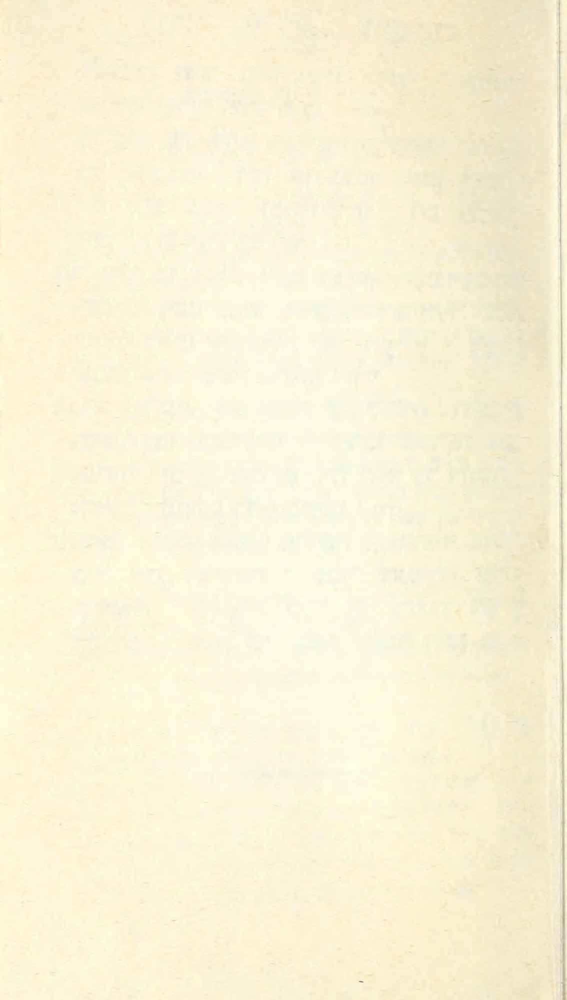
רצה בהר סיני לתת תורתו · עליו ובו ירד עם כל מרכבתו · ויצו את נביאו נאמן ביתו : לא יגעו בהר ובקדושתו · רק במשוך היובל הם יעלו בו : נרדי

הר סיני בו נגלה לעם זיבהו · ישם שם חק ומשפט ושם נסהו · עשר דברותיו שמה צוהו · לרום המעלות אז העלהו · למכון שבתו אשר שמה מושבו : נרדי

מכתב אלהים הוא חרות על לוחות · השביע נפשות בו בצחצחות · וירבו שמחות נסו אנחות · ובעת שומעם קולו יצאו כל רוחות : והחזיר נשמתם להם בטובו : נרדי

משואה ומספר מפלט החישה · והוציא מתוך בור אבן הראשה · סמוך הנפילה ערה קדושה · נשמת כל חי תברך נערץ בקדושה · ורוח כל בשר נשמת חיים בו :

נרדי וכו׳

שלישי בינה יסתיר · עינים היא מאירה :
אור חסד רבי יהודה · גבורה יצחק ילדה ·
תפארת יוסי סודה · גדול גבור ונורא :
בנצח רב חזקיה · רבי ייסא הוד היה · יסוד
לרבי חייא · ואינון תמכי תורה :
רחל תמלא ברוב · יוסי למלכות קרוב · טוב
שכן מאח קרוב · הוא זיוה הוא הדרה :
היא עולה לשמי מרום · עד חסד נקרא דרום ·
עולים שניהם לרום · בסוד מ"ן קבלו תורה :
מאור שמים חכמה · בינה אור ארץ רמה ·
וגדלה וגם עצמה · שבעתים שיעורה :
חי זך קיים נעלה · ישמיר אומה געולה ·
ויתרומם למעלה · ויתברך שם נורא :

פיוט לשבועות חברו הרב הגדול המקובל המופלא

כמוהר"ר **אברהם בן מוסא** זיע"א

סימן אברהם

נרדי נתן ריחו מלך במסבו · יום עשה יי
נגיל ונשמח בו :

אל נתן לעמו תורה תמימה · יפה כלבנה ברה
חכמה · נותנת לפתאים דעת ומזמה · ירדה
משחקים משמי רומה · לעם אשר אהב בכל
לבבו : נרדי

בחר ביעקב לנחלה לו · ישראל לסגולתו חלקו
וחבלו · בהנחל עליון גוים המה גורלו ·
תחתית

די כשף בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי אַשְׁרֵי יוֹלַדְתֶּךָ · אַשְׁרֵי הָעָם הֵם לוֹמְדֶיךָ · וְאַשְׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוֹדֶךָ · לְבוּשֵׁי חֹשֶׁן תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ : בר יוחאי

אבייאץ וואלדתך · אבייאץ קוומך · יא מסקאל גמאעתך · עארפין סררך · תכון מעאנא זכותך · פלחין נקרא עולמך · זוהר ואתיקונים די עמל בר יוחאי :

פיוטים

פיוט זה מדבר לכבוד הרשב"י רבינו וגם חבירו הרב הגדול כר המערבי המקובל האלהי

כמוהר"ר **אברהם אזולאי** זיע"א

סימן אני אברהם חזק

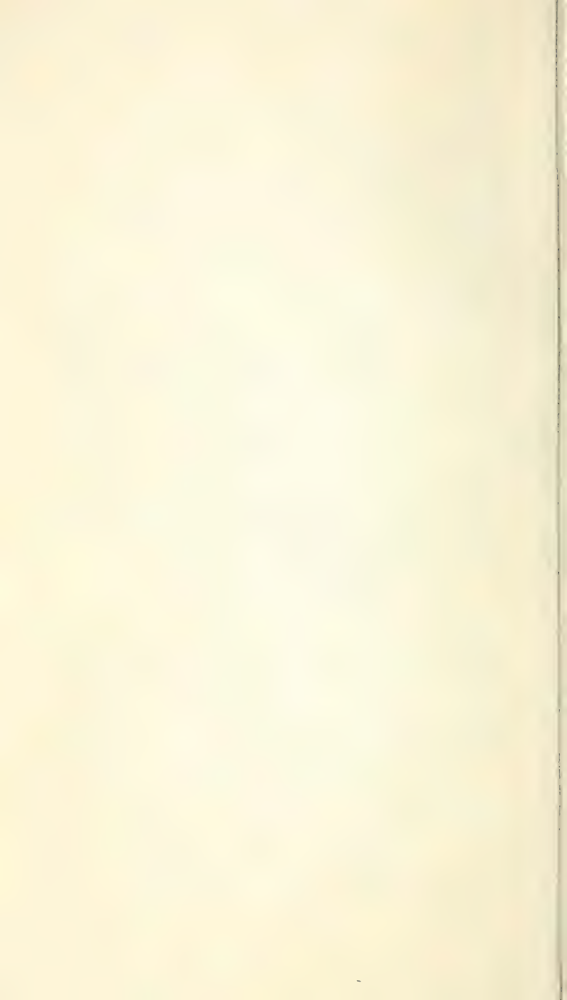
אודה לאל שיר נעים · בתוך אהובים רעים · את גודלו הכל יודעים · בפיהם אומרים שירה :

נתן לנו סוד תורה · על יד משה מאירה · ורשב"י גילה אורה · וחבריו עשרה :

נרמזים בספירות · עליונות המאירות · עשר חברים אורות · חכמה ובינה ברה :

ירמוז הגדול כתר · שני לו חכמה יכתיר ·

שלישי

מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים • שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת סוֹד חֲמִשִּׁים • קָשַׁרְתָּ קִשְׁרֵי שִׁין קְשָׁרֶיךָ : בר יוחאי

זוול גבני וגארי • יא ראב אדונייא • גמאע סגארי וכבארי • צאווי עינייא • וכות מול אזוהרי • וצחאבו לכולייא • יגיבלנא אלמשיח • בזכות בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי יוֹד חָכְמָה קְדוּמָה • הִשְׁקַפְתָּ לִכְבוֹדוֹ פְּנִימָה • שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה • אַתְּ כְּרוּב מִמְשַׁח זִיו אוֹרֶךָ : בר יוחאי

ראבי יבני אלמקדס • ובלאד ציון תעמאר • בארכת אלמוקאדס • די עמל אזוהר • הווא יחייה כול נפס • נסא מעא רגאל • יגמאע גלוואתי • אלעאצים אלחי :

בַּר יוֹחָאי אוֹר מֻפְלָא רוּם מַעְלָה • יָרֵאתָ מִלְּהַבִּיט כִּי רַב לָהּ • תַּעֲלוּמָה וְאֵין קוֹרֵא לָהּ • נַמְתָּ עַיִן לֹא תְשׁוּרֶךָ : בר יוחאי

קאדר מולאנא • יבני מן גדיד • מקדסו פי איימנא • קאריב ליסו בעיד • ויקאיים צולטאננא • משיח בן דוד • בזכות אסודות

נֶאֱמַר בַּעֲבוּרֶךָ : בר יוחאי

דכלוק דדונייא · ותכוון מן שאנו · לירה
אשוכראנייא · ראצא אללה עאנו · כביר
דלחברייא · עשרא כוואנו · יסמעו אסורות ·
מן פום בר יוחאי :

בַּר יוֹחַאי נֶאֱזַרְתָּ בִּגְבוּרָה · וּבְמִלְחֶמֶת אֵשׁ דָּת הַשַּׁעְרָה · וְחֶרֶב הוֹצֵאתָ מִתַּעְרָהּ · שָׁלַפְתָּ נֶגֶד צוֹרְרֶיךָ : בר יוחאי

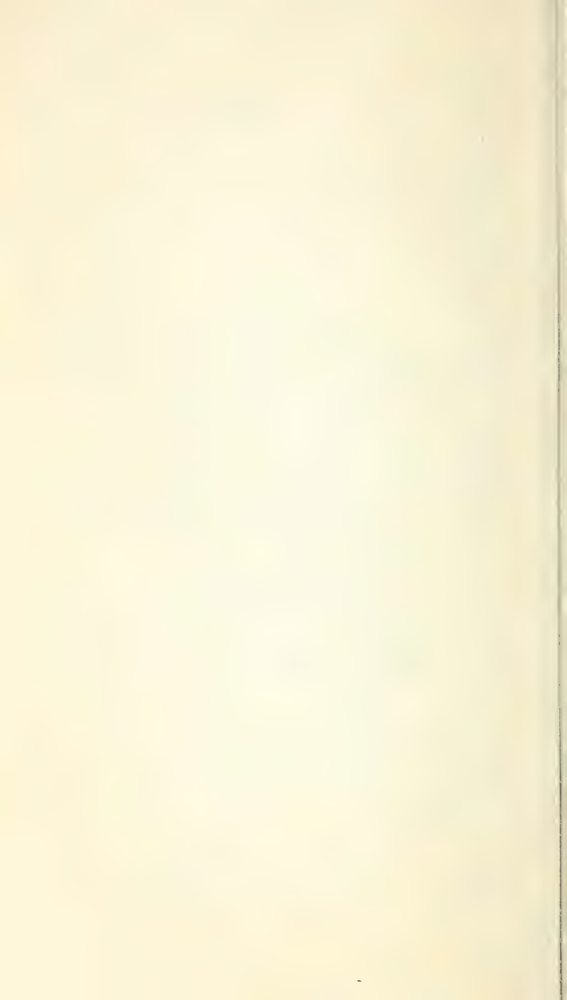
מן טיחאת לערייאן · נצררת בעינך · רגעו
רמאץ אטאפייאן · כדס עצאם קודאמך · עולם
סידנא מזייאן · מחלא מקאמך · פי מירון
כברו מערוף · סידי בר יוחאי :

בַּר יוֹחַאי לִמְקוֹם אַבְנֵי שַׁיִשׁ · הִגַּעְתָּ לִפְנֵי אַרְיֵה לַיִשׁ · גַּם גֻּלַּת כּוֹתֶרֶת עַל עַיִשׁ · תָּשׁוּרִי וּמִי יְשׁוּרֶךָ : בר יוחאי

הווא מקאמך עאלי · אציורא תמא · כותאב
אתנזילי · באסמך ירוסמא · ארסביח
ואתהלילי · לכביר אלעולמא · מתל סידנא
מוסא · סידי בר יוחאי :

בַּר יוֹחַאי בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים · קַו יָרוֹק

מחדש

נאר • ווקת אסייר אשאפיע • יקול אזוהר •
אסמו למוקאדם רבי שמעון בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי מוֹשַׁב טוֹב יָשַׁבְתָּ • יוֹם נַסְתָּ יוֹם אֲשֶׁר בָּרַחְתָּ • בִּמְעָרַת צוּרִים שֶׁעָמַדְתָּ • שָׁם קָנִיתָ הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ : בר יוחאי

יום אהרב מן רערא • ווקעד פמערה • רבי אלעזר פי גודרא • קער מעו יקרא • ראבי נצר מן לקצא • נבתלהום סגרא • ועין דלמא עצימא • מן גנת אלחי :

בַּר יוֹחָאי עֲצֵי שִׁטִּים עוֹמְדִים • לְמוּדֵי יְיָ הֵם לוֹמְדִים • אוֹר מֻפְלָא אוֹר הַיְקוֹד הֵם יוֹקְדִים • הֲלֹא הֵמָּה יוֹרוּךָ מוֹרֶיךָ : בר יוחאי

שמס טייב וצאפי • וצאוו אלעאגיב • אדכל וברג עאפי • וערף אלגאריב • גאמיע לפלך ומא פיה • קודאמו קאריב • ואלמולוך וצאדם • אלמיית ואלחי :

בַּר יוֹחָאי וְלִשְׂדֵי תַּפּוּחִים • עָלִיתָ לִלְקוֹט בּוֹ מֶרְקָחִים • סוֹד תּוֹרָה כְּצִיצִים וּפְרָחִים • נַעֲשֶׂה אָדָם

לָאם תַסְרַק :

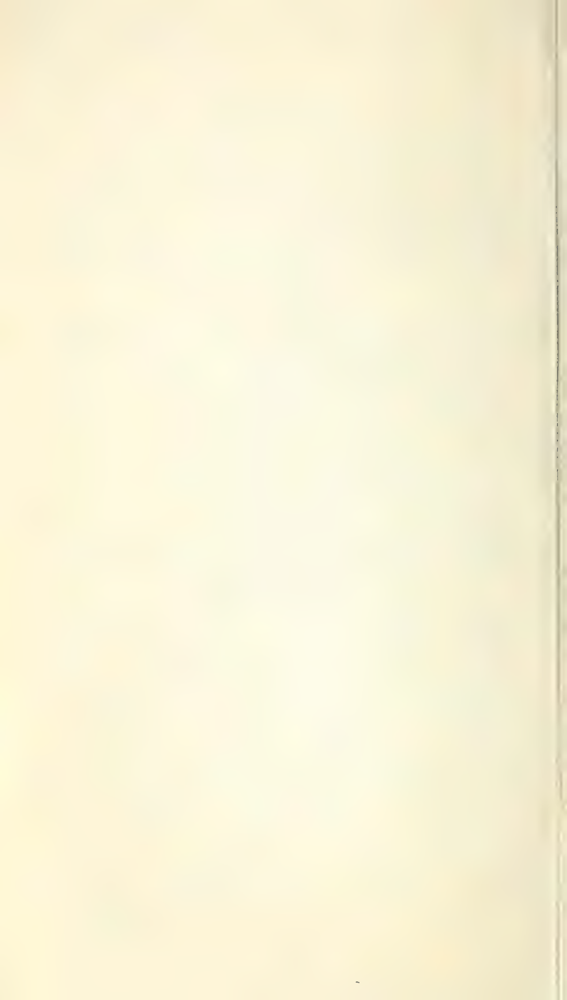
לָא תַסְהִיר בְּחַבְרָךְ סַהֲדוּתָא דְשִׁקְרָא :
לָאם תַשְׁהַד עֲלָא סַאחִיבַךְ שַׁהָארָא בָּאטֵלָא :
לָא תַחְמִיד בֵּית חַבְרָךְ לָא תַחְמִיד אִתַּת
חַבְרָךְ וַעֲבְדֵיה וְאַמְתֵיה וְתוֹרֵיה וַחֲמָרֵיה וְכָל
דִּי לְחַבְרָךְ :

לָאם תַשְׁתַהִי מַנְזִל סַאחִיבַךְ וּלָאם תַתְמַנָא
זוֹנְתָהוּ וַעַבְדָהוּ וּאַמְתָהוּ וּתוֹרָהוּ וְתְמָארָהוּ
וּגְמִיעַ מָאלָאהוּ :

בר יוחאי בלערבי

סימן אני שלמה זרקה

בַּר יוֹחָאי נִמְשַׁחְתָּ אַשְׁרֶיךָ • שֶׁמֶן
שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶיךָ :
אחמדו לאילהנא • אלקיום אלחי • יגמאע
שמלאנא • בזכות בר יוחאי :
בַּר יוֹחָאי שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ •
נִמְשַׁחְתָּ מִמִּדַּת הַקֹּדֶשׁ • נָשָׂאתָ
צִיץ נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ • חָבוּשׁ עַל רֹאשְׁךָ
פְּאֵרֶךָ : בר יוחאי
נאוור עאצים וראפיע • פרסיפו לסראר •
הנמעת מלאייכא תגמיע • ולמקאם רנאע
נאר

תַעֲבֵיד כָּל עִיבִידְתָּא אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ עַבְדָּךְ
וְאַמְתָךְ וּבְעִירָךְ וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ :

וּפִי לְיוֹם אֲסַאבֵּע · סַבְּת עוּטְלָאן לַאֱלָהֶךְ הוּא
רַבָּךְ · לָאס תֶצְנַע פִּיהּ · שָׁאיֵין מִן אַצְנַאיֵע
אַנְתְּ וּבְנָךְ וּבְנָתָךְ וְעַבְדָךְ וְאַמְתָךְ · וּבְהֵימְתָךְ
וְגְרִיבָךְ אֱלַדִי פִּי מַחַלָּךְ :

אֲרֵי שִׁתָּא יוֹמִין עֲבַד יְיָ יָת שְׁמַיָּא וְיָת אַרְעָא
יָת יַמָּא וְיָת כָּל דִּי בְהוֹן וְנָח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה
עַל כֵּן בָּרִיךְ יְיָ יָת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְקַדְּשֵׁיהּ :

לְאַיֵּין פִּי סִתָּא אַיָּאם כְּלַק אֱלָהֶךְ אֲסַאמַוָות
וְלַארְד וּלְבָאחַר וְגְמִיע מַא פִּיהֶ · וְרָאחַא פִּי
לְיוֹם אֱסַאבֵּע לְדָאלֵךְ בָּארַךְ אֱלָהֶךְ יוֹם אֱסַבְּת
וְקַדַּסְהוּ :

יַקַּר יָת אֲבוּךְ וְיָת אִמָּךְ בְּדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ עַל
אַרְעָא דַּייָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ :

אַכְּרַם אוּבּוּךְ וְאֻמַּךְ לְסַבּ יְטוּלוּן אַיָּאמַךְ עְלָא
לַארְד אֱלַדִי אֱלָהֶךְ הוּא רַבָּךְ מוּעְטִיךְ :

לָא תִקְטוֹל נְפָשׁ :

לָאס תֶקְתֶל נַפְס אָן בָּארִיָּא :

לָא תְנוּף :

לָאס תֶזְנִי :

לָא תִגְנוֹב :

רנה עשרת הדברות וישועה

פִּי אַסַאמַוַות מִן לְעוּלוּ לַאמַא פִּי לְאַרְדְ מִן אַסְפְלָא לַאמַא פִּי לְמָא מִן תַּחְתְ לְאַרְדְ׃

לָא תִסְגוּד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִינוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דָּר תְּלִיתָאֵי וְעַל דָּר רְבִיעָאֵי לְסָנְאָי׃ כַּד מַשְׁלְמִין בְּנַיָּא לְמֶחֱטֵי בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהַתְהוֹן׃

לַאס תַסְגֻד לִיהוֹם וּלַאס תַעְבְּדְהוֹם לְאַיִין אֲנָא אֱלָהַךְ הוּא רַבַּךְ אַטַאיִיק לְמוּעַאקַב לְמוּטַאלַב בְּדְנוּב לְאַבָא עַל לְבָנִין אַתַאוּוַלַת וּרַבַּאוּנַע לַסָנְאַי׃

וְעָבֵיד טִיבוּ לְאַלְפֵי דָּרִין לְרָחֲמַי וּלְנָטְרֵי פִּיקוּדַי׃

וְצַאנֵע לְפַּדֵל לַלְאוּלוּף וּלַמְחַבִּי ׳ וּלַתַאפַדִין וְצַאיַי׃

לָא תֵימֵי בִּשְׁמָא דַיְיָ אֱלָהָךְ לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יַת דְּיֵימֵי בִּשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא׃

לַאס תַחְלֵף בִּיִיסֵם אֱלָהַךְ הוּא רַבַּךְ תַאנְתַן ׳ לַאיֶינָהוּ לֵיס יִבְּרִי מִן יַחְלֵף בַּיִיסְמָהוּ בַּאטָלָן׃

הֱוֵי דְכִיר יַת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָּשׁוּתֵיהּ׃

אֵפְתְכֵר יוֹם אֵסָבְת וּקַדַּסְהוּ׃

שִׁיתָּא יוֹמִין תִּפְלַח וְתַעֲבֵיד כָּל עִיבִדְתָּךְ׃

סַתַא אַיַּאם תַכְּדֵם וַתַצְנַע גְמִיע צַנַאיְיעָךְ׃

וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תעביד

בְּיַמָּא וְאָתֵיב יְיָ עֲלֵיהוֹן יַת מֵי יַמָּא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלִיכוּ בְּיַבֶּשְׁתָּא בְּגוֹ יַמָּא:

חִין אֶדְכַל כִּיל פַּרְעֹה וּורְכַּאבּוּ וּופֶרְסָאנוּ פֶלְבַּאחַר • וּורֶץ אֶלְהֶ אַעְלֵיהוּם אִילָא מַא אֶלְבַּאחַר • וּואוּלָאד יִשְׂרָאֵל סָארוּ • פִּילְיֶבִּים פִּי וַאצְטֶ אֶלְבַּאחַר:

עשרת הדברות בתרגום וערבי

וּמַלִּיל יְיָ יַת כָּל פִּתְגָמַיָּא הָאִלֵּין לְמֵימָר:

וַאתְכַלַּם אֶלְהֶ • גְמִיע הַאד לְכַלְמַאת קַאיְלָן:

אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דִּי אַפֵּקְתָּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא:

אַנָא אֶלַהְךְ הוּא רַבַּךְ • אֶלְּדִי כַּרַגְתַךְ מִן אַרְד מַאצַר מִן בֵית לְעוּבוּדִיָּא:

לָא יְהֵוֵי לָךְ • אֱלָהָא אוֹחֲרָן בַּר מִנִּי •

לַאם יְכוּן לֵךְ אֶלַהְךְ אַכּוֹר דוּנִי:

לָא תַעְבֵּיד לָךְ צֵילָם וְכָל דְמוּת דִּי בִשְׁמַיָּא מִלְעֵילָא וְדִי בְּאַרְעָא מִלְּרַע וְדִי בְּמַיָּא מִלְּרַע לְאַרְעָא:

לַאם תַצְנַע לַךְ פַּסָאלָן וְלַא שַׁבִּיהַאן • לַאמַא

פִּי

אָרָאעְרָא הָאגו אֶגְמִיעַ סוּכָּאן כְּנַעַן ׃

תִּפּוֹל עֲלֵיהוֹן אֵימְתָא וְדַחַלְתָּא בִּסְנֵי תוּקְפָּךְ יִשְׁתְּקוּן כְּאַבְנָא עַד דִּי יִעִיבַר עַמָּךְ יְיָ יַת אַרְנוֹנָא עַד דִּי יְעִיבַר עַמָּא-דְנָן דִּי פְרַקְתָּא יַת יַרְדְּנָא ׃

תְוּוקָאע עֲאלֵיהוּם אֶלְהִיבָּא וְלְפִּיזָאעָא ׳ בְּקֻוות אֶדְרָאעֵךְ ׳ יִסְכְּתוּ כִּיף אֶלְחִגָאר ׳ חַתָּא יְגוּז קוּומָךְ יְיאֶלְהֶה ׳ חַתָּא יְגוּז קוּום אֶלָּדִי פְּכִּיתְאהוּ ׳

תָּעֵילִינוּן וְתַשְׁרִינוּן בְּטוּרָא דְאַחְסַנְתָּךְ אֲתַר מְתַקַּן לְבֵית שְׁכִינְתָּךְ אַתְקֶנְתָּא יְיָ מַקְדְּשָׁא יְיָ אַתְקְנֻהִי יְדָךְ ׃

תְאגִ׳יבְאהוּם וּתְגֶרְצְהוּם פִּי גַ׳אבַל אִירָאתָאתַךְ ׳ מֻנְזֶל לְסוּכְּנַאנַךְ אֶפְּעָאלְתְ יָא אֶלָהֶה ׳ מֻקְדֶס יָא אֶלַהֶה ׳ צַווּבְאהוּ יְיֵדֶךְ ׃

יְיָ מַלְכוּתֵיהּ קָאִים לְעָלָם וּלְעָלְמֵי עָלְמַיָּא ׃

אֶלַהֶה יִתְצַאלְטַן ׳ לַלְאַבְּדָא וּלְהַאבַּאדִי ׃

אֲרֵי עָאלוּ סוּסָוַת פַּרְעֹה בִּרְתִיכוֹהִי וּבְפָרָשׁוֹהִי בְּיַמָּא

לֵית בַּר מִינָךְ אַתְּ הוּא אֱלָהָא יְיָ לֵית בַּר מִינָךְ אֱלָהָא אַתְּ אַדִּיר בְּקוּדְשָׁא דְּחִיל תּוּשְׁבְּחָן עֲבֵיד פְּרִישָׁן׃

מָאן פְּחָאלֶךְ פְּטַאיְיאַקִין יָא אֱלַהֵה׃ מָאן פְּחָאלֶךְ יָא אֱלְגַאלִיל פֶּלְקוּדֶם מוּכִּיף אֶלְמוּרְאַיְית׃ צַאנֶע עְאגַאיֶיב׃

אֲרְמֵת יְמִינָךְ בְּלָעֲתְנוּן אַרְעָא׃

מַיילְת יְמִינָךְ׃ בְּלַאעֲתְהוּם אֶלְאַרְץ׃

דַּבַּרְהִי בְּטַבְוָתָךְ לְעַמָּא דְּנַן דִּי פְּרַקְתָּ סוֹבַרְתְּהִי בְּתֻקְפָּךְ לְדִירָא דְּקוּדְשָׁךְ׃

סַיְיאַרְתְּ בַּאפְּצְלַךְ׃ קוֹום אֱלַאדִי פָּכִּיתַאהוּ׃ גְּדַמְתְּ בַּאעְוֶזֶךְ׃ אִילַא מְנְזַאל קוּדְסַךְ׃

שְׁמָעוּ עַמְמַיָּא זָעוּ דַּחֲלָא אֲחַדְתִּינוּן לְדַהֲווּ יָתְבִין בִּפְלֶשֶׁת׃

סֶמְעוּ לְאוּמַאם אֶרְתַעְדוּ׃ לוּגַאע אַכְּדַא׃ סוּכַּאן פְּלֶשֶׁת׃

בְּכֵן אִתְבְּהִילוּ רַבְרְבֵי אֱדוֹם תַּקִּיפֵי מוֹאָב אֲחַדְנוּן רַתִּיתָא אִתְבְּרוּ כֹּל דַּהֲווּ יָתְבִין בִּכְנָעַן׃

חִינִיז אַנְדַאהֲשׁוּ שְׁלַאדֶר אֱדוֹם׃ קוֹויְיאַר מוֹאַב אַכְּדַארְתְּהוּם

ובכותרת אתקיצארך · אתהארס
קאוואמך · אתסל סיפאך · תפניהום
ביה ארנאת ׃

ובמימר פומך חכימו מיא קמו כשור אזליא
קפו תהומי בלבא דימא ׃

ובריח אנצבאך · אתעארמו
אלמייא · ווקפו ביה אלקידוס אלי
קאטלין · גמדו אלגומור · פי
קאלב אלבאחר ׃

דהוה אמר סנאה ארדוף ארביק אפליג
בזתא תשבע מנהון נפשי אשלוף חרבי
תשיצינון ידי ׃

קאל אלעאדו · נתבאעהום
ונלחקהום · אנקצם סולבאהום ·
תשבאע מנהום נפסי אנסל סיפי ·
תפניהום יידי ׃

אמרת במימרך חפא עליהון ימא אשתקעו
באברא כמיין תקיפין ׃

האבבת באריחאך · נטאווהום
אלבאחר · גרקו ביה אריצאץ ·
פלמא אלגאזיר ׃

אֶלְדִי כַּאן אִילִי אֶלַאגוֹתָא ׳ הָאד
אֶטַאיָיאקִי וַואגִוי אִילִי ׳ אִילַאה
אוּבּוּי וַארַפָּאעוּ :

יְיָ מָרֵי נִצְחַן קְרָבַיָא יְיָ שְׁמֵיהּ :

אֶלַהֶה אֶרוֹן אֶלְמוּלַאחִים ׳ אֶלַהֶה
יִיסַמַאהוּ :

דְתִיכֵי פַּרְעֹה וּמַשְׁרְיָתֵיהּ שְׁדִי בְּיַמָּא וּשְׁפַר
גִּבָּרוֹהִי אִיטַבָּעוּ בְּיַמָּא דְסוּף :

אֶמְרָאכָּב פַּרְעֹה ווּגְיוּסַאהוּ ׳ זַארָא
פֶלְבַאחָר ׳ וּמֶכְתַאר קְיַיאדָהוּ גֶרְקוּ
פִי בְּחָר קָלְזוּם :

תְּהוֹמַיָא חֲפוּ עֲלֵיהוֹם נְחַתוּ לְעוּמְקַיָא
כְּאַבְנָא :

אֶלְגוּמוּר גֶטַאוָוהוּם ׳ הַבְטוּ
פֶלְגֶלְתָאת ׳ כֶּמְתֶל אֶלְחִיגָאר :

יְמִינָךְ יְיָ אַדִירָא בְּחֵילָא יְמִינָךְ יְיָ תְּבָרַת סַנְאָה :

יְמִינָךְ יָא אֶלַהֶה ׳ יָא אֶלְגַאלִיל
בֶלְקַוָוא ׳ יְמִינָךְ יָא אֶלַהֶה ׳
תְּרַאעַר אֶלְעַאדוּ :

וּבִסְגֵי תוּקְפָךְ תְּבָרְתִּנוּן לִדְקָמוּ עַל עַמָּךְ שַׁלַּחְתְּ
רוּגְזָךְ שֵׁיצִיתִינוּן כְּנוּרָא לְקַשָׁא :

שיר זה יסדתיו הך עשיתי ולשוני קהלך בחדש שבט
להודות להלל לאל הטובה הודי כעת לרמוז בקיום ע
מרעים הנקטי כמוסי'הת ויללני ק' תהפלה לחודש

פיוט סימן שלמה זרקא חזק

לחן כהלוני נסכר יה יהודי

כלילי אזכיר יה ואודה · הרועה אותי
מעודי :

שמתי ביי מבטחי · יוצרי ורועי ורוחי · מב
אתה גוחי · עוזי והדרי והודי : כלילי ·
לבן מקירות לבי · ראה ביקי שנאי ואויבי
שואג עלי כלביא · תגרה הוא עם
לנגדי : כלילי

מתי סוררים ומורים · סבבוני כדבורים · הנ
מתיר אסורים · ישמח ויגל כבודי : כלילי
הסוערה ועניה · זה כמה לך צופיה · שלח נ
לה את אליה · ואז הפיוט אודה לידידי : כל
זה כמה נכסוף נכספת · לשכון בנוה היפה
ברה כחמה ויפה · מקום משכן כבודי : כל
רחם על עמך ישראל · ושלח לציון גואל
ואסף נדחי ישראל · זה רעי וזה דודי : כ
קרבה אל נפשי גאלה · וחיש ריוח והצלה
ועיר ציון צהלה · יי מגן בעדי : כלילי
אלי צור וגואלי · הט אזנך ושמע קולי · הח
ובשר קהלי · דודי לי ואני לדודי : כליל

תחתית ההר כולו תוכו לרגלו ׳ מלאכי
אלהים עולים ויורדים בו : נרדי

רצה בהר סיני לתת תורתו ׳ עליו ובו ירד עם
כל מרכבתו ׳ ויצו את נביאו נאמן ביתו ׳
לא יגעו בהר ובקדושתו ׳ רק במשוך
היובל הם יעלו בו : נרדי

הר סיני בו נגלה לעם זיכהו ׳ שם שם חק
ומשפט ושם נסהו ׳ עשר דברותיו שמה
צוהו ׳ לרום המעלות אז העלהו ׳ למכון
שבתו אשר שמה מושבו : נרדי

מכתב אלהים הוא חרות על לוחות ׳ השביע
נפשות בו בצחצחות ׳ וירבו שמחות נסו
אנחות ׳ ובעת שומעם קולו יצאו כל רוחות ׳
והחזיר נשמתם להם בטובו : נרדי

משואה ומסער מפלט החישה ׳ והוציא מתוך
בור אבן הראשה ׳ סמוך הנפילה עדה
קדושה ׳ נשמת כל חי תתברך נערץ
בקדושה ׳ ורוח כל בשר נשמת חיים בו :
נרדי וכו׳

שלישי בינה יסתיר · עינים היא מאירה :
אור חסד רבי יהודה · גבורה יצחק ילדה ·
תפארת יוסי סודה · גדול גבור ונורא :
בנצח רב חזקיה · רבי ייסא הוד היה · יסוד
לרבי חייא · ואינון תמכי תורה :
רחל תמלא ברוב · יוסי למלכות קרוב · טוב
שכן מאח קרוב · הוא זיוה הוא הדרה :
היא עולה לשמי מרום · עד חסד נקרא דרום ·
עולים שניהם לרום · בסוד מ"ן קבלו תורה :
מאור שמים חכמה · בינה אור ארץ רמה ·
וגדלה וגם עצמה · שבעתים שיעורה :
חי זך קיים נעלה · ישמיד אומה געלה ·
ויתרומם למעלה · ויתברך שם נורא :

פיוט לשבועות חברו הרב הגדול המקובל המופלא
כמוהר"ר **אברהם בן מוסא** זיע"א
סימן אברהם

נרדי נתן ריחו מלך במסבו · יום עשה יי
נגיל ונשמחה בו :
אל נתן לעמו תורה תמימה · יפה כלבנה ברה
כחמה · נותנת לפתאים דעת ומזמה · ירדה
משחקים משמי רומה · לעם אשר אהב בכל
לבבו : נרדי
בחר ביעקב לנחלה לו · ישראל לסגולתו חלקו
וחבלו · בהנחל עליון גוים המה גורלו ·
תחתית

די כשף בר יוחאי :

בַּר יוֹחַאי אַשְׁרֵי יוֹלַדְתֶּךָ · אַשְׁרֵי הָעָם הֵם לוֹמְדֶיךָ · וְאַשְׁרֵי הָעוֹמְדִים עַל סוֹדֶךָ · לְבוּשֵׁי חֹשֶׁן תֻּמֶּיךָ וְאוּרֶיךָ : בר יוחאי

אבייאץ וואלדתך · אבייאץ קוומך · יא מסקאל גמאעתך · עארפין סרך · תכון מעאנא זכותך · פלחין נקרא עולמך · זוהר ואתיקונים די עמל בר יוחאי :

פיוטים

פו"ר זה נודבר לכבוד הרשב"י הכינו וגם חברו הרב הגדול בר המערכי המקובל האלהי

כמוהר"ר **אברהם אזולאי** זיע"א

סימן אני אברהם חזק

אודה לאל שיר נעים · בתוך אהובים רעים ·
את גודלו הכל יודעים · בפיהם אומרים שירה :
נתן לנו סוד תורה · על יד משה מאירה ·
ורשב"י גילה אורה · וחבריו עשרה :
נרמזים בספירות · עליונות המאירות · עשר חסדים אורות · חכמה ובינה ברה :
ירמוז הגדול כתר · שני לו חכמה יכתיר ·
שלישי

מְחַדֵּשׁ חֳדָשִׁים · שֶׁבַע שַׁבָּתוֹת סוֹד חֲמִשִּׁים · קָשַׁרְתָּ קִשְׁרֵי שִׁין קְשָׁרֶיךָ : בר יוחאי

זול גׄבני ונארי · יא ראב ארונייא · גׄמאע סגׄארי וכבארי · צׄאווי עינייא · זכות מול אזוהרי · וצחאבו לכולייא · יגׄיבלנא אלמשיח · בזכות בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי יוֹד חָכְמָה קְדוּמָה · הִשְׁקַפְתָּ לִכְבוֹדוֹ פְּנִימָה · שְׁלֹשִׁים וּשְׁתַּיִם נְתִיבוֹת רֵאשִׁית תְּרוּמָה · אַתְּ כְּרוּב מִמְשַׁח זִיו אוֹרֶךָ : בר יוחאי

ראבי יבני אלמקדס · ובלאד ציון תעמאר · בארכת אלמוקאדס · די עמל אזוהר · הווא יחייה כול נפׄס · נסא מעא רגאל · יגׄמאע גׄלוואתי · אלעאצׄים אלחי :

בַּר יוֹחָאי אוֹר מֻפְלָא רוּם מַעְלָה · יָרֵאתָ מִלְּהַבִּיט כִּי רַב לָהּ · תַּעֲלוּמָה וְאַיִן קוֹרֵא לָהּ · נַמְתָּ עַיִן לֹא תְשׁוּרֶךָ : בר יוחאי

קאדר מולאנא · יבני מן גׄדיד · מקדסו פׄי איימנא · קאריב ליסו בעיד · ויקאיים צׄולטאננא · משיח בן דוד · בזכות אסורות ·

נֶאֱמַר בַּעֲבוּרֶךָ : בר יוחאי

לכלוק דרונייא · תכון מן שאנו · לירה אשוכראנייא · ראצא אללה עאנו · כביר דלחברייא · עשרא כוואנו · יסמעו אסודות · מן פום בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי נֶאֱזַרְתָּ בִּגְבוּרָה · וּבְמִלְחֶמֶת אֵשׁ דַּת הַשַּׁעְרָה · וְחֶרֶב הוֹצֵאתָ מִתַּעְרָהּ · שָׁלַפְתָּ נֶגֶד צוֹרְרֶיךָ : בר יוחאי

מן טיחאת לעררייאן · נצרת בעינך · רגעו רמאץ אטאפייאן · כרס עצאם קוראמך · עולם סידנא מזייאן · מחלא מקאמך · פי מירון כברו מערוף · סידי בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי לִמְקוֹם אַבְנֵי שַׁיִשׁ · הִגַּעְתָּ לִפְנֵי אַרְיֵה לַיִשׁ · גַּם גֻּלַּת כּוֹתֶרֶת עַל עַיִשׁ · תָּשׁוּרִי וּמִי יְשׁוּרֶךָ : בר יוחאי

הווא מקאמך עאלי · אציורא תמא · כותאב אתנזילי · באסמך יתסמא · ארתסביח ואתהלילי · לכביר אלעולמא · מתל סידנא מוסא · סידי בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי בְּקֹדֶשׁ הַקֳּדָשִׁים · קַו יָרוֹק

נאר · ווקת אסייר אשאפיע · יקול אזוהר ·
אסמו למוקאדס רבי שמעון בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי מוֹשַׁב טוֹב יָשַׁבְתָּ · יוֹם נַסְתָּ יוֹם אֲשֶׁר בָּרַחְתָּ · בִּמְעָרַת צוּרִים שֶׁעָמַדְתָּ · שָׁם קָנִיתָ הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ : בר יוחאי

יום אהרב מן לעדא · ווקעד פמערה · רבי אלעזר פי גודרא · קעד מעו יקרא · ראבי נצר מן לקצא · נבתלהום סגרא · ועין דלמא עצימא · מן גנת אלחי :

בַּר יוֹחָאי עֲצֵי שִׁטִּים עוֹמְדִים · לִמוּדֵי יְיָ הֵם לוֹמְדִים · אוֹר מֻפְלָא אוֹר הַיְקוּד הֵם יוֹקְדִים · הֲלֹא הֵמָּה יוֹרוּךָ מוֹרֶיךָ : בר יוחאי

שמס טייב וצאפי · וצאוו אלעאגיב · אדכל וכרג עאפי · וערף אלגאריב · גאמיע לפלך ומא פיה · קודאמו קאריב · ואלמולוך וצאדם · אלמיית ואלחי :

בַּר יוֹחָאי וְלִשְׂדֵה תַפּוּחִים · עָלִיתָ לִלְקוֹט בּוֹ מֶרְקָחִים · סוֹד תּוֹרָה כְּצִיצִים וּפְרָחִים · נַעֲשֶׂה אָדָם

נאמר

לָאם תֶסְרֶק :

לָא תַסְהִיר בְּחַבְרָךְ סַהֲדוּתָא דְשִׁקְרָא :

לָאם תַשְׁהַד עֲלָא סַאחִיבַךְ שָׁהָאדָא בַאטַלָא :

לָא תַחְמִיד בֵּית חַבְרָךְ לָא תַחְמִיד אִתַּת חַבְרָךְ וְעַבְדֵיה וְאַמְתֵיה וְתוֹרֵיה וַחֲמָרֵיה וְכָל דִּי לְחַבְרָךְ :

לָאם תֶשְׁתַהִי מַנְזַל סַאחִיבַךְ וּלַאם תֶתְמַנַא זוּגָתַהוּ וַעַבְדָהוּ וּאַמְתָהוּ ותוֹרָהוּ וחְמָארָהוּ וּגְמִיעַ מָאלַאהוּ :

בר יוחאי בלערבי

סימן אני שלמה זרקא

בַּר יוֹחָאי נִמְשַׁחְתָּ אַשְׁרֶיךָ · שֶׁמֶן שָׂשׂוֹן מֵחֲבֵרֶיךָ :

אחמדו לאילהנא · אלקיום אלחי · יגְמאע שמלאנא · בזכות בר יוחאי :

בַּר יוֹחָאי שֶׁמֶן מִשְׁחַת קֹדֶשׁ · נִמְשַׁחְתָּ מִמִּדַּת הַקֹּדֶשׁ · נָשָׂאתָ צִיץ נֵזֶר הַקֹּדֶשׁ · חָבוּשׁ עַל רֹאשְׁךָ פְּאֵרֶךָ : בר יוחאי

נאוור עאצים וראפיע · פרסיפו לסראר · תגמעת מלאייכא תגמיע · ולמקאם רגאע

נאר (ג)

תַּעֲבִיד כָּל עִיבִידְתָּא אַתְּ וּבְרָךְ וּבְרַתָּךְ עַבְדָּךְ וְאַמְתָּךְ וּבְעִירָךְ וְגִיּוֹרָךְ דִּי בְקִרְוָךְ :

וּפִי לְיוֹם אֶסַאבֶּע ׳ סַבְּת עוֹטְלָאן לַאֱלָהְהָ הוּא רַבָּךְ ׳ לַאם תֶצְנַע פִּיה ׳ שָׁאיֵין מִן אַצְנַאיֶיע אַנְתְּ וּבְנָךְ וּבִנְתָךְ וּעַבְדָךְ וּאַמְתָךְ ׳ וּבְהִימְתָךְ וּגְרִיבָךְ אֶלַדִי פִּי מַחַלָךְ :

אֲרֵי שִׁיתָּא יוֹמִין עֲבַד יְיָ יַת שְׁמַיָּא וְיַת אַרְעָא יַת יַמָּא וְיַת כָּל דִּי בְהוֹן וְנָח בְּיוֹמָא שְׁבִיעָאָה עַל כֵּן בָּרִיךְ יְיָ יַת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא וְקַדְּשֵׁיהּ :

לְאַיִין פִּי סַתַּא אַיַּאם כְּלַק אֶלָהְהָ אֶסַאמַוַות וּלְאַרְד וּלְבָאחַר וּגְמִיע מַא פִּיהָ ׳ וַרָאחַא פִּי לְיוֹם אֶסַאבֶּע לְדַאלָךְ בַּארַךְ אֶלָהְהָ יוֹם אֶסַבְּתְ וּקַדַסְהוּ :

יַקַּר יַת אָבוּךְ וְיַת אִמָּךְ בְּדִיל דְּיוֹרְכוּן יוֹמָךְ עַל אַרְעָא דַּיְיָ אֱלָהָךְ יָהֵיב לָךְ :

אַכְּרַם אוּבוּךְ וּאֻמָּךְ לְסַב יְטוּלוֹן אַיַּיאמַךְ עְלָא לְאַרְד אֶלַדִי אֶלַהְהָ הוּא רַבָּךְ מוּעְטֵיךְ :

לָא תִקְטוֹל נְפָשׁ :

לָאם תֶקְתֶל נַפְס אָן בָּארִיָא :

לָא תְנוּף :

לָאם תֶזְנִי :

לָא תִגְנוֹב :

לאם

פִּי אַסַאמַוָות מִן לְעוֹלוּ לַאמַא פִּי לְאַרְד מִן אַסְפְלָא לַאמַא פִּי לְמָא מִן תַּחְתְּ לְאַרְד׃

לָא תִסְגּוּד לְהוֹן וְלָא תִפְלְחִינוּן אֲרֵי אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ אֵל קַנָּא מַסְעַר חוֹבֵי אֲבָהָן עַל בְּנִין מָרָדִין עַל דָּר תְּלִיתָאֵי וְעַל דָּר רְבִיעָאֵי לְסַנְאָי׃ כַּד מְשַׁלְמִין בְּנַיָא לְמֶחֱטֵי בָּתַר חוֹבֵי אֲבָהַתְהוֹן׃

לַאם תֶסְגֶד לִיהֻום וַלַאם תַעְבֻדְהוּם לְאַיֶין אֲנָא אֱלַהֶהְ הוּא רַבַּךְ אֶטַאיֵיק לְמוּעַאקַב לְמוּטַאלַב בַּדְנוּב לְאַבַא עַל לְבָנִין אַתַאוּוַלַת וְרַבַאוּוַע לַסַנְאַי׃

וְעָבֵיד טִיבוּ לְאַלְפֵי דָרִין לְרַחֲמַי וּלְנַטְרֵי פִּיקוּדָי׃

וצַאנֵע לְפַּרַל לַלְאוּלוּף וַלְמְחַבֵּי׳ וַלְחַאפֵּדִין וצַאיָי׃

לָא תֵימֵי בִשְׁמָא דַייָ אֱלָהָךְ לְמַגָּנָא אֲרֵי לָא יְזַכֵּי יְיָ יַת דְיֵימֵי בִשְׁמֵיהּ לְשִׁקְרָא׃

לַאם תַחְלַף בִּייִסֵם אֱלַהֶהְ הוּא רַבָּךְ חָאנְתַן׳ לַאיֶינָהוּ לֵיס יְבָרִי מִן יַחְלֵף בַּיִיסְמָהוּ בַּאטָלָן׃

הֱוֵי דְכִיר יַת יוֹמָא דְשַׁבְּתָא לְקַדָשׁוּתֵיהּ׃

אֶפְתְכֵּר יוֹם אֶסָבְתְ וּקַדֶסְהוּ׃

שִׁיתָא יוֹמִין תִּפְלָח וְתַעֲבֵיד כָּל עֲבִידְתָּךְ׃

סַתַא אַיַּאם תִכְּדַם וַתִצְנַע גְמִיע צַנַאיְיעָךְ׃

וְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה שַׁבְּתָא קֳדָם יְיָ אֱלָהָךְ לָא תַעֲבִיד

בְיַמָא וְאָתִיב יְיָ עֲלֵיהוֹן יָת מֵי יַמָא וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל הֲלִיכוּ בְיַבֶשְׁתָא בְגוֹ יַמָא׃

חִין אֶדְכֶל כֵיל פַרְעֹה וּוְרְכַּאבּוֹ וּוּפֻרְסָאנוּ פִלְבַּאחָר ׳ וּוְרֶץ אֶלַהָה אַעֲלֵיהוּם אִילַא מַא אֶלְבַאחָר ׳ וּוַאוּלָאד יִשְׂרָאֵל ׳ סָארוּ ׳ פִילְיֶבִיס פִי וַאצְט אֶלְבַאחָר׃

עשרת הדברות בתרגום וערבי

וּמַלִיל יְיָ יַת כָּל פִתְגָמַיָא הָאִלֵין לְמֵימָר׃

וּאַתְכַלַם אֶלַהָה ׳ גְמִיע הַאד לְכִלְמַאת קַאיְילָן׃

אֲנָא יְיָ אֱלָהָךְ דִי אַפֶּקְתָּךְ מֵאַרְעָא דְמִצְרַיִם מִבֵּית עַבְדוּתָא׃

אַנָא אֶלַהָה הוּא רַבַּךְ ׳ אֶלְדִי כַרַגְתַךְ מִן אַרְד מַאצַר מִן בֵית לְעוּבוּדַיָּא׃

לָא יְהֵוֵי לָךְ ׳ אֱלָהָא אוֹחֲרָן בַר מִנִי׃

לַאם יָכוּן לֵךְ אֶלַהָה אַכוֹר דוּנִי׃

לָא תַעֲבִיד לָךְ צֵילָם וְכָל דְמוּת דִי בִשְׁמַיָא מִלְעֵילָא וְדִי בְאַרְעָא מִלְרַע וְדִי בְמַיָא מִלְרַע לְאַרְעָא׃

לַאם תַצְנַע לַךְ פַסַאלָן וְלַא שַׁבִיהַאן ׳ לַאמַא

פִי

אראעדא האגו אגמיע סוכאן
כנען :

תפיל עליהון אימתא ודחלתא כסגי תוקפך ישתקון כאבנא עד די יעיבר עמך יי ית ארנונא עד די יעיבר עמא דנן די פרקתא ית ירדנא :

תווקאע עאליהום אלהיבא
ולפיזאעא · בקוות אדראעך ·
יסכתו כיף אלחיגאר · חתא יגוז
קוומך יאאלהה · חתא יגוז קוום
אלדי פכיתאהו :

תעילינון ותשרינון בטורא דאחסנתך אתר מתקן לבית שכינתך אתקנתא יי מקדשא יי אתקנהי ידך :

תאגיבאהום ותגרצהום פי גאבל
איראתאתך · מנזל לסוכנאנך
אפעאלת יא אלהה · מקדס יא
אלהה · צווכאהו יידך :

יי מלכותיה קאים לעלם ולעלמי עלמיא :

אלהה יתצאלטן · ללאבדא
ולהאבאדי :

ארי עאלו סוסות פרעה ברתיכוהי ובפרשוהי

לית בר מינך את הוא אלהא יי לית בר מינך אלהא את אדיר בקודשא דחיל תושבחן עביד פרישן :

מאן פתאלך פטאייאקין יא אלהה · מאן פתאלך יא אלגאליל פלקודס מוכיף אלמדאייח · צאנע עאגאייב :

ארמת ימינך בלעהנון ארעא :

מילת ימינך · בלאעתהום אלארץ :

דברהי בטביתך לעמא דנן די פרקת סוברהי בתקפך לדירא דקודשך :

סיארת באפצלך · קום אלאדי פכיתאהו · גרמת באעזך · אילא מנזאל קודסך :

שמעו עממיא זעו דחלא אחדתינון לדהוו יתבין בפלשת :

סמעו לאומאם ארתעדו · לוגאע אכדא · סוכאן פלשת :

בכן אתבהילו רברבי אדום תקיפי מואב אחדנון רתיתא אתברו כל דהוו יתבין בכנען :

חיניז אנדאהשו שלאדך אדום · קוייאד מואב אכדארתהום

וּבְּכוּתְרֶת אֶתְקִיצַּרֵךְ׳ אֶתְהַארֵס קַאוַואמָךְ׳ אֶתְסֶל סֵיפַאךְ׳ תֶּפְנִיהוּם כִּיף אֶלְגָאת׃

וּבְמֵימַר פּוּמָךְ הַכִּימוּ מַיָּא קָמוּ כְשׁוּר אַזְלַיָּא קְפוּ תְהוֹמֵי בְּלִבָּא דְיַמָּא׃

וּבְּרִיח אַנְצַבַּאךְ׳ אֶתְעַארַמוּ אֶלְמַייָא׳ ווּקְפוּ כִּיף אֶלְקִידוּס אֶלִי קַאטְלִין׳ גְּמְדוּ אֶלְגוּמוּר׳ פִּי קַאלְבּ אֶלְבַּאחַר׃

דַּהֲוָה אָמַר סַנְאָה אֶרְדּוֹף אַדְבֵּיק אֲפַלֵּיג בִּזְתָא תִשְׂבַּע מִנְּהוֹן נַפְשִׁי אֶשְׁלוֹף חַרְבִּי תְּשֵׁיצִינוּן יְדִי׃

קָאל אֶלְעַאדוּ׳ נֶתְבַּאעְהוּם וּנֶלְחַקְהוּם׳ אֶנְקֶּצֵם סוּלְבַּאהוּם׳ תֶּשְׁבַּאע מִנְהוּם נַפְסִי אֶנְסֶל סֵיפִי׳ תֶּפְנִיהוּם יִידִי׃

אֲמַרְתְּ בְּמֵימְרָךְ חָפָא עֲלֵיהוֹן יַמָּא אִשְׁתְּקָעוּ כַּאֲבָרָא בְּמַיִּין תַּקִּיפִין׃

הַאבַּבְתְּ בַּארִיחַאךְ׳ גֶּטַאוָוהוּם אֶלְבַּאחַר׳ גֶּרְקוּ כִּיף אֶרִיצָאץ׳ פֶּלְמָא אֶלְגָאזִיר׃

אֶלְדִי כַאן אִילִי אֶלַאגוֹתָא ׳ הָאד
אֶטַאיָיאקִי וַאנְוִי אִילִי ׳ אִילַאה
אוּבּוּי וַארַפָּאעוּ :
יְיָ מָרֵי נִצְחָן קְרָבַיָּא יְיָ שְׁמֵיהּ :
אֶלַהְהְ אַדוּן אֶלְמוּלַאחִים ׳ אֶלַהְהְ
יִיסַמַאהוּ :
רְתִיכֵי פַּרְעֹה וּמַשִׁרְיָתֵיהּ שְׁדִי בְּיַמָּא וּשְׁפַר
גִּבָּרוֹהִי אִיטַבָּעוּ בְּיַמָּא דְסוּף :
אֶמְרָאכָּב פַּרְעֹה וּגְיוּסַאהוּ זָאדָא
פֶלְבַּאחַר ׳ וּמֶכְתָאר קְיָיאדָהוּ גֶרְקוּ
פִּי בְּחַר קָלְזוּם :
תְּהוֹמַיָּא חֲפוּ עֲלֵיהוֹם נְחָתוּ לְעוּמְקַיָּא
כְּאַבְנָא :
אֶלְגוּמוּר גְטַאוּוהוּם ׳ הַבְטוּ
פֶלְגֶלְתָאת ׳ כֶּמְתֶל אֶלְחִינָאר :
יְמִינָךְ יְיָ אַדִירָא בְּחֵילָא יְמִינָךְ יְיָ תְּבָרַת סַנְאָה :
יְמִינָךְ יָא אֶלַהְהְ ׳ יָא אֶלְגַאלִיל
בֶּלְקֻוָּוא ׳ יְמִינָךְ יָא אֶלַהְהְ ׳
תְרַאעַד אֶלְעַאדוּ :
וּבִסְגֵי תוּקְפָךְ תְּבַרְתְּנוּן לְדְקָמוּ עַל עַמָּךְ שַׁלַחְתְּ
רוּגְזָךְ שֵׁיצֵיתִינוּן כְּנוּרָא לְקַשָּׁא :

וַחֲזָא יִשְׂרָאֵל יַת גְּבוּרַת יְדָא רַבְּתָא דִּי עֲבַד יְיָ בְּמִצְרָאֵי וּדְחִילוּ עַמָּא מִן קֳדָם יְיָ וְהֵימִינוּ בְּמֵימְרָא דַּיְיָ וּבִנְבִיאוּת מֹשֶׁה עַבְדֵּיהּ :

וְאָרָא יִשְׂרָאֵל • אִילָא הָאדִי אַלְאַפָּא לְעַאזִּימָא • אֶדִי חַאלָאהָא אַלָּהּ פֶלְמִצְרִיּוּן • וְכַאפוּ אֶלְקוֹם מִן אֶלַהֶה • וְאַמַּאנוּ בַּאהוּ • וּבְמוּסָא רָאסוּלָאהוּ :

בְּכֵן שַׁבַּח מֹשֶׁה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל יַת תּוּשְׁבַּחְתָּא הָדָא קֳדָם יְיָ וַאֲמָרוּ לְמֵימָר נְשַׁבַּח וְנוֹדֵי קֳדָם יְיָ אֲרֵי אִתְגָּאֵי עַל גֵּוְתָנַיָּא וְגֵיאוּתָא דִּילֵיהּ הִיא סוּסְיָא וְרִכְבֵּיהּ שְׁדֵי בְּיַמָּא :

חִינֵיז סֶבַּאח מוּסָא וְאַבְנוּ יִשְׂרָאֵל • אִילָא אֶתְסְבִיחָא הַאדִי לֶאלַאהְ • וְקָאלוּ אַגְמְעִין • נְסֶבְּחוּ לֶאלַהְה • אִין אֶתְקִיצָאר אֶתְקִיצַארָא • כֵּיל וּרֶכַּאבָהוּ • זַאדָא פֶּלְבַאחָר :

תּוּקְפִּי וְתֻשְׁבַּחְתִּי דְּחִילָא יְיָ אֲמַר בְּמֵימְרֵיהּ וַהֲוָה לִי לְפָרִיק דֵּין אֱלָהִי וְאֶבְנֵי לֵיהּ מַקְדַּשׁ אֱלָהָא דַאֲבָהָתִי וְאֶפְלַח קֳדָמוֹהִי :

עוֹזִי וַואמֶגְדִי • אֶלַהְהָ אֶלְאַזָּאלִי •

אלדי

מוֹתַר חוּלַקְהוֹן מִשְׁאַר קוּדְשַׁיָא :

בִּנְיָמִין כִּיף אֶדִיבּ יִתְפַּאַרַס · פֶּלְגוּדוּ יַאכֵּל אֶלְאַבָאן · וּפִילַאעְשִׁי יְקַּסֵּם אַסוּלַאבָאן :

כָּל אִלֵּין שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל תְּרֵין עֲסַר וְדָא דְמַלֵּיל לְהוֹן אֲבוּהוֹן וּבָרִיךְ יַתְהוֹן גְּבַר דִּי כְּבִרְכְתֵיהּ בָּרִיךְ יַתְהוֹן :

גְמִיעַ הַאוּוּלָאִי שְׁבַאטָא יִשְׂרָאֵל תְרֵין עָאסַר · וְהַאדָא דִי תְכַּלָם אִילְהוּם בַּאבַּאהוּם וּבַארֶךְ אִילְהוּם · כֻּל רַאגֶל · כִּיף בָּרֶכְתוּ בַּארֶךְ אִילְהוּם :

שירת הים בתרגום וערבי

וּפְרַק יְיָ בְּיוֹמָא הַהוּא יַת יִשְׂרָאֵל מִידָא דְמִצְרָאֵי וַחֲזָא יִשְׂרָאֵל יַת מִצְרָאֵי מַיְיתִין עַל כֵּיף יַמָא :

וַאנְגַאת אֶלַהְהּ · פִּי דַאלֶךְ לְיוֹם · אִילָא יִשְׂרָאֵל מִן יַד אֶלְמִצְרִיוּן · וַארָא יִשְׂרָאֵל אִילָא אֶלְמִצְרִיוּן · מְוַואתָא · עָלָא שֶׁט אֶלְבַּאחָר :

וחזא

מֵימַר אֱלָהָא דְאָבוּךְ יְהֵי בְּסַעֲדָךְ וְיַת שַׁדַּי וִיבָרְכִינָךְ בִּרְכַן דְּנַחֲתָן מִטַּלָּא דִשְׁמַיָּא מִלְעֵילָא בִּרְכַן דְּנַגְּדָן מִמַּעֲמַקֵּי אַרְעָא מִלְּרַע בִּרְכְתָא דְאָבוּךְ וְדְאִמָּךְ:

אֶנְסַל מֶן אֶטַאיֵיק · אִילַאה אוּבוּךְ · עַאיֵין יְעַאיְינַךְ · וְאִילָא אֶלְכַאפִי וִיבַארְךְ פִּיךְ · בֶּרְכַת אֶסְמָאוָות מֶן לְעוּלוּ · בֶּרְכַת לְגוּמוּר · רַאבְּטָאן כּוּפַּאלְן · בֶּרְכַת אֶתוּדַאיָים וּלְבוּטוּן:

בִּרְכְתָא דְאָבוּךְ יִתּוֹסְפָן עַל בִּרְכְתָא דִילִי בְּרִיכוּ אֲבָהָתִי דַחֲמִידוּ לְהוֹן רַבְרְבַיָּא דְמִן עָלְמָא יֶהֶוְיָן כָּל אִלֵּין לְרֵישָׁא דְיוֹסֵף וּלְגַבְרָא פְּרִישָׁא דַאֲחוֹהִי:

בֶּרְכֵּת אוּבוּךְ תֶנְדֵף עָלָא בּוּרְכַּת אֶסוּלַאיְכֵי חַתָּא אֶן יִשְׁתָּאהֵי רַאפֵּיע לְעִילָם · גְמִיע הַאוּוַאלִי לַארַאץ יוֹסֵף וּבִיהָא מַא נִנְסָא אַכְוּוַאנָהוּ:

בִּנְיָמִין בְּאַרְעֵיהּ תִּשְׁרֵי שְׁכִנְתָּא בְּאַחְסַנְתֵּיהּ יִתְבְּנֵי מַקְדְּשָׁא בְּצַפְרָא וּבְפַנְיָא יְהוֹן מְקָרְבִין כַּהֲנַיָּא קוּרְבָּנַיָּא וּבְעִדָּן רַמְשָׁא יְהוֹן מְפַלְּגִין

רנה ברכת השבטים וישועה

נַפְתָּלִי כַּאיְלָא מוּרְסַאלָא ׳ וָהוּא יַאעְטִי קְוַואל אֶלְחִיסַאנָא :

בְּרִי דִּיסְגֵי יוֹסֵף בְּרִי דְּיִתְבָּרַךְ כְּגוּפֶן דִּנְצִב עַל עֵינָא דְּמַיָּא תְּרֵין שִׁבְטִין יִפְקוּן מִבְּנוֹהִי יְקַבְּלוּן חוּלָקָא וְאַחְסַנְתָּא :

וּולְד אֶנָאמוּ יוֹסֵף ׳ וּולְד אֶנָאמוּ ׳ כִּיף לְגְצָאן מְתָאמַר אַעְלָא עַין אֶלְמָא ׳ וַוְלוּ עוּרוּשׁ קְד אֶמְתַאדַּאת אַעְלָא אֶצּוּר :

וְאִתְמַרְרוּ יָתֵיהּ וְנַקְמוּהִי וְאַעִיקוּ לֵיהּ גַּבְרִין גִּבָּרִין בַּעֲלֵי פְלוּגְתֵיהּ :

וּואַמַרְרוּהְ וַואצְבָּמוּהְ ׳ וּשַׁאדַאדוּהְ אֶצְחַאב אֶצַּיָּאד :

וְהָבַת בְּהוֹן נְבִיאוּתֵיהּ עַל דְּקַיֵּים אוֹרַיְיתָא בְּסִתְרָא וְשַׁוִּי תּוּקְפָּא רוּחַצָנֵיהּ בְּכֵן יִתְרְמָא דְּהַב עַל דְּרָעוֹהִי וְאַחְסִין מַלְכוּתָא וּתְקִיף דָּא הֲוַת לֵיהּ מִן קֳדָם אֵל תַּקִּיפָא דְּיַעֲקֹב דִּי בְמֵימְרֵיהּ זַן אֲבָהָן וּבְנִין זַרְעָא דְּיִשְׂרָאֵל :

וּואתְבַּת קוּצַאהוּ פִּי סַלְהַבָּא ׳ וּואפְזֶזוּ אֶדְרוֹעָהוּ מִן עַנְד אֶלְגַאלִיל יַעֲקֹב מִן תֶּמָּא יַרְעָאוּ שַׁבַּאטָא יִשְׂרָאֵל :

מי ימר

אֶסוֹלַאיְבִי · אֶלַאדָג׳ עְרָאקַב לְפַארָס · וואַקָע רַאכָבו אֶלָאוורָא:

לְפוּרְקָנָךְ סַבָּרִית יְיָ:

אָמַר יַעֲקֹב אֲבוּנָא בִנְבוּאָה · לְפוּרְקָנָךְ סַבָּרִית יְיָ וְלָא לְפוּרְקָנֵיהּ דִּי גִדְעוֹן בַּר יוֹאָשׁ דְּהוּא פוּרְקָן עֲבַר וְלָא לְפוּרְקָנֵיהּ דִּי שִׁמְשׁוֹן בַּר מָנוֹחַ דִּי הוּא פֻּרְקַן שַׁעְתָּא · אֶלָּא לְפוּרְקָנֵיהּ דִּי מָשִׁיחַ בַּר דָּוִד דְּהוּא עָתִיד לְאַיְתָאָה וּלְפָרוֹקָא יַת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּלְאַפָּקוּתְהוֹן מִן גָּלוּתָא הָדֵין דְּ־יהּ וּלְפוּרְקָנֵיהּ סַכִּיאַת נַפְשִׁי:

וְהוּא יָאקוּל לֶמְגוּתְהֶךְ אֶסַרְגִית יָא רָאב:

מִדְּבִית גָּד מַשִּׁרְיָת מְזַיְינִין כַּד יַעֲבְרוּן יַת יַרְדְּנָא קֳדָם אֲחֵיהוֹן לְקְרָבָא וּבְנִכְסִין סַגִּיאִין יְתוּבוּן לְאַרְעֲהוֹן:

גָּד לְגֶיוֹסָא · יְגֶיְּס עַלִיהָ · וַהוּא יַאגוּד עֶאקִיבַהוּ:

דְּאָשֵׁר טָבָא אַרְעֵיהּ וְהוּא מְרַבְיָא בְּתַפְנוּקֵי מַלְכִין:

מֶן אָשֵׁר טַאעְמַהוּ אַסַאמִין · וַהוּא יָאעְטִי מוּלַאדָאת אֶלְמוּלוּךְ:

נַפְתָּלִי בְּאַרַע טָבָא יִתְרְמֵי עַדְבֵיהּ וְאַחֲסַנְתֵּיהּ תְּהֵי מְעַבְדָא פֵּירִין יְהוֹן מוֹרַן וּמְבָרְכִין עֲלֵיהוֹן:

יִשָּׂשכָר עֲתִיר בְּנִכְסִין וְאַחֲסַנְתֵּיהּ בֵּין תְּחוּמַיָא :
יִשָּׂשכָר קַאדַאסָא בֵּין לְפַארָאד ·
רַאבָט בֵּין אַסוּפוּן :

וְחָזָא חוּלָקָא אֲרֵי טָב וְיַת אַרְעָא אֲרֵי מַעַבְדָא פֵּירִין וִיכַבֵּשׁ מְחוֹזֵי עַמְמַיָא וִישֵׁיצֵי יַת דַּיָּרֵיהוֹן וּדְאִשְׁתַּאֲרוּן בְּהוֹן יְהוֹן לֵיהּ פַּלְחִין וּמַסְּקֵי מִסִּין :
וַארָא אֶרַאחָאמָא גְוַואדַהָא · וִילָא אֶרְאַרֶן מָא נְעוּמַאהָא · וּומַד עוֹנְקָהוּ לַנוּגוּל · וַאצָאר קָאדַמָא כַּאדַמָא :

מִדְּבֵית דָּן יִתְבְּחַר וִיקוּם גַּבְרָא בְּיוֹמוֹהִי יִתְפְּרֵיק עַמֵּיהּ וּבִשְׁנוֹהִי יְנוּחוּן כַּחֲדָא שִׁבְטַיָא דְיִשְׂרָאֵל :
דָּן צָאר יֻשַׁארָע קוּומָהוּ · כִּיף סָאיִיר שְׁבַאטָא יִשְׂרַאֵל :

יְהֵי גַבְרָא דְיִתְבְּחַר וִיקוּם מִדְּבֵית דָּן אֵימְתֵיהּ תִּתְרְמֵי עַל עַמְמַיָא וּמַחֲתֵיהּ תִּתְקֵף בִּפְלִשְׁתָּאֵי כְּחִיוֵי חוּרְמָן יִשְׁרֵי עַל אוֹרְחָא וּכְפִתְנָא יִכְמוֹן עַל שְׁבִילָא יְקַטֵּל גִּבָּרֵי מַשִּׁירַיַת פְּלִשְׁתָּאֵי פָּרָשִׁין עִם רַגְלָאִין יְעַקַּר סוּסָוָן וּרְתִיכִין וִימַגַּר רוֹכְבֵיהוֹן לַאֲחוֹרָא :
תִּכוּן יָא דָן כִּיף אֶתוּעְבַאן אַעְלָא אַטַארִיק · כִּיף אֶלְמֶטְרָאן עְלָא

חָתַא חִין יְגִ׳י אֶלְדִי וַולַאהוּ • וְלִיה
יֵשְׁתַאמַע אַשׁוֹעוֹב :

יַסְחַר יִשְׂרָאֵל לְקַרְתֵיהּ עַמָּא יִבְנוּן הֵיכְלֵיהּ יְהוֹן צַדִיקַיָא סְחוֹר סְחוֹר לֵיהּ וְעַבְדֵי אוֹרַיְתָא בְּאוּלְפָן עִמֵיהּ יְהֵי אַרְגְוָן טָב לְבוּשׁוֹהִי כְּסוּתֵיהּ מֵילָא מֵילָא צְבַע זְהוֹרִי וּצְבִיעוֹנִין :

רָאבַטָאן לַלְגַ׳אפָן גוּחְשָׁהוּ •
וְלִשׁוּרְקָה בַּאנִי אַתוֹנָהוּ • גָ׳אסָלַאן
בֶּלְכַאמָר תוֹבָהוּ • וּבְדָם לְעִינָב
בְסוּתָהוּ :

יְסַמְקוּן טוּרוֹהִי בְּכַרְמוֹהִי יְטוּפוּן נַעֲווֹהִי בַּחֲמַר יִתַּוְורָן בִּקְעָתֵיהּ בְּעִבוּר וּבְעֶדְרֵי עָנָא :

זְוַארַאד אֶלְעַיְנִין • כַּאתַר מִן
אֶלְכַאמָר • וּבְיַאץ׳ אֶסֶן אַסַד מִן
אֶלַאבָּן :

זְבוּלֻן עַל סְפַר יַמְמַיָא יִשְׁרֵי וְהוּא יְכַבֵּשׁ מָחוֹזִין בִּסְפִינָן וְטוּב יַמָּא יֵיכוּל וּתְחוּמֵיהּ יְהֵי מָטֵי עַל צִידוֹן :

זְבוּלוּן אֶלְסַאחַל אֶלְבַאחַר יֵסְכֶּן •
וּפִי סוּחְלַאהוּ אַסוּפוּן • וְטֶרְף
תוֹכְמַהוּ אַעְלָא צִידוֹן :

וָאבְּדַאדַהוּם פִּי דַאתָא יִשְׂרָאֵל :

יְהוּדָה אַתְּ אוֹדֵיתָא וְלָא בְהֵיתְתָא כָּךְ יוֹדוּן אֲחָךְ יְדָךְ תִּתְקֵיף עַל בַּעֲלֵי דְבָבָךְ יִתְבַּדְּרוּן סַנְאָךְ יְהוֹן מְחַזְרִין קְדָל קֳדָמָךְ וִיהוֹן מְקַדְּמִין לְמִשְׁאַל בִּשְׁלָמָךְ בְּנֵי אֲבוּךְ :

אַנְתְּ יָא יָהוּדַה סֵיָיאדוּנַאךְ אִיכְּוָותֶךְ יֶדַךְ פִּי קַאפַא עֲדַאיְךְ וַיסְגֻּדוּן אִילַךְ בַּאנִי אוּבוּךְ :

שִׁלְטוֹן יְהֵי בְּשֵׁרוּיָא וּבְסוֹפָא יִתְרַבָּא מַלְכָּא מִדְּבֵית יְהוּדָה אֲרֵי מִדִּין קַטְלָא בְּרִי נַפְשָׁךְ סְלֶקְתָּא יִשְׁרֵי בִּתְקוֹף כְּאַרְיָא וּכְלֵיתָא וְלֵית מַלְכוּ דִּתְזַעְזְעִנֵּיהּ :

תְּכוּן יָא יָהוּדַה כַּאסְבֶל אֶלצֵיד פֶּלְקֻוַוא לַאיֶינַךְ כַּאלְצַת בַּאנִי מֶן אֶלְקַתֶל אִידָא גָאתָא וּרְבַאט כִּיף לַאסָאד אַוּ לַאבוּ מֶן דָא יָאמְטְרָאהוּ :

לָא יַעְדֵּי עָבֵיד שׁוּלְטָן מִדְּבֵית יְהוּדָה וְסַפְרָא מִבְּנֵי בְנוֹהִי עַד עָלְמָא עַד דְּיֵיתֵי מְשִׁיחָא דְּדִילֵיהּ הִיא מַלְכוּתָא וְלֵיהּ יִשְׁתַּמְעוּן עַמְמַיָּא :

לָאם יְזוּל קָאצִיב לְמוּלוּךְ מֶן עַנ יָהוּדַה וּמִרְצֶם מֶן דוּן אַמְרָאהוּד

מא כאן במהלא · מהלא תופצל ·
לימא אצדעת אילא מצדאע
אובוך · חיגיז בדאלת · פראשי מא
תוכלין :

שמעון ולוי אחין גברין גברין בארע תותבותהון
עבדו גבורא :

שמעון ולוי כאנון · פי האלאת
אצולם · פראשאת מא הומאן :

ברזיהון לא הות נפשי באתבנושיהון למהך לא
נחתית מן יקרי ארי ברוגזיהון קטלו קטול
ובריעותהון תרעו שור סנאה :

פי עוצבתהום · לאם תדכל נפסי ·
פי תגויקאהום לאם תסאמע
עאדתי · לאין בגצבאהום קתלו
אומה · וברצאהום כלעו
צוואראהא :

ליט רוגזיהון ארי תקיף וחמתהון ארי קשיא
אפלגינון ביעקב ואבדרינון בישראל :

מדמום אגצבאהום · מא שאדהא ·
וחמייאתהום מא צעובאהא ·
אקסמהום פי האלא יעקב ·

עם אברהם : **קדוש** רם נעלה על כל · ותולה עולם כאשכול · וה' ברך בכל · את אברהם :

בִּרְכַּת הַשְּׁבָטִים בְּתַרְגּוּם וְעַרְבִי

וּקְרָא יַעֲקֹב לִבְנוֹהִי וַאֲמַר אִתְכַּנְּשׁוּ וַאֲחַוֵּי לְכוֹן יַת דִּיעֲרַע יַתְכוֹן בְּסוֹף יוֹמַיָּא :

וְדְעָא יַעֲקֹב לְבְנוּ וַאקָאל · אֶנְגֶּמְעוּ וַאכְּבֶּרְכּוּם מָא יָאוַוא פִּיכּוּם פִּי אַכֶּר אֶזָּאמָן :

אִתְכַּנְּשׁוּ וּשְׁמָעוּ בְּנֵי יַעֲקֹב וְקַבִּילוּ אוּלְפַּן מִן יִשְׂרָאֵל אֲבוּכוֹן :

אֶנְגֶּמְעוּ וַאסְמַעוּ יָא בַאנִי יַעֲקֹב וְקַבְּלוּ דַאלֶךְ מִן יִשְׂרָאֵל אַבוּכּוּם :

רְאוּבֵן בּוּכְרִי אַתְּ חֵילִי וְרֵישׁ תּוּקְפִּי לָךְ הֲוָה חֲזֵי לְמִסַּב תְּלָתָא חוּלָקִין בְּכֵירוּתָא כְּהוּנְתָא וּמַלְכוּתָא :

יָא רְאוּבֵן נְתָא בּוּכְּרִי · קֻוָואתִי וַאוְאֶלִילִי · תוּפְּצֶל בֶּשׁוּרְף · תוּפְּצֶל בֶּלְעִז :

עַל דַּאֲזַלְתָּא לְקֳבֵיל אַפָּךְ הָא כְּמַיָּא בְּרַם לָא אַהֲנֵיתָא חוּלָק יַתִּיר לָא תִסַּב אֲרֵי סְלַקְתָּ בֵּית מִשְׁכְּבֵי אָבוּךְ בְּכֵן אַחֵילְתָּא לְשַׁוּוֹי בְּרֵי סְלֶקְתָּא :

מא

בת שבע וטלב מן הקדוש ב"ה כאשר יקוללו פיהם מן כאשר ימות לאיין מערוף וואיין הקדוש ב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום ומחדש לחדש וחין קאללו יום השבת ימות די הווא כאשר ברוחו די פאם כלאק דיך השאעא לאחח עלא רוחו וואיין הווא צדיק ולמעשה די בת שבע כאן כדי ללמד תשובה ליחיד :

ובהאד לכלאם ייתפסרלנא לפסוק די קאל פרי צדיק עץ חיים ולוקח נפשות חכם · כוונתו יקשי ואחד לקושייא מאחד די עמלנא פרי צדיק עץ חיים די הייא התורה אלי חין יקרא התורה מא יגמש מלאך המות יקרבלו · כיפאש הצדיק ימות · וגאווב לפסו' וכמל ולוקח נפשות חכם · לכוונה מלאך המות מערוף חכם ולאיס יעמל בעד לחכמה לצדיק באש יקטאע מן קראייתו מתל מא עמל לדוד · ודיך השאעא יליב לקדר עלא הצדיק :

פיוט

יגדל נא חסדיך · לעם שומרי בריתך · הם זרע אוהביך · עם אברהם: **כופר** בעדם תשא · השעיר עליו נשא · בזכות השלשים נשא · את אברהם : **לפני** כשאך יוחק · בריות עולם כל יומתק · ואלה תולדות יצחק · בן אברהם : **ירא** ממראה סולם · מבחר האבות כולם · בזכותו נברא העולם · בין אברהם : **פין** נכוח בנחלת · מדתו היא תפארת · נתשבה ונקשרת · עם אברהם: **הוד** ילבש במיכאל · חושן משפט לפני אל · ולכפר על ישראל · זרע אברהם : **ביהוסף** שמו עדות · בשמרו ברית אבות · בראותו צלם ודמות · בין אברהם : **חצות** לילה קם להלל · ומירותיו יומם ולילה · חסדי דוד מי מלל · לאברהם : **זכות** כנת בית אולמי · בן ישי בית הלחמי · תשלח לעניי עמי ·

עם

קדר מלאך המות כאס יקרבלו · אם עמל כאן ואחד לגכו
מנור לכית די דוד המלך · דכללו מ״המ וכאן גיר יכרוור
פי דוך הסגור · חין סמאע דור דאך התכרויד לכול פי דאך
לגכאן · פיסאע קאס דוד יסוף כיף קליית האר אסי · וקווא
מאסי והווא יקרא חין דכל ללגכאן זאקת רגלו וטאח · פי
דיך הטיתא תווגאע וקקת מן קראייתו · לאכ עליה לקדר
מלאך המות ולאא הנסמה דייאלו · ורהכא כסופו שי כלאס
האר לגמרא לעיב סווייא · לאיין עלאס מן עכין לטחאק
דוד יטלב מן הקב״ה סחאל מן עאס יעיס · וג״כ לאס מן
עכיין יעלמו אס מן כאאר פילעאס ימות :

ופצרו למפרסים כהקדים סאיין קאלו סייאדכא אלי
חין כן אדס יגוו עליה ארוכ דסכין מתאעו
לאפיין כלא עון · יכון סיגורו אלי סלך מן לעוכות וכקיית
קייאמו לאוס יכוכו לאפיין מן לעוכות · לאכן יוקסאלגא
עלא דוד פי דעוות למעסה די כת סכע די כאן מן כעד
מא גאזו רוכ סנותיו · לאיין סגל כת סכע לארלו פיטיכפו
די כאן מלך פירוסלס · ומערוף אלי מא קאעד דוד מלך
פירוסלס גיר ל״ג סנה ומאת · יכקא למעסה כאן מן כעד
רוכ סנותיו · ולווגאכ עלא האד לקוסייא לאאר לאיין קאלו
סייאדכא וואיין דוד מא כאכס ראוי לאותו מעסה · גיר
אתאעמאל עלא יידו כדי להורות תסוכה ליחיד · ואידא
כעד ליחיד עמל לעכירה כקוללו יעמל אתסוכה וימסילו
לעון מתל דוד די כפעתו אתסוכה ללעון די כת סכע ·
ועליהא דוד טלכ מן הקדוס כ״ה וקאללו הודיעני ה׳ קצי
כוונתו כאס יתחאסכ מעא רוחו ויסוף אידא חין עמל
לעון די כת סכע כאכו גאזו רוכ סנותיו אוולא לא · אידא
סאף אלי מאזל מא גאזו רוכ סנותיו יערף אלי לעון די כת
סכע הווא עוון לתיח · ואידא · גאזו רוכ סנותיו יכון עכדו
סיגורו אלי לעון די כת סכע מא לארלו גיר כדי להורות
תסוכה ליחיד · וחין וואגכו הקדוס כ״ה וקאללו גזירה היא
מלפני וכו׳ · רגאע דוד יעמל פרוכ׳א אוכרא ללמעסה די

ויכון בן אדם זריז ויחרץ פי למצוה מן סבת דיך לחראצא די
עמל ינתקבלו כיף אלי הווא סבק עמלהא ויאכד ליגארה
מתאעו והאדי כוונת למדרש · פי כאטר די פינחס מסר
נפשו ורמא רוחו פי סכנה וסבק קבל אנאס לכול ועמל
אדיך לבראכורה די קתל זמרי וכזבי בת צור · עליהא
ענדו אדרווא באש יאכד יגארתו כפי הדין · ומא יתוקטש
עליה מי הקדימני וכו' :

ליום שביעי

חידוש לכבוד דוד המע"ה

בגמרא שבת (ל ע"א) אמר רב יהודה אמר רב
אש כוונת לפסוק די קאל הודיעני ה' קצי
ומדת ימי וגו' · קאל דוד קודאם הקב"ה רבש"ע ערפני
קדאש מן עאם נעיש פי האד לעולם · ופאש מן נהאר
פלעאם יכון מסתלק מן העולם · ופאש מן נהאר מן
נהארת אגומעא יכון מסתלק · וגאוובו הקב"ה וקאללו
אלי פינהאר אשבת ימות · פי דיך אסאעא טלב דוד מן
הקב"ה באש יבליה ליום לחאד אכיר מן די ימות פישבת ·
וגאוובו הקב"ה וקאללו מא יקדרש יציר ל יין כבר לחאק
לווקת די שלמה בנך באש יכון מלך ומערוף דאין מלכות
נוגעת בחברתה אפילו כמלא נימא · רגאע וטלב מן
הקב"ה באש יאכד אנשמה דיאלו יום לגומעא ויסמאח
דוד פי ואחד נהאר · גאוובו הקב"ה וקאללו כי טוב יום
בחצריך מאלף בחרתי · גאלו יקוללו אנא ענדי גוסטו
בקראייתך די ואחד נהאר אכירלי מן אלף דלקרבנות די
מאיל יקרב שלמה בנך ע"ג המזבח · חין סמאע דוד האד
אשי כאן יחרז רוחו פי כול יום שבת ילא גיר יקרא התורה
אלי פומו מא יסקתש מן לקראייא · לאיין מערוף אלי חין
בן אדם יכון יקרא התורה דאיים · מלאך המות מא יקדרש
יקרבלו · נהאר אשבת די לחאק לווקת די דוד מא נאב

קדר

רנה חידושים לז' אושפיזין וישועה

קאלו סייאדנא פילמדרש אלי חין משה משה רבינו ענד
לבחאר כאם יקוללו יכון נקרע פי כאטר ישראל · מא
כאנש יתאב לבחאר ולנתלו לכלאמו · וקאלו לי הווא כבאר
פילגראדו מן משה לאיין הווא כלאק פונהאר אתאני
ואדם הראשון מא כלאק גיר חתא לנהאר לגומעא · ועלא
לכלאס די קולנא ילאהאר אלי אטענה דלבחאר מא תכלף
גיר אידא נקולו למעשה הויא לעיקר · לאכן אידא נתבעו
למחשבה ונקולו הייא לעיקר סיגורו אלי כן אדם הווא
כבר מן לבחאר פי כאטר אצדיקים כאנו מכלוקין
פילמחשבה קבל מעשה בראשית · וטענה דלבחאר
טאייחא · ועליהא חין לבחאר שאף לארון די יוסף הצדיק
תפכר אלי יוסף כדא לבכורה די ראובן פי כאטר די
למחשבה די יעקב אבינו כאנת פירחל ויבקא למחשבה
סייא לעיקר וצדיקי' ג"כ כבאר מנו פילגראדו לאיין כאנו
מכלוקין פילמחשבה קבל מנו · וטענה די טען למשה
רבינו וקאלו אלי הווא כבאר מנו טאייחא לאיין מן יוסף
ילאהאר אלי למחשבה הייא לעיקר ומשה רבי' כבאר מנו ·
ועליהא כסיף עליה יכון נקרע באם וגוזו ישר"ל פי וולנו:

במדרש פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן בדין
הוא שיטול שכרו עכ"ל · והווא תמוה
לאיין בשיטא אלי יאכד אשכר דיישו · אגיר באם נפהמוה
נסבקו שאיין מערוף אלי כול מצוה די יעמל בן אדם פי
האד לעולם מא יעטילוש הקב"ה אשכר ע"פ הדין גיר
בתורת חסד לאיין עלא כול מצוה הקדוש ב"ה יטעגלו מי
הקדימני ואשלם · בחאל מצות מילה ולוכאן מא עטאלו
הקב"ה בן זכר מא כאנש יעמל מצות מילה וגם כן מצות
מעקה ולוכאן מא עטאו הק'בה לממון באש בנא אדאר
מא כאנש יתכתב מצות מעקה וכן על זה הדרך פי סאייר
למצוות · ולאכן ענדנא מערוף אלי אידא יכון בן אדם
זריז באש יעמל למצוה פיסאע ויאכד ויגארתו מגד הדין ·
וסי' לדבר זריזין מקד"ימין למצוות מענת לכלאס חין

יכון

חין כן אדם יכון יתמשא פיטורקא למליחא יקדר יתכאע
וימשי ירגב עלא השלוס בטבאע שי כאן יעמל אהרן ע״ה
מתל מא קולכא :

יום ששי

חידושים לכבוד יוסף הצדיק ופינחס זיע״א

במדרש וז״ל הים ראה וינס · מה ראה ארונו של
יוסף עכ״ל תפאיר אחד למדרש מפאוס
ראהו יקול אלי בזכות יוסף הצדיק לארת קריעת ים סוף
לאכן נחאבו נעריפו עלאש מא כפאע גיר אזכות די יוסף
הצדיק מן גיר שאייר השבטים וזכותיכו הקדושים · גיר
באש כפאמו לכלאם מליח כשבקו שאיין קשא פי זוהר
הקדוש עלא אלפסוק די קאל ואני נתתי לך שכם אחד על
אחיך וכו׳ לאיין מענת לכלאם שי יעקב אביכו זול לבכורה
מן ראובן ועטאה אליוסף · וקשא זו״הק כיפאש יעקב
אביכו בחיר שבאבות יעמל משאלא מן האד הטבאע אלי
יזוולהא מן ראובן די הווא לבכיר ויעטיהא ליוסף · ונאווב
לאיין יעקב אביכו אלילא די זווג מעא לאה מא פטן ביהא
אלי היא לאה גיר חתא לצבאח · ודיך אלילא כאמלא מא
כאנת למחשבה דייאלו גיר פירחל · ועליהא יסתחאק
לבכורה תכון די יוסף · לאיין עיקר התלמוס די יעקב
אביכו וכדמתו אלי כדם עבד לבן · מא כאן גיר פי כאטר
רחל ולבכורה מעיקרא מא כאנתש ראויה לראובן · רפדכא
מן כלאם הזוהר אלי חין נתבעו למחשבה לאוס כפי הדין
לבכורה תכון די יוסף · ולאכן הידא נתבעו למעשה די
הווא זוואג די לאה · מא יזכא בלבכורה גיר ראובן · זאייד
נשבקו שאיין קאלו סייאדנא פילמדרש · אלי למחשבה
דצדיקים הייא סבקת למעשה בראשית · ולאכן בלוקאוס
בלמעשה מא כלאקו גיר חתא ליום לנותעא מן בעד מא
כמל הקב״ה לכלוק די מעשה בראשית כאמל · ונציבו
קאלו

מה ימכנס פי להטר אהרן כהן מקסוב תלמיד ענד משה רבינו · ותלמיד חהס ירגהע עלה הרכי מתהעו · ועליהה ווהגב למדרש וקהל מפני שהיה הוהב שלום וכו' דהיינו כהן יעמל לפשרה בין הרהגל ללהחבו · ומן די כהן יעמל דהיים לפשרה בין הכהס · יבקה ענדו הדין והיין התורה די קהלת לדק לדק לטרתין תפלירהוס ווחדה לדין ותהניה ללפשרה · ומה ענדוס דברה תורה כלשון כ"ה · והס כן חתה הוכח תוכיח יכטחהק ידרשהוס הלי הפילו תלמיד לרב יכון מוכיחו וירגהע עליס · ותכהיין הווה מה כיבכהם הלי הוכיח למשה כהה עליהה כענס (מטעס המלך) ושהיין טוול למדרש וקהל והיין הרן כהן רודף שלום ההד לכלמה די רודף הייה לעיבה יהסר להיין כלמת רודף מעכתהה קוכטרה לשלום · וכיפהס ידלל כילבכו הלי ההרן כהן ימשי קונטרה · ופגרו חכמי הסככז להיין מן כותרת לעכוה די הרן הכהן די כהן דהיים יהלב יעמל השלום בין הכהס חין כהן ישוף שי ווהחד מה יהב יקלר כיפו ללהחבו כהם ילטלהח מעהה מן סבת שי תעגבו רוחו · כהן הרן הכהן ע"ה יעמל ווהחד לחכמה · יעמל ברוחו ויל‍הרב מעה ווהחד הלי קל מנו · ומן בעדו לגדה ימשי הווה ברוחו ענד ההדך בן הדס הלי תכ‍היק מעהה ויבקה ירגב פיה חתה יסמחלו · וחין ישוף דהך בן הדס הלי כהנת עגבתו רוחו והיין הרן עמל מסזלה מן ההד הטבהע · ירפד קל וחומר הווה · וסוביטו ימשי יכלב הסמהח מן להחבו ווכטלהח מעהה · להיין יקול מעה כשו והם הרן משה ענד ההדך בן הדס פחות ורגבו כהם יסמחלו יהעסק הווה · ועליהה בעל המדרש דהו יקול רודף שלום · מענת לכלהס הלי הרן כהן וילהרב מעה הכהס וימשי ילטלהח מעהוס בהם לגיר יתעלמו מנו ויעמלו כיפו :

ובהאד לכלהס יגיכה מלית כוונת לפסוק די קהל סור מרע וכו' בקש שלום ורדפהו · לכוונה

יום חמישי

חידוש לכבוד אהרן הכהן ע"ה

במדרש מפני מה נענש אהרן על מי מריבה · לפי שהיה אוהב שלום ורודף שלום עכ"ל

ובאמת האד למדרש צעיב יאסר לאיין וכי זו תורה וזו שכרה · פי כאטר די דאיים יעגול לביר כין אנאס יכון נענש ב"מ · גיר בר"ש נפהמוה נשבקו שאיין קבל שייאדנא פילגמרא די מליעא אלי כוונת התורה די קאלת פי פרשת שופטים צדק צדק תרדוף בטרקין ווחדא לדין ותאנייא ללפשרה · מענאת לכלאם אלי אדיין פיידו לקד"ר אידא יתאב יקטעלהום אשרע לבעלי דינים כפי הדין · אוולא יעמל בינאתהום פשרה · ולאכן כאיין מן שייאדנא די ענדהום אלי אדיין תראס יעמל בינאתהום לפשרה · ומלזום עליה יפסקלהום דין תורה עלא לחאק · ואתורה די קאלת צדק צדק בטרקין · דברה תורה בלשון בני אדם אלי יהאדרו ויעאוודו לכלאם באש יפחמו הדרתהום · ואייד קאל התלמוד אלי אתורה דיקאת הוכח תוכיח בטרקין · ווחדא באש תעלמנא אלי כול בן אדם מלזום עליה יעטי למוסר לצאחבו וירגאע עליה מן טרוקתו אדונייא · ותאנייא כלמא באש נתעלמו של אפי' התלמיד חין ישוף ארבי דייאלו יעמל בעד לחאגא דונייא מלזום עליה באש יכון מוכיחו וירגאע · וכאיין מן קאל אלי התלמיד מא ענדו וורדיין באש ירגאע עלא ארבי מתאעו · ושאיין קאלת אתורה הוכח תוכיח בטרקין · דברה תורה בלשון ב"א מתל מא קולנא :

ובהאד אשיגינא תפסיר למדרש מליח ודאא יקול מפני מה נענש אהרן ע"מ מריבה · גרצו יקשי לאיין אהרן נליבוה מא דכלש רוחו פי צייב אשלע · גיר אדעווא כאנת פייד משה דווקא · ואידא תקול פי כאטר אהרן כאן לאזם עליה ירגאע עלא משה · האד אשי

מתל מה כהנו ויעהוודו להוס לחריק · ופי וותדה מן דוך לכיות פיסה עסרה דלהומות מן הוה"ע · **ואבשלום** בן דוד מוובל עליהוס · וכול הומה תתקלי לנהחכתתה ותקוללסה החכה סהד להחס לכול די פהם רהכה הווה פי כהטר התורס די מה קבלנההחם · ולהכן כתוס עלהם · וווהגבוהוס דוך להומות הלי כהר ביכוס כהר ביכה חתה הוחכה מה קבלנהם התורס · מן כינדו ימסיו לעכד הכסלוס ויקולולו כתי הלי לגנס דויהלך קבלו התורה עלהם כתי חללת מעהכה פי סהד למולהע · וווהגבהוס הכסלוס פי סכת די מה סמעתם לכלהם ווהלדייה · וכהיינן תמה מלהכיס מתהע הכהר ופיידהוס מנההסב המהר וינריוו וורה הכסלוס כהם ילרכוס ויחרקוה והכרג **בת קול** מן הסמה ותוולוהוס עליה כהם מה יכורוהו פי כהטר הווה מן זרע ישרטל די קהלו כעסה וגסמע · ויעהוודו לרסעים יחרקוהוס ז' כטרהת פינההר ותלהתה פילול · סהדה לכלהם הלי תסמהע מני ומה ענדים הטיכפו כהם כטוול עליך כתר :

רפדנא מן סהד למעסה ווהיין לווהחד די מווהלף יחלף ויעמל התרה לסבועה דייהלו · הקדוס ב"ה יעמללו סתרס · ולהכן לווהחד די עומרו מה עמל התרה פי סהד לעולם בחהל רבי יהוסע הקב"ה מה יקדרס יעמללו התרה · ועליהה מסה רבינו טלב מן הקב"ה וקהללו העברה כה · גדלו יקוללו כלינו גיר כדכל לה"י כסופתה וכרך וכעד המה תכרגני מנהה וכמות פי חולה להרץ · רהני קהבל ומה תכמתס עלייה להייכון חין כדכל להרץ ישרהל כחלף בהם מה נכרגס כיף הלי עמל ר' יהוסע · להיין לחלוף דייהלי מה עכדו להם יליק פי כהטר התה התרת לי הת הנדר במדין ויבקה רהני מוושף כעמל התרס · ומה יכון פיס חתה מנפעה הודה חלפת וביהה ענייני וודין גיר כדכל נסופתה ונכרג :

במדרש

ודתן ואבירם ואבשלום יגיו פֿי כול ווקת ענד למשיח ויתקליווה פאיווק יכפכו ישראל מן לגלות כאם נסלכו אחנא מן האד להאם די פֿאם ראנא חאללין · וואגבום למשיח ויקוללהום אלי תתקליווני · ליוא משיו תקליו לוואלדיכום אברהם יצחק ויעקב והומאן יעטיווכום לכבר · וחין יסמעו האד לכלאם מן מלך המשיח יסטחיו ימשיו ענד ווט̇דיהום וירגעו למוואלעהום כפחי כפם · וחין משית אנא ענד מלך המשיח תקלאני עלא ישראל אם ראהום יעמלו פֿי דיך לעולם אלי כתי גית מנכא · וגאווכתו אלי כול יום ראהום עזאייזי יסתנאיו פֿיך כרגעים · ועאלא נווחו למשיח וכאן יבכי חתא ננכק בלביכא :

ט̇בית
ו׳ קאעדין פיסא ליהוד די משאיו פֿיטריקהום כאם יעמלו למלות ומאתו פֿיטריק :

אלבית
ז׳ קאעדין פֿיסא אלדיקים די גאוו עליהום לייסורין בלעון דדור · האדו ז׳ ביות ראני חביתלך עליהום · וסאייר לביות מא יקדני מא נחכילך עליהום לאיין עין לא ראתה וכו׳ :

מן גיהתגיהנם חין גא לעכדי למלאך קו״מם קש̇לי אלי מא ישתגלם כאם

ומשי יגיבלי לפלאן דייאלסא לאיין ראהו מסגול מעא שי לדיקים די כאנו גאכוהום פֿי דיך הסאעא · ולאכן פֿי וואחד כהאר כאן מעאייא וואחד למלאך ויסמו קנו״ר ומשית אנא והווא · וכאן אלוו דייאלו יתמשא מעאנא חתא וולנא לגיהנם וליבנא לביבאן דייאלהא מחלולין ורשעים חין שאפו דאך אלוו לכול מרעאת פֿיהום ארוח ופֿרחו יאסר · לאיין קאלו פֿי באלהום ש̇י האדו גאיו יברגוהום מן גהינם ורננת ורית לביות די גהינם · טול לבית עשרא מייאל עלא במס מייאל עורץ · ולארגין מן דוך לביות משאאב דנאר · וביהום ינחארקו ארשעים · ומ בעד מא יחארקוהום וירגעו רמאן ירגעו יעאייטוהום

מתל

גמיע הבנים טובות ומרגליות ומובלים דלפלה ודהאב
כלה חסאב ותקליתהוס האד לביר לכול למין מווגד ·
וג׳ווכני דוד המלך וקאללי האדה לכול מווגד לישראל שי
כתי גית מן ענדהוס · ותקליתו עלה הומות העולם הידה
יכאחלהומסי מן האד לביר · פי סבת די הומאן יעמלו
לביר מעה ישראל · וג׳ווכני דוד וקאללי האד הסי לכול די
ראק תסוף הווה דווקה לישראל · וגמיע לביר די יעמלו
הומות העולם מעה ישרא׳ פי הדיך לעולם יכלנהולהום
הקב״ה פי דנייתהום · ולאכן ישרא׳ בעד המה יעמלו בעד
לעון ב״מ ראהום הקב״ה יוודבהום פי דנייתהום באש
ימשיו להאפיין לעו״הב :

אלבית ר׳ מקאבלת לבאב ר׳ די גן עדן · וסייה
מבנייה בנייאן עליס ומסקפה בעוד
הזיתון · וקאעדין פיקלבהה הצדיקים גמורים והגשי
המוכה · וביכה עלהם מסקפה בזיתון יבאהם ירמזלהום פי
באטר די מררו חייאתהום פי דנייתהום · עליהא זכיו
לעולם הבא :

אלבית ה׳ מקאבלת לבאב ה׳ די ג״ע ומבנייה מן
לפצה ודהאב ודיימאנט וגמיע הבנים
טובות ומרגליות · ולוואד די גיחון גאייז פי וסטהא
ומסקפה בלבסב דלפצה ודהאב · ופיהא גמיע הרוחאיית
למלאך · ולמובלים די פיקלבהה יכרמהום מלאכי השרת
ביידיהום · ופיהא **משיח בן דוד ואליהו** ז״ל ·
וכול ווקת יקבן שיהו
הנביה ללמשיח ויקעדו פי חוגרו וילברו ויקוללו ווסהע
באטרך ראהו קריב ווקת לגאולה · וחתה הבות העולם
והשבטים ומשה ואהרן ודוד ושלמה וגמיע מלכי ישראל
ומלכי בית דוד לכול יגיו לענד למשיח פי כול יום ב׳ וה׳
ושבות ולעייאד ויבקאיו יבכיו מעאה עלה האד לגלות
דיאלנה ולאכר ילברוה ויקולולו · ווסהע באטרך ראהו
קריב ילחאק ווקת לגאולה בע״ה · וחתה קרח וג׳מאעתו

ודתן

רבן גמליאל · וכאן ר"י בן לוי יפתכייאר פי **גן עדן**
ודכל גמיע לפלאן דיאלהא · ומן בעדו
משא באש ירגב עלא **גיהנם** · ומא כלאווהם ידכל
ודכל וואחד למלאך יסמו **קנור** ונאכלו
לפלאן דיאלהא כאמל · ומן בעדו כתב ר"י בן
לוי לבריאה בידו והאדא מכתוב לבריאה די כתבלו לר"ג
מן עבדי אנא יהושע בן לוי מסלם עליך כתיר מן אסלאם
סבת אסטור באש תועלם יא חביבי אלי ראני תבתת
לוולאייא דיאלך אלי וליתני על יד **מלאך המות**
וראני סוביתו ווקפת וכדית לפלאן די
ג"ע וליבת פיהא תנאעש אן כשא וכול כשא לכבר דייאלהא
ק"ד אלף מיל טול **וק"ד** אלף מיל עורץ · לבית לוולא
די מקאבלת לבאב אלוולי די גן עדן ·
מעמולא לרמת לגריס די יתגיירו וירגעו יהוד · ולחיוט
דייאלהא מעמולין מן לבלאר ומקפא בלארז · חין דכלת
בייאלהא · חאבו יכרגוני דוך לגריס די פיהא · ונטך
עובדיה אלדיק די מוכל עליהום וקאללהום עלאש
תאביתו תכרגוהו · אכייאלבום די זכיתו
באש ידכל ענדכום האד אלדיק מהאכיכום ולוכאן יקבל
מעאכום · ודיך אסאעא חרלו עלייא ודכלת ובייאלתהא :
אלבית אתאני מקאבלת אלבאב אתאני די ג"ע
וחיוטהא מעמולין בלפצא ומסקפא בעוד
אלארז · ומעמולא לרמת בעלי תשובה **ומנשה בן
חזקיה** הווא ווכיל עליהום :
אלבית ג' מקאבלת לבאב ג' די ג"ע · וחיוטהא
מעמולין בלפצא ודהאב · ופי קלבהא
אברהם יצחק ויעקב וגמיע אדור די כרגו מן מצרים ודור
המדבר · ודוד המלך מעא ולאדו · ברא מן אבשלום די
מא קאעדש מעאהום · וגמיע מלכי יהודה · מבלאף
מנשה בן חזקיהו די פלבית אתאנייא כיף אלי קולנא ·
ומשה רבי' ואהרן הומאן ווכלא עליהום · ופי קלבהא

הלחין כטק ר"י בן לוי וקאללו למלאך המות אידא תחאב
כרדהאלך תחלפלי בשבועה אלי מא באקיש תוורי הסכין
דייאלך פילוואקת די הדכל ענד בני אדם באש תאכד
אנשמה דייאלהום · (לאיין קבל האד אזמאן חין ידכל
מלאך המות באש יאכד אנשמה די בפטר באן ידכל
בלאסר וידבאח דאך בן אדם אפילו יכון פי חיגר וימאה
וכאנו ישופוה גמיע לנאסי די יכון פילבית ויכלעו מנו
ובזאף די יכונו מסתכנים מן לכלעא דייאלו) וחלפלו
מלאך המות עלא האד אסי ועייאלו ר"י בן לוי הסכין
דייאלו ומשא לבואלחו :

מן בעדו קבז אליהו הנביא ז"ל לר"י בן לוי ופראח
ביה יאסר ובאן יתמשא מעאה פי ג"ע וייבראח
קודאמו ויקול ווסאעו מולאע **לבר ליוואי** · ופי
דאך לווקת תלאקא ר"י בן לוי לר'
שמעון בן יוחאי זיע"א · וקאללו רשב"י אידי אנתי ר"י
בן לוי נתאבך תקוללי אידא פיזמאנך עמרהאסי לאכרת
לקשת · ומן בותרת לעבות די ר"י בן לוי כאעד
קמה מא לאראתש פי זמאנו לקשת · קאללו
לאכרת באש מא יכונש מחויק טובה לעלמו :

ומשא למגבון די מלאך המות בוואחד לגביבא
כבירא עלא תולביתא די דארתלו · ובוביטו
משא לענד רבן גמליאל וקאללו שופת אש עמללי ר"י בן
לוי וחכאלו לחכאייא כאמלא · וגאווכו רבן גמליאל וקאללו
ישר כחי מא עמל גיר מליח · ולאכן נרגבך באש תעמל
מזייא תקלילי וואחד לקצייא תרגאע לענד ר"י בן לוי
ותקלס עליה מן לסאני וקוללו יעמל מזייא באש פי
באטרי וויקף יתאוום **גן עדן** באמלא ויעמל לפלאן
דייאלהא וירגב נס כן עלא **גיהנם** אילא
פיהאסי בעד ליהוד ויעמל לפלאן דישא
ויכתבלי בריאה בתטוויל בולשי בתביון · ובוביכו משא
מלאך המות לענד ר"י בן לוי וקאללו גמיע שאיין ווצלא

רבן

עיאב וסאיין מה יטלב מנך תעמללו כאטרו · מבה
מלאך המות לעגד ר״י בן לוי וקאללו תבון מעלוס אלי
ווקתו וולל כאם ימות ורזהו רסלני הקב״ה לעגדך ·
ולאבן וולאני כאם נעמללך כאטרך פי סאיין תטלב מני
ואנא חאלר לכידימתך פי דיך אסאעה קאללו ר״י בן לוי
בגבך תוריני מוצ׳עי פי גן עדן · ולאכן מה כאמנש
נתמשה מעאך גיר חתה תעטיני דיך אסכין פיידי · בעל
כורחו מלאך המות סל סכינו מן גוואהה ומדהלו · ודיך
הסאעה באן עגדו קורהג׳ ר״י בן לוי באם ימשי מעאה
ליטריק · חין בראו ותמשאו רפד מלאך המות לר״י בן
לוי עלא כתפו ובאן מאשי ביה חתה וצלו לפוק אסור די
גן עדן ובלו תמה · ובאן מלאך המות יווריל פי מוצ׳עו
די ג״ע · וחין שאף ר״י בן לוי מוצ׳עו פראח יהקר ומן
כותרת לפרחה די באנת פיה נגז ורמא רוחו מן דאך
אסור ליוצט גן עדן · וקבצ׳ו מלאך המות מן גולתו חתה
קריב קטאעהאלו · וקפץ ונשבע ר״י בן לוי אלי מא
באקיס יוכרג מן תמה · פי דאך לווקת נגמעו מלאכי
השרת וטלעו לעגד הקב״ה ושכאוולו אתולבית די ר״י
ן׳לוי די ולבאח מלאך המות ובדא מוצ׳עו פי ג״ע וחלבלו
בחלוף אעלים אלי מא יוכרג בתר · גאוובהום הקב״ה
וקאללהום משיו רגבו עלא ומאיימו וטופו אידא מוואלף
יחלף ויעמל התרה לחלופו חתה פי אחד לחלוף
נעמלולו התרה ובקיף עליה יוכרג · ומשאיו למלאכים
רגבו עלא ומאיימו וטאפו אלי עומרו מא חלף ביל
ומאנו אלי באן פי אחד לעולם · פי דיך אסאעה קאלהום
הקב״ה בליווה יקעד פי מוצ׳עי ומעה לחאק די מא
יוכרגש · פי דאך לווקת באר מלאך המות ירגב לר״י בן
לוי באש ירודלו אסכין דיאלו ובאן ר״י בן לוי יתפיסך עליה
ומא באנש יחוב ירדהאלו בלל חתה כרגת **בת קול**
מן השמים תעאיט ותקול באם לאיס
ירודלו סכינו לאיין האדי תאגא לאימה ללעולם · פי דיך
הלחין

רנה חידושים לז' אושפיזין וישועה

כשורשה ומה תקערש פילגוף דויקלו כתר :

יום רביעי

חידוש לכבוד משה רבינו ע"ה

יבון מעלוס כן הדס פי האל כהאר מלזוס עליה יכתר פולקרקייה זהויד עלה סקייר כהארת ויקדה לענין די מתן תורה די ראהו מדכור לפוק קבל לאזהרות וענדו מגפעה כבירה אלי זכות מרע"ה תגן עליו לעאס לכול :

קאלו סייאדנה פולמדרש העברה נא והראה את הארץ וכו' אמר משה לפני הקב"ה רבונו של עולם אתה התרת לי את הנדר במדין לכך אעברה נא ואראה את הארץ הטובה עכ"ל · ותפליר האל אלמדרש ראהו מערוף לאיין משה רבינו לווקת די זווג לצפורה חלף משה רבינו בשבועה ליתרו נסיבו אי דהאיס יסכן מעאה פילבלאד ומא יקדרש יוכרג לבלאד הוכרא יסכן פיהא כיף אלי קאל אלפסוק ויואל משה לשבת את האיש · וחין אחב הקב"ה ירסל נושה לענד פרעה מלך מצרים באש יפך ישראל מן כדמתהום · עמללו התרה עלא דיך השבועה די יתרו · ולאכן עלא אלאהר אלי האל אלמדרש לעיב יאסר לאיין אמאהי כוונת משה רבינו די ראהו יקול להקב"ה אתה התרת לי וכו' לכך אעברה וכו' אש אלקא אדכלא די ארץ ישראל להתרת הנדר :

ופצרו למפרשים בהקדים סאיין, קאלו סייאדנא פילגמרא די כתובות · **פלמעשה** די ר' יהושע בן לוי ע"ה ואחנא נקלנאס בתטוויל מן ספר **כל בו** ז"ל חין לחאק ווקת לפטירה די ר"י בן לוי מן האר לעולם · רסל הקב"ה למלאך המות באש יגיבלו נשמה די ר"י בן לוי · ולאכן קבל מא רבלו וולאה עליה וקאללו באלך תעמללו חתא

עדאב

אתענוג לכביר אלי יסוף שכינת רם ונשא ויכון ענדו תענוג
גדול כיף אלי קאל לפסוק· תוסף רוחם יגועון · ואין הנשמה
די סייא חלק אלוה ממעל תסוף השכינה יכון ענדהא
חשק גדול מאחר די סייא חלק מנהא · ואידא תקול עלאש
הקב״ה מא עטאהאם רשות באש ישופו השכינה בחיים
גיר פי ווקת למיתה דווקא · לאננהא הווא לאיין ולוכאן בן
אדם בחיים חייתו ישוף פשכינה · מא שאייבם יקעד
עאייש פי האד לעול׳ כלל לאיין הנשמה כפי טבעהא לאזם
תתלצק פשכינה ומא תתאבם תקעד כתר פילגוף די בן
אדם כלל ומוכרח ימות בן אדם · עליהא הסתנא הקב״ה
חתא ללוקת די יחאב אצדיק יכון מסתלק מן העולם הזה
דיך הסאעה יוורילו הקב״ה כל טוב הצפון לו לעו״הב ·
ולאזם הנשמה תכון מסתלקת ומא תתחאב תקעד כתר
פילגוף די בן אדם · והאדי הייא מיתת נשיקה · ועליהא
משה רבינו כאן יתמנא כאש יכון משיג האד להשגה
גדולה וקאללו הקב״ה כי לא יראני האדם וחי גיר חתא
יוצל לווקת אלי יחאב יכון מסתלק מן העולם הזה דיך
הסאעה יקדר ילחק להאד למדרגה · ומערוף חקירת
הראשונים אידא נשמה די בן אדם כתר פילגראדו
דלמלאכים הוולא לא · ועליהא יעקב אבינו כאן מסתפק
אידא נשמה דייאלו חלק אלוה ממעל ועלייא מן עולם
המלאכים · הוולא פילגראדו דלמלאכים · ועליהא פי
האד למלאקייא די דעוות למלאך תפשטלו הספק אלי
נשמה דייאלו חלק אלוה ממעל לאיין ולוכאן כאנת
פילגראדו דלמלאכים · פי דיך הסאעה די שאף למלאך
כאנת הנשמה מסתלקת מנהו ותתבקט פילמלאך די הווא
מן טבעהא · והאדי כוונת לפסוק ויקרא יעקב שם
המקום פניאל לכוונה אלי נשמה דיאלו חלק אלוה · ומהישי
חלק מן למלאכי׳ והראיה כי ראיתי אלהים די הווא למלאך
פנים אל פנים · ואפילו הכי ותנצל נפשי · ולוכאן כאנת
מן לגראדו דלמלאך בהכרח כאנת תכון מתדבקת
בשורשה

רנה חידושיב לז' אושפיזין וישועה

נבאת בכרי נרכבו פידילאהם מן גיר תעטיל · חין שאף
דאך לאהוב אלי מא חאכם יקעד כתר · דיך אסאעא קאל
לדאך לגביר פי האד לעשייא דיבקאת נחאוס ביך לוואחד
למוצע ותשוף עגאייב די עומרך מא שופתהום
פידנייתך ותאכל גוסטו כביר · וגאוובו דאך לגביר ראני
חאצר ועדי גוסטו קבל מא נצפר כשוף וואחד למסאלא
די תפרחלי קלבי ונכון נלמס פיהא פיטריקי · והיידך לאר
משא מעאה דיך לעשייא די בקאת · ופרגו פי וואחד
לחידוש כביר די עומרו פידנייתו מא שאף דאך לעגב
ובקא גיר ביך אלמדהוש · ולאר לדאך לאהוב וקאלו בונת
מגלוד פיך חסאבני כתי אהוב נאמן ותחאבני מלב
ונפש · שאעא דאבא ראני נשוף אלי מא כאנש פידנייא
וואחד השוגא גמור כיפך · קדו קדו כאנת תמשי עלייא
האד לפרגא די דאבא · לאיין ילוכאן לבארח משית מעא
לנאשי דיישי די סבקו בונת נפידיר מן יידי האד לחאגא ·
לאיין דאהי מתחסובא מקאבלתי כתר מן דיך לפראגת לכול
די ווריתני מן נהאר אלוול חתא לליום · ונחאב נערף אש
טלאע פי באלך באש מא ווריתניש האד לעגב מן נהאר
לוול שי גית לאיין האדי חאגא כבירא יאסר כתן יחאבלך
אידא כתי אהוב הייא לוולא די תבדא תפרגני · וגאוובו
דאך לאהוב מן כותרת למחאבא דיאלך אלי עגדי פיך
בדמא מא חאביתש נווריך האד לחידוש מן לוול · לאיין
ולוכאן שיפתו מן לוול באנו לחידושים לכול די נווריך מן
בעדו מא יכון עגדך פיהום חתא גוסטו · ועליהא אנא
בדית נווריך לעגאייב בלגדאדוש נהאר אכיר מן נהאר
באש יכון עגדך גוסטו פי כול נהאר מן טבאע · ולאכן
דאבא די שופתך דיסידארית באש לאיס תנצפר נבאת בכרי ·
לאזמני נרוב אסבתך באש נווריך האד לחידוש בפלא
באש תאכל גוסטו ותאפברני האדא למשל · ונמשל הווא
מערוף אלי בן אדם פי האד לעולם כול נהאר יכון עגדו
בעד התענוג גדיד · ולאכן יום למיתא הווא נסאר
התענוג

לוואחד גביר עלוס די כאן עשיר גדול ומן כותרת
לעשרות דיאלו עמל פי באלו כאס ימשי יגיראר למוגדו
ויסיק פינמיע לחכמות דלבלדאן ובער למסאייל אוכרין
די עמרו מא סאפאוס וכאן מאשי מן בלאד לבלאד חתא
תקבץ בוואחד לבלאד כבירא שי גמיע לחכמות ולעגאייב
די כאיין פידנייא לכול תמא מגמועין · חין דכל לדיך
לבלאד מא ערפו חאד וכקא מחאייר יאסר שי פאיין מא
ימשי תתליק עליה אטריק · ומעשה שטן פיטריקו
תלאקא מעאה וואחד בן אדם מן דיך לבלאד וקלס עליה
וגאבלו בכבוד גדול ושרכו לקוניסאגס ביכאתהום וחבשו
דאך לעשיר אסיבה די עלאס גא לדיך לבלאד וקשלו דאך
בן אדם כון מסאכי אלי מא יכון ענדך חתא חכמוס חכא
חאבר לכדמתך באס נחאוס ביך לבלאד ותתפרג פי
גמיע לחכמות ולעגאייב די כאיינין אהכא ופי כאערך
כסמאח פי גמיע שוגלי ודאייס ככון מעאך טול אומאן
די כתי הוכי · וגאווכו דאך לעשיר אידא תעמל פייא האד
לכיר נכאפיך בכיר עלים · וכאן דאך בן אדם מא יפארקוש
מן אסמס ללל גיר כול נהאר יוורילו עגאייב וחכמות עלא
כול שכאע וכדא גוסטו כביר דאך לעשיר ודכלת מחאבא
כבירא ביכאתהום די מא ענדהא חתא קייאן ולא חסאב
ומדא מרא כאן יכבר ביה דאך לעשיר ויעטיק אריגאוס ·
וטאלו פי מלאקייתהום והווא יפרגו פילבלאד חסאב
שהאר מ״ת · ומן בעדו כטק דאך לגביר וקאללו לדאך
לחביב דיאלו יא חביבי תכון מעלוס וואיין דאני כדית
לפלאנא באס נלפר לבאח בכרי ונרגאע לבלאדי ועטאה
ריגאלי כביר · וכטך דאך לאהוב וקאללו יא לאחבי אידא
תעמל מלית תויד תקעד אהנא שי קייאמאת וגוריך
עגאייב וחכמות אלי עומרך מא שופתהום פי חייאתך ·
וגאווכו דאך לגביר וקאללו מא ימכנש נקדר כויד נקעד
כתר לאיין כבר דבלת אתוקלה כאמלא די ענדי ודבלת
גמיע חוואייגי ומא בקית גיר אנא ולמתעאלם וגדא
לבאח

רנה חידושים לז' אושפיזין וישועה

הרע מלכט פילוקהוס כיף אלי קאל אלפסוק אן בעוון חוללתי ויכר הרע הווא סיבה ללבני אדם כאם יעמלו לעבירות די סומאן גזל וגניבה ועריות וגירהום ומעביר אותם על דעת קונם · ב טבאע כאיין בעד לעבירות אלי נעמלוהום מן סבת כלאטבא מעא אותות העולם כי אדר לגלות ותעשמבא מנהום · מתל מא קאל שפסוק ויתערבו בגוים וגו' כחאל ארבית ושחוק וקלות ראש ושבועת שוא ומשא ומתן שלא באמונה וגירהום · ואייד מערוף שאי אסבון סבבלבא אדר לגלות הווא יצחק אבינו מן דעוות לברכה די בארך עשו וקאללו והיה כאשר תריד ופרקת וגו' · רפרבא מן אדר לבלאם אלי הקב"ה סיבה לישראל באש עמלו לעוון מ"ג די כלק מעאהום יצ"הר · ויצחק ג"כ הווא סיבה לישראל מ"ג לברכה די עשו כיף אלי קולנא · עליהא קאללו יצחק להקב"ה אמון דלעוונות די ישראל עליהא מן סבת די אנא כונת סבתהום · ומן לבאקי עליך אלי נתי סבתהום ויתפטרו ישראל ויכונו נמחלין עוונותיהם :

יום שלישי

חידוש לכבוד יעקב אבינו ע"ה

ויקרא יעקב שם המקום ההוא פניאל וגו' ותנצל נפשי · ענדנא אסנא וואחד אדקדוק לאיין לייסם די פניאל מא ירמז גיר עלא כי ראיתי שאים פנים אל פנים · ומא עלא להנלה די קאל ותנצל נפשי מא מביין פיה חתא שום רמז · ופלרו למפרשים בהקדים שאיין מערוף אלי כן אדם מא יכא יסוף פני שכינה גיר פי ווקת למיתה · ומה טול אזמאן די הווא חי מא יכון עפדו חתא קדר באש יסוף פני שכינה · מתל מא קאל שפסוק כי לא יראני האדם וחי וסיבה די מא יקדרש יסוף פני שכינה בחייס חייתו נקולו וואחד **למשל** למה"ד

לוואחד

ולמאכלה ושראב וגירו כקאת תנאעם הן עאס ונון · הודא
ענדך גוקטו כאם תסמאחלהוס פיהוס הנא מא טוב ·
מא כאנשי נקלמוהוס פינון · נתי סמחלהוס פינון מן
גונתך ונון מן גונתי · והודא מא תחאכם תסמחלהוס
הפי׳ פינון · הנא תאלר כאם נרפד לעון דייאלהוס כאמל ·
ולאוס תאפכר לווקת די כתפני כאנא ואטיקלו רקבתי
על גבי המזבח כאם עמלתלך גרלך ולאוס תסמחלהוס ·
פי ריך הסאע הילוורו ונהוס ישרע ליצחק אבינו ויקולולו
כי אתה אבינו כי אברהם לא ידענו וישראל לא יכירנו וגו׳
לאיין אברהם ויעקב די יסמו ישראל מא רנבוס עליהוס
וואגבהוס יצחק אבינו ויקוללהוס אס ראנוס תעטיו
השוכראן לייא · מלזוס עליכוס תעטיו השוכראן להקב״ה
די סמאחלכוס · ויורילהוס יצחק ביידו שבינת רס ונשא
פודיך הסאעה ינטקו ישראל ויקולו אתה ה׳ אבינו גואלנו
מעולם שמך :

ונחאבו נערפו אש מענת האד לקלמא די יצחק
אבינו · וזאייד כיפאש ידכל פילכאל אלי
אברהם ויעקב אבותינו הקדושים יכונו מקטרגים כ״מ
עלא ישראל ויקולו ימחו על קדושת שמך · ועלא האד
לקושייא אתאכייא וואגבו למפרשים ע״ה לאיין מערוף
ואיין לוואחד די יכון מוסר עצמו על קדושת השם יכונו
נמחלים לו כל עונותיו · והאדי כוונת אברהם ויעקב די
קאלו ימחו על קדושת שמך · לכוונה ינמחאיו לעונות
די עמלו פי כאטר קדושת שמך די דאיים ירמיו רוחהום
על קדושת השם · וקאלו האד למנטק ימחו ע״ק שמך
די לפסע יורי אלי קייא דעווא כ״מ · כאם חין יסמאע
השטן מא יקטרגש עלא ישראל · ועליהא הקב״ה מא
ענבוש כלאמהוס מן סבת די מא פרזוש כלאמהוס
מליח · ולאכן יצחק וואגב להקדוש ב״ה בכלאם מפאוס ·
לאיין מערוף אלי לעבירות די יעמל בן אדם כאיין פיהוס
זוג טבוע · א טבאע מן סבת די פילנוק בני אדם ילר

יום שני

חידוש לכבוד יצחק אבינו ע"ה

קאלו סייאדרה פילגמרא די שבת (דף פ"ט ב') קאל רבי שמואל בר נחמני עלה לסאן רבי יונתן
שי לעתיד לבא יקול סקב"ה לאברהם אבינו ע"ה וולהדך
עמלו לעון · יוואגבו אברהם אבינו ויקוללו ימחו על
קדושת שמך ויקול הקב"ה מה יליקלי כמשי גיר ענד
יעקב אלי ראהו שאף אלער די גידול בנים לאייבון יווקף
יטלב עליהום הרחמים · ויקולו הקב"ה ליעקב אבינו
תועלס אלי וולהדך עמלו לעון וייואגבו יעקב אבינו
ויקוללו רבש"ע ימחו על קדושת שמך · פי דחך לווקת
יקול הקב"ה לה פיוקנים די הווא אברהם לבת לביר ולא
פיתפילו די הווא יעקב לבת הראיי · מא יליקלי כמשי
גיר ענד יצחק ובסוף הדעווא כיפאם תברג · ומן בעדו
ומשי ענד יצחק ויקוללו וולהדך עמלו לעון · וייואגב
יצחק להקב"ה ויקוללו רבש"ע מן כלאמך די קילתלי
וולהדך עמלו לעון · ולי וולאדי הומאן ותהומשי וולהדך
פילווקת די קבלת תעטיהום התורה וקאלולך נעשה
ונשמע פי דאך לווקת עאגבוך וסמיתהום בני בכורי
וכו' ודאבא מן סבת די עמלו בער לעון רמיתהום ומא
סמיתהום גיר וולאדי ולדאבא בעד אמא מא תחסבהום
גיר וולדי אבא תאלר באש כפלידאר עליהום · ולאום
תעטיני לחסאב · לאיין ראהו מערוף אלי כותרת בני
אדם מא יעישו גיר סבעין עאם מתל מא קאל הלפסוק
ימי שנותינו בהם שבעים שנה וגו' זול מנהום עשרין
עאם הלוולין די בן אדם מא יכונש נענש פי בית דין של
מעלה · בקאת כמסין עאם · זול כמסא ועשרין עאם
מקאבלת שאיילי די בני אדם ירקדו פיהום ומא יעמלו
פיהום חתא עבירה · בקאת כמסא ועשרין עאם · זול
מנהום תנעאש אן עאם ונוץ · מקאבלת לווקות דלא
ולמאכלא

כלחסאב ולכיל תגול פיהא לברכה · והאדי כוונת דאך לוולייד די תקנא לר' יוחנן וקאללו עלאש קאלת אתורה עשר תעשר בטרתין וחין גאווכו ר"יוח עשר בשביל שתתעשר כוונתו יקוללו חין ירפד בן אדם למעשר לאוש תגוללו לברכה ויתעאשר · עליהא רגאע דאך לוולייד קשאלו בכוח וקאללו מנאיין ענדך האד לכלאם מענת כלאמו מן סבת די מערוף אדין דאין הברכה שורה בדבר המדוד וכו' אלא בדבר הסמוי מן העין ועליהא ואגבו ר"י וקאללו משי גרב ולאוש תגוללך לברכה כחאל די קאל אלפסוק הביאו את המעשר וגו' ובחנוני כא בזאת :

וכהאד לכלאם נפהמו אלפסוקים דייאלנא מלית לאיין קבל מן האד אלפסוקים מדכור ש'י אברהם אבינו כאן עטא למעשר לשם בן נח מתל די קאל אלפסוק ויתן לו מעשר מכל · ומן בעדו כמל אלפסוק וקאל אחר הדברים האלה וכו' · שבאן הרבה מאד גרן הקב"ה יקוללו כאלך תבאף פי סבת די רפדת למעשר וחסבת רוקך תבמש אלי מא תגוללכש לברכה · ראאו שבאן הרבה מאד ודאיים תכון ענדך לברכה · ועליהא אברהם רגאע וקאללו אדני ה' מה תתן לי ואנכי הולך ערירי · גרצו יקוללו אנא כאן פי באלי אלי ליגארא די רפוד למעשר הייא מתל מא דרשו סיידנא פיסמיכות דלפסוק די מלאתך ודמעך וכו' בכור בניך תתן לי אלי חין ירפד בן אדם למעשר מן רזקו כיף אדין יזכא ויכונו ענדו בנים זכרים · ולאכן דאבא די קולתלי אלי אשכר דלמעשר הווא באש תגוללי לברכה פירזקי · ראאב קלבי יאסר באלך בר מינן ימשי לעו"הב בלא וולאד · והבטיחו הקב"ה אלי ברא מן לברכה די ענדו יזיד יזכא לבנים זכרים :

הקב"ה וקאלו אל תירא אברם וכו' · גי"ר באש נפהמו
האד אלפסוקים נסבקו שאיין קאלו סייאדנא פילגמרא
די תענית (דע"כ) קאל ר' יוחנן עלאש אלפסוק קאל
בטרתין עשר תעשר באש נתעלמו אלי חין בן אדם יעטי
למעשר די מאלו לצדקה יכון שיגורו אלי ירג'ע עשיר ·
וכאן תלאקא ר' יוחנן בלווילד די ריש לקיש וקאלו קוללי
אלפסוק אוול די יג'י פי פומך וקאללו עשר תעשר וקאלו
דאך לוולייד עלאש אתנא אלפסוק וקאל עשר תעשר
וג'אוובו ר"י וקאללו עשר בשביל שתתעשר ורג'ע דאך
לוולייד קסאלו וקאללו מנאיין ענדך האד לכלאם וקאללו
ר' יוחנן אירדא תחאב משי ג'רב וקאללו דאך לוולייד
ותלאלל נג'רבו הקב"ה שאוואדא אלפסוק קאל לא תנסו
את ה' קאללו ר' יוחנן שאיידא קאל ר' הושעיא פי כולשי
חראם אתג'ריב ופילמלות דלצדקה חלאל נג'רבוה בחאל די
קאל אלפסוק ובחנוני נא בזאת וגו' · והנא יקשאלנא פי
כלאם לינוקא די קשא לר' יוחנן וקאללו מנא לך הא · אם
ראה יקשילו שאוודא הווא מן לוול תקדאם עלא עשר
תעשר מעאוודא ומוכרח נתעלמו מנהא עשר בשביל
שתתעשר · ואם ראה יקוללו מנאיין ענדך האד
אתאעלים :

ופצרו למפרשים ז"ל בתקריש שאיין מערוף ד'אין
הברכה שורה לא בדבר המדוד ולא בדבר
המנוי אלא בדבר הסמוי מן העין מענת לכלאם אלי
לברכה מא תנזלש שווא פילחאג'א די מעבארא שווא
פילחאג'א די מחסובא · ומא תנזל לברכה גיר פילמסקלא
די הייא מסתורא בלא חסאב ובלא כיל · ואייד נסבקו
שאיין קשא זו"הק וקאל · דאבא די ענדנא אין הברכה
שורה בדבר המדוד והמנוי ביפאש פילבנייאן דלמשכן
וקאייד לכלים ווצ'א הקב"ה באש נעמלוהום בלכיל
ולחסאב מתל מא מביין פיהום אמתים וחצי וגו' ונג'אווב
עלא האד לקושייא אלי פיסגל לקדושה אפילו נעמלוהא
בלחסאב

למעשה די אברהם אבינו פי יום ראשון ורהו מדפוס
פי **שי למורא** ח״א דף מ״ט :

פי כול ווקאת אלי יקעד פיסוכה יעמל ירהת שמים
כין עיניה ויחוט פי כאלו אלי ז׳ אושפיזין קדישין
עלאין ראהוס קאעדין מעאה · ויכון יקרה דאייס תלמוד
תורה פיסוכה אוולה יקרה אתיקון די מדפוס פי ספר
חמד אלהים לכבוד אבותינו הקדושים · וויזון כשו אידה
קדיו אס״ית יגיב כעד לעניים יקעדוס מעאה
פישולחן · לאיין קאל רשב״י פי זו״הק אלי לוואחד די מה
יקראש דברי תורה ומה יקאעדש לעניים פי טבלתו
אבותינו הקדושים יכותו · ידעיוולו כר תיכן · עליהא
תלומנה כאש נכתבו כעד לחידושים לכבוד ז׳ אושפיזין
עלאין די כול נהאר בנהארו · כאש כול וואחד יכון
יקולהוס ללפאמילייה דוישו כלערבי על השולחן ויתכת
אלפסוק די קאל זה השולחן אשר לפני ה׳ · ומליח כאש
יקרה למעשה די אברהם אבינו פי יום ראשון ורהו
מדפוס פי **ישי למורא** ח״א דף מ״ט :

יום ראשון

חידוש לכבוד אברהם אבינו ע״ה

אחר הדברים האלה היה דבר ה׳ אל אברהם
במחזה לאמר אל תירא וכו׳ וואמר אברהם
אדני ה׳ מה תתן לי וכו׳ · אהנה כאיין קדאש דקדוקים ·
אוול דקדוק פי שאיין קשו אחר הדברים וכו׳ מא קדרנאש
נערפו אש מן דברים קאל קבל אחד אלפסוק כאש קאל
אחר הדברים האלה · ב׳ דקדוק אש מן סוף כאן ענדו
אברהם חתה לעתאק יקוללו אל תירא אברם וכו׳ · ג׳ גם
בן אמאהי לבוונה דלגוואב די אברהם די קאל מה תתן
לי וכו׳ והוידה האדי קייה למופה · ואהק כפי הבטיחו

מית הגהות · ח' חנופה די היית לחניפות ללבני הדס ·
והאדה די רמז שפסוק כל האזרח בישראל ישבו בסוכות ·
גרלו יקול אידה סי מן ישראל כאן ענדהוס האד לעבירות
ב"מ די טומאן **אזר"ח** ישבו בסוכות לבוונה חין יגי
חג הסוכות ויכונו יתכתו האד הארבעה
מלות דלולב יכונו כתקנים בעזרת האל :

וקאל פימולחאק סדר היום (דף נ"ד ב') אלי גמיע
הקגור ולהעשוב ולפדורה די פידכויה · כול
מסאלה דאסי כלווביל דיישאה די יקומאכדר עליקה באש
תכבר מן לארץ · ולאכן האד הרבעה דלמיכין דלולב יגא
ענהומש הקב"ה לשריס די יתוובלו עליהוס · גיר
מכותו וגבורתו יכברו מן לארץ · ועליהא וולאכן הקב"ה
באש נרפדוהוס ונכליו ביהוס באש נוודיו ללעולם אלי
האד למיניס הומאן פייד הקב"ה אלי יקבוס עליהוס
ומא יכון ענדהוס חתא בוף מן לגיר · האיידך ישראל די
הומאן תאחת חכומתו מתל די קאל אלפסוק כי חלק ה'
עמו וכו' מא יכון ענדהוס חתא בוף מן לגיר · חין יכונו
יתמשאיו פי טורקא מליחא פי בוף אלאה ועבאדתו :

פי כול ווקת אלי יקעד פיסוכה יעמל ידאת סתיס בין
עיניה ויחוט פי באלו אלי ז' הושפיזין קדישין עלאין
דאהוס קאעדין מעאה · ויכון יקרא דאיים תלמוד תורה
פיסוכה אוולא יקרא אתיקון די מדפוס פי ספר חמד
אלהים לכבוד אבותינו הקדושים · ויירון באלו הידא
קדרו הפס יתבדך יגיב בעד לעניים יקעדהוס מעאה
פישולחן · לאיין קאל רשב"י פי זו"הק אלי לוואחד די מא
יקראש דברי תורה ומא יקאעדש לעניים פי עבלתו
אבותינו הקדושים יכונו ידעוולו ב"מ · עליהא תלומנא
באש נכתבו בעד לחידושים לכבוד ז' הושפיזין קדישין
עלאין די כול נהאר בנהארו באש כול וואחד יכון יקולהום
ללפאמילייה דייאלו בלערבי על השולחן ויתכת אלפסוק
די קאל זה השולחן אשר לפני ה' · ומליח באש יקרא
למעשה

למצות פרי עץ הדר וגו׳ :

טו ואייר קאלו סייאדנא ע״ה פילמדרש בזכות ולקחתם לכם ביום הראשון אני נגלה לכם ראשון ופורע לכם מן הראשון ובונה לכם את הראשון ומביא לכם את הראשון · מענת לכלאם די קאל אני נגלה וכו׳ ראאו יאכלם עלא הקב״ה די קאל פיה אלפסוק אני ראשון ואני אחרון ושאיין קאל ופורע לכם וכו׳ הווא יסתנקם מן עשו הרשע די קאל פיה פסוק ויצא הראשון אדמוני · ושאיין קאל ובונה לכם וכו׳ · הווא יבנילנא בית המקדש דיקאל פיהא אלפסוק כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו : ושאיין קאל ומביא לכם את הראשון הווא **מלך המשיח** די קאל פיה אלפסוק ראשון לציון הנה הנם ולירושלם מבשר אתן : **מן** האד למדרש ירפד בן אדם וואחד למוסר ויכון זריז וקראן פי האד למצות לעזאז ושריאוס בלראאמו ונגא יתכלאם ביהום לאיין ראאו יעריף אלי בזכותם תנבאנא בית המקדש ויגיבלנא משיח צדקנו בעגלה ובזמן קריב בי״ר : **גם** כן קאלו למקובלים ע״ה אלי האד ארבעה מיניס דלולב מכפרים עלא ארבעה דלעבירות אמורות לאתרוג די הווא מסאלה דלמאכלא יכון מכפר עלא מאכלות אסורות · אלולב יכון מכפר עלא עון זרע לבטלה ח״ו · לאיין אלולב ישבאה לשדרה די הווא אסנסול דלאאר די בן אדם די מנו יכון נמשך אזרע · לאדס יכון מכפר עלא עון הגאוה · פי כאטר מזיאן פילון דיואלו ומעאמר בלוורק ופיה ריח טוב · וואחד למדות הומאן יסבבו ללבן אדם לגאוה · לערבה מכפרת עלא עון לחנופה ולשון הרע לאיין היא מא פיהא לא טעם ולא ריח ודומה לשפתים די יחאנף ביהום בן אדם ויתכלם ביהום לשון הרע · וואחד לעבירות אסימן דיואהום בר״ת **אזר״ח** · א׳ אכילה די הומאן מאכלות אסורות · ז׳ זרע די הווא ז״ל ח״ו · ר׳ ראיה רוממות די היי

מדת

באלו אחד הרמזוס די ד׳ מיניס כאם זכותם תעמוד לנו
ותגן עלינו מכל צרה וצוקה :

יד זאייר קאלו סייאדכה פילמדרש אלי אחד ד׳ מיניס
ירמזו לארבעה טבוע די כאיין פי ישראל · כאיין
שי בני אדם פיאוס די הומאן בעלי תורה ומצות ·
ומקאבלתהוס נרפדו לאתרוג די ירמז עליהוס · לאיין
לאתרוג פיה אטעם די הייה התורה · כיף אלי קאל
הלפסוק עליהא וחיך יטעם לאכול · ופיה ריח טוב די
הומאן למצות · וכאיין שי בני אדם פי ישראל די הומאן
יקראיו התורה כיף אלי ילוס ולאכן אינס בעלי מצות
ומעשים טובים · ומקאבלתהוס נרפדו אלולב די הווא
לי טבאע דלאכילה די הייה התורה · ומא פיהם ריח טוב
די הווא ירמז ללמצות ומע״ט · וכאיין שי בני אדם פישרא׳
די הומאן יגריו עלא למצות ומע״ט כאם יתכתוהוס
כיף לחאק · ולאכן מא יערפוש יקראיו אתורה ·
ומקאבלתהוס נעמלו אריחאן די פיה ריח טוב אלי ירמז
ללמצות ומא פיהם לאכילה די תרמז לתורה · וכאיין שי
בני אדם פישראל די הומאן פארגין לגמרי אלי מא פיהוס
לא תורה ולא מצות ומקאבלתהוס נעמלו לערבה די
מא פיהא לא טעם די רומז לתורה ולא ריח די רומז
ללמצות: **קאל** הקב״ה יתעלה שמו · כאם נלייאע
אחד לכת די מא פיהוס לא תורה ולא מצות
מא ימכנש · פי לאטר הומאן וולאדי ועזאז עלייא ·
קרווא דייאלהוס הווא חין תכון ענד ישראל בכללותם
לאחדות ומא תכונש ביגאתהוס שגאת חנס · יסלכו בכלל
סאייר ישראל למלאח די הומאן בעלי תורה ומצות
ומע״ט · ועליהא נרבטו אלולב באחד אזוג דלמיניס
הדס וערבה · כאם נרמזו שי ישרא׳ ילטחקו יכונו באגודה
אחת והאדא תפליר הלפסוק די קאל ולקחתם לכם ביום
הראשון פרי עץ הדר וגו׳ מענת לכלאם הווא ולקחתם
לכם דהיינו לגוף דייאלכום תרבטוה בלעמל די אחד
למצות

איולר אזכא בלולב מן דין תורה וחין ירגאע לווליר וירולו
לבאבאס סאדיך למתנה דסגיר מה תנחסבס מתנה
ויבקה דאך אלולב מהוסי דייאלו ומה יכרג ביה לחובה
די לכס מסלבס · (שס סי׳ תרנ״ח ס״ו) ומלזוס באבאה
יסרילו אלולב כדי לחנכו במצות :

יב בער אמה אכסי מהומשי חייבים בלמלוה דלולב
יקדרו יקבלו אלולב מן ייר רגאלהוס וואלאדהוס
וייתאטוס פולמה ומה פיהס מוקצה (שס סי׳ תרנ״ד) :

יג יכון כן אדס מעלוס אלי חין יתכת מצות לולב
ומיכיו כיף שי ילוס יכון פי מעאוונתו זכות אבותינו
הקדושים **אברהם יצחק יעקב יוסף** וזכות
האמהות הקדו׳
שרה רבקה רחל ולאה · לאיין האד ד׳
דלמינים דלולב
ירמזו עליהוס מתל מה מביין פילילקוט די קאל פרי עץ
הדר די הווה לאתרוג ירמז עלה אברהם אבינו ושרה
אמנו די הדרס הקב״ה בשיבה טובה ואחרית טוב מתל
מה קאל שפסוק ואברהם ושרה זקנים וגו׳ · כפות תמרים
די הווה לולב ירמז עלה יצחק אבינו די כפת לוארו ע״ג
המזבח וירמז ג״כ לרבקה אמנו לאיין כחאל די אנכלה די
נקטעו מנהה אלולב פיהה לפירות דלמאכלה די הווה
תמר ופיהה אשוך · האיירך יצחק ורבקה כרג מנהום
יעקב אבינו די הווה ירמז ללפירות · ועשו אלי ירמז
לשוך די מה יליק לחאגה · וענף עץ עבות די הווה ריחאן
ירמז ליעקב ולאה כיף אדי ריחאן מזייאן בלווראק ופיה
ריחה מליחה האיירך הומאן זכאיו לי״ב שבטים די כאנו
כאמלין לדיקים · וערבי נחל ירמז עלה יוסף הצדיק ורחל
אמנו · כיף אדי האד לערבה פיסאע תתכמש ותייבס
הייה ומה תלאייבס כיף למינים לאוכרין · האיירך לאר
פיוסף הצדיק די נפטר קבל כוואנו וגם כן רחל יימאה
נפטרה קבל כותאה לאה · ועליהא כול כן אדם יעמל פי
באלו

ה מן בעד מא ירבטו מעא להדס ולערבה והווא פי
קלב הסוכה יקול מן קבל יה״ר די מדכורא פי שלש
רגלים ויבדא ירפד הלולב פיידו לליימין והווא וואקף
ויבארך על נטילת לולב ושהחיינו ומן בעדו ירפד פיידו
לליסאר האתרונגא ויעמל הנענוע פיסוכה וייבדא בגיהת
הדרום ומן בעדו יעמל הנענוע לגיהת הצפון וילור
ללמזרח גם כן ומן בעדו יעמל הנענוע מעלה ומטה
ומן בעדו לגיהת למערב (ש״ע סי׳ תרנ״א והאר״י) :

ו ומן בעדו ימשי לשכונא בפרחה כבירה ולולב ולאתרוג
פיידו · וחין יקרא להלל מעא הצבור יקבץ הלולב
פיידו · ומבאיין יוולל להודו לה׳ כי טוב יכון מנענע
בלולב והאתרוג דרום וצפון וכו׳ ופי אנא ה׳ הושיעה נא
יעמל הנענוע בטרתין דרום וצפון וכו׳ · ופי הודו לה׳
וכו׳ התאלייה בטרא וחדא דרום וצפון וכו׳ (מ״ב סי״ג
אות רנ״ו) :

ז חין יקאליו להלל יקול השליח צבור חצי קדיש ויהבט
יעמל להושענות · ומן בעדו יקול ש״ץ קדיש תתקבל
וינבדו ספר תורה · והאדא למנהג לעיקר (מ״ב שם ־ות
רנ״ג) :

ח הנענוע הווא ילטחאק יידיה יידו תלת בטראת
בלולב והאתרוג ויניבהא ג׳ בטראת וכן עז״הר פי
כול גיהא די יעמל הנענוע וכן מעלה ומטה (מר״ן סי׳
תרנ״א ס״ט) :

ט למצוה הייא בהש מא ירבט מעא הלולב גיר תלת
גלאן ריחאן וב׳ גלאן ערבה (שם סט״ו) :

יוד ירוז באלו בן הדס בהש פי וולט ז׳ הייאס דסוכה
בהלך ישוס מעא ניפו להאתרוג הוולא הריחאן בהש
מא ידכלש רוחו פי ספק ברכות (שם סימן תרנ״ג) :

יא יחוז רוחו בן הדס נהאר לעיד שול קבל מא יבדא
בווא יגלי בלולב חראס יעטיה פייד בנו הסגיר
יגלי ביה לאיין חין יעני הלולב דיואלו לבנו ראהו דאך

סימן כ"ט ס"ד ומן כעדו יקדר יכמל עשאתו פלביתא (מור"ס שם ס"ה) והרב הוולאי ווקף אלי מלווס יכמל עשאתו פיסוכה :

לב מתה פילילה אתאכייה הירה לבת אסתה מלווס עליה יקדס פיסוכה ויאכל שיעור כזית ולאכן מה יבאדכס ליסב בסוכה (ע"ן שם) :

לג הירה כאן ענדו בעד לאוכס ומה תעאשאס שילה לוולה פיסוכה · גרה פיכאאר חין יפטר פיסוכה מלווס עליה יבאדך שהחיינו (קול אליהו סימן מ"ה הסכים כמור"ס) :

דינים די לולב וחידושים

א כחאל די מלוה עלה כן הדס מן בעד כרוג כפור יכדה יסתגל פי חרכת הסוכה · האיידך ילטחאך יכון יפתש יסרי ד' מוכים דלולב כיף אלי מביין פילמדרש (בית השואבה ה' לולב ס"ה) :

ב אפי' כן הדס יקדר יכרג דלחוכה כלולב די לאחבו · מלוה מן המובחר כאם יסריהוס מן לראהמו ויתכת שפבוק ולקחתס לכס משלכם מענת לכלאס מן דרישכוס (מור"ס סי' תרכ"ח) :

ג בעד המה הלבור שראיו לולב והתרוג מהודריס ופינו · הירה ליחיד שרה לולב והתרוג מן לראהמו די הומאן כשריס על פי הדין ומהומשי מהודריס כיף דלקהל · למליח הווה כאם מה יבאדך גיר עלה לולב והתרוג די שרה מן רוקו (האחרונים) :

ד יום ראשון דלעיד חין יחאב ירכט שולב מעה לפגר ידכל לסוכה וירכטו · וירון כשו כאם ירכטו בלווראאך דדוס די מוגדין ענדו מןלילת לעיד · וכאלך יעמל קסר של קיימה די הייה פוק רכבה · גיר יעמל ואחד הרבטה ופוקהה בעניכה די הייה בלכייה (מועדי ה) :

עֲגוּלָה והוא עומד בין הדסים אשר בַּמְּצֻלָה :

ומן בעדו יבאריך אלקידוש בורא פרי הגפן ואשר בחר בנו ולישב בסוכה ושהחיינו · ואין יבאריך לישב בסוכה יקינד (ש"ע סי' תרמ"ד) ואפילו אתאנייא יקול לברכה די שהחיינו קבל לישב בסוכה :

כה לא אדא שייא ינגמעו גמיע לגוואדרין פיסוכה ויבונו ישתגאיו בעלאוס באמען ויבארכו לקידוש גמיע בלחש (חק יעקב סי' תפ"ח וש"ה) :

כו למנוס דלקאעדא דסוכה שייא באש יכון בן אר"ש יחסכבא ביף ביתו מתש וגמיע לוואלתו מא יעמלאוס גיר פיסוכה סווא למאבלא ושראב סווא רקאר:

כז ואידא ענדו חוואייג בחאל מובלים וגירו לא"ס יחאשטאוס פסוכה לאבן אלוואלח די הומאן באי מתל אשביך וגירו יעמלאוס ברא מן אסוכה (ש"ע ומור"ס סימן תרל"ט) :

כח לפירות אוולא שריב לקהווא ומא ושראב ומאחייא חלאל יעמלאוס ברא מן אסוכה ולי יוואער עלא הוהו באש מא יעמלאוס גיר פיסוכה תבא עליו ברכה (ש"ע שם ס"ב) :

כט אידא ן' אדם יבאף עלא רוחו אידא ירקד פיסוכה ימרץ בסקיע פטור מן אסוכה ומן האד אטעם לבותרא מא ירקדוש פיסוכה (מור"ס שם) :

ל אידא טאחת אשתאוכאבת לקטרא פיסוכה שי בענין דיף לקטרא חין תטיח פישביך תפסדו חלאל ירבל לביתו ויאבל · ואפילו פי וולט מאבלתו רפדת אשתא שאוטי מלוס ירגאע לסוכה יבמל למאבלא (ש"ע שם סא"ו) :

לא האד אדין דשתא מא יכון גיר פי סאויר לאייב דלעיד לאבן פולילא אלוולא בעד אמא באבת רשתא תלוס עליה יקדש פיסוכה ויאבל שיעור בזית די הוא קייאן בילא די האד ומאן ביף אלי בייננא פי

סימן

(ש״ע שם):

יט הידא כאנת ענדו פי דארו שי שגרא חראם יעמל לסוכה תחת מינהא ואפילו יסקפהא כמסאייל אוכרין· גיר מלזום מן קבל יקטאע לאערוף דשגרא ומן בעדו יסקפהא (ש״ע סי׳ תרכ״ו):

כ הידא כאנת ענדו סוכה מעמולא קדימא קבל מן ל׳ יום כשרה ולאכן יגדד פי הא בעד לחאגא לשם מצות סוכה · והידא כאנת מן לוול מעמולא לשם מצות סוכה כשרה אפילו כאנת מעמולא מן ראן לעאם כלא מא יגדד פיהא חאגא (ש״ע סי׳ תרל״ו):

כא הידא כאן עמל אסוכה ערב יו״ט וטאחאתלו יום א׳ דלעיד · אוולא מא עמלהאש פי עיו״ט מלזום עליה יבניהא פי חול המועד (ש״ע סי׳ תרל״ז):

כב לפרוטא די יעלקוהא פיסוכה בסתם באש זוינוהא ומא עמל תחא שרט עליהא · אוולא אכוואר חראם יסתנפאע מנהום פי וסט אתמן קייאם דלעיד כלל ואפילוואחת דלעיד אוולא פיסבת די וסט לעיד חראם יקבלהום פיידו (שם סי׳ תרל״ט):

כג דינים די עירובי תבשילין ודי ערבית דלעיד ודלקידוש ראהא כתבנאהום פי **ח״א די רנה וישועה** סי׳ כ״א כ״ב כ״ג

פתם תמא:

כד עוואיידנא חין נדכלו לסוכה שילא לוולא קבל מא נבדאיו לקידוש נקולו יהי רצון די מכתובא פי ג׳ רגלים ומן בעדו נקולו האד לבית דלאוהרות

זכור סוכת ענני מדבר · ועשה לפני סוכה
בהלולה · זרדי לולב בימין ופרי עץ בשמאל ·
גם את זה לעומת זה תקח בידך לסגולה ·
זהירות הדסים וערבה לאגדם כאחת אגודה

יא לכלים די תקארו אפי' מה בקאם פיהוס שיעור קבלת טומאה חראס נסקפו ביהוס (ש"ע שם) ועליאה שוואס דלכוטאס די תהארסו כאער אמה הומאן דייקין. חראס לתסקיף · פי קאטר האללהוס קאנו כלי המקבל טומאה (כל בו א"ח) :

יב לתלאייר חראס נסקפו ביהוס (ש"ע ומג"א) וג"כ אסלאלס חראס יתאטהוס פיסקף ומן בעדו יסקף עליהוס (ש"ע ורמ"א) :

יג חלאל בן אדס ירבט הסקף דסוכה בלביט הוולה יסמרו בלמסאמר בעד אמה הומאן מקייל די יקבלו הטומאה מה פיהוס חתה איסור בלל · פי קאטר האד הרביט ותסמיר הווא מעמיד דמעמיד (ש"ע שם ומג"א) :

יד ירוז כאלו בן אדס באש אתסקיף דסוכה מה יכונש גליד יהסר חתה מה יאהרוש נגוס הסמה מן וולטו · והידה לאר ועמלו גליד כשרה (ש"ע סי' תרל"ח) :

טו חין יסקף הסוכה ירוז כאלו בענין באש יכון הלל דיואלאה כתר מן השמש די תרכול מן הסקף ולאכן הידה פאת וסקפאה וכאן אלל והשמש קד קד כשרה ברועבד (ש"ע שם) :

טז ירוז כשו באש מה יסקפש הסוכה בלחשיש די ריחתו דוכייה הוולה בלחשיש די חין ייבש יתפתת לאיין נכאפו מן סיבת הריח דע הוולה מן סיבת לוורקק די יעיחו פוק הטבלה יכרג מן הסוכה ומה יתבתש למלוה (ש"ע שם) :

יז גם כן ירוז כאלו באש מה יסקפש הסוכה בלמסאייל דלפירות כחלל לקאבווה ונגירהא לאיין לפירות מקבלים טומאה (ש"ע שם) :

יח הידה כאן ענדו בעד לחאומאת דלחשיש מרבוטין חראס יסקף ביהוס והומאן מרבוטין גיר מלווס יתאלהוס מן קבל ודיך הסאעה יסקף ביהוס הסוכה

ש"ע

ד יקוס בכרי יוס שמחת כהן וימשי לשנוגא ילי תפלה וכלרוגו מן הללה ילתהא כשגל הסוכה הווא כרוחו ומה יתכל חתה עלא חאד להיין מצוה כו יותר מכשלותו (של"ה ומור"ס) :

ה כעד המה הדין מערוף הלי חין כן הדס יכון פרנס על הלכור חראס יכאוי רוחו ויקני שונלו כיידו קבשת הנהאס : פי שגל מצות סוכה מצוה גרולה כאש יווקף ירכטהא ביידו (מוהרי"ל) :

ו הפי' ענדכה הדין אלי יוס הגומעה מן כעד תנעאש חראס כן הדס יעמל למלאכה דרך קבע · פי מצות סוכה הידא כאן מא כמלהאש קבל התנאעש יקדר יכמלהא כעד תנהעש בקביעות (בית השואבה) :

ז הדין מערוף הלי חין כן הדס יעמל הסוכה ויכמלהא בלכדמא · מלזוס עליה קוביטו יבארך שהחיינו עלא לעמל דייאלהא · לאכן תן סיכת הלי פולקידוס די נבארכו לילת לעיד פיסוכה להומנה נבארכו שהחיינו עלא לעיד פי דיך השאעא נעמלו פי באלנא באש נפטרו לברכה די שהחיינו דלעמאל דייאלהא (ש"ע) :

ח חין ידכל כן הדס לסוכה יעמל כוונתו פולקאעדא דייאלו הלי הייא זכר לענני כבוד די עמל הקב"ה לישראל חין כרגו מן מצרים · כמאל די קאל אלפסוק בי בסוכות הושבתי וגו' (רבינו הטור סי' תרכ"ה) :

ט לחוואייג די כאש יעמלו הסקף דסוכה · ילטחקי יכונו מן למסאייל די יכברו מן לארץ ויכונו מקטועין · ומא יקבלוש הטומאה · עליהא מגילד חראס נסקפו ביה הפי' הווא מן הטבאע די גידולו מן הארץ · הוולא טבאע דלמתבות מתל כתאס ולחדיד וגירו חראס נסקפו ביה (ש"ע סי' תרכ"ט) :

יוד לוח וורקא הלי הומאן עראץ שוייא אלי יקדר בן הדס יחאט עליהום שי חאגא חראס נסקפו ביהוס (בית השואבה דף י"ג ע"ב אות ה') :

יא לכליס

יעטיו לקידוס לבעד לווליד סגיר די כהן חאלי תמא (ש"ע סי' תקנ"ט ס"ז) :

נז אבי הבן וסנדק ולמוהל יקדרו יבדלו חוואיינהוס ולאכן מה יכוכוס כויין מתם הוולה גדר (ש"ע שם ס"ח) :

נח קידה נה ט"ב פיסכת די יכרחה ליוס לחאד יקדרו אבי הבן וסנדק ולמוהל יללוו מנחה פיתלאתה מן תנאעם ובעדו יכסלו רותהוס ויקעדו יעמלו סעודת מלוה והפילו קהלאיו סעודה ומהול כהאר יקדרו יודו יאכלו כיל וואחד פי כיתו (ש"ע שם ומג"א) ולאכן קהלו לאהדונים וואיין פי האד הומאן הלי תדאריין כעמלו הסעודה פוליל למליח הווא יכמלו הלייהס ומא יעזלוש רותהוס מן הלכור לאיין חרבן בית המקדש לעיב יהסר וקהלו סייאדנה כל המתאבל על ירושלם זוכה ורואה בשמחתה מתל מה קאל הלפסוק שישו אתה משוש כל המתאבלים עליה · יה"ר שיבנה בית המקדש במהרה בימינו בעוב"וק כיר"א :

מן סיבת די הפקנא בהם כדפסו למחזור די ימים נוראים כפי מנהג ג' קהלות תונס והגפיה הרגיל והגפיה והרהן והגפיה עליהא ראכא כליכא הדינים די ימים נוראים מה עמלנאהומש הוני :

דינים די חג הסוכות

א מנהג מליח הווא חין יקאלי להבדלה די כרוג כפור קבל מה יקלר תעכית כלמאכלא יבדא ישתוור מעא לפאמילייא דוואלו עלא מלות סוכה פאיין יעמלהא (של"ה) :

ב ומן בעד מה יכמל עשאתו יבדא יכרס בעד לחאגא פוסגל הסוכה (מוהרי"ל) :

ג ירון כאלו בהם יבני הסוכה פי מולאע נקי (שם) :

מט לחבלאת ולמרצעאת מלזומין יצומו פי ט"ב ואבי' יכון ענדהום בער פואייאם · ולאכן די הווא מריץ אוולא קאפסא די מא כמלתש תלאתין יום חלאל יאכלו יום ט"ב (ש"ע שם ס"ו) :

נ אידא אלנאפסא מן בעד אלסבעא אייאם כאפת תצום ובערפו אלי מא יבונש ענדהא צרר בצומהא תצום ולאכן פי וולדת אלסבעא אייאם בעד אלמא תקדר תצום מא בצומהא (מור"ם שם ס"ז) :

נא למריץ די ברא מן מרצו ולאכן מאזאל חלום ובאיין לפיק אידא יצום ירגעלו מרצו חלאל יאכל ולאכן מא יאכל גיר לקוות דווקא (מח"בר בק"א) :

נב ערב ט"ב דיגא בשבת מא נקולום צדקתך ואידא גא בלחול מא נקולוש תחנה בקאר באמל (שם) :

נג לשאדא היא באש מא נלבסוש אטלית ותפילין יום ט"ב (ש"ע סי' תקנ"ה) ולאכן קאל רבי' סאר"י אלי יפשחאק בן אדם ילבסהום ואתא מר"ן לפיק פי ה' תפילין סי' ל"ח פסק אלי פי ט"ב חייבין בתפילין עליהא צאליה הווא קבל מא ימשי לשנוגא לבאש יקרא קריאת שמע בטלית ותפילין עליה פי ביתו ויזוולהום ומן בעדו ימשי לשנוגא יצלי מעא לקהל (הלק"ט ח"ב סי' קל"ט) :

נד פי ק"ק ארגיל שואיידהום יצליו פישנוגא בטלית ותפילין כיף סאייר לאייאם :

נה לוואחד די יצלי מן שבכא לגואייר וצלא מעאהום פישנוגא יום ט"ב יפשחאק יצלי בטאהום בטלית ותפילין (מט"י סי' תקנ"ה) :

נו אידא באנת מילה יום ט"ב נעמלוהא מן בעד מא כמלנו מן תפלה ובאיין שי מואצ'אע די שואיידהום מא יעמלו למילה גיר מן בעד כון אלנהאר · ויבארכו לקידוש בלכאס בלא בשמים ואידא אלנאפסא רלת באלאה ללקידוש ומא הדרתש ישטוואא תדוק לקידוש ואידא מא רלתש בצחא אוולא קטעת בלאארא

וותרו (ש"ע סי' תקנ"ד סי"ח) ובאיין די חסידים ואנשי
מעשה מא ירקרוש פי פראשאוס דלעאדא גיר יפרסו
פראש אביר ויחטו תחת ראלאוס די חגרא כאש יעארבו
רוחאוס על חרבן בית המקדש (ש"ע ס"י) :

מב ט' באב סווא פילול סווא פינסאר מראס ברחילא
וסיכא וגעילת הסגל ותשמיש המטה ותראש
יקרא פיה תורה נביאוס וכתובים לאיין אתורא תפראת
ובן אדם פי אאר אנסאר ילטחאק מא יוולם באלו מן
לאבלות · לאבן תלאל יקרא פ' אלו מגלחין ואיוב ודברים
הרעים די פירמיה · ואידא באנו פילוולט בעד לפסוקים
הנחמה ילפאוס (ש"ע סי' תקנ"ד) :

מג בעד אמא חר"ס נקראיו פי ט"ב אנוסח דלא
חלאל נקראוות באמל ביף עוואיידבא (שם) :

מד אסיגארו אוולא אסבסי תראס בן אדם ישרבו פי
ט' באב סיוא פילול סווא פיכסאר ואפילו מן בעד
אלאור ורי ישרבו חייב נדוי (בנ"הג ובא"הט סימן תקנ"ה
סקל"ט) :

מה אסבאט מא חראס גיר דלגילר ומא דלכיתאן וגירו
חלאל · ואידא ימנשי לדארב לנווס חלאל ילבש
אסבאט דלגילר (ש"ע ומור"ס סע"י) :

מו פי ט"ב חראס בן א"ס יתקלי עלא לאחבו אוולא
יקוללו לבאח לביר גיר יבקא קאעד פילארן ביף
ואחד אלי ראאו אבל · ואידא וואחד גלר וקאללו לבאח
לביר ילטחאק יווגבו ברכייא וראלו מתני (ש"ע סימן
תקנ"ד ס"ך) :

מז פי ווקת לקיכות חראש יהדר וחראס יברג באש
יהדר מעא לגיר סווא יהודי סווא גוי באש מא
ינפאש מן באלו לאבלות (ש"ע סי' תקנ"ט ס"ה) :

מח חין יבבל ידיה יוס ט"ב פינעילא הלבאח מא יבבל
גיר לבאעיה ועיניה (ש"ע סי' תקנ"ד ס"ו) ופי
בול נקאר חראס יחוט אפילו לבעו פילמח (ש"ע) :
מט לחבלאת

לד חלגאל יאכל פירות קיין כחאל אתפאח ולכטיך וגירו אפילו הואחן קראס מן טבאע (ש"ע סס ס"ד) וג"כ אלי עוואיידו יעמל סעודה המפסקת כסאמן חלגאל יאכל לגיכן ולחליב כיין (כא"הט) :

לה הירה מא יקדרס ילכר עלא לקהווא חלט ישרכהא מן בעד סעודה המפסקת (מחב"ר סס) :

לו לוואחד די יקדר כאס מא יעמל סעודה המפסקת גיר כלכוכו ולמאה ולמאלח אכייאט וקטו סייאדכא פילגמרא אלי האיידא כאכת עאדת ר' יהודה כר טעאי · ערב ט"ב יגיבולו טרף כוכז ויגדסו פילמאלח ויגווז כלמא · ויאכלו פילכוזינא קודאס לכוואן והווא יאכל ואדמוע האבטין מן עיניה מתל לוואחד די מאתלו למיית ומחטוט קודאמו כלא רפינא :

לז הירה גא ט"ב כלחאד אוולא גא פיסבת ודחיתאה ליוס לחאד חלגאל יאכל פיסעודה המפסקת די הייא סעודה ג' אפי' כסעודת שלמה בשעתו (ש"ע סס ס"י) :

לח ט"ב דיגא לילת לחאד חין יקאלי עמידה די ערבית יבארך על הנר בורא מאורי האש כאס יקדר יקרא לקינות ואיכה פילמולתאף ומא יברכש על לבשמים וגרא אליל קבל מא יקדר תענית יבארך להבדלה בלכאס ומא יבארך לא על הנר ולא על הבשמים (ש"ע סי' תקנ"ו) :

מט נקא די מא יערפוש יקליו יכטקו הרגט יעלמוהום כאש קבל מא יקליו חתא קלייא יקולו המבדיל בין קדש לחול וריך אסאעא יטעלו אנאר ויקליו שיין ויאכו (כא"הט כשס של"ה) :

מ הירה בעד למרין די מא יקדרס יכוס יוס ט"ב וגא כלאד יקדר יעמל להבדלה על הכוס לילת לחאד (כנ"הג בתשו' סי' ע"א) וקאל אהרב ז"לא אלי לפאמילייא דייאלו יכרגו כיסא לחובה :

מא לילת ט"ב יתרז בן אדם רוחו כאש יעמל פרשו

וותדו

(ש"ע שם ס"ד):

כו הידה סי יהודייה מווהלפה תכסל חווהייג ללגויס כלינגהרה פי ההד לגומעה די גה פיהה ט"ב חרהס תכסל · והפילו מה ישופהה קהד חרהס תכסל (ש"ע ומט"י):

כז חרהס ן' הדס יכדס סווהייג גדד הפי' ללגוי הוולה ישרי חווהייג גדד פי ההד לגמעה והפי' סכהכט ולמלית די יווהער עלה רוחו מן ר"ח הכ (ש"ע שם רי"ז):

כח הירה לחווהייג לגדד די רהה יכדס מערופין הלי הומהן דלגוי חלט יכדמהוס כליגרה (מור"ס שם):

כט הירה וושהת כעד למילה הוולה פדיון הבן הוולה סיוס מסכתה פי ההד לגומעה חלט יגמהע מנין כלמנוס ויעמל הסעודה כלחהס ושרהב והחד השי חלט פי ערב ט"ב קבל הלהור (מור"ס שם ס"י):

ל ערב ט"ב פיסעודה המפסקת יקעד כן הדס ווחדו עלה להרן ולהכן מה יקערס עלה להרן ממש גיר יפרס כעד לחווינגה ויקעד פוקהה ויעמל סעודה המפסקת · והידה וולירהתו סגהר די מה יגווס פיהימון חלהל יקערהוס מעהה (מר"ן והאר"י):

לא פיסעודה המפסקת חרהס יהכל כן הדס כ' טכהייך והפילו מטכוכין פי קדרה ווחדה זוג טכהייך חרהס ולהכן מן למסהייל די מלזומין לטכיך כחהל לככל ולחומן חלהל · ולעהדה הייה כהס יהכלו פיסעודה המפסקת לערס ולכין די הומהמהן כלת הכלי (ש"ע סי' תקנ"ב):

לב מן ההד לכלהס די מר"ן נתעלמו הלי פיסעודה המפסקת חרהס עלה לנירהן ידווקו כעלהוס הטכהייך והפי' הומהן טכהע וואחד · פי כהער רההוס מטכוכין פי זוג קדור:

לג חלהל כן הדס יהכל השלהרה פיסעודה המפסקת והמתמיר תע"ב (מ"ב הות רל"ד):

כער למרא כלא סעודה חלאל (ש"ע שם):

יט אידא כן ארס עכדו כער אשראע מעא גוי ישוף
כיפאס יתאארכ מנו כאס מא יעמלס שראע מעו
פי האד אומאן (ש"ע שם ס"א) וקאל הרב כא"ט יעמל
מליח כאס יתכאעד מן אשראע דלגוי אשהאר די אב
כאמל וחתא לשהאר אלול וישתראע מעאה :

כ לג׳ומעא די גא פיהא תשעה באב חראס אתאחפיף
וכסיל אלאכון · ואפילו יכסלו לחואייג׳ לרמת כאס
יכביוואוס לבעד תשעה באב חראס · ואפי׳ מא עכדו
גיר קמג׳א וחדא חראס יכסלהא · וג"כ לחואייג׳ די
מלבשולין פיסאבק חראס ילבסאוס אוולא יפרשאוס
פילפראש ואפילו למאכאדל וסרביליטת דעכלא חראס
יתטאוס פוקהא · (ש"ע שם ס"ג):

כא ואפילו יעטי חואייג׳ו ללגויה כאס תכסלאוס
חראס (מור"ס וברכ"י):

כב אפילו אבי הבן וסנדק ולמוהל חראס יחאפפו פי
האד לג׳ומעא וגם כן חראס ילבסו חואייג׳ בויין
אוולא חואייג׳ גדד אפי׳ אומאן מן סאייר אלוואן · ולאכן
יקדרו יבדלו בחואייג׳אוס דשבת מן סאייר אלוואנאת
(מח"בר וז"לא):

כג לחואג׳את דסגאר די יווסכואוס חלאל יכסלואוס
פי האד לג׳ומעא (מור"ס שם סי"א) וקאל הרב
מג"א יעמלו מליח כאס יכסלואוס בתכביא · וקאל
הרב ז"לא אלי מא יקדרו יכסלואוס גיר בלמא וחדו :

כד לוואחד די מא יקדרש יכבר בלא תבדיל יעמל
מליח כאס יבדל לקמג׳א בטרתין יום השבת ודיך
לקמג׳א לוולא די יזוול יום השבת יקדר ילבסהא פי וולט
לג׳ומעא וכן עז"הר פילמידויאס ולמחארם די קבון לייר
(אחרונים):

כה אידא גא ט"ב בלחאד אוולא בשבת ורחיצהא
ללחאד חלאל יכסל אלאכון פי האד אזוג דלג׳ומעאת

ש"ע

יב לחובלאת ולמרלנאת אידה כאן ענדהוס פער פילייאס די י"ז בתמוז יקדרו יאכלו (מור"ם סימן ת"ק) :

יג הסנאד די מא יקדרוס ילומו אידה הומאן יפאגנו פי שגל חרבן ב"ה · ירולו כאלהוס וולדיהוס כאם מא יעטיווהוס יאכלו גיר לכוכו ולמא כאם יאכרו לער עלא חרבן ב"ה (מג"א שם) :

יד האד אפייאס די י"ז בתמוז בעד אמא חלנו ברחילה וסיבה וכו' אידה לאארלו כן אדם כאם יכון מתמיר פיהוס ומא יעמלהומש תבא עליו ברכה ברא מן כעילת הסדכל מלווס ילבסו כאם מא יתפיככוש עליה בני אדם וג"כ טבילת מלוה מא יבטלהם (של"ה) :

טו לעאדא מן אלי ידכל ר"ח אב ולקודאם חתא ליום עשירי בכלל כאם מא כאכלוש לחאם ואפילו מתמלאח ומא נשרבוש אשראב ולאכן פי יום ר"ח עצמו ויום השבת חובה כאם יאכל פיהוס לחאם וישרב אשראב וחתא שראב דלאבדלה חלאל נשרבוה מן בעד לאבדלה (מ"ב אות רל"ב ורל"ג) ולוואחד די יכון פורץ גדר ישבנו נח"ש (ש"ע תקנ"א סי"א) :

טז אלחאס מטבוך די יסט מן אסבת הוולא מן ר"ח חלאל יאכלוה ודי יוואער עלא רוחו כאם מא יאכלוש תע"ב (כן מוכח מהברכ"י) :

יז מן ר"ח אב חתא ליום עשירי לעאדא כאם מא יתאפפוש · לאכן תקנין אדפארין חלאל (בהא"ט סי' תקנ"א סקי"ב) פיטיכפו למדכור ירון באלו בן אדם באם יכון יקלל ז' אדם פילביע ושרא ופולבנייאן דלפרחא מתל אידא חאב יבני בית לבנו באם יזוג · ולאכן אידא כאן פילבית בעד לחיט רעוע יקדר יבניאה באער אמא יוונ פיהא אבנו (ש"ע סי' תקנ"א ס"ב) :

יח חראם בן אדם יזוג פי האד לאיים הוולא יעמל סעודה דלמלאך די בלקידושין · ולאכן אידא יקדם

בעד

ד יחדו רוחו בן אדם פי האד לאייאם באש מא יכונש יתמשא וחדו פינהאר מן לעשרא דצבאח חתא לתלאתא מן תנאעש לאיין קטב מרירי פי האד לווקת ענדו אתסריח באש יתמשא ויצור בני אדם (ש"ע סימן תקנ"א סי"ח):

ה ויעמל מליח בן אדם באש פי האד הזמן ואפילו פישבתות מא יקולש לברכה די שהחיינו עלא בעד לפירות אוולא חוואייג גדד · לאכן אידא כאן פדיון הבן אוולא מילה פי האד לאיים מלזום יבארך שהחיינו (שם סי׳ ז׳ ואחר"ו):

ו אידא גא יום י"ז בתמוז בשבת די ינדחא תענית ליום לחד · פי האד נהאר דשבת קאל הרב מג"א שי יקדר יבארך שהחיינו · ולאכן הרב אזולאי פי חיים שאל ח"א סי׳ כ"ד אלארב עליה וקאל חראם יקול שהחיינו · והרב פני מבין ח"ב דף מ"ט ע"א הכריע אלי פי לילת השבת די י"ז דחוי יקדר יבארך שהחיינו אליבא דכ"ע:

ז למרא מעוברת די שתהאת פרי חדש תקדר תאכלו בלא ברכת שהחיינו (ז"לא דל"ח אות ט׳):

ח אידא בעד לוואחד קבץ פרי גדיד פי האד הזמאן · ונסא ובדא בארך עליה לברכה דייאלו למלזומא · לאזם יזיד יבארך שהחיינו ויאכלו (כנה"ג בתשו׳ ל"ד):

ט אידא שי וואחד כלא בעד לפרי גדיד בין המצרים ומא בארכש שהחיינו · מן בעד ט"ב מלזום עליה יקבץ וואחד לפרי אכור גדיד ויבארך עליה שהחיינו ויעמל פי באלו עלא דאך לפרי לגדיד די כאן כלא פי בין המצרים (ברכ"י סימן תקנ"א):

יוד למרין די שתהא פרי גדיד חלש נעטיוהולו יאכלו (ברכ"י שם)

יא האד אדינים די ברכת שהחיינו חתא פילול עשרה באב ויום עשירי חראם יבארך שהחיינו עלא פרי גדיד (מחב"ר):

יג לקובלאת

אלי ישראל ענדהוס תרי"ג מצות · ולאכן לגויס מה ענדהוס גיר שבע מצות · ושבע מצות דייאלאוס הומאן בכלל תרי"ג מצות דייאלאס · וייבקה רות חין כאנת גויה מה ענדהא גיר ז' מצות ולייוס אלי תגיירת תואדו ענדהא תר"ו מצות כמאל תרי"ג מצות די חייבים ישראל מתל לחסאב די כלמת רו"ת · ועליה התלמוד ראהו יקטי מליח הידה מן סיבת הוואדא דלמצות שי תואדו עליהא תסמאת רו"ת כאן יטחאק יסמיווהא תר"ו · ולטחאק יוואגב התלמוד עלאס תסמאת רו"ת פי כאטר טעם אכור ג"כ שילא ממנה דוד שריווהו להקב"ה בשירות ותשבחות (ברית עולם) :

דינים די בין המצרים וט"ב

א מן יום י"ז בתמוז ולקודאם מלזוס עלא כול בן אדם באש יכון יקלל מן טבעו פשגל טחאק ולעאב ויחוט מקאבלתו שאיין טראלכה פי האד לאייאם פי שגל חרבן בית המקדש · והידא קדרו ש"ית יעמל מליח יכון יקום פי כול לילא פי האד לאייאם ויקול תקון חצות בלבכה על חרבן ירושלם ומא יקולש בן אדם מנאיין האד לחרבן הווא קדים עלאש הווא יגבן רוחו · גיר מלזוס יתאט מעא באלו כיף אלי בלאת בינה מקדש פיאייאמנא די לזמנו יאכד גבינה כבירה · לאיין קאלו שיאדנא כל דור שלא נבנה ב"המ בימיו כאילו נחרב בימיו (מורא באצבע סי' ח' אות רכ"ט) :

ב מנהג מליח הווא באש פי האד לאייס יכון יקול תקון חצות כול נהאר סמוך למנחה והאיידא כוואיידהוס פירושלם ופי קדאם דל בלדאן (שם אות ר"ל) :

ג . חין בן אדם יעטי צדקה ללעניים פי האד הזמאן יעמל פי באלו לעלוי שכינת עוזנו שי ראהי מעאנא פילגלות (שם אות רל"א) :

כאן דאקוידרו באש יעמל לעבירה מעאה וואחד אזונה ·
חין זול חוואייגו וקעד קודאמהא · מא פטנת ביה חתא
קאם יגרי מן קודאמהא ורד חוואייגו עליה ובטל מא
יעמלש מעאהא אזנות · קבלתו דיך אזונה בלפורלא
וקאלתלו מא נטלקך מן יידי גיר חתא תחכילי עלאש
בטלת מן לעבירה אש מן עיב שופת פייא · וגאוובהא
דאך התלמיד וקאלהא חתא עיב מא שופת פיך ולאכן
בקוללך סבתי הייא חין זולת חוואייגי ווקפו מקאבלתי
ד' דציציות מתל ארבעה דשהוד אלי ישופו פייא · ומן
בונתהום בטלת מן לעבירה · ואייד נסבקו שאיין קאלו
סייאדנא פלמדרש עלא אלפסוק די קאל ויקר מקרה ·
ואיין לוואחד אלי כאן ישוף רות כאן ישוף לקרי מן כותרת
ליופי דייאלהא · ועליה רות הצדקת חין גאת ענד בעז
ופטנתו אלי הייא רות די ראקדא ענד רגליה · כאפת
עליה לאייכון ח"ו ישוף לקרי · עליהא הייא מן אצדיקות
דייאלהא נברת עליה באש יקבן לכנף דציציות ומא יכאף
חתא מן חאגא והדא אלי קאלתלו פיכלאמהא ופרשת
כנפיך וכו' די הווא כנף דציצית : **ועלא** קד האד
למעשה די קולנא פלר הרב החסיד כמהר"י
אלומברוז ע"ה כוונת אלפסוק די קאל פי משלי נואף
אשה חסר לב לאיין לביוט דציציות פיהום ל"ב חוטין ח'
ביוט פי כול כנף · והאד בן אדם די תפק וראהו יעמל
אזנות כפועל מוכרח נקולו אלי ראהו חסר ל"ב חוטין
דציציות לאיין ולוכאן כאן לאבש אציצית עליה כאן סיגרו
מא יתפקש עלא לעבירה ממש מתל מא קולנא :

קאלו סייאדנא פלגמרא מאי רות שיצא ממנה
דוד שריווהו להקב"ה בשירות ותשבחו' ע"כ
בלאש די האד לגמרא לעיב יאקד · לאיין וכי ליסאגני
פיהומשי טעם באש תקשי לגמרא מאי רות · אגיר
באש נפהמו לבלאש · נסבקו שאיין קאלו רז"ל פי זוהר
חדש · אלי רות חין כאנת גויה כאן ישמהא גלית · ומעדיק

יוופרני באש מא נתאמלש עלא כתפי ובונת מתאריר מן
האר לערהב · האדא למשל · **ונמישל** ראהו מפאוס
וחדו לאיין נעמי הנדקת כאנת כאמלא מן כולשי
הווא מ"ג הראגל די כאן ענדהא די הווא וואחד מן גדולי
העיר סווא מ"ג לוולאד די כאנו ענדהא ב' וולאד מחלון
וכליון סווא מ"ג לעושר די כאנת פי כמלא כבירא · ומן
האד הטעם יוואלמהא לייסס די נעמי אלי הייא נעימה
פי כולשי · ודאבא בעו"ה לאר עליהא הזמאן שי מאתלהא
הראגל ולוולאד ותעאנאת עניות יאסר אלי וולאת
חתא תרסל רות ללפראדן באש תגמעלהא לקמיחאת
ושעיראת פי לאטר באש תתקוות · ועליהא חין דכלת
לארץ ישראל די הייא בלאדהא ויערפוהא אנאס כאנו
יקולו הזאת נעמי · לכוונה האדי שי יסמחהא יוורי עליהא
אלי כאנת כאמלא מן כולשי וכאנו ידהשו פיהא יאסר שי
רגעת האיידא גאת הייא וואגבתהום וקאלתלהום אל
תקראנה לי נעמי קראן לי מרה כי המר שדי וגו' · גראלהא
תקוללהום מא תשקאוש תפכרוני בלייקס די נעמי די
יוורי עלא כמלתי שוולא שי פאש כונת בעד אנא תסמיווני
בלייסס די מרה · דסייכו בלווקת די מאתולהא הראגל
ולוולאד . אפי"ה ענדי האד לייסס כבר מן לגראדו דיישי
מן סיבת כי המר שדי לי מאד · לאיין כתר מן לייסס די
מרה ראהום גאוו עלא ראלי קראש דלהמוס מתל האדך
אלי קאל מא תפכרוני גיר בלחמייר אתאלי די מאתלי
ובקא פילערהב די כתפו · והאדא די כמלת נעמי וקשת
למה תקראנה לי נעמי וה' ענה בי ושדי הרע לי
גראהא תקוללהום · דאבא די לארולהא ב' דטיחאת לרה
מן הוורא לרה מא יכונוש יסמיווהא כתר בלייסס אלוול
דלכמלא · גיר ירגעו יסמיווהא מרה וברך :

ויאמר מי את ותאמר אנכי רות אמתך ופרש' כנפיך
וגו' פלרו הראשונים בהקדיס שאיין קאלו
רז"ל פילגמרא די מנחות · מעשה פי וואחד אתלמיד די
כאן

עלה יידו די יכומו ילפרו כיקוס מן כלהד לכלהד וכהן
יתמהעס מליח מן רכהח הלי כהן ירכח מנהוס · דהכה
ה׳ ד כן הרס מה כהן יתפכר ויתוונהע גיר עלה לווקת
די כהן עכדו הרהכד דלקרקעות ומה כמלתו הלוולה
כסהתה · גהוו שי הייהס תהרסולו דוך לקרהרן ומהתולו
דוך לכיול · ומה בקה פיידו כהס יעים מעה לפהמילייה
דייהלו ניר תהנה קלילה · ודכלו להס יהסר הלי ידכל
לכיתו כלבכה ויכרג כלבכה עלה מולו למתעום הלי
הווה מהשי והווה ללוורה · וכהן יתפכר גיר לבירו
דלקרהרן די כהן עכדו מדכול מנו יהסר · ולהכן לכמלהת
להוולין הלי גהוו כסההוס מן בהלו · ומן כותרת התכמוס
דייהלו התפך מעה בהלו · ווקף ונמהע כעד לחהגה
הלי תבקהתלו מן שהרית הפלטה מן דיון די יקהל וגירו
ושרה ביהוס וההחד לחמייר ורגהע חמהל ישלהע הסלוע
מן מהרייה פוק דהך לחמייר וכהן יתמהעקס הווה
ולפהמילייה דייהלו כדוחק · וקבל חוכוס הס״ית בלכר ·
מן כעד שי הייס להרת עליה הלורה הלי הפילו דהך
לחמייר מהתלו ובקה ריקס לג״ם מה עכדו גיר
הסקף הטהרהקי ורב לכהלהקי · ומה בקה פיידו לחית
גיר כתפו כהן מרה מרה יחהמל כעד לחהגה עלה
כתפו כהס כהן יליב יתקוות מעה לפהמילייה דייהלו ·
להר ווהחד כהר הווה נהייז פיסוק וסנדוק מחהמל פוק
כתפו ועהרקו סהייל ילקהת · ותלהקה כיה ווהחד כן
הרס די כהן יערפו ומהן פי ווקת כמלתו הלוולה · וכלס
עליה וקהללו ההדה כתי פלהן לפלהני די כונת מליוניר
וספין דייהלך מהסיין מהגיין כרה מן למלהכהת ע׳ו עכדך
כלה חסהב כיף קלייתו רגהע הקיידה פיההד הטיתה
לכול חתה תבדל לווכו · גהווכו כסלה רפה ובכוכד רהס
וקהללו הווה למסווד הסהעד ולהכן יה חביכי כרגבך מה
תפכרנים בכמלתי הלוולה להיין ככר נסיתהה ודי גהי
גהז הידה תפכרני פכרני גיר כלחמייר התהלו די כהן

יוופרני

אכי ראקוס ערפו לאמוס דיטאה · ועלאס סקאת תכתל
אאד לכלאס היאה :

אגיר כאס יתוואגבולנה קאד לקושיות · נסכקו
שאיין מערוף פי טריק לעולם אלי כן אדם
דאייס טרוקתו יגרי אחר לחמדה די אאד לעולם · כאם
יכסב למתון יאסר · ולאכן דאייס כן אדם מה יסתאה גיר
יכון עגדו זאייר קד למתון די ראאו וכסב פי דיך אקאעה
כגון אידה כאן יכסב אלף פראנק יתמנה תכון עגדו
אלפין ואידה כאן עגדו לאלפין יתמנה תכון עגדו ד' אלף
וכן עז"אד מתל די קאלו רז"ל אין אדם מת וחצי תאוותו
בידו · וכן לאפך כ"מ פיטיחה די כן אדם מן לנרקאדו אלי
פאס כאן **מישל** למה הדבר דומה לוואחד כן אדם די
כאן עשיר מליונר כביר · די מה כאנס עשיר
מיאלו פילמונדו · סווה פילממון סווה פילמלאכת די
כאן עגדו ראכד קווי די מה פיה חסאב · ולארת לו
וואחד ליסגראסייה כבירה די מה פיהה חסאב אלי
תשלו גתיע רוקו · ומה בקה פייאדו לחיח גיר למלאכאת
לתאת וכאן מן אראכד דיואלקוס יעים הווה ולפאמילייה
דיואלו · וכאן כול ווקת יתפכר אטיחה דיואלו אלי כאן פי
כתלה כבירה אלי כאן עגדו ייכס כביר פילמונדו ודאבה
רגאע כיפו כיף אנאס · ומה בקאס לייכס דיואלו יגדבי
פידכייה · גאוו שי קויאס מעשה שגן מלליח · קאמת
וואחד אטרפה הגדולה פילבלאד וגחארקולו גתיע
למלאכאת אלי כאן יכסב לייאר וגגאיין ומה בקשו לחיח
פיידו גיר לווטה ולבלה ולאס · ורלאה ללבכה ירכל
לביתו כלבכה ויכרג בלבכה עלה מולו וסוואד קעדו ·
וללכר רפד כולשי כלבר וקאל האדי גזרה נגזרת עליה מן
השמה לאוס עליה יקבל לחוכוס דש"ית בסבר פני' יפות·
אס עמל ווקף חאט אפים פילפלאלה וכאע כאדוק
לווגייאת כאמלין אלי יכסב וגמאע דוק אלראאיס ושרה
ביאוס שי קראגן בכיולקוס ועמל בירו דלקראגן יגראמין
עלה

בשכר האמונה · מאחר די הקב"ה בעצמו קאללנא אנכי
ולא יהיה לך מלווס עליה באש יבללנא חאקהוס פי
האד לעולם · לאיין אירה יעטאל ומה יבללנא חאקהוס
גיר פי עולם הבא · ראהו ח"ו עובר על כל תלין · וולאכן
פי בקיית למצוות די הומאן על יד משה רבינו שלוחו מא
יבללנא פיהוס גיר פי עולם הבא · לאיין מא פיהומש
לאיסור די כל תלין · ומערוף ג"כ שאיין קאלו רז"ל כל
המעמיד דיין שאינו הגון כאילו נוטע אשרה · וויבקא
מנאיין יכונו ח"ו השופטים מהומשי מלאח ינחסב עלינא
כיף אלי ראהנא נעבדו עבודה זרה ב"מ · ומא נכיבוש
באש נעישו פי האד לעולם לאיין וריננא עלא רוואהנא
אלי לאמונה מא ענדנאש · מאחר די קמינא עלינא
חוכאם שאינם הגונים · ולפי האד לכלאם יג'ינא מליח
בוונת למדרש די קולנא · ויהי בימי שפוט השופטים אוי
לו לדור ששופטיו צריכים להשפט · ומנאיין השופטים
ברוחהום יעטאלקלהום לחכומא מן סיבת די אינם
הגונים יבקא כיף אלי הדור כאמל ראהום יעבדו ע"ז
ח"ו · ומא בקאת פיהום חתא אמונה פי הקב"ה בב יכול ·
ועליהא בדין הוא באש יג'יב עליהום הרעב ב"מ לאיין
מא פיידהום באש יאכלו השפע פי האד לעולם · וביהא
ויהי רעב בארץ לאיין לאמונה משאת מן יידהום באש
יקדרו יעישו פי האד לעולם :

ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא
כי המר שדי לי מאד · האד אלפסוק פיה
ב' דקדוקים א' אש ראהי תקוללהום אל תקראנה וכו'
קראן לי מרה · יקדר יגיר חתא הומאן מא כאנו
יסמיוונהא בשם די נעמי גיר עלא שאיין גאז · ומא
דאפה יקדר יגיר מן גיר כלאמא יסמיוונהא מרה ·
והראיה חין שאפוהא קאל עליהום אלפסוק ותהם כל
העיר וכו' ותאמרנה הזאת נעמי : ב' אמאהי בוונת
האד אלתיבת טעם די במלת כי המר שדי לי מאד · בלאו

למצות ומעשים טובים די יעמל בן אדם פי האד לעולם·
מא יכלצוש הקב"ה פי האד לעולם לאגארה דיאלו גיר
מתא לעולם הבא · והאד לכלאם לעיב יאסר · לאיין בן
אדם הווא כיף ש' מכרי ללכדמא די הקב"ה מתל מא קאל
אלפסוק וכשכיר יקום פעלו · וכיפאש ח"ו הקב"ה יבין
יעוכר עלא כל תלין וגו' והאייד קוסייא אוכרא דאבא די
אשכר פי האד לעולם מא כאנש · כאש ילינו יעיטו
ישראל פי האד לעולם · ותרצו בהקדים שאיין קאל
הרמב"ם ע"ה אלי עיקר שורש וקיום המצות כיף אלי
יצמחאך · הווא חין בן אדם יכון ענדו אמונה פיהקב"ה
אלי הווא אל אחד ואין זולתו · ולאכן אידא הווא מא כאן
ענדו מתא אמונה שלימה פיש"ת ח"ו · בעד אמא דאא
יתבת אלמצוות ולמעשים טובים · מא ענדהום לאש
יליקולו מאחר די דאס כופר ביחודו יתברך · ועגדלא
אדין מערוף וואיין אלאו די כל תלין פעולת שכיר וגו'
מא יכון עוכר עליה בעל הבית גיר אידא הווא ברוחו
אברא האראך לכראס באש יכדמלו · ולאכן אידא כראה
עלא יד השליח דיאלו בעל הבית אידא עאטל ומא
כלצשי דאך לכראס : פטור בע"ה מן אלאו די כל תלין ·
ומערוף אלי הקב"ה עטאנא התורה ע"י משה רבינו
ע"ה · מן גיר הככי ולא יהיה לך קאלהום הקב"ה לישראל
בכבודו ובעצמו · מתל מא קאל אלפסוק תו"רה צוה לנו
משה · דהיינו תו"רה די יעלאע פי חסאבהא **תרי"א**
מצות · צוה לנו משה · ולאכן אוות מצו' שבאקיין
די אנוכי אככי ולא יהיה לך סמעגאהום מפי הגבורה ·
ויבאן בקול וואחד אראמו פי כמענהא מן אלגיר · כלמת
יוד"שם הויות **ורמ"חש** יאשי היכו דיילה **ו**כניב
דאשונים **מ**פי **ה**גבורה **ש**מענו קהלת
יעקב כאמלין וגידו וואחד אראמו אלי פי כלמת **משה**
יעני בראשי תיבות **ש**נים **מ**פי **ה**גבורה)
ועלאה ישראל פי האד לעולם מא דאהום עליוין גיר
כבבי

ענייה והסר · ומא כאנת תלחאק מעישתהא גיר מתאע
תכרג כיירהא ותלקט לקמאח מן לפדאדן וחין תכתת
אתורה וקבלת כולשי כלבר · זכאת אלי זוגת בעז די הואת
ראס הסנהדרין · ועאשת חתא שאפת דוד המלך תפילתא
קאעד עלא כורסית ממלכתו · ועליהא בעד אמא יסוף כן
אדם רוחו פידלות ולעניות ילטחאק מא יפרטש פיתורה ·
לאיין יכון מובטח אלי הקב"ה יעמל תאליתו אכיר מן
אוולו ועליהא נקראו מגיל' רות באש נחאטו מקאבלתנא
האד אתפכירא · ונכונו מאדלין פילימוד התורה עכ"אד ·
וכהאד לכלאם נפהמו כלאם דוד המ"עה אלי קאל לולי
תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי מענתל כלאם מן סיבת
די קארת עוסק בתורה יומם ולילה · כיף שי לפסוק קאל
חצות לילה אקום וגו' כפעתני באש ראני פי האד לעושר
גדול · ומא לוכאן כ"ת להפך אז אבדתי בעניי · והאדא
פשט לפסוק די קאל ראה עניי וחלצני כי תורתך לא
שכחתי · לכוונה הייא דוד המלך ראהו יטלב להקב"ה
באש יוולו לעניות · לאיין הווא ראהו דאיים עוסק
פיתורה · ומערוף כל המקיים וכו' סופו לקיימה מעושר
כיף אלי קולנא :

ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ · קאלו
סייאדנא אלי פאיין מא יקול שפסוק האד שי
די ויהי הווא יוורי עלא אצער · ואייד קאלו רז"ל פילמדרש
ויהי בימי שפוט השופטים אוי לדור ששופטיו צריכים
להשפט · וכוונת למדרש הייא לאיין כאן ילטחקלו יקול
אלפסוק ויהי בימי השופטים וכרך · ומן אלי זאדלנא
כלמת שפוט באש נתעאלמו שי אסראע הווא לשופטים
ברוחהום · ונאהבו בערפו עליהם מנאיין לחוכאם דלבלאד
מהומשי מלאח · וגי מן סבתהום ארעב מתל די כמאל
אלפסוק ויהי רעב בארץ · אגיר באש יפהאם לכלאם
נסבקו שאיין קשאיו לתפרשים עלא שאיין קאלו רז"ל
שבר מלות בקאי עלתא ליכא · תפסיר לכלאם גייב
למות

והסוטה תשקה · למען תנקה ·
ועשית מעקה · להסיר מכמורים :
ותתן כל שנתו · יהי נקי לביתו ·
ויאחר מציאתו · ולא יעבור
דברים :
ויניף יד רמה · משוח מלחמה · לבל
תפול אימה · בלב הנחגרים :
אלה מצותי · ואלה חקותי · ואלה
תורותי · תמימים וישרים :
תחיינה מהיר · ותספנה יהיר ·
והמזהיר יזהיר · כזוהר המאורים :
ולנזהר יקרב · בשמרם עקב רב ·
ובאור הנערב ישרים מכתירים :
תמו מצות עשה · יי יהיה לנו מעוז ומחסה :

חידושים על מגילת רות

אטעם על אשר נקראו מגילת רות פי שבועות כ״ר
דכרנאה לפוק פי אות ט״ו · ואמר הרב
האולאי ע״ה טעם אחר בדרך רמז לאיין מערוף שאיין
קאל אתנא ע״ה כל המקיים את התורה מעוני סופו
לקיימה מעושר · ואמר לענין ברוחו נאר פי רות אלי
פיליוקת די קבלת עליהא למצות דתורה ותגיירת כאנת
ענייה

וְטִבּוּל יוֹלֵדָה · מִדְּמֵי הַמְּקוֹרִים :
וּפָרָה לִשְׂרֵפָה · וְחָזֶה לִתְנוּפָה ·
וּמַעֲשַׂר הָאֵיפָה · וְהַתְּרוּמָה
לְהָרִים :
וְעִיר יַד שׁוֹלַחַת · לְמַלֵּט מִשַּׁחַת · וְעַם
עִיר נִדַּחַת · לְהַחֲרִיב וּלְהַחֲרִים :
וְעִיר כִּי תִסָּגֵר · אֲבָנֶיהָ תְגָר · וְתֵת
נְבֵלָה לַגֵּר · אוֹ מָכוֹר לַנָּכְרִים :
דְּמֵי כוֹפֶר תִּשְׁקוֹל · וְהַמֵּסִית
תִּסְקוֹל · בְּיַעַן הֵרִים קוֹל · לַעֲבֹדָה
לַאֲחֵרִים :
וְחוֹלֵם וְעֵד זוֹמֵם · כְּאֶחָד הַחֲרִימֵם ·
לְבִלְתִּי יְרוֹמֵם · לְהִנָּבֵא שְׁקָרִים :
וּבִפְרָעוֹת תִּפְרָע · הַמּוֹצִיא שֵׁם רָע ·
וְאִישׁ זָב וּמְצוֹרָע · בְּהַזּוֹת נִטְהָרִים :
וּבַזֶּה יֵרָפֵא · טְמֵא מֵת אוֹ נִסְפֶּה ·
וּמַדִּיחַ תִּסְפֶּה · וְיִירְאוּ נִשְׁאָרִים :
וְחוֹבֵל בַּחֲמִשָּׁה · תְּכַכֵּהוּ בוּשָׁה ·
וְדַם עַל יַבָּשָׁה · תְּכַסֶּה בֶּעָפָרִים :

והסוטה

וְחֶרֶם הַמּוּפְלָא · וְעֵרֶךְ הַנּוֹדְרִים :
וְיַד וְיָתֵד לַחְפּוֹר · וְהָעוֹמֶר לִסְפּוֹר ·
וְאֵם קַן הַצִּפּוֹר · לְשַׁלַּח בְּיְעָרִים :
וְכָל טוּמְאָה לְהַפְלוֹת · בְּשֶׁקֶץ
וּנְבֵלוֹת · וְאָדָם עִם מַכְלוֹרֶת ·
וּמַשְׁקִים נִגָּרִים :
וְהֵסֵט וְשׁוֹכֶבֶת · וּמִקְרֶה מַחֲשֶׁבֶת ·
וְיִבּוּם נֶעֱזֶבֶת · וְאִגֶּרֶת פּוּרִים :
וְחִלּוּץ וָרוֹקֶת · לְאִשָּׁה נֹתֶקֶת · וְקוּץ
כַּף מַחֲזֶקֶת · בִּמְבוּשֵׁי גְבָרִים :
וְדִין אֵשֶׁת שְׁבִיָה · וְחוֹק פְּרִיָה וּרְבִיָה ·
וְתַלְבּוּשֶׁת עֶרְיָה · וְנִסּוּךְ מֵיקָרִים :
וְעָרְלָה וְהִלּוּלִים · וּמִשְׁנֶה לַמּוֹשְׁלִים ·
וּבְיוֹמָם לְהַשְׁלִים · שְׂכַר
הַנִּשְׂכָּרִים :
בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת · וּמֶכֶס וּנְחָלוֹת ·
וְשִׂיד אֲבָנִים גְּדוֹלוֹת · וְיוֹבֵל
לַדְּרוֹרִים :
וְהַצּוֹצְרוֹת עֵדָה · וּמוֹרָם מִתּוֹדָה ·
וּטְבוּל

כִּי שְׁנַיִם · לְבָנִים הַבְּכוֹרִים :
וְחוֹק אִיפוֹרַתַיִם · וְגַם מִדּוֹתַיִם ·
וּמוֹצָא שְׂפָתַיִם · וּפִדְיוֹן נִמְכָּרִים :
וְחוֹפֶשׁ הָאָמָה · בְּסִימָן נִכְתָּמָה ·
וְדִין עָרֵי חוֹמָה · וּבָתֵּי הַחֲצֵרִים :
וְאָדָם לֹא יָדוֹן · בְּנִמְכַּר עַל זָדוֹן ·
בַּיּוֹבֵל וּמֵת אֲדוֹן · יְשַׁלַּח לַדְּרוֹרִים :
וְצֵאת עִבְרִית חָפְשִׁית · בַּיּוֹבֵל וְצֵאת שִׁשִּׁית · וְעֵת בֹּא חֲמִישִׁית · וְהֶבְדֵּל שֵׁשׁ עָרִים :
וְדִין שִׁפְחָה חֲרוּפָה · וְסוֹד עֶגְלָה עֲרוּפָה · וּפֶסַח לִתְרוּפָה · לְלֹא הֵמָּה טְהוֹרִים :
וְטַהֲרַת הַדָּווֹת · בְּמֵימֵי הַמִּקְווֹת ·
וּפַר בָּא עַל מִצְוֹת · וּפַר הַכִּפּוּרִים :
וְטַהֲרַת הַטּוּמְאָה · בְּקָרְבָּן הַנִּרְאָה ·
וְקָרְבָּן חַטָּאָה · וּמוּסָפִין עֶשְׂרִים :
וְיוֹרֵד גַּם עוֹלֶה · וַדַּאי גַּם נִתְלֶה ·
וחרם

וְשָׁלֹשׁ מַתָּנוֹת׃ בְּמוֹעֲדִים נִזְכָּרִים׃
וְהָעוֹמֶר לְנַהֵל׃ וְנֵר שַׁבָּת יָהֵל׃
וּפָרָשַׁת הַקְהֵל׃ וְשׁוֹפְטִים עִם
שׁוֹטְרִים׃
לְמַחְקוֹרֶת רִבּוֹת׃ נְפָשׁוֹת נֶעֱרָבוֹת׃
וְדִין אַרְבַּע אָבוֹת׃ נְזִיקִים
נִשְׁמָרִים׃
וְקֶצֶב וּתְבוּנָה׃ לְחָדְשֵׁי הַשָּׁנָה׃
וּמַתְּנוֹת כְּהוּנָה׃ אַרְבָּעָה
וְעֶשְׂרִים׃
וְהַתְּקוּפוֹת לְמַלֹּאת׃ וְנֵר חֲנֻכָּה
לְהַעֲלוֹת׃ וְלֵרָאוֹת וְלַעֲלוֹת׃
בִּשְׁנֵי מַעֲשְׂרִים׃
לְהַגְעִים חוּמָשִׁים׃ וְגַם לִהְיוֹת
קְדוֹשִׁים׃ וְלִטְבּוֹל נִפְרָשִׁים׃
בְּעִתִּים נִגְזָרִים׃
וְשֶׁבֶת בִּבְהֵמָה׃ וְעֶבֶד עִם אָמָה׃
וּבִכּוּרֵי אֲדָמָה׃ וּמִקְרָא בִכּוּרִים׃
וְזָרוֹז מָתְנַיִם׃ וְצֶדֶק מֹאזְנַיִם׃ וּמַתַּת

וְכֹהֵן הוּקַם עַל · בְּאַלְמָנָה יְגָעֵל ·
וּבִבְתוּלָה יִבְעַל · וְיַדֵּהוּ יָרִים :
וְיֵדַע הָעִתִּים · לְטַהֵר סוּת וּבָתִּים ·
וּפָתוֹת הַפִּתִּים · וְהַגֵּשׁ מוּקְטָרִים :
וְנִשְׁלַח נִשְׁלוֹחַ · לְהַקְטִיר וְלִמְלוֹחַ ·
לְכַפֵּר וְלִסְלוֹחַ · פְּשָׁעִים נֶעְתָּרִים :
וְלִצוֹק וְלִבְלֹבֵל · וְלִשְׁחוֹט פַּר וְיוֹבֵל ·
וְלִמְלוֹק וּלְקַבֵּל · וּלְהַקְטִיר
אֲזִכָּרִים :
וְכֵן יִלְמַד עִם זֶה · לְהָנִיף וּלְהַזֶּה ·
וְהַשּׁוֹק וְהֶחָזֶה · לְחֻקֵּי נֶעְצָרִים :
וְיָבִין לִמְלֶאכֶת · שְׂרָד וּבְעֵת לֶכֶת
לְבֵית הַפָּרוֹכֶת · בְּגָדִים מָשְׁזָרִים :
וְתַבְנִית הַמִּשְׁכָּן · וְלֶחֶם הַנִּתְכָּן
וְשֶׁמֶן הַמְּתֻקָּן · לְמִשְׁחָה
וְלִמְאוֹרִים :
חֲנֻכָּה וּמְלֶאכֶת · קְטוֹרֶת נֶסֶכֶת ·
וְשֵׁשׁ הַמַּעֲרֶכֶת · וּשְׁתֵּי כִבָּרִים :
וּשְׁלָמִים וּמָנוֹת · וְעוֹלוֹת וְקָרְבָּנוֹת ·

וּנְזִירִים׃
וְתִשְׁמוֹט מַשָּׁאוֹת׃ וְשִׁכְחָה עִם
פֵּאוֹת׃ בְּשָׂדֶה וּתְבוּאוֹת׃
וְעוֹלֵלוֹת מִבְּצָרִים׃
וְלֶקֶט הַקָּצִיר׃ וּפֶרֶט הַבָּצִיר׃ עֲזוֹב
לִבְלִי קָצִיר׃ לְדַלִּים נֵאָרִים׃
וְאַלִּימוּ הַבֵּט׃ בְּהַעֲנֵק וּבְהַעֲבֵט׃
וְתֵן פֶּן תִּלָּבֵט׃ נְדָבוֹת וּנְדָרִים׃
שְׂמַח וֶאֱמוֹר הֶאָח׃ בְּהַחֲיוֹתְךָ
הָאָח׃ וְהַנּוֹתָר בָּאָח׃ יְהוֹשְׁלַךְ
עַל אוּרִים׃
וּפִגּוּל כִּי יִבְאַשׁ׃ יִשָּׂרֵף בָּאֵשׁ׃
וּפֶסַח בִּצְלִי אֵשׁ׃ וּמַצּוֹת וּמְרוֹרִים׃
וְרִאשׁוֹן וּשְׁבִיעִי׃ תְּקַדֵּשׁ בְּחַג יִשְׁעִי׃
וּמִקְרָא שְׁבוּעִי׃ בְּבִכּוּרֵי קְצִירִים׃
וְיוֹם זִכְרוֹן תְּרוּעָה׃ וְיוֹם כִּפּוּר תּוֹעָה׃
וְסֻכָּה וְאַרְבָּעָה׃ צְמָחִים נִבְחָרִים׃
עֲרָבִים כְּסֵמָדַר׃ וַעֲנַף עֲבוֹת נֶהְדָּר׃
וּפְרִי עֵץ הָדָר׃ וְכַפּוֹת תְּמָרִים׃

וכהן

וּמַשָּׂאוֹת וּמַעֲמָסוֹת · לְהָקִים
וּלְהָרִים :
וְתַלְמִיד שַׁעֲשׁוּעִים · לְהַדֵּר
וּלְהַנְעִים · וְתוֹכַחַת רֵעִים ·
וְאַהֲבַת הַחֲבֵרִים :
וְתוּמָה וַעֲנָוָה · וְיַיִן קִדּוּשׁ וְחֶדְוָה ·
וְיִרְאַת מִקְדָּשׁ · וַחֲכָמִים עִם
הוֹרִים :
וְלִמּוּד נֶאֱמָנָה · לְבָנִים בְּרִנָּה ·
לְיָתוֹם וְאַלְמָנָה · וְלֵוִי עִם גֵּרִים :
שְׁמוֹר מַעְשַׂר עָנִי · וְגַם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי ·
וְרִאשׁוֹן וּשְׁמִינִי · תְּקַדֵּשׁ בַּהֲדָרִים :
וּמַעֲשֵׂר מִמַּעֲשֵׂר · וְגַם וִדּוּי מַעֲשֵׂר ·
וּמִבְּהֵמָה תְּעַשֵּׂר · וְרֹאשׁ גֵּז
מֵעֲדָרִים :
וְקָדְשֵׁי מַתְּנֵי · וְגַם מַעֲשֵׂר שֵׁנִי ·
וְתֹאכְלֵם בִּמְעוֹנִי · וְהַחַלָּה תָּרִים :
וְחֵיק מָךְ יָמוּט · וְלָעַד לֹא תִמּוֹט ·
וּבַשְּׁבִיעִית תִּשְׁמוֹט · סְפִיחִים
ונזירים

עֲבוֹט עֲנִי הָשֵׁב · וְאִתְּךָ אַל יֵשֵׁב
וְהַגְּזֵלָה תָּשֵׁב · וְעוֹשֶׁק מִסְחָרִים :
הֱיֵה לַשֵּׁב עֲנָיו · לְשִׂכְרוֹ וּלְשְׁנָיו ·
וְתָקוּם מִפָּנָיו · וּפָנָיו נֶהְדָּרִים :
וְתִלְמוֹד וּתְלַמֵּד · וְהוֹרֵיךָ תְּכַבֵּד ·
וְתָשִׁיב כְּלִי אֹבֵד · וְתַקְדִּישׁ
מְבַכָּרִים :
וְהַדַּלִּים תְּרַחֵם · וְהַחוֹלִים תְּשִׂיחֵם ·
וְהָאֲבֵלִים תְּנַחֵם · וְתִקְבּוֹר נִגְזָרִים :
וְלִפְתּוֹחַ וְלָתֵת · לְאֶבְיוֹן יְחַתֵּת ·
וְלַשְׁמִיד וּלְמוֹתֵת · עֲמָלֵק רֹאשׁ
צָרִים :
לְבָעֵר מַחְמֶצֶת · בְּכָלָה נֶחֱרֶצֶת ·
וְלִשְׂרוֹף מִפְלֶצֶת · אֱלִילִים
וַאֲשֵׁרִים :
לְעַנֵּג יוֹם מְנוּחָה · בְּהַשְׁקֵט
וּבְבִטְחָה · וְלָחוֹג וְלִשְׂמְחָה ·
וְלֶאֱהוֹב הַגֵּרִים :
וְהַצְּדָקָה לַעֲשׂוֹת · כְּפִי יַד וּכְמַסּוֹת ·
וּמַשָּׂאוֹת

וְלִשְׁמוֹר דָּתֵהוּ • וְלַעֲשׂוֹת מַאֲמָרִים :

דְּבָרָיו שִׂים מַרְפֵּא • עֲלֵי לֵב גַּם עַל פֶּה • וְכָתְבֵם עַל סִפֵּי • מְזוּזוֹת וּשְׁעָרִים :

וְשִׁנַּנְתָּם תָּמִיד • לְבִנְךָ וּלְתַלְמִיד • וּמִבְּרָכוֹת תַּצְמִיד • מְאַת הַנִּגְמָרִים :

בְּכוֹר בָּנִים תִּפְדֶּה • וְטוֹטָפוֹת תַּעְדֶּה • וּבִכְנַעֲנִי תִרְדֶּה • וְתָמוּל בִּבְשָׂרִים :

וְתִפְדֶּה פֶּטֶר חֲמוֹר • וְהַשַּׁבָּת תִּשְׁמוֹר • וְהַהַלֵּל תִּגְמוֹר • בְּיָמִים נִסְפָּרִים :

וְעַל כַּנְפֵי בִגְדְּךָ • גְּדִילִים תַּעֲשֶׂה לָךְ • וְתַלְוֶה דַל וָדָךְ • תְּפַיֵּס בִּדְבָרִים :

קְבַע בִּרְכַּת מָזוֹן • בְּאֹט וּבְחִפָּזוֹן • וְלֹא תִמְצָא רָזוֹן • בְּעֵינֵי כְפוּרִים :

וְהֵרֵעִים אֵל דֵּעוֹת ׳ בְּקוֹל הַפְלִיא
זְוָעוֹת׳ מְקַפֵּץ עַל גְּבָעוֹת ׳ מְדַלֵּג
עַל הָרִים׃
וְעֵת קָרָא אוֹתָם ׳ רְעָדָה אֲחָזָתָם ׳
וְיָצְאָה נִשְׁמָתָם ׳ בְּרֶתֶת וּשְׁבָרִים׃
וְהוֹרִיד טַל אֵידָיו ׳ לְעַמּוֹ וַעֲבָדָיו ׳
וְהֵשִׁיב בַּחֲסָדָיו ׳ נְשָׁמוֹת לִפְגָרִים׃
אֲנִי הוֹצֵאתִיךָ ׳ אֲנִי הִזְהַרְתִּיךָ ׳ אֲנִי
הִדְרַכְתִּיךָ ׳ בְּדַרְכֵי מֵישָׁרִים׃
לְיַחֵד אֵל אָיוֹם ׳ שְׁתֵּי פְעָמִים בַּיּוֹם ׳
לְהִתְפַּלֵּל יוֹם יוֹם ׳ עֲרָבִים
וּשְׁחָרִים׃
לְעָבְדוֹ וּלְאַהֲבוֹ ׳ בְּלֵב וּלְדָבְקָה בוֹ ׳
וּלְהִתְמוֹךְ בִּנְתִיבוֹ ׳ פְּעָמִים
וַאֲשׁוּרִים׃
לְקַדֵּשׁ תַּעֲצוּמוֹ ׳ לְיִרְאָה מִזַּעְמוֹ ׳
לְהִשָּׁבַע בִּשְׁמוֹ ׳ בְּלִי שָׁוְא
וּשְׁקָרִים׃
לְצַדֵּק דִּינֵהוּ ׳ וְלִרְדּוֹף צִדְקֵהוּ ׳

הַיְשָׁרִים:
וְהוּא יִסְלַח אַשְׁמָה · וְהוּא יַרְבֶּה עָצְמָה · וְהוּא יִתֵּן חָכְמָה · לְהָבִין נִמְהָרִים:
אֲסַפֵּר תּוּשִׁיּוֹת · מְתוּקוֹת לַפִּיּוֹת · וְאַצִּיב תַּלְפִּיּוֹת · לְיַשֵּׁר הָעוֹבְרִים:
וְאַזְכִּיר מִצְוֹת עֲשֵׂה · בְּרַת מָעוֹז וּמַחְסֶה · וְעַל פְּשָׁעַי יְכַסֶּה · מְגַלֶּה נִסְתָּרִים:
שְׁמוֹנֶה וְאַרְבָּעִים · וּמָאתַיִם נְטוּעִים · כְּמוֹ מַסְמְרוֹת תְּקוּעִים · בְּמִסְפַּר אֵבָרִים:
בְּסִינַי נוֹדָעוּ · וּמֵרוֹם נִשְׁמָעוּ · וְיַחְדָּו הָטְבָּעוּ · בְּתוֹךְ עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים:
אֲשֶׁר הָתְווּ הַתְּווֹרַת · בְּתֵיבוֹרַת נִשְׁתַּוּוֹת · בְּמִסְפַּר הַמִּצְוֹת · וּבָהֶם נֶאֱמָרִים:
וְהַמּוֹשִׁיעֲךָ · וְהַמּוֹדִיעֲךָ · עַד אֲשֶׁר לְרֵעֲךָ · נְתָנָם נֶחְקָרִים:

זְרֵה שׁוֹפְכֵי דָם ׃ וְאַל תְּהִי בְּסוֹדָם ׃
כִּי נִבְרָא הָאָדָם בְּצֶלֶם אֱלֹהִים ׃
רַחֵק זִמָּה וְחֵמָה ׃ וּמֹאזְנֵי מִרְמָה ׃ כֵּן
בְּאַף וְחֵמָה ׃ יִפְקֹד אֱלֹהִים ׃
בְּרֵעֲךָ לֹא תַעֲנֶה ׃ שָׁוְא כְּמִתְאַנֶּה ׃
כִּי שֵׁשׁ שָׂנֵא ׃ יְהוָה אֱלֹהִים ׃
קִנְיַן אָח לֹא ׃ תַחְמֹד גַּם לֹא ׃ תִתְאָו
אֲשֶׁר לוֹ ׃ נָתַן אֱלֹהִים ׃
וְהָעָם חָרְדוּ ׃ וְתָמְהוּ וּפָחֲדוּ ׃ רָאוּ
וַיַּגִּידוּ ׃ פּוֹעַל אֱלֹהִים ׃
דִּבְּרוּ בְּכוֹשֶׁר ׃ נְדִיבֵי יוֹשֶׁר ׃ נַעֲשֶׂה
כָּל אֲשֶׁר ׃ צִוָּה אֱלֹהִים ׃
הֲמוֹנֵי עַם זוּ ׃ בְּרִית אֵל שִׂמְחוּ עֲלֹזוּ ׃
וְאִמְרוּ לְכוּ חֲזוּ ׃ מִפְעֲלוֹת אֱלֹהִים ׃
חַי גֹּאֲלֵנוּ ׃ זְקוֹף יָדֵינוּ ׃ וְחִישׁ
הַרְאֵנוּ ׃ בְּיֶשַׁע אֱלֹהִים ׃

סימן שלמה בן יהודה

שְׁמוֹר לִבִּי מַעֲנֶה ׃ הֱיֵה בִּמְאֹד
נַעֲנֶה ׃ יְרָא הָאֵל וּמְנֵה ׃ דְּבָרָיו
הישרים

נַעֲלֵיתָ ׳ עַל כָּל אֱלֹהִים׃
דִּבֵּר אֵל שָׁמְעוּ ׳ עַם נוֹשָׁעוּ ׳ וְחָלוּ
וְזָעוּ ׳ מִפְּנֵי אֱלֹהִים׃
וְהִפְלִיא עֵצָה ׳ גְּדוֹל הָעֵצָה ׳ לְעַם
חֵן מָצָא ׳ בְּעֵינֵי אֱלֹהִים׃
יְקָרָה נְעִימָה ׳ תּוֹרָה תְּמִימָה ׳
לְהַנְחִיל אֲיוּמָה ׳ בָּא הָאֱלֹהִים׃
דַּת הוֹדִיעָם ׳ וְקוֹל הִשְׁמִיעָם ׳ רְאוּ
הֲשָׁמַע עַם ׳ קוֹל אֱלֹהִים׃
בְּאָזְנֵי הֲמוֹנַי ׳ דִּבֵּר בְּסִינַי ׳ הֲלֹא אֲנִי
יְהוָה ׳ וְאֵין עוֹד אֱלֹהִים׃
נְטוֹשׁ זָר וּפִסְלוֹ ׳ וְצֵא תֹּאמַר לוֹ ׳
הֲיַעֲשֶׂה לּוֹ ׳ אָדָם אֱלֹהִים׃
אֶת שֵׁם הָאֵל ׳ לַשָּׁוְא אַל תּוֹאֵל ׳ כִּי
עַל כָּל אֵל ׳ גָּדוֹל אֱלֹהִים׃
לְכַבֵּד שַׁבָּת ׳ רוּץ נָא בְּחָכְמַת ׳ כִּי בוֹ
שָׁבַת ׳ וַיְכַל אֱלֹהִים׃
עֹנֶג אוּמָנִים ׳ בְּטוּב מַעֲדַנִּים ׳
וְתַאֲרִיךְ שָׁנִים ׳ לִפְנֵי אֱלֹהִים׃

חֲגִיגַת יוֹם זֶה תְּמוּרָתִי · שַׁדַּי בְּזָכְרִי בְּהִתְעַטֵּף עָלַי נַפְשִׁי · אֶעֱלֶה עַל רֹאשׁ שִׂמְחָתִי וַאֲבָרֵךְ בְּשִׁירָתִי · לָאֵל הָעוֹנֶה אֹתִי · בְּיוֹם צָרָתִי : בראשית ל"ה

תֶּעֱרַב רִנָּתִי וְיוּחַק שִׂיחִי לְפָנֶיךָ · כִּמְלוֹאַת אֶבֶן וְיַהֲלוֹם · תְּקַדֵּשׁ הַיּוֹם אֲדוֹן הָעוֹלָמִים · אֲשֶׁר זִכִּיתָנִי לָבֹא עַד הֲלוֹם · תְּזַכֵּנוּ עִם כָּל יִשְׂרָאֵל חֲבֵרִים · לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בֵּית עִילוֹם · וְגַם כָּל הָעָם הַזֶּה · עַל מְקֹמוֹ יָבֹא בְשָׁלוֹם : שמות י"ח

תמו מצות עשה · ומצות לא תעשה :

אזהרות לר' שלמה ן' יהודה גבירול

סימן אני דויד בן אלעזר בקודה חזק

אָמוֹן יוֹם זֶה · נְחַלּוֹ עַם זֶה · עַל יַד חוֹזֶה · אִישׁ הָאֱלֹהִים :

נוֹטֶה עָלֶיהָ · וְיוֹסֵד נְשִׁיָּהּ · לְךָ דוּמִיָּה · תְּהִלָּה אֱלֹהִים :

יוֹם נִגְלֵיתָ · וְדַת הוֹרֵיתָ · מְאֹד נַעֲלֵיתָ

רנה אזהרות לר׳ י׳ ב׳ ר׳ וישועה קלו

בַּכְּתוּבִים: במדבר י״ה

קְרִיאַת דַּת שֶׁבְּעַל פֶּה שִׁשָּׁה סְדָרִים • סְדוּרִים עַל אֹזֶן שׁוֹמַעַת • קֶשֶׁר אֱמוּנַת עִתֶּךָ חוֹסֶן יְשׁוּעוֹת חָכְמַת וָדַעַת • אֲשֶׁר לַכֹּל מוֹדַעַת • קְבוּעִים עַל מְכוֹנָתָם בְּיִרְאַת יְהוָה • אֲשֶׁר עַל רָאשֵׁיהֶם נִקְבַּעַת • כֻּלָּם נְכֹחִים לַמֵּבִין • וִישָׁרִים לְמוֹצְאֵי

דָּעַת: משלי ח׳

רוֹעֵה יִשְׂרָאֵל הַאֲזִינָה • וּדְרוֹשׁ בָּנִים מִיַּד שׁוֹבֵיהֶם • רְאִיַּת פָּנִים תָּשִׁיב כְּמֵאָז • וְלַעֲרוֹךְ שֻׁלְחָן אֶל אֲבִיהֶם • רְצִיַּת חֲגִיגַת יוֹם זֶה תְּזַכֵּם • לִרְאוֹת בְּבִנְיַן בְּחִירַת בֵּית נְוֵיהֶם • וְלִהְיוֹת הַיְּהוּדִים עֲתִידִים לַיּוֹם הַזֶּה • לְהִנָּקֵם מֵאֹיְבֵיהֶם: אסתר ח׳

שַׁי וּקְטוֹרֶת וְאִשִּׁים וְנִיחוֹחִים • תֵּחָשֵׁב הַיּוֹם וְכִירָתִי • שְׁעֵה אֵל קָרְבָּנִי כְּשֵׂה הַנֶּעֱקָד • חֲלִיפַת

חגיגת

עוֹנֶשׁ לָאוִין שִׁבְעָה · מְבוֹאָרִים וְנֶחְשָׁפִים · וְהַשִּׁבְעִים וְהַמָּאתַיִם · הָעֲרָפִים : סס ג'

צְבִי פְאֵר כָּל הַמִּצְוֹת · תַּמּוּ עַד הֵנָּה בִּבְרִירָה · צִיצִין וּפִתְחֵי הַדָּת וּפִתְחֵי נִדָּה · אֲשֶׁר הֵם גּוּפֵי הֲלָכוֹת וְסוֹד כָּל הַתּוֹרָה בְּחִירָה · צְרוּפוֹת וּקְרוּאוֹת בְּמִנְיַן שֵׁשׁ מֵאוֹת · וּשְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה מִצְוֹת בִּסְדִירָה · דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְיָ וּקְרָאוּ · אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נֶעְדָּרָה : ישעיה ל'

צֵירוּף דַּת שֶׁבִּכְתָב עֶשְׂרִים וְאַרְבָּעָה סְפָרִים · שֶׁבַּתּוֹרָה שֶׁבַּנְּבִיאִים וְשֶׁבַּכְּתוּבִים נִכְתָּבִים · צִפְצוּף חָכְמוֹת שֶׁבַּכְּתוּבִים · דְּבָרִים נֶחֱמָדִים וְנֶאֱהָבִים · צִבּוּר מִשְׁלֵי חֲכָמִים וְחִידוֹתָם נֶחְקְקוּ בִּתְבוּנָה · הַמָּרָה דִּבְרֵי דוֹדִים עֲרֵבִים · וַתָּנַח עֲלֵיהֶם הָרוּחַ · וְהֵמָּה

בכתובים

סוּר מִנִּי הַדֶּרֶךְ לָשׁוּב אֶל עוֹמֶר
שִׁכְחָתוֹ׃ וּמִמַּאֲכָל תּוֹעֵבָה וְחִלּוּלוֹ׃
סוֹרֶרֶת הַמַּחֲזֶקֶת בִּמְכוּשִׁין׃ וּמַעֲשֵׂר
שֵׁנִי בְּלִי לֶאֱכוֹל בְּאֶבְלוֹ׃ סְחוֹרַת
תַּגָּרֵי אוֹנָאָה בִּכְדֵי אוֹנָאָתוֹ׃ יַחֲזִירֶנּוּ
וִיקַבְּלוֹ׃ וְהֵשִׁיב אֶת הָעֹדֵף׃ לָאִישׁ
אֲשֶׁר מָכַר לוֹ׃ ויקרא כ״ה

עִשּׂוּר מַעֲשֵׂר שֵׁנִי בְּלִי לְבָעֵר בְּטָמֵא
וּבְלִי לָתֵת לְמֵת׃ (וְלֹא תַשְׁחִית עֵץ)
וְלֹא תָסוּר מִכָּל הַדְּבָרִים בִּצְדִיָּה׃
עוֹנֶשׁ כֹּהֵן גָּדוֹל וְכֹהֵן הֶדְיוֹט׃
לְהַתְרוֹתָם פֶּן יְרוּצָּעוּ בִּרְצוּעוֹת
כְּוִיָּה׃ עַמִּי לְתוֹרָתִי הַט אָזְנְךָ כִּי
נוֹפֶת צוּפִים הִיא לִתְחִיָּה׃ וְגַם זָבַת
חָלָב וּדְבַשׁ הִיא׃ וְזֶה פִּרְיָהּ׃ במדבר י״ג

פֶּן תָּנִיף בַּרְזֶל עַל אַבְנֵי מִזְבְּחִי׃
וּתְחַלֵּל בְּנָיָנִים נִכְסָפִים׃ פְּרוּד
גְּרוּשָׁה בְּלִי לָשׁוּב לְקַחְתָּהּ׃ וְכֹהֵן
גָּדוֹל פֶּן יִטַּמָּא בַּנֶּאֱסָפִים׃ פֵּרַשְׁתִּי

שַׁאֲנָן׃ ישעיה ל"ב

נָתֹן (לֹא) תִתֵּן אֶל כֶּלְיְךָ וְחֶרְמֵשׁ לֹא תָנִיף ׃ כִּי כֵן מִצְוַת לְמֵדִין ׃ נְקוּב זְמִירוֹת (וּזְרִיעוֹת) וּקְצִירוֹת (וּבְצִירוֹת) וְעוֹשֶׁק פֶּן תַּעֲשׁוֹק ׃ וְלֹא יַחֲבוֹל (בֶּגֶד אַלְמָנָה) רֵחַיִם וָרֶכֶב צְמוּדִין ׃ נִינִין פֶּן תְּמִיתוּן עַל אֲבֹתָם ׃ וּמֵהַטָּיַת מִשְׁפָּט הֱווּ חֲרֵדִין ׃ כִּי כֵן דְּבַר הַמֶּלֶךְ ׃ לִפְנֵי כָּל יֹדְעֵי דָּת וָדִין׃ הסתר א'

נְקִימָה וּנְטִירָה וְשִׁלּוּחַ רֵיקָם ׃ וְאֵם עַל הַבָּנִים לְבִלְתִּי לָקוֹחַ ׃ נוֹחֵשׁ וּמְעוֹנֵן וּמְכַשֵּׁף וּפֶן תִּזְנֶה הָאָרֶץ ׃ וְדִין גּוֹאֵל הַדָּם פֶּן תִּשְׁכַּח שָׁבוּחַ ׃ נָקִי יִהְיֶה לְבֵיתוֹ שָׁנָה אַחַת לֹא יַעֲבוֹר וְלֹא יֵצֵא בַצָּבָא ׃ לַעֲבוֹר וּלְהוֹעִיל לַהֲלוֹךְ נְכוֹחַ ׃ אֵין הַמֶּלֶךְ נוֹשָׁע בְּרָב־חָיִל ׃ גִּבּוֹר לֹא יִנָּצֵל בְּרָב־כֹּחַ׃ תהלים ל"ג

בְּצִדָּיו · וְלֹא נָשָׂא אֹתָם הָאָרֶץ
לָשֶׁבֶת יַחְדָּו׃ כריתות י"ג

מֵאֲמַר עַמּוֹנִי וּמוֹאָבִי וּפֶן תִּדְרוֹשׁ
שְׁלוֹמָם וְטוֹבָתָם · כִּי אֵין שָׁלוֹם אָמַר
אֱלֹהַי לָרְשָׁעִים · מַחֲנֶה וְעֶרְוַת דָּבָר
וְנֶדֶר וּנְדָבָה · וּפֶן תּוֹסִיף לְהַכּוֹת
כְּמִצְוַת תְּמִים דֵּעִים · מִסְפָּרָם הֵבִינוּ
שְׁלֹשִׁים וָתֵשַׁע בִּבְלִי יַעֲבוֹר · עַל פֶּן
יוֹסִיף כְּמִצְוַת רְצוּעִים · אוּלַי
יִמָּצְאוּן שָׁם אַרְבָּעִים׃ סס י"ח

מֵאֲכָל תּוֹעֵבָה וּבַעַל מוּם פֶּן תִּזְבָּחוּ ·
שְׂאוֹר וּדְבַשׁ פֶּן תַּקְטִירוּ בְּבֵית
הַמְּעוֹנָן · מוּמֵי מַקְרִיבִים וְנִקְרָבִים
פֶּן יְחַלְּלוּ שֵׁם קָדְשִׁי · וְעֶבֶד אֶל
אֲדֹנָיו אַל תַּסְגִּיר אֲשֶׁר בְּצֵל שַׁדַּי
יִתְלוֹנָן · מוּסַר אָחִיךָ פֶּן תְּכַסֶּה
וּמַעֲשֵׂר שֵׁנִי לֹא תוּכַל · לֶאֱכוֹל
בִּשְׁעָרֶיךָ כִּי אִם בְּכָל הָרוֹאֶה בֵּית
מְכוֹנָן · עֵינֶיךָ תִּרְאֶינָה יְרוּשָׁלַיִם נָוֶה

הַנֶּפֶשׁ עִם הַבָּשָׂר בְּתַעֲרוּבָה׃ יְרִידַת עִיר הַנִּדַּחַת לְשׁוּמָּה תֵּל עוֹלָם׃ וְתַעֲרוֹץ הָמוֹן רַבָּה׃ מִדּוֹר לְדוֹר תֶּחֱרָב׃ לְנֶצַח נְצָחִים אֵין עֹבֵר בָּהּ׃ ישעיה ל״ד

כְּמַעֲשֵׂה אֶרֶץ מִצְרַיִם וּכְנַעַן לֹא תִלְמַד׃ וְאֵשׁ פֶּן תִּבְעַר בְּמַבְעֲרִים׃ כְּרִיתוּת דַּם רֵעֲךָ פֶּן תַּעֲמוֹד׃ וּפֶן תְּחַיֶּה נִשְׁמַת בָּנִים זָרִים׃ כֹּהֲנִים גְּדוֹלִים פֶּן יִקְחוּ אַלְמָנָה׃ וִיחַלְּלוּ זֶרַע יְשָׁרִים׃ לַחְצֹב לָהֶם בֹּארוֹת׃ בֹּארוֹת נִשְׁבָּרִים׃ ירמיה כ׳

לֹא יִתְעַמֵּר וּמָכוֹר לֹא יִמְכְּרֶנָּה׃ וְהִתְיָרֵא מֵאֲדוֹן עוֹלָם אֲשֶׁר נָטָה קָו מְמַדָּיו׃ לְשַׁלְּחָהּ לֹא יוּכַל אוֹנֵס וְתוֹרַת מוֹצִיא שֵׁם רָע׃ וְלַחֲרוֹשׁ בְּשׁוֹר וּבַחֲמוֹר פֶּן יִהְיוּ מַחֲמַדָּיו׃ לְצִוּוּי שֶׁבַע אֻמּוֹת פֶּן יֵשְׁבוּ בְּאַרְצָם׃ כִּי לְשֹׂכִּים יִהְיוּ בְּעֵינָיו וְלִצְנִינִים

בצדיו

פָּנַי ׳ וְקָרָהוּ אָסוֹן׃ בראשית מ"ד
חֵטְא לֹא תַחֲטִיא וְלֹא תַחֲנִיף ׳
וּבִשְׁעָרֶיךָ לֹא תוּכַל לִזְבּוֹחַ אֶת
פְּסָחִי ׳ חַמָּנִים וַאֲשֵׁרָה לֹא תִטַּע ׳
וְאֶבֶן מַשְׂכִּית פֶּן תָּקִים כְּמִדְיָהִי ׳
חֶמְדַת שָׁנָה שְׁבִיעִית כָּל נוֹשֶׁה
יַשְׁמִיט ׳ וְלֹא יִגּשׂ בְּעַמִּי וּבְאֶחָי ׳ וְהָיָה
כָּל הַנָּשׁוּךְ ׳ וְרָאָה אֹתוֹ וָחָי׃ במדבר כ"א
טַעַם אֲכִילַת שְׂעָרִים שְׁמוֹר ׳ וְאַל
תִּשְׁמַע לְדִבְרֵי מְנִיאֶךָ ׳ טִלְטוּל
שֵׂעָר וּגְדִידָה וְקָרְחָה ׳ וּמְדִידַת פֶּרֶךְ
יְרָא מִבּוֹרְאֶךָ ׳ טוֹהַר בְּכוֹרוֹת
לֶאֱסוֹר בִּגְזִיזָה וַעֲבוֹדָה ׳ וּפֶן תָּתוּר
אַחֲרֵי יֵצֶר מַשִּׂיאֶךָ ׳ כִּי לְפַתּוֹתְךָ
בָּא ׳ וְלָדַעַת אֶת מוֹצָאֲךָ וְאֶת
מוֹבָאֶךָ׃ שמואל ב׳ ג׳

יִקְרַת חוֹשֶׁן הַמִּשְׁפָּט וּמוּסַר בַּדִּים ׳
בְּלִי לָסוּר מִמְּסִבָּה ׳ יְסוֹד לָאוֵי נַחֲלֵי ׳
אֵיתָן וּמִצְוַת סֵירוּס ׳ וּפֶן תֹּאכַל

אֲנִי הוּא הַנּוֹרָא עֲלִילָה · הַמְּסִיתִים לִהְיוֹת בְּכִיסְךָ אֶבֶן וָאֶבֶן · אָמוֹר תֹּאמַר לָהֶם חָלִילָה · לֹא אוּכַל לַעֲבֹר אֶת פִּי יְיָ אֱלֹהַי · לַעֲשׂוֹת קְטַנָּה אוֹ גְדוֹלָה: במדבר כ"ב

וְלִגְרוֹעַ וּלְהוֹסִיף פֶּן יַעֲלֶה בִּלְבָבְךָ · כִּי הוּא לוֹכֵד חֲכָמִים · וְאוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחֲטוּ בְּיוֹם אֶחָד · נְבֵלָה וּטְרֵפָה אַל תִּתְאַו לְמַטְעַמִּים · וּגְבוּל רֵעֲךָ פֶּן תַּחְמוֹד לְהַשִּׂיג · אֲשֶׁר גָּבְלוּ קְדוּמִים · חֵלֶק אֱלוֹהַּ מִמַּעַל · וְנַחֲלַת שַׁדַּי מִמְּרוֹמִים: איוב ל"א

זְכוֹר אוֹנָאַת חֲבֵרִים וּמְרִידַת קֹרַח · וּפֶן תָּחוֹס עֵינְךָ עָלָיו חָפוֹן · זְהִירוּת נִסָּיוֹן וְשִׁבְעַת לָאוֵי נָזִיר · לְהַבְדִּילוֹ מִן הַיַּיִן וְיִשְׁאַב מַיִם בְּשָׂשׂוֹן · וְחוּל תְּזַחֲלוּ לְנֶפֶשׁ רוֹצֵחַ בְּלִי לִיקַּח כּוֹפֶר · וְאִם בָּא לֶאֱחוֹז בְּקַרְנֵי מִזְבְּחִי לְחָסוֹן · וּלְקַחְתֶּם גַּם אֶת זֶה מֵעִם

פני

חֵטְא הֲוו זְהִירִים ׃ גְּדוֹלֵי (עָרְלָה וְ) כִּלְאֵי בְהֵמָה (וְכִלְאֵי שָׂדֶה) וְכִלְאֵי הַכֶּרֶם ׃ וּבֶגֶד בִּשְׁתֵּי תְּכִיפוּרֹת לְחִבּוּרִים ׃ גּוּף רַךְ הַלֵּבָב יֵלֵךְ וְיָשׁוּב לְבֵיתוֹ ׃ וְלֹא יִמַּס אֶת לְבַב חֲבֵרִים ׃ כִּי לֹא בָאוּ לְעֶזְרַת יְיָ ׃ לְעֶזְרַת יְיָ בַּגִּבּוֹרִים ׃ שופטים ה'

דִּין כֹּהֲנִים לִשְׁמוֹר בְּנֶגַע הַצָּרַעַת ׃ פֶּן יָקוּץ בַּהֶרֶת בְּקֶרֶץ ׃ דּוֹפִי טֻמְאַת הָאָרֶץ פֶּן תִּטַּמָּא ׃ וְאֶפְקוֹד עוֹנָהּ (עָלֶיהָ) בְּחֶרֶץ ׃ דַּת עִכּוּס הַמְּסִיתִים פֶּן תֹּאבֵדָה וּפֶן תִּשְׁמַע ׃ לְשָׁלֹשׁ שְׁגִיָּיתָם אֲשֶׁר פָּרְצוּ בְּפֶרֶץ ׃ תַּחַת שָׁלֹשׁ ׃ רָגְזָה אֶרֶץ ׃ משלי ל'

הוֹי הַחוֹקְקִים כְּתוּבַת קַעֲקַע חִקְקֵי אָוֶן ׃ וְשׂוֹרְטֵי שֶׂרֶט לָנֶפֶשׁ וְעוֹשֵׂי בְּמִשְׁפָּט עַוְלָה ׃ הָעָוֶל פֶּן תְּעַוְּלוּ בַּמִּדָּה בַּמִּשְׁקָל וּבַמְּשׂוּרָה ׃ (וְלֹא תְקַלֵּל חֵרֵשׁ וּמִכְשׁוֹל לֹא תִתֵּן) כִּי

אתו : משלי ו״ו

אלפא ביתא שלישית

אֲסַפְּרָה אֶל חוק תְּעוּדַת לֶקַח ׃
אֲשֶׁר עַל סֵפֶר חֻקָּה ׃
אֱמֶת לְבִלְתִּי הַכֵּר פָּנִים בְּתוֹרַת
הוֹן ׃ אֲשֶׁר בִּפְלַגּוֹת חִקְרֵי לֵב
חֲקוּקָה ׃ אִישׁ הַמַּחֲזִיק בְּבֵית רֵעֵהוּ
לְשָׁלֹשׁ שָׁנִים ׃ בְּיָדוֹ הוּחְזְקָה ׃ וּלְכֹל
אֲשֶׁר יֵצֵא עַל הַבַּיִת לְחָזְקָה ׃
מלכים ב׳ ו״ב

בְּנִי לֹא תְאַמֵּץ אֶת לְבָבְךָ וְלֹא
תִקְפּוֹץ אֶת יָדְךָ ׃ וּשְׁמוֹר גַּלְגַּל
הַחוֹזֵר כִּי הִיא סִבָּה ׃ בִּגְלַל הַדָּבָר
הַזֶּה יוֹסִיפוּ לְךָ שְׁנוֹת חַיִּים ׃ בְּמִדַּת
תַּשְׁלוּמֵי כֶפֶל מַרְבָּה ׃ בְּעֵת תִּרְאֶה
לְאָחִיךָ שׁוֹרוֹ וַחֲמוֹרוֹ ׃ (נוֹפְלִים אוֹ)
תוֹעִים דֶּרֶךְ עֲקוּבָּה ׃ וְהוֹדַעְתָּ לָהֶם ׃
אֶת הַדֶּרֶךְ יֵלְכוּ בָהּ ׃ שמות ח״י
גּוּרוּ לָכֶם מִשִּׂנְאַת אָח ׃ וּמִנְּשִׂיאוּת

פָּנֶיךָ בָּרַבִּים׳ וּבְחֶרְפּוֹת אִם חֵרְפָךְ׳ רְאִית עָנְשׁוּ לַשָּׁמַיִם׳ לְאוֹדֵם פָּנִים כֻּלּוֹ לָבָן הָפַךְ׳ דָּם יֵחָשֵׁב לָאִישׁ הַהוּא׳ דָּם שָׁפָךְ: ויקרא י״ז

שׁוֹר לֹא תַחְסוֹם (וּפֶרֶט לֹא תְלַקֵּט) וְכֶרֶם לֹא תְעוֹלֵל׳ וְלֹא תְפָאֵר אֶת כָּל גְּבוּלוֹ׳ שְׁמִירַת יְבָמָה בִּלְתִּי לִהְיוֹת חוּצָה׳ וְתַחֲזוֹר לְגָדוֹל שֶׁבָּאַחִים וְכָכָה תֹּאמַר לוֹ׳ שׁוֹרֶשׁ מִצְוָה (זו) עָלֶיךָ לִכְנוֹס אוֹ לִפְטוֹר׳ בַּחֲלִיצַת נְעָלֶיךָ בְּהַשִּׁילוֹ׳ וּבִלְעָדֶיךָ לֹא יָרִים אִישׁ׳ אֶת יָדוֹ וְאֶת רַגְלוֹ:

כריתות מ״ה

תּוֹרַת עוֹלָה לְרֶגֶל׳ בַּעֲלוֹתוֹ בְּגִשְׁתּוֹ׳ תְּמִימוּת פָּנָיו בְּהֵרָאוֹתוֹ׳ בְּבוֹאוֹ לִמְכוֹן שִׁבְתּוֹ׳ תִּפְאֶרֶת אַרְצְךָ אִישׁ לֹא יַחְמוֹד׳ וְהַנּוֹטֵר אֵיבָתוֹ לֹא יִפְרוֹשׁ מַלְכֻּדְתּוֹ׳ בִּרְצוֹת יְיָ דַּרְכֵי אִישׁ׳ גַּם אוֹיְבָיו יַשְׁלִים

אתו

בַּמִּדְבָּר: יהושע ג׳

צִוּוּי הַקְשָׁאַת עוֹרֶף פֶּן תַּקְשׁוּ · כִּי הִיא רָעָה רַבָּה · צִבְי הָאָרֶץ לָגוּר בְּבֹא מִצְרִי וַאֲדוֹמִי כִּי גֵר הָיִיתָ בְּאַרְצוֹ · וְיוֹצִיא עָלֶיךָ דִּבָּה · צֵל קוֹרָתִי בָּאתָ לָגוּר · וְקֵרַבְתִּיךָ בְחִבָּה · כַּחֶסֶד אֲשֶׁר עָשִׂיתִי עִמְּךָ תַּעֲשֶׂה עִמָּדִי · וְעִם הָאָרֶץ אֲשֶׁר גַּרְתָּה בָּהּ: בראשית כ״א

קָדֵשׁ וּקְדֵשָׁה לֹא יִהְיֶה · וּמַמְזֵר וּפְצוּעַ דַּכָּא (וּכְרוּת שָׁפְכָה) לֹא יָבֹאוּ בִּקְהָלֶךָ · קְדֻשַּׁת הֶכְשֵׁר מִצְרִי (וַאֲדוֹמִי) לִשְׁלֹשׁ דּוֹרוֹת · לְהַכְנִיסוֹ תַּחַת חֶבְלֶךָ · קָרוֹב מִצְרִית שְׁנִיָּה בְּבוֹאָהּ · עִם אֶפְרוֹחֶיהָ לַחֲסוֹת תַּחַת צִלָּךְ · שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם וְאֶת הַבָּנִים תִּקַּח לָךְ: דברים כ״ב

רֵעֲךָ אִם הוֹנָאָה אֲנָאֲךָ · וּבְהוֹנָאַת דְּבָרִים אִם רְדָפְךָ · רֻשַּׁם וְהִלְבִּין

פניך

לַשֶּׁקֶר בְּשֵׁם אֱלֹהוּתֶךָ · שָׂנֵאתִי (עוֹשֶׁק ו) גֶּזֶל וּפְעֻלַּת שָׂכִיר · בְּלִי לְהָלִין אִתְּךָ עַל מִטָּתֶךָ · אִם תִּשְׁכַּב לֹא תִפְחָד · וְשָׁכַבְתָּ וְעָרְבָה שְׁנָתֶךָ : מִשְׁלֵי ג'

עֲדָתִי הַטֵּה נָא אָזְנֵךְ · לְתַגְבּוֹרֶת שִׂלְטֵי עֲלִיזִים · עֵרוּב הַנֶּעֱרָב לְהוֹצָאַת שַׁבָּת · תִּקּוּן עֵרוּבִים אֲשֶׁר תִּקְּנוּ חוֹזִים · עָשֹׂה תַעֲשֶׂה לֶחִי מִכַּאן וְלֶחִי מִכַּאן · כְּמִין רֹאשׁ תּוֹר נִקְבָּעִים וְלֹא זָזִים · נָאווּ לְחָיַיִךְ בַּתּוֹרִים · צַוָּארֵךְ בַּחֲרוּזִים : שִׁיר א'

פַּחַד וְהִתְיָרֵא מִן הַחֲכָמִים · וּמִצְוָתָם תִּהְיֶה לְךָ חֲמוּדָה · פְּעֻלָּתָם הֲכִינוּ בְּעִבּוּר מֵעִיר לְעִיר · וְלִהְיוֹת חוֹבֶרֶת מִצִּדָּהּ · פְּקוּדָם לַיּוֹצֵא חוּץ לִתְחוּם הָעִיר · תְּשִׂימוּן עֵרוּבָה בְּסוֹף תְּחוּמָהּ לְנֶגְדָּהּ · אַךְ רָחוֹק יִהְיֶה בֵּינֵיכֶם וּבֵינָיו · כְּאַלְפַּיִם אַמָּה

מְחַיָּה אֵינָהּ מַעֲלַת גֵּרָה וְעוֹף
הַטָּמֵא · וְדָג בְּלֹא סְנַפִּיר וְקַשְׂקֶשֶׂת
נַפְשְׁךָ אַל תִּתְגָּאֵל · מֵחֲגָבִים וְשֶׁרֶץ
הָעוֹף (וְשֶׁרֶץ הַמַּיִם) וְשֶׁרֶץ הָאָרֶץ ·
טַל תֹּאכַל כְּמִצְוַת יְקוּתִיאֵל · מִדְרַשׁ
נְכוֹנִים בְּפִרְי הַנִּתְלַע שֶׁלֹּא בְאִבֵּהוּ ·
יָדְךָ יֵשׁ לְאֵל · אַל תִּירְאִי תּוֹלַעַת
יַעֲקֹב · מְתֵי יִשְׂרָאֵל : ישעיה מ״א
נַפְשׁוֹתֵיכֶם אַל תְּטַמְּאוּ · וּמִטֻּמְאַת
הָאָרֶץ לְהִבָּדְלָם · נְקִיִּים לִהְיוֹת
מִכָּל שִׁקּוּץ טָמֵא · וּלְנַקּוֹתְכֶם פֶּן
תִּתְגָּאֲלָם · נָקוּב פְּרוּשִׁים בִּכְלִי
הַמְגֻלֶּה לְכַסּוֹתוֹ · וּבָשָׂר פֶּן מֵעֵינֶיךָ
יִתְעַלָּם · כִּי תִרְאֶה עָרֹם וְכִסִּיתוֹ ·
וּמִבְּשָׂרְךָ לֹא תִתְעַלָּם : ישעיה נ״ח
סוֹדִי, לֹא יָבוֹאוּ לִרְאוֹת כְּבַלַּע אֶת
הַקֹּדֶשׁ · וְהַזְהָרַת פֵּאָה וְלֶקֶט
בְּמִצְוֹתֶיךָ · סִירִים סְבוּכִים גּוֹנְבִים
וּמְכַחֲשִׁים וּמְשַׁקְּרִים · וְנִשְׁבָּעִים
לַשֶּׁקֶר

עָלֶיךָ מֶלֶךְ כִּי לֹא בְחַרְתִּיהוּ ׳ אַל תַּבֵּט אֶל מַרְאֵהוּ וְאֶל גְּבוֹהַּ קוֹמָתוֹ ׳ כִּי מְאַסְתִּיהוּ׃ שמואל ה׳ ו״ו

כֶּסֶף וְזָהָב וְסוּסִים וְנָשִׁים לֹא יַרְבֶּה ׳ פֶּן יָסוּר וּפֶן יָזִיד בְּעוֹבֵי מִשְׁמַן חֶלְבּוֹ ׳ כּוֹשֵׁל עֵד אֶחָד וְעֵד חָמָס פֶּן יָקוּם ׳ אֲשֶׁר בְּקִרְבּוֹ יָשִׂים אָרְבּוֹ ׳ כְּלִי גֶבֶר וְשִׂמְלַת אִשָּׁה וְנֶשֶׁךְ לֹא תַשִּׁיךְ ׳ כִּי הַנּוֹשֵׁךְ וְהַנָּשׁוּךְ (עֲנוּשִׁים) בְּקִרְבּוֹ ׳ כַּמַּלְוֶה כַּלֹּוֶה ׳ כַּנֹּשֶׁה אֲשֶׁר נֹשֶׁה בוֹ׃ ישעיה כ״ד

לֹא יֵשְׁבוּ בְּאַרְצְךָ פֶּן יַחֲטִיאוּ אוֹתְךָ לִי׳ בֵּינִי וּבֵינְךָ יַפְרִידוּ ׳ לְחִתּוּן בָּנִים וּבָנוֹת פֶּן יִתְחַתְּנוּ ׳ וְיָסוּרוּ מִדְּרָכַי וְיֹאבֵדוּ ׳ לִרְחוֹק מִלָּבֹא בִּקְהַל כֹּהֲנָה בַּת הַמְחוֹלֶלֶת הִיא וְזַרְעָהּ ׳ בְּבִיאַת נָכְרִי וְעֶבֶד כִּי בַיְיָ בָּגָדוּ ׳ וְלִבְנֹתַי מָה אֶעֱשֶׂה לָאֵלֶּה הַיּוֹם ׳ אוֹ לִבְנֵיהֶן אֲשֶׁר יָלָדוּ׃ בראשית ל״א

הַנִּטְרָף בְּאֶחָד מִשְּׁמוֹנָה עֶשְׂרֵה׃ אַל תִּתְאָו לְמַאֲכָלוֹ׃ חִקּוּר בִּגְדֵי הַנּוֹפֵל מִן הַגָּג׃ וְנִשְׁתַּבְּרוּ רוֹב צְלָעוֹתָיו לָאָרֶץ בְּגַלְגְּלוֹ׃ יָדַעְתִּי כִּי לֹא יִחְיֶה׃ אַחֲרֵי נָפְלוֹ׃ סס ק'

טְעִיַּת רַבִּים בְּלִי לִהְיוֹת אַחֲרֵימוֹ׃ וּמִשְּׁמַע שָׁוְא לְהִתְרַחֲקָם׃ טְעִינַת רִיב פֶּן תַּעֲנֶה (וְשׁוֹחַד לֹא תִקָּח) וְדָל לֹא תֶהְדַּר׃ וְנָקִי וְצַדִּיק אַל תַּהֲרוֹג לְהַצְדִּיקָם׃ טַהֲרַת הָרֶגֶל בְּהֵרָאוֹתְכֶם לֹא יֵרָאוּ פָנַי רֵיקָם׃ כִּי אִם בַּהֲבָאַת חֻקָּם׃ וְהָיָה כִּי תֵלֵכוּן לֹא תֵלְכוּ רֵיקָם׃ שמות ג'

יְרָא לְךָ מִקְּדֻשַּׁת שְׁמִי׃ וְלֹא יִשָּׁמַע עַל פִּיךָ שֵׁם אֱלֹהִים אֲחֵרִים אֲשֶׁר שְׂנֵאתִיהוּ׃ יוּסַר בְּשַׂר גְּדִי בְּלִי לְבַשְּׁלוֹ בְּחָלָב׃ וּכְרִיתוּת בְּרִית לְיוֹשֵׁב הָאָרֶץ רִחַקְתִּיהוּ׃ יְפִיּוּתָם לֹא תָחוֹן וְנָכְרִי לֹא תוֹכַל׃ לָשׂוּם

פֶּן תְּעִידוּהוּ ׃ כִּי מִצְוַת הַמֶּלֶךְ הִיא
לֵאמֹר ׃ לֹא תַעֲנוּהוּ ׃ ישעיה ל"ו
וְחָמוֹד לֹא תַחְמוֹד (וְלֹא תִתְאַוֶּה)
וְאַבְנֵי גָזִית פֶּן תִּבְנֶה ׃ כְּמִצְוַת
תּוֹרָתִי ׃ וּבְמַעֲלוֹת פֶּן תַּעֲלֶה עַל
מִזְבְּחִי ׃ וְהִשָּׁמֵר מִגְּזֵרַת אֲמִירָתִי ׃
וְגֵרֵי צֶדֶק פֶּן תוֹנֶה וּפֶן תִּלְחָץ ׃ מֵאָז
בָּאוּ לַחֲסוֹת תַּחַת כַּנְפֵי שְׁכִינָתִי ׃
וְלָאֲנָשִׁים הָאֵל אַל תַּעֲשׂוּ דָבָר ׃ כִּי
עַל כֵּן בָּאוּ בְּצֵל קוֹרָתִי ׃ בראשית י"ט
זָכוֹר פֶּן תְּעַנֶּה יָתוֹם וְאַלְמָנָה ׃ כִּי
צָעוֹק יִצְעַק לְפָנַי ׃ וְהִירוּת הַלְוָאַת
אָח וּפֶן תִּהְיֶה לוֹ כְּנֹשֶׁה ׃ וְהַמְקַלֵּל
דַּיָּן וְנָשִׂיא עוֹשֶׂה מַעֲשֵׂה אֱמוֹנַי ׃ זָךְ
לִהְיוֹת הַמְקַלֵּל דַּיָּן אַשְׁמַאי ׃ וְנָשִׂיא
עוֹבֵר נָאֶה וְנָכוֹן לְפָנַי ׃ הַנִּיחוּ לוֹ
וִיקַלֵּל ׃ כִּי אָמַר לוֹ יְיָ ׃ שמואל ב' י"ו
חֲלֵק מְלֵאָתְךָ וְדִמְעֲךָ לֹא תְאַחֵר ׃
כִּמְלוֹאַת הַזֶּרַע בְּגִדּוּלוֹ ׃ חוֹק בָּשָׂר

הנטרף

תּוֹשָׁב וְשָׂכִיר וּשְׁחִיטָה עַל חָמֵץ ׃ וְהַלָּנָה עַד הַבֹּקֶר כַּנִּדְבָּרָה ׃ גּוֹרוּ לָכֶם מִשְּׁבִירַת הָעֶצֶם ׃ לְקַיֵּים מִצְוַת יְיָ בָּרָה ׃ שֹׁמֵר כָּל עַצְמוֹתָיו ׃ אַחַת מֵהֵנָּה לֹא נִשְׁבָּרָה ׃ תהלים ל"ד

דֶּרֶךְ הַחוּץ פֶּן תּוֹצִיא וּפֶן תּוֹתִיר ׃ וּבִיעוּר חָמֵץ לִשְׁמוֹר כְּמִשְׁפְּטֵי חֻקֶּיךָ ׃ דִּקְדּוּק הִלְכוֹת שַׁבָּת הִזָּהֵר מִמְּצוֹא ׃ וּלְדַבֵּר חֲפָצַי חֶשְׁקֶךָ ׃ דְּרִישַׁת חֲפָצַי הִתְּרוּ לִמְצוֹא וּלְדַבֵּר ׃ בְּהִלּוּךְ לְפָנֶיךָ צִדְקֶךָ ׃ דַּבֵּר ׃ כִּי חָפַצְתִּי צַדְּקֶךָ ׃ איוב ל"ג

הִתְפָּרְדוּ מֵעֲשׂוֹת מְלָאכָה בְּשִׁבְעָה יָמִים יְדוּעִים ׃ וְלֶחֶם וְקָלִי וְכַרְמֶל לֹא תֹאכְלוּהוּ ׃ הֵרָאוֹת פְּנֵי מִצְרַיִם פֶּן תּוֹסִיפוּן (וְלֹא יִהְיֶה לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים) ׃ וְשֵׁם אֱלֹהֵיכֶם פֶּן לַשָּׁוְא תִּשָּׂאוּהוּ ׃ הַזְהָרַת (רְצִיחָה וּגְנֵבָה וְ) נִיאוּף וַעֲנִיַּת שֶׁקֶר ׃ אִישׁ בְּאָחִיו

פן

טוֹב לָכֶם לִבְחוֹר ׃ מִי בָכֶם יַאֲזִין
זֹאת ׃ יַקְשִׁיב וְיִשְׁמַע לְאָחוֹר ׃ ישעיה מ״ב

אלפא ביתא שנית

אֲחַוֶּה דֵעִי אֶתְכֶם בְּהוֹרָאַת לָאוִין׳
מָאתַיִם (וְשִׁבְעָה) וְשִׁבְעִים ׃
אִישׁ אוֹ אִשָּׁה כִּי יַעֲשׂוּ מִכָּל חַטֹּאת
הָאָדָם ׃ לְהוֹכִיחַ בְּהַתְרָאוֹת
וּבְהַעֲדָאַת רֵעִים ׃ אֵימוֹת רְצוּעִים
בְּשָׁמְעוֹ ׃ אוּלַי יְקַבֵּל הַתְרָאוֹת
רְצוּעִים ׃ וַיֹּאמֶר לֹא אֶעֱשֶׂה בַּעֲבוּר
הָאַרְבָּעִים ׃ בראשית ח״י
בְּאֵר הוֹאַלְתִּי אֲלֵיכֶם ׃ וְאוּכָל
לְאִיתִיאֵל ׃ בְּהַפְרָשַׁת גִּיד הַנָּשֶׁה
בְּנִי הִזָּהֵר ׃ וְנַפְשְׁךָ אַל תִּתְגָּאֵל ׃
בְּזָכְרְךָ צוֹלֵעַ עַל יְרֵכוֹ ׃ בַּעֲבוּר
פְּנוּאֵל ׃ וַיָּקֶם עֵדוּת בְּיַעֲקֹב ׃ וְתוֹרָה
שָׂם בְּיִשְׂרָאֵל ׃ תהלים ע״ח
גְּמוֹר לָדַעַת מִצְוֹת פֶּסַח עָרֵל וּבֶן
נֵכָר ׃ וַאֲכִילַת צְלִי בַחֲבוּרָה ׃ גֵּר

לָגֶשֶׁת אֵלַי לָבוֹ עָרֵב · פְּסוּל הַשּׁוֹתֶה יַיִן בִּרְבִיעִית · אַף הוּא אִם לְשָׁרְתֵנִי קָרֵב : צְרִיפַת אֲמִירָתִי לִבְדּוֹק בְּשׁוֹתֵהוּ · בֵּין מַרְבֶּה לַמּוּעָט אִם לָאו בְּמַיִם מְעוֹרָב · הֶחָזָק הוּא הֲרָפֶה · הַמְעַט הוּא אִם רָב : במדבר י"ג

קָרֵב מְחֻסַּר כִּפּוּרִים (וּמְחוּסַּר בְּגָדִים) וְרָצָה לַעֲבוֹד · בַּעֲבוֹדַת כְּשֵׁרִים · לְהִתְחַבֵּר וּלְהַעֲמִיד · קִדּוּשׁ יָדַיִם וְרַגְלַיִם מִן הַכִּיּוֹר · כֵּן בְּמִיתָה חַיָּתוֹ יַצְמִית · רוֹעַ טְבוּל יוֹם הַבָּא לְשַׁמֵּשׁ · נוֹכַח בֵּית הַמֶּלֶךְ אֶל הֶחָצֵר הַפְּנִימִית · אֲשֶׁר לֹא יִקָּרֵא · אַחַת דָּתוֹ לְהָמִית : אסתר ד'

שְׁגָגָתִי עוֹנֶשׁ כָּל הַמִּצְוֹת סְקִילָה וּשְׂרֵפָה · וּמְחוּיַּב הֶרֶג וְלִנְחוֹר · שְׁמוֹר מִשְׁפָּטָיו יְכַפֵּר חַטָּאֵיכֶם · וְאִם הוּא כַּשָּׁנִי יַלְבִּין כַּצָּחוֹר · תּוֹרַת אֱלֹהִים חַיִּים שִׁמְעוּ עַמִּי · כִּי לֶקַח

אם טְהוֹרָה שׁוֹמָה אֲדָמָה · הֵן · לֹא
הוּבָא אֶת דָּמָהּ : ויקרא י'

מְפַטֵּם וְסָךְ שֶׁמֶן וְשׁוֹחֵט וּמַעֲלֶה
בַּחוּץ · וְאוֹכְלֵי נוֹתָר וּפִגּוּלֵיהֶם ·
מְלֶאכֶת וּמַאֲכָל יוֹם הַכִּפּוּרִים
וּמַאֲכָל חָמֵץ בְּפֶסַח · וְגַם אֶת הַחֵלֶב
בְּגִלּוּלֵיהֶם · נוֹאַל גוּף הַטָּמֵא אוֹכֵל
קֹדֶשׁ וּבָא לַמִּקְדָּשׁ · וְלוֹעֲטֵי אֶת
הַדָּם בְּחַלָלֵיהֶם · כָּל אֹכְלָיו יֶאְשָׁמוּ :
רָעָה תָּבֹא אֲלֵיהֶם : ירמיה ב'

סִגּוּף מִיתָה לְאוֹכֵל טֶבֶל · וְכֹהֵן
טָמֵא אוֹכֵל תְּרוּמָה טְהוֹרָה קֹדֶשׁ
יְיָ בְּחַלְּלוֹ · סוּרוּ זָרִים מִמַּאֲכַל
תְּרוּמָה וְגַם זָר הַבָּא לְשַׁמֵּשׁ · הוֹכֵחַ
תּוֹכִיחַ לְמוּלוֹ · עֵדוּת רְאֵה נָא
בְּמַקֵּל אַהֲרֹן הַמּוּנָח לִפְנֵי מִשְׁמַרְתּוֹ
בְּהִלּוּלוֹ · עַמִּי בְּעֵצוֹ יִשְׁאַל · וּמַקְלוֹ
יַגִּיד לוֹ : הושע ד'

פָּרוּעַ הָרֹאשׁ וְגוּף הַטָּמֵא · אִם
לגשת

לְשׁוּמָה תֵּל עוֹלָם · לְדוֹר וָדוֹר תֶּחֱרַב · חִזְקוּ יְדֵיכֶם לִנְקוֹם בְּנִקְמַת דַּם בְּרִית · עַל שְׁנֵיהֶם לְבַדָּם תִּתְרַבְרֵב · כִּי כָזֹה וְכָזֶה · תֹּאכַל הֶחָרֶב : שמואל ב׳ י״א

טָחֵי תָפֵל מְנַבְּאֵי בְּשֵׁם נָכְרִיָּה וְזוֹמְמֵי בַּת כֹּהֵן וּבוֹעֲלָהּ · יִבְחֲרוּ מֵחֲנַק עַצְמוֹתָיו · תָּפַשׂ וְהִכָּה אָב וָאֵם וְגוֹנֵב נֶפֶשׁ מִיִּשְׂרָאֵל · וְזָקֵן מַמְרֵא בְּחָכְמוֹתָיו · יָהִיר הַבָּא עַל בְּעֻלַּת בַּעַל וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר · חוֹלֵם חֲלוֹמוֹת הָכֵן הַמְצַנֶּפֶת לְגַרְגְּרוֹתָיו · וְנִרְאֶה · מַה יִּהְיוּ חֲלוֹמוֹתָיו : בראשית ל״ז

כָּפַר מַעֲשׂוֹת פֶּסַח וְלֹא מָל · וְזוֹנֶה אֲחוֹתוֹ וַאֲחוֹת אָבִיו וַאֲחוֹת אִמּוֹ לְהַכְלִימָה · כָּשַׁל בַּאֲחוֹת אִשְׁתּוֹ וְאֵשֶׁת אָחִיו וְאֵשֶׁת אֲחִי אָבִיו · כִּי הִיא זִמָּה · לִכְרוֹת בּוֹעֵל אֶת הַנִּדָּה בְּלִי רְאִית דַּם לְחָכָם · אִם טְמֵאָה

גלולי עבודת נכריה ובועל נערה מאורשה צעקה · ודמעתה על לחיה · גועל המקלל אב ואם ומעביר למולך והמסית והמדיח · מות יומתו באבן הדחויה · דורש אוב וידעני (ומכשף) ודת סורר ומורה · בן ולא בת בשחיה · אם בן הוא והמתן אתו · ואם בת היא וחיה : שמות א׳

הבא על אשה ובתה (ובת בנה ובת בתה ובתו) · ובת בנו ובת בתו · ובת כהן קדשי אביה כי תחללם · הזנאת חמותו ואם חמותו ואם חמיו · אם ערותן יגלם · והעמידם על גחלי אש יען עזבם · דת אש תאכלם · מהאש יצאו והאש תאכלם : יחזקאל ט"ו

זדון לב רצח את רעהו · אשר קם עליו כאורב · ולזול עיר הנדחת

לשומה

אזהרות לרבי יהודה בר ראובן

מצות לא תעשה

על סדר ה"כ

אֲיַסְּרָה אֶתְכֶם אֱמוּנַי בְּתוֹכַחַת מְגֻלָּה · לְיַסֵּר אֶתְכֶם וּלְהוֹכִיחֲכֶם אוֹמֵן אַזְהָרַת מַכּוֹת וְעוֹנָשִׁין · לְהַזְהִיר שְׁלַחְתִּי לְמַעַנְכֶם · אֱמוּנִים עִמְדוּ וְשִׁמְעוּ וְאַל תָּקוּצוּ בְּתוֹכַחְתִּי · אֲשֶׁר אוֹכִיחַ מוּל פְּנֵיכֶם: וְעַתָּה אַל תֵּעָצְבוּ · וְאַל יִחַר בְּעֵינֵיכֶם: כרהסית ת"ר

בֶּן פָּרִיץ הַבָּא עַל מְחוֹלַלְתּוֹ וְגִלָּה כְּנַף הָאָח · אָז חִלֵּל שֵׁם קָדְשׁוֹ · בּוֹשֶׁת אִשָּׁה הַנִּרְבַּעַת לַבְּהֵמָה (וְהַבָּא עַל הַכַּלָּה וְעַל הַבְּהֵמָה) וְשׁוֹכֵב בְּזָכוּר · תַּעַל צַחֲנָתוֹ וּבָאְשׁוֹ · בְּזָדוֹן חִלֵּל אֶת הַשַּׁבָּת וְנוֹקֵב אֶת הַשֵּׁם · גַּם הוּא דָמוֹ בְּרֹאשׁוֹ · שֹׁמֵר פִּיו וּלְשׁוֹנוֹ · שֹׁמֵר מִצָּרוֹת נַפְשׁוֹ: משלי כ"א

גלולי

תַּעֲשֶׂה ׃ בְּעֶזְרַת צוּר מַחְסֶה ׃
וּמָגֵן לַיְשָׁרִים ׃
אֵלֶּה הַתּוֹרוֹת ׃ יְסוֹדוֹת נִבְחָרוֹת ׃
וְלָהֵנָּה פְּאֵרוֹת ׃ כְּסַנְסַנֵּי תְמָרִים ׃
יְמַהֵר אֵל עֶלְיוֹן ׃ לְקַבֵּץ עַם אֶבְיוֹן ׃
וְיִבְנֶה הַר צִיּוֹן ׃ וְעֵמֶק הַפְּגָרִים ׃
וְיָקִים אֶת סֻכּוֹ ׃ וְיַגִּיהַּ חֶשְׁכּוֹ ׃ וְיִתֵּן
עוֹז לְמַלְכּוֹ ׃ וְקַרְנֵנוּ יָרִים ׃
וְיִרְאוּ מְתֵי מִסְפָּר ׃ בְּקוּם יְשֵׁנֵי עָפָר ׃
וְכִתְקוֹעַ שׁוֹפָר ׃ וְכִנְשׂוֹא נֵס הָרִים ׃
וּמֵרֹאשׁ הוֹמִיּוֹת ׃ תְּרַנֵּנָּה פִּיּוֹת
וּמִמְּעוֹנוֹת אֲרָיוֹת ׃ וּמֵהַרְרֵי
נְמֵרִים ׃
וְאָז כָּל עַם שׁוֹגֵג ׃ בְּרָעָה יִתְמוֹגֵג ׃
לְקוֹל הֲמוֹן חוֹגֵג ׃ בְּשִׂמְחָה
וּבְשִׁירִים ׃
וְעַל הַר הַגָּלִיל ׃ נְהַלֵּךְ בֶּחָלִיל ׃ וְאָז
תַּחְפּוֹץ כָּלִיל ׃ וְאָז יַעֲלוּ פָרִים ׃

תמו מצות לא תעשה ׃ ברוך אומר ועושה ׃

וְהַשּׁוֹחֵט מִחוּץ • וְהַמַּעֲלֶה בַחוּץ •
וְשֶׁאֵינוֹ רָחוּץ • בְּמֵימֵי כִּיּוֹרִים :
וְעוֹבֵר עַל דַּם בְּרִית • תְּהִי נַפְשׁוֹ
לְהַכְרִית • וְהִיא תִקְוָה וְאַחֲרִית •
לְשַׁלַּח הָאֲסִירִים :
וְהַטָּמֵא יָדִישׁ • בְּבוֹאוֹ לַמִּקְדָּשׁ •
וְהָאוֹכֵל נִקְדָּשׁ • בְּטוּמְאַת
הַבְּשָׂרִים :
וְהָאוֹכֵל תְּרוּמָה • תְּבוּאֵהוּ מְהוּמָה •
וְכֹהֵן כִּי יִטְמָא • בְּעָבְרוֹ מַאֲמָרִים :
וְהָאוֹכֵל טֶבֶל • יְבוֹאֵהוּ חֶבֶל • וְיִגַּע
לַהֶבֶל • וְיֹאחֲזֵהוּ צִירִים :
וּמְחַבֵּל יוֹסֵר • טְבוּל יוֹם הַנִּמְסָר •
לְשַׁמֵּשׁ וּמְחוּסָר • בְּגָדִים נִסְפָּרִים :
וְהַזָּר הָעוֹבֵד • בְּמוֹתוֹ אֲכַבֵּד •
וּמֵאֶרֶץ יֹאבֵד • מְחוּסַר כִּפּוּרִים :
וְהַבָּאוֹת רָתוּי • לְפָרוּעַ וְשָׁתוּי • וְטָמֵא
הָאָתוּי • לְשַׁמֵּשׁ בַּחֲדָרִים :
כָּלוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה • וּמִצְוֹת לֹא
תַעֲשֶׂה

וּמִשְׁפָּט בּוֹעֲלֵיהֶן ׃ לְהַשְׁמִיד
וּלְהַחֲרִים ׃
וְהַבּוֹעֵל אֲרַמִּית ׃ בְּרָעָתוֹ לְהַצְמִית ׃
וְהַגּוֹנֵב בְּתַרְמִית ׃ נְפָשׁוֹת
נִבְחָרִים ׃
וְהַגּוֹנֵב אָדָם ׃ בְּשַׁחַת יֵרָדֵם ׃ וְאוֹכֵל
חֵלֶב וָדָם ׃ יְהִי כִּיקַר כָּרִים ׃
וְאָרוּר כָּל נוֹכֵל ׃ אֲשֶׁר פִּגּוּל יֹאכֵל ׃
וְהוּא רַק יֹאכַל ׃ בְּאִשֵּׁי הַכִּיּוּרִים ׃
וְשִׁבְרוֹן מָתְנַיִם ׃ לְאוֹחֵז עֵינַיִם ׃
וְנִקְיוֹן שִׁנַּיִם ׃ לְאוֹכֵל נוֹתָרִים ׃
וְעוֹבֵד מִפְלֶצֶת ׃ לְכָלָה וְנֶחֱרֶצֶת ׃
וְאוֹכֵל מַחְמֶצֶת ׃ בְּיָמִים נִסְפָּרִים ׃
וּפֶסַח לֹא יֵעָשֶׂה ׃ בַּחֹשֶׁךְ שְׁמוֹ
יְכֻסֶּה ׃ וְאִישׁ אוֹכֵל וְעוֹשֶׂה ׃ בְּיוֹם
הַכִּפּוּרִים ׃
וְאִישׁ סָךְ וּמְפַטֵּם ׃ בְּעֶבְרָתִי
אֶשְׁפְּטֵם ׃ וְאִישׁ אָזְנוֹ יַאְטֵם ׃
לְמִשְׁפַּט הַמּוֹרִים ׃

וְהַבָּא עַל אֲרוּסָה ׃ וְעַל כַּלָּה כְּנוּסָה ׃
וְעַל בְּהֵמָה אֲבוּסָה ׃ וְהַבָּא
עַל זְכָרִים ׃
וּבָא עַל אֵשֶׁת אִישׁ ׃ מְאֹד יַחְפִּיר
וְיַבְאִישׁ ׃ וְדוֹדָתוֹ מַבְאִישׁ ׃ שְׁנֵי
אֵלֶּה אֲסוּרִים ׃
וּבָא עַל יוֹלַדְתּוֹ ׃ וּבַת בְּנוֹ וּבַת
בִּתּוֹ ׃ וּבִתּוֹ וּבַת אִשְׁתּוֹ ׃ וּבָא עַל
אֲחוֹת הוֹרִים ׃
וְעַל אִשָּׁה וּבִתָּהּ ׃ וּבַת בְּנָהּ וּבַת
בִּתָּהּ ׃ וְעַל נִדָּה בְּשִׁבְתָּהּ ׃
לְמַלֹּאת מִשְׁמָרִים ׃
וְעַל אֵשֶׁת אָבִיו ׃ וְעַל אֵשֶׁת אָחִיו ׃
וְאֵם חֲמוֹתוֹ וַחֲמִיו ׃ כָּל אֵלֶּה
אֲסוּרִים ׃
וְהַבָּא עַל אֲחוֹתוֹ ׃ וְהַבָּא עַל חֲמוֹתוֹ ׃
וּבָא עַל אֲחוֹת אִשְׁתּוֹ ׃ וּלְפִי שְׁאוֹל
נִפְזָרִים ׃
וּמִשְׁפַּט בְּנוֹת כֹּהֵן ׃ וּמִשְׁפַּט זוֹמְמֵיהֶן ׃
ומשפט

וּבְתְעוּדַת הָעֲבוֹט · בְּמֵישָׁרִים
תִּשְׁפּוֹט · וּפָרָשַׁת הֶדְיוֹט · וּפָרָשַׁת
שׁוֹטְרִים :

וְכָל פָּרָשִׁיּוֹת · וּמְפִיקֵי תוּשִׁיּוֹת ·
אֲשֶׁר הֵם בַּצִּיּוֹת · מְקוֹם נְהָרִים
יְאוֹרִים :

וְאֶחָד וְשִׁבְעִים הֵם · חֲרוּצִים
בְּמַעֲשֵׂיהֶם · וְאֵלֶּה פְּקוּדֵיהֶם ·
בְּמִכְתָּב נִזְכָּרִים :

אֲשֶׁר יִתֵּן זַרְעוֹ · לַמּוֹלֶךְ בְּרוֹב רִשְׁעוֹ ·
וְהַמְגַדֵּף יִשְׁעוֹ · אֲשֶׁר יָדוֹ יָרִים :

וּמֵסִית וּמְחַלֵּל · וּבֵן סוֹבֵא וְזוֹלֵל ·
וּמַכֶּה וּמְקַלֵּל · וּמַדִּיחַ עָרִים :

וְהַדּוֹבֵר סָרָה · בְּשֵׁם עֲבוֹדָה זָרָה ·
וּבַעַל אוֹב לְזָרָא · וְיִדְּעוֹנִי שְׁקָרִים :

וְנֶפֶשׁ רוֹצַחַת · לְפַחַד וָפַחַת · וְעַם
עִיר נִדַּחַת · בְּחֶרֶב נִדְקָרִים :

וְנָבִיא מִדַּעַת · תְּכַסֵּהוּ תוֹלַעַת ·
וְאִשָּׁה נִרְבַּעַת · לְבֶהֱמַת הַיְּעָרִים :

והבא

וּמִצְוַת כִּלְאַיִם · וְרֶכֶב וְרֵחַיִם · וְאַבְנֵי
מֹאזְנַיִם · בְּכִיסֵי מְסַחֲרִים :
וּמִצְוַת לֹא תָנִיף · לְעוֹלָם לֹא
תַחֲנִיף · וּמִצְוַת פֶּן יוֹסִיף · לְהַכּוֹת
נוֹתָרִים :
וּמִצְוַת לֹא תִתְחַבּוֹל · עֲלֵי כָרֵתָף
תִּסְבּוֹל · וְחֵילְךָ לֹא יִבּוֹל · וְתִפְרַח
כַּתְּמָרִים :
וּמִצְוַת לֹא תִגְרַע · לְעוֹלָם לֹא
תִפְרַע · וְחוֹק מוֹצִיא שֵׁם רָע ·
וְשָׂם עֲלִילוֹת דְּבָרִים :
וְחוֹק לֹא תוֹסִיפוּ · וְחוֹק לֹא תַחֲנִיפוּ ·
וְחוֹק לֹא תַקִּיפוּ · פְּאַת רֹאשׁ
כְּכוֹמָרִים :
וְחוֹק לֹא תָתוּרוּ · וְחוֹק לֹא תָגוּרוּ ·
וְחוֹק לֹא תָסוּרוּ · וְחוֹק שְׁבוּעוֹת
אֲסָרִים :
וְחוֹק לֹא אָכַלְתִּי · וְחוֹק לֹא בִעַרְתִּי ·
וְחוֹק לֹא נָתַתִּי · לְמֵיתֵי נִגְזָרִים :

וְלֹא תִזְבַּח מָשְׁחַת · כְּאֵלִים עִם
כָּרִים :
וְזָר לֹא יִתְגַּלַּע · רְאוֹת קֹדֶשׁ כְּבַלַּע ·
וְטָמֵא פֶּן יְבֻלַּע · בְּשָׁאוֹן וּשְׁבָרִים :
וְלֹא יֵעָבֵט אוֹרַח · וְיִהְיֶה לְטוֹרַח ·
וְלֹא יִהְיֶה כְּקֹרַח · וְרֵעָיו הַמַּמְרִים :
וְלֵוִי הַזָּקֵן · עֲבוֹדָה לֹא יְתַקֵּן · וְלֹא
תִקַּח אֵם מִקֵּן · עַל פְּנֵי הַצִּפּוֹרִים :
וְיָמֶיךָ אַמְשִׁיךְ · בְּמִצְוַת לֹא תַשִּׁיךְ ·
וְאוֹרְךָ לֹא יַחְשִׁיךְ · בְּאֶרֶץ לֹא
סְדָרִים :
וְלֹא תָמוּט רַבַּת · בְּמִצְוַת גְּבוּל
שַׁבָּת · וְחוֹק מִנְחַת מַחֲבַת ·
וּמַאֲפֵה תַנּוּרִים :
וּבֵיתְךָ לֹא יִסַּח · בְּמִצְוַת לֹא יִזַּח ·
וּמִצְוַת פֶּן תִשְׁכַּח · שְׁתַּיִם נֶאֱמָרִים :
וּמִצְוַת לֹא תְבַעֲרוּ · וּמִצְוַת לֹא
תְשַׁקְּרוּ · וּמִצְוַת לֹא יִמָּכְרוּ · שְׂדֵה
מִגְרַשׁ עָרִים :

וְלֹא יִגַדֵּל פֶּרַע · וְלֹא יִפְרוֹם קֶרַע ·
וְלֹא יְחַלֵּל זֶרַע · וּמִקְדָּשׁ מִבְצָרִים :
וְלֹא יְטַמֵּא עַצְמוֹ · לְאָבִיו וּלְאִמּוֹ ·
אֲבָל עַל מֵת עַמּוֹ · אֲשֶׁר אֵין לוֹ
קוֹבְרִים :
וּבְדָבָר לֹא יֵצֵא · לְפָנָיו יִרָצֶה · וְיָגִיל
עֵת יֵצֵא · כְּחָתָן מֵחֲדָרִים :
וּבְדָבָר לֹא יִכְבֶּה · גְּדוּלָּתוֹ תִּרְבֶּה ·
וְנֵרוֹ לֹא יִכְבֶּה · וְזָרַח כִּמְאוֹרִים :
וְלֹא תֹאכַל פִּתּוֹ · בְּקַחַת זָר בִּתּוֹ ·
אֲבָל תֹּאכַל אִתּוֹ · בְּשׁוּבָהּ
כִּנְעוּרִים :
וְגַם לֹא יֹאכַל בּוֹ · שְׂכִירוֹ וְתוֹשָׁבוֹ ·
וְעַל מֵת לֹא יָבֹא · בְּאָהֳלֵי
תַמְרוּרִים :
וְלֹא יֹאכַל פְּנִימִית · בְּזָדוֹן
וּבְתַרְמִית · וְלֹא יַבְדִּיל לְהַצְמִית
שַׁעֲשׁוּעֵי הַתּוֹרִים :
וְלֹא יֹאכַל מִנְחַת · כָּלִילוֹ פֶּן יֵחַת ·

וְלֹא יָסוּר לְבָבוֹ • בְּסוּסֵי מֶרְכָּבוֹ • וְכַסְפּוֹ וּזְהָבוֹ • וְחֶמְדַּת הָאוֹצָרִים :

וְלֹא תִמְכּוֹר עִבְרִי • כְּמִמְכֶּרֶת נָכְרִי • וְלֹא תְתַעֵב מִצְרִי • בְּבֹאוֹ לַמְגוּרִים :

וְלֹא תְתַעֵב אֲדוֹמִי • בְּבֹאוֹ לַהֲדוֹמִי • וְלֹא יָבֹא בְּעַמִּי • פְּצוּעִים וּשְׁבוּרִים :

וְלֹא תֵצֵא עִבְרִית • אֲשֶׁר תִּקַּח בִּבְרִית • כְּצֵאת אָמָה נָכְרִית • בְּרָאשֵׁי אֵבָרִים :

וְאִם יִבְגּוֹד גְּבִירָה • וְהֶפְדָּה בִּמְהִירָה • וְלֹא יִמְשׁוֹל לְמָכְרָה • כְּיֶתֶר מִמְכָּרִים :

וְלֹא יִגְרַע אוֹתָהּ • שְׁאֵרָהּ וּכְסוּתָהּ • וּמִשְׁכַּב עוֹנָתָהּ • בְּקַחְתּוֹ בַּת אֲחֵרִים :

וְאַרְבַּע נָשִׁים הֵן • אֲסוּרוֹת לַכֹּהֵן • וְהָאַחַת מֵהֵן • כְּשֵׁרָה לַאֲחֵרִים :

ולא

לַאֲחֵרִים :

וְלֹא תִשְׁכַּב אוֹתָהּ · בְּנִדַּת טֻמְאָתָהּ · וְאִשָּׁה אֶל אֲחוֹתָהּ · לְגַלּוֹת הַמְּקוֹרִים :

וְלֹא תִהְיֶה לְאִישׁ זָר · בְּעוּלַת אָח נִגְזָר · וְלֹא יֹאכַל מוּזָר · קֳדָשִׁים מוּזָרִים :

וְלֹא תִהְיֶה קְדֵשָׁה · בְּכוֹר עֵדָה קְדוֹשָׁה · וְלֹא יִהְיֶה עַל אִשָּׁה · לְבוּשֵׁי הַגְּבָרִים :

וְלֹא יִלְבְּשׁוּ אֲנָשִׁים · לְבוּשֵׁי הַנָּשִׁים · וְלֹא יִהְיוּ קְדֵשִׁים · בְּבָנִים נִכְשָׁרִים :

וְלֹא תִרְדֶּה בַּחוֹרִי · בְּאָחִיךָ הָעִבְרִי · וְלֹא תַמְלִיךְ נָכְרִי · אֲבָל כִּי בֶּן חוֹרִים :

וְלֹא יַרְבֶּה נָשִׁים · וְסוּסִים וּפָרָשִׁים · וְלֹא יָשִׁיב חָפְשִׁים · לְאֶרֶץ הַמִּצְרִים :

ולא

תַּחֲרִים׃
וְחֵרֶם עַם נָבָק · בְּיָדְךָ לֹא יִדְבַּק ·
וְהָיְתָה תֵּל אָבָק · כְּמַהְפֵּכַת זָרִים ·
וְעַמּוֹנִי תְּפַזֵּר · וּמוֹאֲבִי תְּבַזֵּר · וְלֹא
יָבֹא מַמְזֵר · בְּסוֹד עַם נִבְחָרִים׃
וְלֹא תִדְרוֹשׁ שְׁלוֹמִים · לְאַכְזָרִים
וְקָמִים · וְלֹא תָשִׂים דָמִים · לְהַצִּיב
מַכְמוֹרִים׃
וְלֹא תַהֲרוֹג נְקִיִּים · וְצַדִּיקִים וַעֲנִיִּים ·
וְלֹא תַעֲזוֹב לְוִיִּם · וְלֹא יִנְחֲלוּ
עָרִים׃
וְלֹא תִדְרוֹשׁ אֶל מֵת · אֲשֶׁר אֵין עִמּוֹ
אֱמֶת · וְהַמְכַשֵּׁף הַצְמֵת · אֲשֶׁר
עָרוֹם יַעֲרִים׃
וְלֹא תַשִּׂיג כָּל גְּבוּל · בְּמִצְוַת שׁוֹכֵן
זְבוּל · וְלֹא תַשְׁחִית עֵץ יְבוּל ·
בְּעֵת תִּבְנֶה מְצָרִים׃
וְלֹא תְחַלֵּל בִּתְּךָ · לְהַזְנוֹת מִדַּעְתְּךָ ·
וְלֹא תָשִׁיב אִשְׁתְּךָ · בְּלֶכְתָּהּ
לַאֲחֵרִים

וְלֹא תִקְפּוֹץ כַּפְּךָ · וְלֹא תַקְשֶׁה עָרְפְּךָ · וְלֹא תִתֵּן כַּסְפְּךָ · בְּנֶשֶׁךְ כַּיְּהִירִים ׃

וְלֹא יֵרַע לְבָבְךָ · בְּתִתְּךָ לְתוֹשָׁבְךָ · וְלֹא יִמָּצֵא בְךָ · קֹסְמִים וַחֲבֵרִים ׃

וְלֹא תַעֲבִיר בִּנְךָ · וְלֹא תַשְׁחִית זְקָנְךָ · וְלֹא תָחוֹס עֵינְךָ · לְכַלּוֹת הַצּוֹרְרִים ׃

וְלֹא תִכְרוֹת לָהֶם · בְּרִית וְלֵאלֹהֵיהֶם · וְלֹא תַעֲשֶׂה כָּהֶם בּוֹרוֹת נִשְׁבָּרִים ׃

וְלֹא תֵלֵךְ אִתָּם · בְּחֻקּוֹת מִשְׁמַרְתָּם · וְלֹא תְחַיֶּה אוֹתָם · וְלֹא תָחוֹן צָרִים ׃

בְּאַרְצְכֶם לֹא יֵשְׁבוּ · וּבָם לֹא תִתְחַתְּנוּ · וּמַשְׂכִּית לֹא תִתְּנוּ · כְּהַבְלֵי שָׁוְא שֹׁמְרִים ׃

וְלֹא תַשְׁאִיר עוֹנָה · בְּעִיר עָלֵי תִזְנֶה · וְהִיא לֹא תִבָּנֶה · אֲבַל הַחֲרֵם

תִּמְצָאוּ · וְשָׁלוֹם כַּנְּהָרִים׃
וּבְדָבָר לֹא תְשַׁקְּצוּ · מְאֹד חִזְקוּ
וְאִמְצוּ · וְהַגֵּר לֹא תִלְחָצוּ · כִּי
הֱיִיתֶם גֵּרִים׃
וּבְדָבָר לֹא תְנַחֲשׁוּ · מְאֹד חִקְרוּ
וְדִרְשׁוּ · וּבְדָבָר לֹא תְכַחֲשׁוּ ·
כְּנֶאֱלָהִים סָרִים׃
וּבְדָבָר לֹא תְבַשֵּׁל · חֲדַל מֵהִתְרַשֵּׁל ·
וְלֹא תֹאכַל בָּשֵׁל · וְנָא לֵיל
שִׁמּוּרִים׃
וּבְדָבָר לֹא תְעוֹנֵן · אֲשׁוּרֶיךָ כּוֹנֵן ·
וְהָעֲבָדִים תְּחוֹנֵן · בְּצֵאתָם
לַדְּרוֹרִים׃
וְלֹא תִגְרַע חֻקָּם · לְמַלֹּאת אֶת
סִפְקָם · וְלֹא תְשַׁלְּחֵם רֵיקָם ·
מְרוּדִים וּנְעוּרִים׃
וְלֹא תַעֲבוֹד בָּהֶם · עֲבוֹדַת
עַבְדֵיהֶם · בְּיַעַן כִּי לִי הֵם · עֲבָדִים
נִמְכָּרִים׃

ולא

וְהַמְקַלֵּל יוּקַע • וְיוּבַל לִקְבָרִים :
וּמִקְרֵה הַנִּרְאֶה • בְּמַחֲנֶיךָ הַפְּאָה •
וְצוּרְךָ לֹא יִרְאֶה • בְּךָ עֶרְוַת
דְּבָרִים :
וְנֶשֶׁךְ לֹא תִתֵּן • לְהָשִׂים עַל מִסְכֵּן •
וְחוֹק לֹא תַעֲשׂוּ כֵן • לְאַדִּיר
אַדִּירִים :
וְעֵינְךָ לֹא תַעְלִים • בְּנִדָּחִים וְנוֹפְלִים •
וְלֹא תַעֲשֶׂה אֱלִילִים • כְּהַבְלֵי
הַנָּכְרִים :
וְצֶמֶר לֹא תִלְבַּשׁ • בְּמוֹ פִּשְׁתִּים
נֶחְבַּשׁ • וְלֹא תַקְטִירוּ דְבַשׁ •
תְּמָרִים וּשְׂאוֹרִים :
וְלֹא תַעֲלוּ לַחְמִי • וְלֹא תִסְכוּ לְשִׁמְי •
בְּמִזְבֵּחַ פְּנִימִי • אֲשֶׁר לִפְנֵי עוֹפָרִים :
בְּצֵל נוֹף לֹא תֶחֱסוּ • וְכָהֶם לֹא
תַעֲשׂוּ • וְהָאֵל לֹא תְנַסּוּ • כְּמַסַּת
הַמּוֹרִים :
וְחוֹק לֹא יֵרָאוּ • דְּבָרָיו תִּירָאוּ • וְחַיִּים
תמצאו

וְכוֹפֶר לֹא תִקַּח לְרָצְחֵי מִסְתָּרִים:
שְׁמוֹר פֶּן תִּנָּשֶׁה דְּבַר גִּיד הַנָּשֶׁה
וּמִצְוַת לֹא יִקְשֶׁה בְּעֵינֶיךָ תָּרִים:
וְחוֹק אוֹתוֹ וְאֶת בְּנוֹ בִּלְבָבְךָ
תִּצְפְּנוֹ וּבִנְךָ לֹא תִתְּנוֹ לְמוֹלֶךְ
אַכְזָרִים:
וְכָל מְלָאכָה לְהַקְצוֹת בְּשַׁבְּתוֹתַי
לִרְצוֹת וּמִקְרָאֵי מַצּוֹת וּמִקְרָא
בִכּוּרִים:
וּמִקְרָאֵי זִכְרוֹן לְצֶדֶק וּלְכִשְׁרוֹן
וּמִקְרָאֵי הָרוֹן וּמִקְרָא כִּפּוּרִים:
וְעֶצֶם לֹא תִשְׁבּוֹר בְּלֵיל צֵאתְךָ
מִבּוֹר וְתַעַר לֹא יַעֲבוֹר עַל
רָאשֵׁי נְזִירִים:
וְלֹא יֵצֵא מִפִּיו לְהִטַּמֵּא לְאָבִיו
וְלַאֲחוֹתוֹ וּלְאָחִיו וְיֶתֶר הַשְּׁאֵרִים:
וְלֹא יִשְׁתֶּה יַיִן לְחַכְלִילוּת עַיִן
וְלֹא חוֹמֶץ יַיִן וְיֶתֶר הַדְּבָרִים:
וּכְתוֹבֶת קַעֲקַע בְּגוּפְךָ לֹא תִרְקַע

בְּלֹא סִימָנֵיהֶם · אֲשֶׁר בָּם נִכָּרִים :
וּמוּם בּוֹ לֹא יִקְרַב · לְהַקְרִיב שַׁי
נֶעֱרַב · בְּגִבֵּן אוֹ גָרָב · וּפִסְחִים אוֹ
עִוְּרִים :
וּמִיַּד בֶּן נֵכָר · לֹא תַקְרִיב אֶשְׁכָּר ·
וְלֹא יֵעָבוֹד אִכָּר · בִּבְכוֹרֵי שְׁוָרִים :
וְלֹא יֵעָלֶה לְרָצוֹן · בְּכָל מָקוֹם חִיצוֹן ·
וְלֹא תָגוֹז בְּכוֹר צֹאן · בְּמַשְׁקֵה
הָעֲדָרִים :
וְלֹא תָמִיר בְּהֵמָה · מְקוּדֶּשֶׁת
חֲתוּמָה · וְלֹא תֹאכְלוּ תְרוּמָה ·
טְמֵאִים עִם זָרִים :
וְלֹא תָבִיא לְמָנָה · מְחִיר כֶּלֶב וְזוֹנָה ·
וְלֹא תִתֵּן לְבוֹנָה · בְּמִנְחַת
הַשְּׂעוֹרִים :
וְלֹא תַקְרִיב לְמָשְׁחָה · בְּשֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה · וְלֹא תָשִׂים קָרְחָה ·
וְשֶׂרֶט בִּבְשָׂרִים :
קְטֹרֶת לֹא תִרְקַח · וְעֵינֶיךָ תִּפְקַח ·
וכופר

וַעֲשִׂירִים׃

וְלֹא תוֹצִיא לַחוּץ • בְּשַׂר פֶּסַח נָחוּץ •
וְזָר וְעָרֵל מִחוּץ • וְתוֹשָׁב וּשְׂכִירִים׃

וְזִבְחִי לֹא תְשַׁמֵּן • בְּזָבְחוֹ עַל חָמֵץ •
וְלָכֵן לֹא תְאַמֵּן • לָתֵת מַחְסוֹרִים׃

וְנָשִׂיא לֹא תָאוּר • וְלֹא יֵרָאֶה שְׂאֹר •
וְלֹא יָלִין עַד אוֹר • בְּשַׂר לֵיל שִׁמּוּרִים׃

וְזִבְחֵי שַׁלְמֵיכֶם • וְחֶלְבֵי זִבְחֵיכֶם •
וְחֶלְבֵי חַגֵּיכֶם • לְהוֹתִיר נֶאֱסָרִים׃

וְכִי יִגַּע בָּשָׂר • בְּכָל טָמֵא נֶאֱסַר •
וְלֹא תֹאכַל מַעֲשַׂר • דְּגָנְךָ בִּשְׁעָרִים׃

וְיֵינְךָ וְיִצְהָרֶךָ • וּבְכוֹרוֹת בְּקָרְךָ •
וּתְרוּמַת יָדְךָ • וּמִבְחַר הַנְּדָרִים׃

וְלֹא תֹאכַל עַל דָּם • תְּמִידֵי הַנִּקְדָּם •
וְהַחֵלֶב וְהַדָּם • שְׁנֵי אֵלֶּה אֲסוּרִים׃

וְדָג וְחַיָּה שְׁנֵיהֶם • וְעוֹפוֹת לְמִינֵיהֶם •

בלא

סְפִיחִים לֹא תִקְצוֹר • וְלֹא תִבְצוֹר
נְזִירִים:

וְלֹא תִזְרַע תַּלְמְךָ • לְהוֹצִיא בּוֹ
לַחְמְךָ • וְלֹא תִזְמוֹר כַּרְמְךָ • וְלֹא
יַעֲלֶה סִירִים:

וְלֹא תֹאכַל קָלִי • וְלֶחֶם וְכַרְמֶלִי •
בְּטֶרֶם תָּבִיא לִי • רֵאשִׁית
הַקְּצִירִים:

וְלֹא תֹאכַל עֲרֵלִים • בְּטֶרֶם
הִלּוּלִים • וְלֹא תֶהְדַּר גְּדוֹלִים
וְדַלִּים נֶחְפָּרִים:

וְלֹא תִהְיֶה כְנוֹשֶׁה • לְאִישׁ עָנִי
נִקְשֶׁה • וְלֹא תִתְּנוּ אִשֶּׁה • בְּעִוְרִים
וּשְׁבוּרִים:

וְלֹא יַעֲלֶה מְשִׁיחִי • בְּמַעֲלוֹת עַל
מִזְבְּחִי • וְלֹא תִזְבַּח פִּסְחִי • בְּאַחַת
הַשְּׁעָרִים:

וְהַכֵּלִים תְּמַשֵּׁשׁ • וְהֶחָמֵץ תְּרוֹשֵׁשׁ
וְתִשְׂרְפֶנּוּ בְּשֵׁשׁ • עַד אֶחָד

וְלֹא תַחְמוֹד גְּזֵלָה · אֵשֶׁר תִּקַּח
אֲפֵלָה · וְלֹא תֹאכַל נְבֵלָה · וְזִבְחֵי
הַשְּׂעִירִים :

וְלֹא תֹאכַל טְרֵפָה · וְתוֹעֵבָה
הַדּוּפָה · וְלֹא תַקְטִין אֵיפָה ·
לְהַפְקִיעַ שְׁעָרִים :

לֹא תַעֲשֶׂה רָעוֹת · בְּמִדַּת
קַרְקָעוֹת · וּמִשְׁקַל הַמָּעוֹת · וְגַם
לֹא בַמְּשׂוּרִים :

לֹא תִתֵּן אָכְלְךָ · בְּמַרְבִּית בֶּן
אֲבֵלְךָ · וְלֹא תָרוּץ רַגְלְךָ · מִלְּשָׁנִי
בַּסְּתָרִים :

לֹא תָשִׁית יָד עִם · רְשָׁעִים
וּמְרֵעִים · וְלֹא תִגּוֹשׂ רֵעִים ·
וְאַחִים כְּנָכְרִים :

עֲזוֹב עֹמֶר שִׁכְחָתוֹ · וְלֹא תָשׁוּב
לְקַחְתּוֹ · לְאַלְמָנָה נְתַתּוֹ ·
וְלִיתוֹמִים וְגֵרִים :

שְׁנַת שֶׁבַע תִּצּוֹר · וּבַיּוֹבֵל תַּעֲצוֹר ·

אוֹבוֹת ׃ וְלֹא יוּמְתוּ אָבוֹת ׃ וּבָנִים
עַל הוֹרִים ׃
וְלֹא תִשְׁמַע דִּבְרֵי ׃ נָבִיא שֶׁקֶר
מוֹרֶה ׃ וְלֹא תִהְיֶה אַחֲרֵי ׃ מְסִיתִים
נִבְעָרִים ׃
וְעֶבֶד לֹא תַסְגִּיר ׃ וּפָנִים לֹא תַכִּיר ׃
וְעַל פֶּה לֹא תַזְכִּיר ׃ שֵׁם אֱלֹהִים
אֲחֵרִים ׃
וְכַסְפָּם לֹא תַחְמוֹד ׃ וְעַל דָּם לֹא
תַעֲמוֹד ׃ וְהֶחָדֵל לִלְמוֹד ׃ שְׁבוּעוֹת
לִשְׁקָרִים ׃
נְצוֹר חֻקֵּי עַל דַּל ׃ וְלֹא תִשָּׂא פְּנֵי
דַל ׃ וּמִנֶּשֶׁךְ תֶּחְדַּל ׃ לְרַבּוֹת
בִּמְחִרִים ׃
וּמִצְוַת לֹא תַטֶּה ׃ שְׁמוֹר כֶּן בָּהּ
תִשְׁטֶה ׃ וְדִין יָתוֹם מַטֶּה ׃ וְאַלְמָנָה
וְגֵרִים ׃
וְלֹא תִקַּח שֹׁחַד ׃ וְלֹא יָעִיד אֶחָד ׃
וְלֹא תֹאכַל יַחַד ׃ נְפָשׁוֹת וּבְשָׂרִים ׃
ולא

וּפֶרֶט הַבְּצִירִים :
וְלֹא תְקַלֵּל חֵרֵשׁ • חֲמָסוֹ יִדְרשׁ •
וְלֹא יַצְמִיד חוֹרֵשׁ • שְׁוָרִים
וַחֲמוֹרִים :
וְלֹא תְאַחֵר בְּבִצְעֶךָ • מְלֵאָתְךָ
וְדִמְעֲךָ • וְלֹא תַעֲשׁוֹק רֵעֲךָ • וְלֹא
תְאַחֵר נְדָרִים :
וְלֹא תַעֲשׁוֹק שְׂכִירְךָ • וְלֹא תְלַקֵּט
קְצִירְךָ • וְלֹא תַחְסוֹם שׁוֹרְךָ •
בְּדִישׁוֹ הָעוֹמָרִים :
וְלֹא תְפָאֵר זֵיתְךָ • וְלֹא תְכַלֶּה
פְּאָתְךָ • וְלֹא תוֹנֶה עֲמִיתְךָ •
בְּמֶקַח וּדְבָרִים :
וְלֹא תִשָּׂא חֶטְאוֹ • אֲשֶׁר לִבּוֹ מְלָאוֹ •
וְלֹא תַחְשׁוֹב לְשׂוֹנְאוֹ • כְּמַשְׁטֶמֶת
עָרִים :
וְלֹא תִקּוֹם עַמְּךָ • לְבַל אֶקּוֹט מִמְּךָ •
וְלֹא תָלִין עִמְּךָ • פְּעֻלַּת נִשְׂכָּרִים :
וְלֹא תִטּוֹר אֵיבוֹת • וְלֹא תִשְׁאַל

אובות

וְלֹא תָשִׂים פֶּסֶל לְהַקְנִיאוֹ בְּזָרִים:
וְגוּר מִלֶּהָבָה · לְהָבִיא תוֹעֵבָה ·
וְלִבְנוֹת מַצֵּבָה · וְלָטַעַת אֲשֵׁרִים:
וְסוּר מִשֶּׁמַע שָׁוְא · וְהֶאֱמֵן בַּשָּׁוְא ·
וְלֹא תִשָּׂא לַשָּׁוְא · שְׁמוֹתַי הַיְקָרִים:
וּמִצְוַת לֹא תִנְאָף · שְׁמוֹר פֶּן יֶחֱרֶה
אַף · וְלִגְנוֹב לֹא תִשְׁאַף · וְלֹא
תַחְמוֹד חֲבֵרִים:
וְנֶפֶשׁ לֹא תְנַקֵּשׁ · אֲשֶׁר דָּמָהּ
אֲבַקֵּשׁ · וְלֹא תִתֵּן מוֹקֵשׁ
לְהַכְשִׁיל הָעִוְרִים:
וְשֶׁקֶר לֹא תַעֲנֶה · וְיָתוֹם לֹא תְעַנֶּה ·
וְעַל רִיב לֹא תַעֲנֶה · לְחַרְחֵר
מִתְגָּרִים:
וְהַגֵּר לֹא תוֹנֶה · וְגָזִית לֹא תִבְנֶה ·
וְאַרְצָךְ לֹא תִזְנֶה · כְּאַרְצוֹת
הַזָּרִים:
אֱלֹהִים לֹא תְקַלֵּל · וְהַשֵּׁם לֹא
תְחַלֵּל · וְכַרְמְךָ לֹא תְעוֹלֵל ·
וּפֶרֶט

אזהרות לרבי שמעון בן יהודה גבירול

בְּצֵל שַׁדַּי אֶחֱסֶה ׳ וְצִדְקוֹ לֹא אֲכַסֶּה ׳
בְּמִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה ׳ וְאַגִּיד מֵישָׁרִים :
כְּתוּבִים בֶּאֱמוּנָה ׳ בְּעֵדוּת נֶאֱמָנָה ׳
וְכִימֵי הַשָּׁנָה ׳ בְּמִסְפָּר נֶחְקָרִים :
יְקָרִים מִפְּנִינִים ׳ עֲתִידִים וּצְפוּנִים ׳
לְבַת הָאֵיתָנִים ׳ בְּעֲדָיֵי קְשׁוּרִים :
צְאִי נָא לִקְרָאתִי ׳ אֲחוֹתִי רַעְיָתִי ׳
וְשִׁמְעִי תוֹרָתִי ׳ וְלִקְחִי מוּסָרִים :
חֲשַׁקְתִּיךְ וָאוֹהַב ׳ פְּדִיתִיךְ מִלַּהַב ׳
כְּמוֹ תוֹרֵי זָהָב ׳ צְרוּפִים וּטְהוֹרִים :
בְּצֵאתִי נִצָּבָה ׳ בְּאֶלֶף וּרְבָבָה ׳
וְקוֹל דּוֹדִי זֶה בָּא ׳ מְדַלֵּג עַל הֶהָרִים :
אָנֹכִי יְהֹוָה ׳ קְרָאתִיךְ בְּסִינַי ׳ וְלֹא
יִהְיֶה עַל פָּנַי ׳ לְךָ אֱלֹהִים אֲחֵרִים :
וְלֹא תַעֲשֶׂה פֶסֶל ׳ בְּרֶשַׁע וּבְכֶסֶל

יָדוֹ נְטוּיָה ׳ וּמָתַי תִקְרָא לִשְׁבוּיָה ׳ שׁוֹבִי סוֹעֲרָה עֲנִיָּה ׳ וּמָתַי תַעֲדֶה אֶת עֶדְיָהּ ׳ וְהֵסִירָה שִׂמְלַת שִׁבְיָהּ ׳ וּמָתַי תִקָּרֵא בְּנוּיָה ׳ בְּשִׁלּוּחַ אֶת אֵלִיָּה ׳ שְׁכוּלָה לִהְיוֹת בְּלוּלָה ׳ וְגוֹלָה וְסוּרָה גְּאוּלָה : קרה סנת

קָרוֹב לְכָל מְבַקֶּשֶׁת ׳ עֲנִיָּה בְּיַד צָר נֶחְבֶּשֶׁת ׳ כְּמוֹ שִׁפְחָה נִכְבֶּשֶׁת ׳ וְהִיא בְּלִבָּהּ חוֹרֶשֶׁת ׳ מָתַי אֶהְיֶה נִדְרֶשֶׁת ׳ כְּמֵאָז הָיִיתִי מְאוֹרֶשֶׁת ׳ וּכְאִשָּׁה עִם בַּעְלָהּ מְפָרֶשֶׁת ׳ וְדַי מִהְיוֹת נִפְרֶשֶׁת ׳ וּמָתַי אֶהְיֶה לוֹחֶשֶׁת ׳ בִּשְׂפָתַי וּבְאֲרֶשֶׁת ׳ קְרוּיָה נְעוּרִים אֵשֶׁת ׳ בְּשָׁלוֹם בֵּיתִי דוֹרֶשֶׁת ׳ וּמָתַי תִשְׁמַע בְּקוֹל הֲמוּלָּה ׳ סֹלּוּ סֹלּוּ הַמְסִלָּה ׳

קרה סנת

תַּמּוּ מִצְוֹת עֲשֵׂה ׳ בְּעֶזְרַת צוּר מַחְסֶה ׳ וְהוּא אֲשֶׁר אֵין לוֹ קָצֶה ׳ יַעְזְרֵנִי לְסַיֵּים מִצְוֹת לֹא תַעֲשֶׂה:

קֶדֶם אֲשֶׁר פָּדִיתָ בְּגָדְלָךְ · כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַיְרוּשָּׁה · וּלְךָ הַגְּאֻלָּה קְנֵה לָךְ: ירמיה ל"ב

יָחִיד נוֹרָא עֲלִילָה · סוֹבֵב לְקִרְיַת תְּהִלָּה · יוֹנַת אֵלֶם שְׁכוּלָה · תִּמְצָא מְנוּחָה לְכַף רַגְלָהּ · קְרָא שְׁנַת גְּאוּלִים לִסְגֻלָּה · כִּי לְךָ מִשְׁפַּט הַגְּאֻלָּה: שם

צַדִּיק שְׁעֵה נָא לָעֲתֶרֶת · הַמּוֹשִׁיבִי עֲקֶרֶת · לְמַהֵר עָלַי לָךְ מְבַשֶּׂרֶת · לְדַבֵּר עַל לֵב שְׁחַרְחוֹרֶת · וְהִיא עַל לִבָּהּ מְדַבֶּרֶת · מָתַי אֶהְיֶה נִזְכֶּרֶת · וּלְבֵית בַּעֲלָהּ חוֹזֶרֶת · שֻׁלְחָנָהּ כְּמֵאָז מְסֻדֶּרֶת · לְמוֹעֵד כָּזֶה מְשׁוֹרֶרֶת · לַשָּׁנָה הָאַחֶרֶת · וְתָשׁוּב כַּלָּה לְבֵית בַּעֲלָהּ · וְנִבְנְתָה הָעִיר עַל תִּלָּהּ: קרא סגת

חֶשְׁבּוֹן זְמַנֵּי צְבִיָּה · הֲלִיכוֹת בֵּיתָהּ צוֹפִיָּה · חָשְׁבָה לִהְיוֹת פְּדוּיָה · וְעוֹד

שֶׁבֶת אַחִים (גַּם) יַחַד וּמֵת אֶחָד מֵהֶם֯ · מִשְׁפָּטוֹ נִגְזַר גֶּזֶר · שְׁמוֹר וְהָבֵן חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה נָשִׁים פּוֹטְרוֹת צָרוֹתֵיהֶן וְצָרוֹת צָרוֹתֵיהֶן קְרוֹבָה֯ · וְצָרַת קְרוֹבָה לְהִנָּזֵר · שְׁלָחָה וְהִתְרָה לִהְיוֹת לְאִישׁ זָר לֵאמֹר · נֶגְדְּךָ אֶהְיֶה עֵזֶר · אַל תִּרְחַק מִמֶּנִּי כִּי צָרָה קְרוֹבָה · כִּי אֵין עוֹזֵר: תהלים כ״ב

תּוֹרַת תְּמִידִין וּמוּסָפִין וּתְרוּמַת הַמֶּכֶס֯ · כְּמִשְׁמֶרֶת פִּקּוּדֶיךָ · תְּעוּדַת הָאָרֶץ לָתֵת לַלְוִיִּם֯ · לִהְיוֹת לָרוֹצֵחַ מְקוֹם מִקְלָט בְּכָל צְדָדֶיךָ · תּוֹכַחַת מָשׁוּחַ מִלְחָמָה בְּהַגָּשַׁת כֹּהֲנִים · לְהוֹכִיחַ כִּי שָׁם הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ · וְשָׁמַעְתָּ מַה יְדַבֵּרוּ · וְאַחַר תֶּחֱזַקְנָה יָדֶיךָ: שופטים ז׳

יָחִיד וּמְיוּחָד · בְּפִי כָל מִפְעָלֶךָ֯ · צַדִּיק וּמוֹשִׁיעַ · חָסִין הַנּוֹרָא בְּמַהֲלָלָךְ · קוּמָה נָּא לְגָאֳלֵנוּ · כִּימֵי

קדם

מלחמה ועת שלום: קהלת ג'

צווי כסף קנין האשה בשוה פרוטה
לשקול · צויתים בעת נפרדים זה
מזה לחקור בם · פן תעקלוה עקול ·
צעקת המוטל בבור באמרו כתבו
וחתמו · ונשמע לכם הקול · ותמונה
אינכם ראים · זולתי קול: דברים ד'

קשר להתיר בכריתות המגרש ·
בעלה כעסו וזעמו · קורדיקוס אם
אחזו ונבהל · ותחל רוח לפעמו ·
קרא וצוה לכתוב את הספר · יבטל
דברו וטעמו · עקב היתה · רוח
אחרת עמו: במדבר י'

רוח איש כי יעלה באשת נעורים
להתגרש · רצוי ערובתו יפריד
בספר · אזי חתומיו יארש · רחוקו
ממנה יכרית בכריתות · מבלי שיור
להתפרש · כשלחו כלה גרש יגרש:
שמות י"א

כְּמִצְוָתוֹ ׳ סִדְרֵי לֶחֶם הַפָּנִים (וּשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּשְׁבִיעִית) וּבַיּוֹבֵל ׳ לִפְטוֹר עֲבָדִים כִּי כֵן דָּתוֹ ׳ לֹא אֲדוֹנִים לָאֵלֶּה ׳ יָשׁוּבוּ אִישׁ לְבֵיתוֹ: מלכים ה׳ כ״ב

עֵרֶךְ בְּרָכוֹת וּקְלָלוֹת וְהַקְהֵל וְסוֹטָה ׳ וְנָזִיר לְהַפְרִישׁוֹ מִיַּיִן חַכְלִילָיו ׳ עֲרָכִים וּמִזְבֵּחַ וּפֶסַח שֵׁנִי וַחֲצוֹצְרוֹת וּנְסָכִים ׳ וְהֶעְלֵם דָּבָר מֵעֵינֵי אֵלָיו ׳ עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע מַתְּנוֹת כְּהֻנָּה (וְכֹהֵן גָּדוֹל) ׳ וְגֵר תּוֹשָׁב וְשִׁלּוּחַ טָמֵא מִחוּץ לְאוֹהָלָיו ׳ יֵשֵׁב בָּדָד וִידּוּם ׳ כִּי נָטַל עָלָיו: איכה ג׳

פָּרָשַׁת עִיר הַנִּדַּחַת וּנְבִיא הַשֶּׁקֶר ׳ (וְשׁוֹלַחַת יַד) וְעֵדִים זוֹמְמִים עֵדִים לִכְלוּם ׳ פְּאֵר הַמֶּלֶךְ לִכְתּוֹב לוֹ מִשְׁנֵה תּוֹרָה ׳ לִסְבּוֹב בָּהּ תָּמִיד וְלִגְלוֹם ׳ פִּקּוּד עִיר הַמְּשֻׁלֶּמֶת לִרְדּוֹף שְׁלוֹמָהּ וּלְבַקֵּשׁ אוֹתוֹ ׳ כְּמִצְוַת צוֹר עִילּוּם ׳ עֵת לֶאֱהֹב וְעֵת לִשְׂנוֹא ׳ עֵת

מלחמה

בַּעֲרְךָ : ישעיה כ"ו

מִשְׁמֶרֶת נַחֲלוֹת (וּבְכוֹרָה) וּפָרָשַׁת הָעוֹמֶר וִיפַת תּוֹאַר ׃ בְּעֵת לַקְרָב יֵצְאוּ ׃ מְפַתֶּה וְאוֹנֵס וּמוֹצִיא שֵׁם רָע ׃ דִּרְשׁוּ מֵעַל סֵפֶר יְיָ וּקְרָאוּ ׃ מוּפַת דָּתָהּ לְאַחַר כִּבּוּס הַשִּׂמְלָה ׃ כִּתְמֵי בְּתוּלֶיהָ הַנִּרְאוּ ׃ אַל תָּשֶׂם אֶת לִבְּךָ

לָהֶם ׃ כִּי נִמְצָאוּ : שמואל א' ט'

נְבוֹנֵי בַּעֲלֵי אֲסוּפוֹת ׃ מְשִׁיבֵי מִלְחֶמֶת בִּגְבוּרָה ׃ נְדָרִים אַרְבָּעָה הִתִּירוּ ׃ הַבָּאִין שְׁגָגוֹת וְאוֹנָסִין וְזֵירוּזִין לְהִתְבּוֹרְרָה ׃ נִדְרַת הֲנָאָה לִנְדִירַת מַאֲכָל ׃ כֵּלִים שֶׁלֹּא לֶאֱכוֹל הֶתַּרְתִּי בַּחֲבוּרָה ׃ רַק אֵין דָּבָר

בְּרַגְלַי אֶעֱבֹרָה : במדבר כ'

סוֹר מֵעָרְלָה וּמוּמֵי בְּהֵמָה וְנֶחֱרֶפֶת ׃ וְיוֹם כִּפּוּר לְעַנּוֹתוֹ ׃ סוֹרֵר וּמוֹרֶה וְנוֹתֵן מוּמִים וּמַקְדִּישׁ וּמַחֲרִים ׃ וְדִין בָּתֵּי עָרֵי חוֹמָה וַחֲצֵרִים

קְדוֹשִׁים ׃ יְסוֹדוֹת מִשְׁמֶרֶת מַרְאוֹת
נְגָעִים ׃ שְׂאֵת אוֹ סַפַּחַת אוֹ בַהֶרֶת
נִדְרָשִׁים ׃ יָפְיוֹתָם מָשָׁל מְשָׁלוֹ בָּם
לִשְׁנֵי מְלָכִים מַרְאוֹת הַנֶּגַע ׃ שְׁתַּיִם
מְפוֹרָשִׁים ׃ וּמִשָּׁם יִפָּרֵד וְהָיָה
לְאַרְבָּעָה רָאשִׁים ׃ כרהסית כ׳
כִּיווּי נֶגַע צָרַעַת שְׁמוֹר ׃ כְּשִׁיעוּר
גְּרִיס מִשְׁפָּטוֹ הוּבָן ׃ כַּשֶּׁלֶג הַלָּבָן
בַּהֶרֶת עַזָּה וּשְׁנִיָּה לָהּ כְּסִיד
הַהֵיכָל ׃ זוֹ וְזוֹ כִּכְתָבָן ׃ כְּמֶלֶךְ עִם
שָׂרָיו בַּהֶרֶת חֲלוּקָה ׃ מִשְּׂאֵת מְנוּקָּה
כְּצֶמֶר מְלֻבָּן ׃ וַיָּשֶׁת לוֹ עֲדָרִים לְבַדּוֹ ׃
וְלֹא שָׁתָם עַל צֹאן לָבָן ׃ כרהסית ל׳
לִכְלוּךְ דַּם נִדָּה וּפִתְחָהּ ׃ אֲשֶׁר שָׁם
פְּרִי מִגְדֶּיךָ ׃ לְדִמְיוֹנָהּ חֶדֶר וַעֲלִיָּה
וּפְרוֹזְדוֹר ׃ בְּאַרְבָּעָה מִינֵי הַדָּם פֶּן
תִּתֵּן הוֹדֶךָ ׃ לִרְחוֹק מֵחֲבֵק דַּם הַבָּא
מִן הַחֶדֶר ׃ כִּי הוּא יְבוֹדְדֶךָ ׃ לֵךְ
עַמִּי בֹּא בַחֲדָרֶיךָ ׃ וּסְגוֹר דְּלָתְךָ

שמות ל"ד

חוֹסֶן טֻמְאַת בִּגְדֵיכֶם לְטַהֵר • וְטֻמְאַת מִשְׁקְכֶם וְאָכְלְכֶם • חִדְלוּ לָכֶם מִטֻמְאַת כֵּלִים לְהַעֲבִיר בָּאֵשׁ • וְהַזָּאַת מַיִם טְהוֹרִים עֲלֵיכֶם • חוֹמֶר טֻמְאַת כְּלִי חֶרֶשׂ אֵינוֹ יוֹצֵא מִידֵי דָפְיוֹ • וְשֶׁבֶר תְּשַׁבְּרוּהוּ לְנַקּוּרַת גִּלּוּלֵיכֶם • וְעֵינְכֶם • אַל תָּחוֹס עַל כְּלֵיכֶם : כריתות מ"ה

טֶנֶף טֻמְאַת (יוֹלְדוֹת וְנִדּוֹת ו) בּוֹעֲלֵי נִדּוֹת כֵּן יַעֲלוּ לְרַגְלָם • בְּאוֹרֶךְ טֻמְאָתָם יַאֲרִיכוּ • טֻמְאַת זָב וְזָבָה וְיוֹצֵא מִמֶּנּוּ שִׁכְבַת זֶרַע • לִטְבּוֹל בְּאַרְבָּעִים סְאָה יִסְמוֹכוּ • טוֹהַר פָּרָשַׁת עֶגְלָה עֲרוּפָה לִמְדוֹד • מֵחוּטְמוֹ בְּחֶבֶל יִמְשׁוֹכוּ • אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר יִפְנֶה הָרֹאשׁ • אַחֲרָיו יֵלֵכוּ :

יחזקאל ו'

יְדִידוּת טַהֲרָה חֲמוּרָה • הִתְכַּבְּסוּ

אֵבָרִים׃ שְׁלוּחוֹ בְּעֵינֶיךָ אַל יִקְשֶׁה׃
וּבַמֶּה יִתְרַצֶּה זֶה אֶל אֲדוֹנָיו׃ הֲלֹא
בְּרָאשֵׁי׃ שמואל א' כ"ט

וַדָּאִי אָשָׁם וְאָשָׁם תָּלוּי׃ וּפָרָשַׁת
מִשְׁכָּן וְכָל כְּלֵי תִקּוּנָי׃ וְהָכָנַת מָאוֹר
וּבִגְדֵי שְׂרָד׃ וַחֲנוּךְ מִזְבֵּחַ וּקְטוֹרֶת
וּמִשְׁחַת שֶׁמֶן שְׂשׂוֹנָי׃ וְקָרְבַּן עוֹלֶה
וְיוֹרֵד וּפָרָה אֲדֻמָּה׃ בְּלִי מוּם כְּחֻקַּת
פִּקְדוֹנָי׃ אוֹתָהּ קַח לִי׃ כִּי הִיא
יָשְׁרָה בְעֵינָי׃ שופטים י"ד

זְכִירַת תַּחֲנוּנִים וְעוֹלוֹת (וּשְׁלָמִים)
וּמְנָחוֹת׃ וּפָרָשַׁת חַטָּאת וּפָרָשַׁת
חוֹטְאִים יְדוּעִים׃ זְרִיזוּת נְדָרִים
וּנְדָבוֹת וְטֻמְאַת אָדָם נְבֵלוֹת
וּשְׁרָצִים׃ לְטַמֵּא כָּל הַנּוֹגְעִים׃
זְקִיקַת אֲבוֹת הַטֻּמְאָה לִמְנוֹת בָּהֶם
רִאשׁוֹן וְשֵׁנִי׃ נִקְבַּע עַל תּוֹלְדֹתָם
כְּמַסְמְרוֹת נְטוּעִים׃ עַל בָּנִים וְעַל
בְּנֵי בָנִים׃ עַל שִׁלֵּשִׁים וְעַל רִבֵּעִים׃

רנה אזהרות לר"י ב"ר וישועה קח

לָךְ: שמות ל"ג

גֶזֶר עֲבוֹדַת הָעִבְרִים · בְּעֵת מִמְּךָ נִמְלָטִים · גְּאוּלַּת חוֹפֶשׁ לְהַמְצִיאָם וּלְהַרְגִּיעָם · בְּמִיתַת אֲדוֹן נִשְׁלָטִים · גּוּף הָאָמָה הָעִבְרִיָּה בְּהֲבָאַת סִימָנֶיהָ · שְׁלוּחֶיהָ מִמְּךָ נֶחְלָטִים · וְשַׂמְתִּי בָהֶם אוֹת · וְשִׁלַּחְתִּי מֵהֶם פְּלֵיטִים: ישעיה ס"ו

דַּת נְזִיקִין וְחוֹבֵל בְּרֵעַ · וְנוֹגֵחַ וְנוֹגֵף וְגוֹנֵב בְּמִשְׁפָּט לְהָבִיאוֹ · דִּין הִשְׁמַעְתִּי אֶתְכֶם בְּאַרְבָּעִים וּשְׁתַּיִם עִיר · וְשֵׁשׁ עָרֵי מִקְלָט לְהַמְצִיאוֹ · דֶּרֶךְ מָנוֹס לִהְיוֹת לָרוֹצֵחַ בִּשְׁגָג · מָקוֹם מִפְלָט לְהַחְבִּיאוֹ · לְבִלְתִּי הַכּוֹת אוֹתוֹ · כָּל מוֹצְאוֹ: בראשית ד'

הֲמוֹנֵי אָב הֲמוֹן · זִכְרוּ תוֹרַת עַבְדִּי מֹשֶׁה · הִלְכוֹת מוֹכֵר עַצְמוֹ וּמְכָרוּהוּ בֵּית דִּין · וְנִמְכַּר לַגּוֹי דָּתוֹ לֹא תִנָּשֶׁה · הַיּוֹצֵא בְּשֵׁן וָעַיִן וְנֶגֶף בְּרָאשֵׁי

אברים

וְהַטּוֹב וְהַיָּשָׁר תַּעֲשֶׂה · אֱלֹהִים עִמְּךָ · בְּכֹל אֲשֶׁר אַתָּה עֹשֶׂה :

כרהסית כ"ח

אלפא ביתא שלישית

אֲדַבְּרָה וְיִרְוַח לִי · אֲשֶׁר סִפְּרוּ לָנוּ אָבוֹת מִפִּי הַמַּגִּיד · אָזְנְךָ עַמִּי הַטֵּה · וּלְמוּסָרִי אַל תַּבְגִּיד · אֲזַי בֵּאַרְתִּי מִצְוֹת עֲשֵׂה וְהוֹאַלְתִּי לְבָאֵר · שִׁשִּׁים וְחָמֵשׁ פָּרָשִׁיּוֹת לְהַנְגִּיד · הָרִאשֹׁנוֹת הִנֵּה בָאוּ · וַחֲדָשׁוֹת אֲנִי מַגִּיד : ישעיה מ"ב

בְּחוּנִים יוֹשְׁבֵי גוֹרֶן עֲגוּלָה סַנְהֶדְרֵי גְדוֹלָה וּקְטַנָּה · בְּדִינֵי נְפָשׁוֹת וּמַכּוֹת וּמָמוֹנֵי הֵילָךְ · כְּרוּ לָכֶם הַמִּשְׁפָּט כִּי לֵאלֹהִים הוּא · וּבְעֵת יָבוֹאוּ שְׁנַיִם וְיֵשְׁבוּ לְמוֹלָךְ · בִּלְבוּשׁ הָאֶחָד כְּלֵי מֵלַת וְהָאֶחָד קְרָעִים · אָמוֹר תֹּאמַר לוֹ בְּפִלּוּלָךְ · וְעַתָּה הוֹרֵד עֶדְיְךָ מֵעָלֶיךָ · וְאֵדְעָה מָה אֶעֱשֶׂה

לך

וְהַקְטָרָה בְּמִצְוַת אִמְרֵי פִּי ׃ רְשׁוּם
שְׁחִיטָה וּמְלִיקָה וְקַבָּלָה וְהַזָּאָה ׃
וְהַשְׁקָאַת סוֹטָה עַל יְדֵי קִנּוּי וּסְתִירָה
בַּשֶּׁפִי ׃ רוֹקַח בּוֹשֶׂם אֲשֶׁר הִשְׁקַת
לַזּוֹנָה מַק יִהְיֶה ׃ בְּמֵי הַמָּרִים
הַמְאָרְרִים לְתִתָּה דוֹפִי ׃ וְתַחַת
פְּתִיגִיל מַחֲגוֹרֶת שָׂק ׃ כִּי תַחַת יוֹפִי ׃
ישעיה ג'

שְׁמוֹר קַן צִפּוֹר כִּי תִפְגַּע בַּדֶּרֶךְ ׃ אוֹ
בְּכָל מַעֲבָר ׃ שַׁלֵּחַ תְּשַׁלַּח אֶת הָאֵם ׃
כִּמְשֻׁלַּחַת עַל פְּנֵי בָר ׃ שִׁלּוּחַ מִצְוָתוֹ
בָּאֵם וְלֹא בָּאָב כִּי כֵן דִּינוֹ הוּבָר ׃
קַחֶנּוּ וָבֹאָה ׃ כִּי שָׁלוֹם לְךָ וְאֵין
דָּבָר ׃ שמואל א' כ'

תְּעוּדַת בָּתִּים וְטוֹהַר אָדָם ׃ וּבֶגֶד
וּכְלִי עוֹר לְמַעֲשֶׂה ׃ תִּקּוּן נְשִׂיאוּת
כַּפַּיִם וַעֲשִׂיַּת מַעֲקֶה ׃ הַמַּשְׁלֶמֶת
מִצְוֹת עֲשֵׂה ׃ תַּמּוּ עַד הֵנָּה מִצְוֹת
עֲשֵׂה לְגָמְלְךָ עֲלֵיהֶם שָׂכָר טוֹב ׃

לְעֵינַיִם ׃ וַיְיָ יִרְאֶה לַלֵּבָב ׃ שמואל א׳ י״ז
צִוּוּי טְבִילָה בִּזְמַנָּה לְטַהֵר בִּזְהִירָה ׃
וְחֵטְא לְהִתְכַּפֵּר בְּקָרְבָּן וּבְתַחֲנוּנִים
יְחוֹנָן ׃ צֹּחַן טְמֵאִים לְהִתְקַדֵּשׁ
(בִּטְבִילָה וְהַזָּאָה) וְקָרְבַּן אֶחָד
כָּרָאוּי ׃ וְכֹהֵן גָּדוֹל בִּקִיחַת בְּתוּלָה
יִתְכּוֹנָן ׃ צֵרוּף פַּר הַבָּא עַל כָּל
הַמִּצְוֹת בְּהֶעְלֵם ׃ דָבָר מֵעֵינֵי עַמִּי כּוֹ
הִתְגוֹנָן ׃ יִשְׂרָאֵל לֹא יָדַע עַמִּי לֹא
הִתְבּוֹנָן ׃ ישעיה א׳

קַחַת פַּר יוֹם הַכִּפּוּרִים וַעֲשִׂירִית
הָאֵיפָה ׃ וְכָל מַעֲשֵׂה הַיּוֹם לַעֲשׂוֹת
בּוֹ עֲשִׂיָּה גְמוּרָה ׃ קִדּוּשׁ כֹּהֲנִים
וְלִלְמוֹד וְלַעֲשׂוֹת יְצִיקָה וּבְלִילָה ׃
וּפְתִיתָה וַחֲפִינָה הַחֲמוּרָה ׃ קָרְבָּן
זֶבַח וּמִנְחָה לְהַמְלִיחַ בַּמֶּלַח ׃ חֻקַּת
עוֹלָם אֲמוּרָה ׃ בְּרִית עוֹלָם שָׂם לִי ׃
עֲרוּכָה בַכֹּל וּשְׁמֻרָה ׃ שמואל ב׳ כ״ג
רִצּוּי תְנוּפָה וְהַגָּשָׁה קְמִיצָה
וְהַקְטָרָה

שְׁגָגוֹת וַחֲטָאוֹת וַאֲשָׁמוֹת · סוֹד
וְעִקָּר נוֹדַע לְשַׁבָּת אַרְבָּעִים אָבוֹת ·
מְלָאכוֹת חָסֵר אַחַת נִרְשָׁמוֹת ·
תוֹלְדוֹתָם לְמִשְׁפְּחוֹתָם לְבֵית
אֲבוֹתָם בְּמִסְפַּר שֵׁמוֹת : במדבר א׳

עֲמוֹד מִפְּנֵי שֵׂיבָה וְהָדֵר פְּנֵי זָקֵן ·
וּשְׂרוֹף נוֹתָר וּבָעֵר חָמֵץ בְּחֵרֶץ ·
עֲרִיכַת כִּסּוּי דַּם חַיָּה וָעוֹף · כִּי
תִקְרוֹץ בְּקֶרֶץ · עֲשִׂיַּת כִּסּוּי לְבַד אִם
גִּלָּהוּ · הָרוּחַ הַמִּתְפָּרֵץ · גְּבוּל שַׂמְתָּ
בַּל יַעֲבֹרוּן · בַּל יְשׁוּבוּן לְכַסּוֹת
הָאָרֶץ : תהלים ק״ד

פְּקוֹד טְעִינָה וּפְרִיקָה עִם חֲבֵרֶיךָ ·
וְהִתְיָרֵא (מִן הַמִּקְדָּשׁ ו) מִן הַחֲכָמִים
פֶּן תִּהְיֶה שׁוֹבָב · פִּקְפּוּק הַדִּין וּמִדּוֹת
וֶהְיֵה תָמִים · וּלְצַדֵּק אֶת הַדִּין
בַּאֲמִתּוֹ תְּסוֹבֵב · פַּחַד לִהְיוֹת דַּיָּן
אֱמֶת לַשָּׁמַיִם · וְלִרְאוֹת עֵינָיו פֶּן
יִהְיֶה חוֹבֵב · כִּי הָאָדָם יִרְאֶה

מִמְּלַאכְתּוֹ אֲשֶׁר הֵמָּה עֹשִׂים: שמות ל"ו

מִי יָרֵא וְחָרֵד לִרְדּוֹף חֶסֶד וּלְשַׂמֵּחַ
חֲתָנִים ° הֶיוֹרֶת שִׂמְחַת עוֹלָם
בְּרֹאשָׁם ׳ מַתַּן שְׂכַר שָׂכִיר וַהֲכָנַת
(יָד וְ) יָתֵד ׳ לְהַצְנִיעַ בְּהִתְקַדְּשָׁם:
מִצְוַת יִבּוּם וַחֲלִיצָה בְּרוֹק הַנִּרְאֶה
לַדַּיָּנִים ׳ בְּדִין תּוֹרָה נִרְשָׁם ׳ וּדְעוּ
וּרְאוּ אֶת מְקוֹמוֹ אֲשֶׁר תִּהְיֶה רַגְלוֹ ׳
מִי רָאָהוּ שָׁם: שמוא"ל א' כ"ג

נְבוֹנֵי דַעַת הִתְקַדְּשׁוּ בְּרוּחַ שְׁפָלָה ׳
כִּי הוּא כְּבוֹדִי וּפְאֵרִי ׳ נִין וְנֶכֶד
לִמְזַנֵּב נֶחֱשָׁלִים ׳ תִּמְחוּ שְׁמָם וְזִכְרָם
מֵעָפְרִי ׳ נֵצֶר תִּנָּצֵר וְשֹׁרֶשׁ תְּשָׁרֵשׁ
אַחֲרָיו מִלְמַטָּה ׳ אַף אֲנִי מִלְמַעְלָה
אָסִיר לוֹ כָל פֶּרִי ׳ מִי אֲשֶׁר חָטָא לִי ׳
אֶמְחֶנּוּ מִסִּפְרִי: שמות ל"ב

סְגֻלַּת שַׁבָּת לִשְׁמוֹר (בְּשִׂמְחָה)
וְעֹנֶג ׳ וּלְהַשְׂבִּיעַ בְּצַחְצָחוֹת נַפְשׁוֹתֵי
נְשָׁמוֹת ׳ סִגּוּף עוֹנְשִׁין בְּנֵי הִזָּהֵר ׳

שגגות

קְצַת מִצְוֹת קַלּוֹת וַהֲמוּרוֹת · פֶּן יַחֲזוֹר בְּרוּחוֹ וְיֹאמַר מֶה עָשִׂיתִי · לֹא אוּכַל לָלֶכֶת בָּאֵלֶּה · כִּי לֹא נִסִּיתִי:

שמואל א' י"ז

כָּרַתִּי בְּרִית לִבְחִירַי · לִפְסוֹחַ וְלִשְׁמוּר יָמִים כְּמִדְבָּר · כּוֹשֶׁר מַאֲכָל צָלִי וּפַת חֲרֵיבָה וַאֲרוּחַת יָרָק · וּבִשְׁבִירַת תֹּרֶת (וְקִדּוּשׁ) יְמֵי קֹדֶשׁ תִּתְגַּבָּר · כּוֹנֵן יְכוֹנֵן שׁוֹפָר לִתְקוֹעַ וּלְעַרְבֵּב מַשְׂטִין · אֲזַי עוֹלָתוֹ תִשָּׁבֵר · יָרִיעַ אַף יַצְרִיחַ · עַל אוֹיְבָיו יִתְגַּבָּר:

ישעיה מ"ב

לְמוֹד סְפִירַת הָעוֹמֶר מִמָּחֳרַת יוֹם טוֹב רִאשׁוֹן · וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל הַחוֹסִים · לְגַדֵּעַ אֲשֵׁרָה וּלְהַאֲבִיד וְלַהֲרוֹס · וּמִקְרָא מְגִלָּה בְּכָל אֲפָסִים · לְוִיִּם מִדּוּכָנָם וְכֹהֲנִים מֵעֲבוֹדָתָם מְבַטְּלִים וּבָאִים · לִשְׁמוֹעַ כְּסוּמְכוּ מִבֵּית עֲמוּסִים: אִישׁ אִישׁ

אֲשֶׁר בָּהֶם יָחִיד גּוֹמֵר שִׁירָתִי ׳ חִוּוּי מִצְוַת שְׁמוֹנָה עָשָׂר ׳ אֲשֶׁר בָּהֶם תּוֹכֶן (גְּזֵירַת) אֲמִירָתִי ׳ חֵירוּת לֵיל שִׁמּוּרִים לִגְמוֹר בָּהֶם רְנָנָה ׳ וְתַגִּיד וְתוֹדִיעַ לְבִנְךָ אֱמוּנָתִי ׳ בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל הַשְׂכֵּל וְיָדוֹעַ אוֹתִי : ירמיה ט׳

טוֹב לַגֶּבֶר כִּי יִשָּׂא וְיִתֵּן בְּצֶדֶק ׳ וְהָאֱמוּנָה אֱזוֹר חֲלָצָיו נוֹסָפָה ׳ טוֹהַר גְּמִילוּת חֶסֶד בֵּין דַּל וּבֵין עָשִׁיר וְכִבּוּד אָב וָאֵם ׳ וַהֲבָאַת שָׁלוֹם עֲרוּפָה ׳ טַעַם שְׁלֹשָׁה אֵלֶּה לֶאֱכוֹל פֵּרוֹתֵיהֶם בָּזֶה ׳ וְהַקֶּרֶן קַיָּים לִתְרוּפָה : וְהָיָה פִרְיוֹ לְמַאֲכָל ׳ וְעָלֵהוּ לִתְרוּפָה : יחזקאל מ"ז

יוֹקַשׁ גֶּזֶל לְשַׁלֵּם וּמוֹצֵא אֲבֵדָה ׳ לְנוֹתֵן סִימָנֶיהָ יֹאמַר מְצָאתִי ׳ יֶחֱסֶה בְּצִלְּכֶם גֵּר הַבָּא לְהִתְגַּיֵּיר ׳ בְּאוֹמְרוֹ בְּךָ יְיָ חָסִיתִי : יְקַבְּלוּהוּ וְיוֹדִיעוּהוּ

עֵת לִקְרוֹעַ וְעֵת לִתְפּוֹר ׃ עֵת לַחֲשׁוֹת וְעֵת לְדַבֵּר ׃ קהלת ג׳

ויתור הַחְיָאַת אָח וְהַלְוָאַת אֶבְיוֹן וְהַשָּׁבַת הֶעָבוֹט ׃ וְהֶפְקֵר (וּבִיעוּר) שְׁבִיעִית לַעֲנִיִּים לְעוֹדְדָם ׃ וִיעוּר קְבִיעוּת שָׁנִים וְרָאשֵׁי חֳדָשִׁים ׃ וּלְקַדֵּשׁ עַל הָרְאִיָּה בְּמוֹעֲדָם ׃ וְלַחֲשׁוֹב תְּקוּפוֹת וּמַזָּלוֹת כִּי תִשְׁאַל ׃ לְיָמִים רִאשׁוֹנִים וְתַעֲמוֹד בְּסוֹדָם ׃ אֲשֶׁר הָיוּ לְפָנֶיךָ לְמִן הַיּוֹם ׃ אֲשֶׁר בָּרָא אֱלֹהִים אָדָם ׃ דברים ד׳

זְכוֹר סֻכַּת עַנְנֵי מִדְבָּר ׃ וַעֲשֵׂה סֻכָּה לְפָנַי בְּהִלּוּלָה ׃ זָרְדֵי לוּלָב בְּיָמִין וּפְרִי עֵץ הָדָר בִּשְׂמֹאל ׃ גַּם אֶת זֶה לְעֻמַּת זֶה תִּקַּח לִסְגֻלָּה ׃ זְהִירוּת הֲדַסִּים וַעֲרָבָה לְאָגְדָם ׃ כְּאַחַת אֲגוּדָה עֲגוּלָה ׃ וְהוּא עוֹמֵד בֵּין הַהֲדַסִּים ׃ אֲשֶׁר בַּמְּצֻלָּה ׃ זכריה א׳

חָרוּת בִּכְתָב וְרָשׁוּם בַּסֵּפֶר ׃ יָמִים

וּפְאֵר בְּאֵלָּן (וּבַשָּׂדֶה) · וּמַתָּנָה
כְּמַתְּנַת יָדְךָ מַרְבֶּה · גַּלֵּה תוֹכַחַת
עֲמִיתְךָ וְהַשְׁמֵט כַּסְפּוֹ · וְשִׁלּוּחַ עֶבֶד
עִבְרִי וּלְהַעֲנִיק לוֹ בְּחִבָּה · גּוּף עֶבֶד
כְּנַעֲנִי לַעֲבוֹד בּוֹ · בַּיּוֹם וּבַלַּיְלָה
בַּעֲבוֹדָה רַבָּה · תִּכְבַּד הָעֲבוֹדָה עַל
הָאֲנָשִׁים · וְיַעֲשׂוּ בָהּ : שמות ה'
דְּבוּק אַהֲבַת רֵעַ וּפְתִיחַת יָד · וְנָתוֹן
תִּתֵּן לוֹ מֵחֵילְךָ · דְּרוֹשׁ לְהַעֲבִיטוֹ
וּלְלַמְּדוֹ תּוֹרָה וּמִצְוֹת · וְשִׁנַּנְתָּם
וְשַׂמְתֶּם בְּאָהֳלֶיךָ · דַּבֵּר תְּדַבֵּר בָּם
בִּשְׁעַת שְׁכִיבָה בְּעֵת תַּפְקִיד רוּחִי ·
כִּי יִפָּרֵד מֵעָלֶיךָ · תְּנָה אוֹתוֹ עַל יָדִי ·
וַאֲנִי אֲשִׁיבֶנּוּ אֵלֶיךָ : כתובות מ"ב
הֵן הִזָּהֲרוּ זְהִירִים קְדוֹשִׁים · הִבָּדְלוּ
מִן הַקְּדֵשִׁים לְחַבֵּר · הִזָּהֲרוּ בְּתַנְחוּם
אָבֵל לְדַבֵּר עַל לִבּוֹ · וַחֲיָלִים יְגַבֵּר ·
הִלְכוֹת קְרִיעָתוֹ לִקְרוֹעַ וְלֹא
לְאַחוֹת · וּלְמָעֵט בְּשִׂיחָה מְדַבֵּר ·

עת

וְאֹזֶן פֶּן תַּעְלִים · כַּתַּר דִּי זְעֵיר
וַאֲחַוֶּךָּ · כִּי עוֹד לֶאֱלוֹהַּ מִלִּים: איוב ל"ו

אלפא ביתא שנית

אָמְנָם כִּי אַתֶּם עָם · וְעִמָּכֶם
תְּמִימוּרַת חָכְמָה נְבוֹנָי ·
אֲלֵיכֶם הוֹאַלְתִּי לְדַבֵּר · אֶת אֲשֶׁר
שָׁמְעוּ אָזְנַי וְגַם רָאוּ עֵינָי · אֲגוּדָה
אַחַת בְּשָׁלֹשׁ פְּעָמֵי רַגְלֵינוּ לַעֲלוֹת ·
כָּל זְכוּרְכֶם אֶל פְּנֵי שׁוֹכֵן מְעוֹנָי ·
לְכוּ נָא הַגְּבָרִים · וְעִבְדוּ אֶת יְיָ:
שמות י'

בִּיאוּר תּוֹרַת מַעֲשֵׂר בְּהֵמָה וּמַעֲשֵׂר
שֵׁנִי בְּפִדְיוֹנוֹ · יוֹסִיף עָלָיו חֲמִשִׁיתוֹ ·
בַּכֶּסֶף לְגָאֲלוֹ וּלְחַלְּלוֹ · וְלִגְאוֹל
בַּנְחֹשֶׁת שָׁוְא תִּהְיֶה תְּמוּרָתוֹ · בְּיָדוֹ
יָצוּר הַכֶּסֶף וְיִקַּח כָּל אֲשֶׁר · תְּאַוֶּה
נַפְשׁוֹ בַּעֲלוֹת · מְקוֹם · אֲשֶׁר דְּבַר
הַמֶּלֶךְ וְדָתוֹ: אסתר ד'
גְּזֵרַת (פֶּרֶט וְעוֹלֵלוֹת וְלֶקֶט) שִׁכְחָה

לו׃ קהלת ד׳

רְחוּמִים רַחֲמוּ עַל דַּל״ וְשִׂימוּ לְבַבְכֶם עָלָיו חֲבֵרִים ׃ רָשׁ וְאִישׁ תְּכָכִים בִּלְבוּשׁ קְרָעִים ׃ יִפְשׁוֹט בְּגָדָיו וְלָבַשׁ בְּגָדִים אֲחֵרִים ׃ רְדוֹף מַעֲשֵׂה הַצְּדָקָה וְהַחֶסֶד וּלְבַקֵּר פְּנֵי חוֹלִים ׃ אֲשֶׁר בְּעֶרֶשׂ דְּוָי מְיוּסָּרִים ׃ מָקוֹם אֲשֶׁר אֲסִירֵי הַמֶּלֶךְ אֲסוּרִים ׃

כרקסית מ׳

שִׁמְעוּ בָנִים מוּסַר אָב״ ׃ כִּי טוֹב הוּא לְשׁוֹחֲרָיו ׃ שַׁחֲרוּ לִשָּׂא מִדַּבְּרוֹתָיו ׃ גְּלוֹת מְקוֹם תַּלְמוּד תּוֹרָה בְּחִירָיו ׃ שְׁעוּנִים פֶּן תִּהְיוּ לוֹמַר ׃ כִּי הוּא יָבֹא אַחֲרֵי בוֹחֲרָיו ׃ אַתֶּם תִּסְעוּ מִמְּקוֹמְכֶם ׃ וַהֲלַכְתֶּם אַחֲרָיו׃ יהושע ג׳

תְּעוּדָה זֹאת בְּיִשְׂרָאֵל״ ׃ לְבָאֵר מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה בְּהִלּוּלִים ׃ תוֹכֶן מִקְצָתָם בֵּאַרְתִּי ׃ לְבַד הַנִּשְׁאַר תִּלֵּי תִלִּים ׃ תְּנָה כָבוֹד וְשִׁמְעָה עַמִּי ׃

ואזן

לַחֲזוֹת · פָּחוֹד תִּפְחָדוּ בְּהַזְכָּרָתוֹ
לְיִרְאָה אוֹתוֹ · וְאַל תְּנִיבוּהוּ עֲווֹת ·
פְּתַח לְבָבְךָ לָדַעַת וּלְאַהֲבָה אוֹתוֹ ·
וּלְהִשָּׁבַע בִּשְׁמוֹ בַּעֲלִיזוּת · וְנָקִיתָ
מִשְּׁבֻעָתִי זֹאת : כרהֹסית כ"ד

צִוּוּי עֲבוֹדָתוֹ וְדִבּוּקוֹ וְלִצְפּוֹן אֶת
הַשֵּׁם וּלְעַלְּמוֹ · פֶּן תִּהְיֶה פִּי כְסִיל
מְחִתָּה · צַפֵּה תְּצַפֶּה לָלֶכֶת בִּדְרָכָיו ·
וּלְעָבְדוֹ לִבְּךָ שִׁיתָה · צְעָדֶיךָ הָכֵן
לִקְבּוֹר מֵתִים וְדַע לְמִי אַתָּה עָמֵל ·
וּמֵאַיִן בָּאתָה וְהִבַּטְתָּה · מַה
מְּלַאכְתְּךָ וּמֵאַיִן תָּבוֹא · מַה אַרְצֶךָ
וְאֵי מִזֶּה עַם אַתָּה : יונה ה'

קַדֵּשׁ אֶת הַשֵּׁם בְּיִחוּד וּמֵאָה בְּרָכוֹת
בְּכָל יוֹם · לְרוֹמְמוֹ וּלְגַדְּלוֹ · קַדֵּשׁ
וְהַמֵּסִית וְהַמַּדִּיחַ לְהָמִיר תְּמוּרַת
טוֹב בְּרַע · וּלְהַאֲמִין לְפִסְלוֹ · קַדְּמָה
פָּנָיו הַכְרִיעֵהוּ · וְהָשֵׁב תָּשִׁיב לְמוּלוֹ ·
יֵשׁ אֶחָד וְאֵין שֵׁנִי · גַּם בֵּן וָאָח אֵין
לוֹ

רנה אזהרות לר״י ב״ר וישועה

בַּהֲבִיאֲךָ לְהַרְבּוֹת · כָּפְרְךָ מִשְׁפָּטֵי חֲרוּקָתוֹ נִבְאָרוּ · גַּם לִי גַּם לְךָ לֹא יִהְיֶה · גְּזוֹרוּ ׃ מלאכים א׳ ג׳

סֵדֶר עֲבוֹדַת יוֹם כִּפּוּר · מְלֵאַת מִצְוֹת כִּמְלוֹאַת רִמּוֹן · כְּמִיכַת שְׁנֵי שְׂעִירִים לְהַגְרִיל עֲלֵיהֶם · וְטָרַף בְּקַלְפֵּי וְחָבַשׁ בַּטָּמוֹן · שָׂעִיר אֶחָד לְשַׁלֵּחַ לַעֲזָאזֵל · (בְּיַד אִישׁ עִתִּי) כְּמִצְוַת דַּת אָמוֹן · יִמְצָאֵהוּ בְּאֶרֶץ מִדְבָּר · וּבְתֹהוּ יְלֵל יְשִׁימוֹן ׃ דברים ל״ב

עוֹרוֹת קָדָשִׁים וַחֲזֵה וָשׁוֹק · וְהַמּוּרָם מִן הַתּוֹדָה בְּגִשְׁתָּהּ · עֲרִיכַת נֵר שַׁבָּת לְהַדְלִיק · לְהֵטִיבוֹ בְּעִתָּהּ · עַבְדְּךָ וַאֲמָתְךָ (וּבְהֶמְתֶּךָ) לִשְׁבּוֹת וְלָנוּחַ · בְּמַרְגּוֹעַ שָׁוֶה וּמְנוּחָה שְׁלֵמָה לְתִתָּהּ · כְּעֶבֶד כַּאדֹנָיו · כְּשִׁפְחָה כִּגְבִרְתָּהּ ׃ ישעיה כ״ד

פְּאֵר מִצְוַת הַגּוּף וְקִדּוּשׁ הַשֵּׁם הַנִּכְבָּד וְהַנּוֹרָא · בְּנוֹעַם אוֹתוֹ

לחזות

לְהִתְפָּאֵר מַטָּעֵי יִשְׂרָאֵל · אַזַי מִיַּעֲקֹב יִדְרוֹךְ כּוֹכָב · לִפְרוּת וְלִרְבּוֹת בְּטוֹהַר נִשּׂוּאֵי אִשָּׁה · עַל דְּבַר אֱמֶת וַעֲנָוָה צֶדֶק · וְהַדֶּרֶךְ צְלַח רְכַב · לְקָרֵב יְדִידוּת אֵשֶׁת נְעוּרִים בִּשְׁאֵר כְּסוּת וְעוֹנָה · פֶּן יִהְיֶה מִשְׁפָּט מְעֻכָּב · מִפִּתּוֹ תֹּאכַל וּמִכּוֹסוֹ תִּשְׁתֶּה · וּבְחֵיקוֹ תִשְׁכָּב : שמואל ב׳ י״ב

מִצְוַת קֹדֶשׁ חוֹבַת הָאָרֶץ · בְּצֶדֶק תֶּהְגֶּה נַפְשִׁי · מִשְׁמֶרֶת (תְּרוּמוֹת ו) מַעַשְׂרוֹת שְׁלֹשָׁה לְהַפְרִישִׁי · מִדְּגָנִי יִצְהָרִי וְתִירוֹשִׁי · מַעֲשֵׂר רִאשׁוֹן לְתִתּוֹ לַלֵּוִי · כְּמִצְוַת קְדוֹשִׁי וּמְרִים רֹאשִׁי · וַיְצַו גַּם הַשֵּׁנִי · גַּם אֶת הַשְּׁלִישִׁי : כראשית ל״כ

נִדְבַת מַתָּנוֹת לַכֹּהֵן · רֵאשִׁית הַגֵּז יִבְחָרוּ · נְעִימוֹת חַלָּה בִּקְדֻשָּׁה וּמַחֲצִית הַשֶּׁקֶל בֵּין דַּל וּבֵין עָשִׁיר · דָּתֵיהֶם כְּנִדְבָּרוּ · נְתִינַת שֶׁקֶל

בְּשַׂר עָרְלָתוֹ · לְטַהֵר וְלָבוּר · יְדִידוּת
בְּרִיתִי לָמוּל וְלִפְרוֹעַ · כִּי בִשְׁבָרָה
הֶעֱלִיתִיךָ מִבּוֹר · פְּרָעֵהוּ אַל תַּעֲבָר־
בּוֹ · שְׂטֵה מֵעָלָיו וַעֲבוֹר : משלי ד׳

כֶּסֶף קִצַּבְתִּי לְרֵאשִׁית בְּכוֹרָיו ·
וּבִפְדוּתוֹ אַל יִתְעַצֵּב אֶל לִבּוֹ · כְּעֵת
הִכֵּיתִי כָּל בְּכוֹר בְּמִצְרַיִם · וְהָעֹשׂוֹ
יַגֵּשׁ חַרְבּוֹ · כּוֹפֶר בְּכוֹר מְשָׁרֵת
מִזְבְּחִי · פִּדְיוֹנוֹ צוּר מִשְׂגַּבּוֹ · פּוֹדֶה
יְיָ נֶפֶשׁ עֲבָדָיו · וְלֹא יֶאְשְׁמוּ כָּל
הַחוֹסִים בּוֹ : תהלים ל״ד

לְתוֹרַת בְּכוֹרוֹת וּבִכּוּרִים · וּלְקַיֵּים
מִצְוַת פְּרִיָּה וְרִבְיָה הִזָּבֵד זָבוּד ·
לְהִתְיָרֵא וּלְכַבֵּד אָב וָאֵם · לְבַד אִם
יְפַתּוּךָ לַעֲזוֹב אֶת שְׁמִי וְשֵׁם נָכְרִיָּה
לַעֲבוֹד · לִכְבוֹדִי וּלְמוֹרָאִי הִזָּהֵר
וְהָשֵׁב · תְּשִׁיבֶנּוּ פֶּן תֹּאבַד אָבוֹד ·
אָמַרְתִּי כַּבֵּד אֲכַבֶּדְךָ · וְהִנֵּה מְנָעֲךָ
יְיָ מִכָּבוֹד : במדבר כ״ד

וְהִשְׁכַּמְתֶּם בַּבֹּקֶר וְאוֹר לָכֶם וָלֵכוּ׃
שמואל א׳ כ"ט

חֲמִשָּׁה חוּמָשִׁים וּמְזוּזוֹת פְּתָחִים ׳ מָסַרְתִּי לָךְ עַל יְדֵי חוֹזֶה ׳ חִבַּבְתִּי יִסַּפְתִּי לָךְ וְנִכְבַּדְתִּי ׳ וּלְמִצְוֹתַי אַל תְּהִי בוֹזֶה ׳ חִבּוּר אֲגוּדָה אַחַת לִמְצוֹא בְּבוֹאוֹ ׳ דֶּרֶךְ פִּתְחוֹ בְּנֵר חֲנֻכָּה לְמַחֲזֶה ׳ וַיִּהְיוּ לְיִשְׂרָאֵל בְּתָוֶךְ ׳ אֵלֶּה מִזֶּה וְאֵלֶּה מִזֶּה׃
יהושע ח׳

טַהֲרַת לְבוּשׁ תִּפְאַרְתְּכֶם ׳ צִיצִיּוֹת אֲשֶׁר לְאַרְבַּע פְּאוֹת שְׁתוּלִים ׳ טְעִינַת בֶּגֶד פְּתִיל תְּכֵלֶת ׳ לִהְיוֹתְכֶם בּוֹ נֶחְתָּלִים ׳ טַבְסִיסֵי הָאוֹת אֲשֶׁר נְתַתִּיךָ ׳ זְכוֹר בּוֹרְאֲךָ וְהַבֵּט בִּשְׂפוּנֵי טְמוּנֵי חוֹל הַנִּתְלִים ׳ הַכֵּר נָא לְמִי הַחוֹתֶמֶת וְהַפְּתִילִים׃ בראשית ל"ח

יוֹפִי בְּנֵי הַנְּעוּרִים ׳ כְּחִצִּים בְּיַד גִּבּוֹר ׳ יְלוּד לִשְׁמוֹנָה יָמִים יִמּוֹל

עֲשֵׂה · אֶקְרָא בְּאָזְנֶיךָ מֵהֵיכָל · גַּם
עֲשֵׂה תַּעֲשֶׂה · וְגַם יָכוֹל תּוּכָל :
שמואל ה' כ"ו

וְיוֹתֵר בְּנִי הִזָּהֵר לְיַחֵד אֶת הַשֵּׁם
הַגָּדוֹל בְּיִחוּד שְׁמַע · פְּעָמִים בְּכָל
יוֹם תְּיַחֲדֶנּוּ · וְהַשּׁוֹאֵל בִּשְׁלוֹמְךָ בֵּין
הַפְּרָקִים הָשֵׁב תְּשִׁיבֶנּוּ · וּמִפְּנֵי
הַכָּבוֹד גַּם דָּרוֹשׁ תִּדְרְשֶׁנּוּ · וּבְעָמְדְךָ
לְהִתְפַּלֵּל אֲפִילוּ הַמֶּלֶךְ שׁוֹאֵל
בִּשְׁלוֹמְךָ · הִשָּׁמֶר פֶּן תְּשִׁיבֶנּוּ · כִּי
תִמְצָא אִישׁ לֹא תְבָרְכֶנּוּ · וְכִי יְבָרֶכְךָ
אִישׁ לֹא תַעֲנֶנּוּ : מלכים ב' ד'

זְהִירִים הַאֲמִירוּ אֶת שֵׁם הַגָּדוֹל
בִּשְׁעַת שְׁכִיבָה וּבִשְׁעַת קִימָה ·
לְמוֹעֵד הַיּוֹם פֶּן תְּאַחֲרוּ וּפֶן תַּאֲרִיכוּ ·
זְמִירוֹת רְנָנַי תָּעִירוּ בַּבֹּקֶר בַּבֹּקֶר ·
וְדֶרֶךְ מִקְדָּשׁ מְעַט תַּדְרִיכוּ · זְרִיחַת
שְׁחָרִים בַּעֲלוֹת עַמּוּד הַשַּׁחַר ·
לְשִׁכְנִי תִדְרְשׁוּ וּשְׁמִי תַמְלִיכוּ ·

וְשֶׁבַעַל כֵּרֶה · לְהַמְצִיאַךְ בָּהֶם
פִּדְיוֹם · גְדַרְתִּיךְ בְּחִיתוּן כְּנוּתַי ·
שְׁתֵיהֶן כְּאַחַת לְתִיּוֹם · בִּשְׁתַּיִם ·
תִּתְחַתֵּן בִּי הַיּוֹם : שמואל א' י"ח
דִּבַּרְתִּי מֵרֹאשׁ וְלֹא בַסֵּתֶר · אָז בְּיוֹם
הַמְנוּסֶה · דָּרַשְׁתִּי שָׂעִיר כִּי אָמַרְתִּי ·
הַמְכַסֶּה אֲנִי אֲשֶׁר אֲנִי עֹשֶׂה · דָּבָר
דִּבּוּר הוֹצֵאתָ בְּגִשְׁתְּךָ · בְּתַחְתִּית
הָהָר לְמַחְסֶה · אֶל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר
נִסְתַּרְתָּ שָׁם · בְּיוֹם הַמַּעֲשֶׂה : שמואל א' כ'
הַיּוֹם קִיַּמְתִּי לָךְ · קִיּוּם חֲתֻנּוֹת אֲשֶׁר
עָרַכְתָּ · הֲכִינוֹתִי לָךְ כַּלָּה עַל הַר
סִינַי · בְּעָרְכִּי לָךְ מָקוֹם וְנִצַּבְתָּ ·
הִזְבַּדְתִּיךְ זֶבֶד טוֹב לְהַחֲזִיק · בְּעֵץ
הַחַיִּים אֲשֶׁר חָטַבְתָּ · רְאֵה חַיִּים ·
עִם אִשָּׁה אֲשֶׁר אָהַבְתָּ : קהלת ט'
וּמִי חָפֵץ חַיִּים · וְלָעַד לֹא יִשָּׁכֵל ·
וִיעוּד מִצְוֹתַי הַאֲזִינוּ וִחְיוּ · כָּל יוֹדְעֵי
דַעַת וְסָכָל · וְנִקּוּב אַזְהָרַת מִצְוֹת

וְהוֹדִיעַ אֲמִתְּךָ לְהַכָּר • עַבְדְּךָ זֶה אֲשֶׁר שָׁלוּחַ • אֶל פְּנֵי תֵיבָתְךָ וְעָבַר • עַתָּה דַע וּרְאֵה • מַה אָשִׁיב שׁוֹלְחִי דָבָר : שמואל ב' כ"ד

מצות עשה בעזרת אומר ועושה

אֶת קוֹלְךָ שָׁמַעְתִּי • תְּפִלַּת קוֹל שִׂיחֶךָ • אֲיוּמָתְךָ אֲשֶׁר שָׁאַלְתָּ • קְנֵה וּצְלַח בְּלִקּוּחֶךָ : אֱמֶת אֲשִׁיבְךָ מִלִּין • וְרוּחַ קָדְשִׁי תְנִיחֶךָ • לְהוֹדִיעֲךָ קֹשְׁטְ אִמְרֵי אֱמֶת • לְהָשִׁיב אֲמָרִים אֱמֶת לְשֹׁלְחֶיךָ : משלי כ"ג

בְּתוֹרָתִי חָפַצְתָּ וַתִּבְחַר • וְתִכּוֹנֵן בָּהּ אַשּׁוּרֶךָ • בְּגוֹרָלָהּ עָלִיתָ וַתִּנְעַם צְלַח וַחֲגוֹר הוֹדְךָ וַהֲדָרֶךָ בְּבִרְכוֹתֶיהָ תְבוֹרָךְ • בְּבוֹאָהּ לְחֶפֶת חֲדָרֶךָ • יְהִי מְקוֹרְךָ בָרוּךְ • וּשְׂמַח מֵאֵשֶׁת נְעוּרֶיךָ : משלי ה'

גִּיל נָא בִרְעָדָה וְאֵימָה וּפַחַד מִנּוֹרָא וְאָיוֹם • גְּמוֹר לָדַעַת תּוֹרָה שֶׁבִּכְתָב

ושבעל

בָּר תְּנַשְּׁקֵם וְתַשְׂבִּיעֵם ׳ וְתִדְלֵם
מִרְמַסַּת הַתֶּבֶן׃ רְעֵה עַמְּךָ בְשִׁבְטֶךָ ׳
הַבִּיטָה וְהָבֵן ׳ לִרְעוֹת בֵּין שְׁפַתַּיִם
תְּנַהֲלֵם ׳ אֲבִיר יַעֲקֹב רוֹעֶה אֶבֶן׃
לִשְׁמוֹעַ שְׁרִיקוֹת עֲדָרִים ׳ לִפְלַגּוֹת
רְאוּבֵן׃ שופטים ט׳

רְאוּבֵן וְכָל אֶחָיו תִּרְצֶה ׳ וְתְקַבֵּל
תְּשׁוּרָתָם כְּקָרְבָּן מָלִיחַ ׳ טַעֲמָם
רְצֵה נָא אֱלֹהַי ׳ וְתַמְתִּיקֵם וְתַמְלִיחַ׃
כַּבְּדֵנִי נָא נֶגֶד זִקְנֵי עַמִּי ׳ וְתָחוֹן זֶה
שָׁלִיחַ ׳ וְכֹל ׳ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה יַצְלִיחַ׃
תהלים א׳

יַצְלִיחַ בְּמַאֲמַר פִּיו ׳ בְּקוּמוֹ בְּקָהָל
וְעֵדָה ׳ רְאֵה כִּי קְרָאָנִי ׳ פַּחַד
וּרְעָדָה ׳ בְּקוּמִי לְבָאֵר דָּתֶךָ ׳ מִיָּמִים
יָמִימָה לְמוֹעֲדָה ׳ לְתוֹרָה ׳
וְלִתְעוּדָה׃ ישעיה ח׳

לְתוֹרָה וְלִתְעוּדָה ׳ אַסְפוּ יַחַד עַם
נָבָר ׳ שְׁעֵה נָא אֶל מְלִיצָם הַיּוֹם ׳
והודיע

יְקַדְּמֵנִי · לְהַנְגִּידִי מִבֵּית הַמֶּלֶךְ ·
וְעַתָּה הִנֵּה אִשְׁתְּךָ · קַח וָלֵךְ :

כרקסית י"כ

קָרָאתִי בְּכָל לֵב עֲנֵנִי · כִּי שַׁחוֹתִי
בְּצָרֵי חִילִי · קִדַּמְתִּי לִטּוֹל רְשׁוּת ·
בְּיוֹם שִׂמְחַת גִּילִי : רַצֵּנִי אֵל וְסַעֲדֵנִי ·
וְתִתְמוֹךְ מֵהוֹדְךָ עָלַי · וְהָיִיתָ · קָרוֹב
אֵלַי ; כרקסית מ"ה

שֶׁבַח וְכָבוֹד תְּעַטְּרֵנִי · מָעוֹז רֹאשִׁי
שׁוֹכֵן שְׁמֵי שַׁחַק · שִׂית שַׁוְעִי לְנֶגְדְּךָ ·
וּלְפָנֶיךָ יוּחַק : תִּכּוֹן תְּפִלָּתִי קְטוֹרֶת
לְפָנֶיךָ · וּמִמֶּנִּי אַל תִּרְחַק · אֱלֹהֵי
אָבִי אֱלֹהֵי אַבְרָהָם · וּפַחַד יִצְחָק :

סס ל"א

יִצְחָק אֲשֶׁר פָּחַד לְפָנֶיךָ · וּלְמוֹרָאֲךָ
הִתְגַּבָּר · הַסְכֵּךְ מְשׁוּךְ לְזַרְעוֹ
נוֹחֲלֵי מַתַּן מִדְבָּר : וּבְנֶשֶׁק בּוֹ
תְּנַשֵּׁק · זֶרַע אֲשֶׁר יְחֻבַּר · וַעֲמָקִים
יַעַטְפוּ בָר ; תהלים ס"ה

כְּהַיּוֹם בְּזָכְרִי זֹאת · תְּחִלַּת פְּרָשָׁתִי לִקְדֻשָּׁה · כִּשְׁרוֹן מַעֲשֵׂה אֲשֶׁר הוֹרַנִי · עַל לוּחַ חֲרוּשָׁה : לְצַוּוֹי מְאוֹרָשָׁה קְהִלַּת יַעֲקֹב · נַחֲלָה מוֹרָשָׁה · וָאֶקַּח אֹתָהּ · לִי לְאִשָּׁה :

בראשית י"ב

מְנַת חֶלְקִי קַמְתִּי לִדְרוֹשׁ · מִמְּכוֹן שִׁבְתּוֹ · מַתְּנוֹתַי לְהַאֲרִיךְ · בְּאֵירוּסֵי בִתּוֹ : נַפְשִׁי לְאָמוֹן שַׁעֲשׁוּעֶיהָ · כְּמֵאָז הָיְתָה לוֹ קוֹדֶם תִּתּוֹ · כַּאֲשֶׁר הָיְתָה בְאָמְנָה אִתּוֹ : אסתר ב'

סוֹבְבָנִי עָלֶיהָ הַיּוֹם · לְבִלְתִּי לְהַזְמִינָהּ · סְגֻלַּת חֶלְקִי וְנַחֲלָתִי · לִהְיוֹת לִי לְמָנָה : עוּרִי כַלָּה וּבוֹאִי · וְשׁוּבִי נֶאֱמָנָה · וְאֵרַשְׂתִּיךְ לִי · בֶּאֱמוּנָה : הושע ב'

פָּנַיִךְ אֲחוֹתִי כַלָּה הַרְאִינִי · וְהַשְׁמִיעִנִי קוֹלֵךְ · פְּקוּדָתֵךְ תִּיטַב לִי בַּעֲבוּרֵךְ · וְחָיְתָה נַפְשִׁי בִּגְלָלֵךְ : צִיר מְבַשֵּׂר

הוּעֲלָתָה · כְּבוּדָה מִמַּחֲנוֹתָם :
דְּבָרִים נְכוֹחִים הֵשִׁיב צִיר · נֶאֱמָן
לְמַעֲנִיתָם · כִּי הֶמְלִיץ בֵּינוֹתָם :

כרהסית מ"כ

הֶגְלָה בַּת מֶלֶךְ הֵימָן הַמֵּלִיץ ·
בְּחִטּוּב לַחֲטוֹב · הֵכִין גַּן נָעוּל
לְכַלָּתִי · גַּן נָעוּל רָטוֹב : וְדִבּוּק נָאֶה
הִדְבִּיקָנִי · וְהֶעֱלַנִי מִקָּטוֹב · זְבָדַנִי
אֱלֹהִים אוֹתִי · זֶבֶד טוֹב : סס ל'

זְמַן אֲבִי כַלָּה שׁוֹשְׁבִין · בָּחוּר מוּרָם
מֵעָם · זוֹהַר אַפִּרְיוֹן חֻפָּה · בְּעַנְגֵי
נוֹעַם : חָשַׁק בִּבְרִית עוֹלְלִים · וְיוֹנְקֵי
גְזָעָם · קִיְּמוּ וְקִבְּלוּ הַיְּהוּדִים ·
עֲלֵיהֶם וְעַל זַרְעָם : אסתר ט'

טֹהַר וְקִבֵּל הָאָב · קִדּוּשֵׁי בִתּוֹ
לְהַשִּׂיאָהּ · טָהוֹר מְמֹרָה לְשִׁילוּחָהּ ·
בְּחֻפָּה לַהֲבִיאָהּ : יוֹשֶׁר נְמִיכוּרַת
סִינַי · בּוֹ בָּחַר לִצְבוֹא צְבָאָהּ · וּבָזֶה
הַנַּעֲרָה בָּאָה : סס כ'

כהיום

דִּבְרֵי אֱלֹהִים חַיִּים · שַׁעֲרֵי רַחֲמִים פָּתַחְתָּ לוֹ · וְשַׁעֲרֵי רָצוֹן לֹא מָנַעְתָּ מִמֶּנּוּ :

צְדָקָה וָחֶסֶד עִמּוֹ עָשִׂיתָ וּמַחֲנוֹת גְּדוּדִים סוֹבְבִים אוֹתוֹ · קִדַּשְׁתּוֹ בֵּין הָעֶלְיוֹנִים · וְרוֹמַמְתּוֹ לִהְיוֹת בְּחִירֶךָ :

רְאֵה וְהִתְבּוֹנֵן אָמַרְתָּ לוֹ · אֲנִי הוּא וְאֵין זוּלָתִי · שֻׁתָּף אֵין לִי בְּכָל הָעוֹלָם · אֲנִי יָחִיד וְתוֹרָתִי יְחִידָה :

תּוֹרָה תְּמִימָה נָתַתִּי לָךְ · גְּנוּזָה לְפָנַי מֵאֶלֶף דּוֹר · בְּךָ בָּחַרְתִּי מִכָּל הָאֻמּוֹת · עֲשִׂיתִיךָ שָׁלִיחַ בֵּין אָב לְבָנִים · אֱמוֹר לִבְחִירֵי הַצֶּדֶק בּוֹאוּ בָנַי · וְקַבְּלוּ אֲמָרַי :

אזהרות להגאון רבינו יצחק בר ראובן זצ"ל

סימן ה"ב

אֵי זֶה מְקוֹם בִּינָה · אֵי מִזֶּה וְאֵי זֶה הוּא · אוֹצַר חָכְמַת וָדַעַת · רֵאשִׁית קִנְיָנֵהוּ : בּוֹאִי לִשְׁאוֹל הַיּוֹם · אֶת מִי נוֹעַץ וַיְבִינֵהוּ · מִן יִתֵּן יָדַעְתִּי · וְאֶמְצָאֵהוּ : איוב כ"ג

גָּבְהֵי שָׁמַיִם · מִמְּעוֹנוֹתָם · גּוֹלְתָה הוּעֲלְתָה

חֲמוּדָה חֲקוּקָה ׃ וַחֲשׁוּקָה ׃ הֱבִיאָה לְחֻפַּת
חֲדָרִים ׃ לְהוֹד אַפִּרְיוֹן ׃ בְּהִגָּיוֹן ׃
הָיְתָה לְאֵשֶׁת נְעוּרִים ׃ לְחָתָן מְקַדֵּשׁ ׃ אֲשֶׁר
קִדֵּשׁ ׃ עַל פִּי עֵדִים בְּרוּרִים ׃ מְסָרָהּ נְתָנָהּ ׃
וְגַם הִקְנָהּ ׃ עַל יְדֵי שָׁלִיחַ דּוֹר יְשָׁרִים ׃ בְּעֶשֶׂר
תְּנָאִים מְפֻלָּאִים ׃ הֵמָּה עֲשֶׂרֶת הַדְּבָרִים ׃
הַמְפוֹרָשִׁים ׃ וְנִדְרָשִׁים ׃ חָרוּת בִּכְתָב מְבוֹאָרִים ׃
שְׁתֵּי לֻחוֹת ׃ מְשֻׁבָּחוֹת ׃ אֲבָנִים יְקָרוֹת ׃ אִמֲרוֹת
יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת ׃

קוֹל דּוֹדִי ׃ קוֹל יְדִידִי ׃ בְּדָפְקוֹ דַלְתִּי
בְּעִנְיָנָיו ׃ נֶאֱמָן לְשׁוֹלְחָיו ׃ רְצוּי אֶחָיו ׃ הֵן
הֵם הָיוּ סִימָנָיו ׃ אִישׁ הַנִּקְרָא ׃ בְּסוֹד הַתּוֹרָה ׃
וְהָאִישׁ מֹשֶׁה מְאֹד עָנָיו ׃ אֲשֶׁר כְּבוֹד יוֹצְרוֹ ׃
אֲשֶׁר יְצָרוֹ ׃ בְּמַרְאָה רָאוּ עֵינָיו ׃ בְּעֵת הוֹדִיעַ ׃
וְהִשְׁמִיעַ ׃ לְקַבֵּל תּוֹרַת חֶזְיוֹנָיו ׃ וְאָז הֱשִׁיבָהוּ ׃
וְעָנָהוּ ׃ וְהִקְרִים יָדָיו לְאָזְנָיו ׃ נַעֲשֶׂה וְנִשְׁמַע ׃
בְּיוֹם הֻשְׁמַע ׃ מֵרוֹב חִבַּת אֱמוּנָיו ׃ שְׁנֵי
הַתְּאוֹמִים ׃ הַנְּעִימִים ׃ מֹשֶׁה וְאַהֲרֹן בְּכֹהֲנָיו ׃
שֶׁבֶת אַחִים ׃ כְּאוֹר זוֹרְחִים ׃ אֶת שְׁנֵי הַמְּאוֹרוֹת ׃
אִמֲרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת ׃

רשות אזהרות להגאון רבינו יצחק בר ראובן ז״ל

סימן עלרת

עָלֹה עָלָה מֹשֶׁה לְרֹאשׁ הַר סִינַי ׃ לְקַבֵּל
דברי

ובהאד לכלאס כפהמו האד לפסוקי׳ ויסגב הביון
מעוני די הייה למות דלעניות ויסס כלאן
משפחות · די לכול כאנו ענדהוס לוולאד · ומטת מנהוס
למות די מי שאין לו בנים ואקייד ידאו ישריס ויסתחו ·
מקאבלת הסומיס די חשובים כמתים · פי האדיך זסאעה
כאנו לכול ישופו בעיניהוס · וכל עולה קפלה פיה
מקאבלת למלורע די חשוב כמת לאיין מערוף שי אלרעת
כאם יני ללבן אדס מכח לשון הרע אלי יהכלס פי לאחכו
פי האדך לווקת וכל עולה קפלה פיה דהיינו כאנו יחדו
פימהוס מן כלאס לשון הרע · וביהא סיגורו מא יכונס
פיהוס אלרעת כלל :

פזמון סימן יצחק

יוֹם זֶה הוֹרִיד · לְבֵן שָׂרִיד · מִצְוֹת צְרוּפוֹת
מְבוֹאָרוֹת : לְהוֹדִיעָם · לְהַשְׁמִיעָם · בְּיוֹם
זֶה עֲשֶׂרֶת הַדִּבְּרוֹת : תּוֹרַת אֱמֶת · נִרְשֶׁמֶת ·
עַם יְיָ לְהוֹרוֹת : אִמֲרוֹת יְיָ אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת :
צְבִיָּה עֲנִיָּה · בְּבֵית שִׁבְיָהּ · שִׁבְעָה שָׁבוּעִים
סוֹפֶרֶת : וְיוֹם הַחֲמִשִּׁים · עֲדַת קְדוֹשִׁים :
מַקְדִּישִׁים חַג עֲצֶרֶת : בַּעֲבוּר הֵימָן · צִיר
נֶאֱמָן · נָטַל בְּיוֹם זֶה עֲטֶרֶת : וּמֵרֹאשׁ חֹדֶשׁ
לְהִתְקַדֵּשׁ · נִקְדַּשׁ סִינַי לְמִשְׁמֶרֶת : לְיָמִים
שִׁשָּׁה · בִּקְדֻשָּׁה · קִבְּלוּ דְבָרִים עֲשֶׂרֶת : וְהֵכִין
חֻפָּה מִיָּפָה · לְכָבוֹד וּלְתִפְאֶרֶת : וְחִבְּקַנִי ·
וּנְשָׁקַנִי · טֶרֶם הֱיוֹתִי שְׁחַרְחוֹרֶת : וּבֵין שָׁדַי ·
נָתַן דּוֹדִי · שְׁתֵּי כְתֻבּוֹת חוּבְרוֹת : אִמֲרוֹת יְיָ
אֲמָרוֹת טְהוֹרוֹת :

דגליאוס · ושי מנאוס כאנו ינעמיאיו מן עינימוס · ושי
מנאוס יטראשו · ופי אאיד לווקת די מתן תורה קאל
הקב"ה מאושי כבוד מתאע התורה כאם תנעטא לנאס
כיף אאיד הטבאע עומי וטרוס ותקלורין ופיסאע הק"ב"ה
יתעלה סמו העטא לאורדין ללמלאכים ואאכטו ודאוואו
ישראל מן גמיע לעיב די פיאוס · כיף אלי מרמז
פילפסוקים · ויתיצבו בתחתית וכו' ומערוף וואיין אלי
מקלור מן רגליה מא יגמם יווקף ופי אאיד הסאעא כאנו
וואקפין ישראל כאמלין עלא רגליאוס · וג"כ די מקטועין
ידיאוס ואלי טרוס כראיו כחאל די קאל לפסוק כל אשר
דבר ה' נעשה ונשמע · מן כלמת נעשה נפענו אלי
למגרולין מן ידיאוס כראיו ויקדרו יכדמו כיידיאוס ·
ומן כלמת ונשמע נתעאלמו אלי הטרוס כראיו ורגעו
יסמעו באודניאוס ומן לפסוק די קאל ויענו כל העם וכו'
נהעאלמו שי חתא לבכאכם די כאנו פיסרש כראיו ורגעו
יתכלמו (ולפי אאד לכלאם ואייד מן כלאם רז"ל פי
מוולאע אוכרין יטאאר וואיין ד' די חשובים כמתים פי
ווקת מת"ת כולו מן ישראל · לאיין רז"ל קאלו ד' חשובים
כמתים עני ומי שאין לו בנים וסומא ומצורע · אידא
לעניות מא כאנש פישראל פי דאך לווקת מן סבת אלי
תעאשרו מן מכת הדס וקריעת ים סוף כיף אלי ביינא
פי **רנה וישועה חלק ראשון** ולפוק פי ענין קריעת
ים סוף · ג"כ למצורעים מא כאנש פי ישראל פי דאך
לווקת לאיין ישראל לכול כאנו מגמועין פרץ מרא פי הר
סיני · ולוכאן כאנו פיאוס למצורעים ענדנא אדין
למצורע טמא וחראם יגמאע מעא ישראל ג"כ מי שאין
לו בנים · מא כאנוש פי דיך הסאעא פישראל · גיר לכול
כאנו כוולאדאוס · לאיין קאלו רז"ל אלי כאנו יוולדו ו'
בכרס אחד כיף אלי ביינא פי **שי למורא** ח"כ פרשת
שמות ופי **רנה וישועה** ח"א · גם כן אקימא מא כאנש
פיאוס כיף אלי קאל לפסוק וכל העם רואים וגו' :
וכהאל

ולאכן הקב"ה כהפאהום כלביר להר תבור והר הכרמל עלא למחשבה טובה דיואלהום הר תבור פילעבין די סיסרא די קתלתו יעל פי גבל תבור · וחין כלת רוח הקדש עלא יעל וקאלת השירה · קאלת כלמת הככי כטרתין כחאל די קאל אלפסוק הככי לה' הככי השירה · גראו יבכרו הקב"ה להר תבור ויקוללו · בעד אמא תוקאלת הככי ה' פוק גבל סיני מא תוק־לת פוקו גיר כטרא וחדא · לאכן הווא ראהו זכא ותוקאלת פוקו כלמת הככי לה' כטרתין · והר הכרמל כלפלו הקדוש ב"ה כירו פלעבין די אליהו הנביא מעא נביאי הבעל אלי פוקו הודו נביאי הבעל וקאלו ה' הוא האלהים וגו' כטרתין · ולאכן פי הר סיני מא תוקאל פוקו גיר כטרא וחדא לא יהיה לך אלהים וגו':

וקאלו סייאדנא פי זו"הק · אמאהו אטעם עלאש לפסוק קאל וכל העם רואים את הקולות כאן ילטחאק יקול לפסוק את הקול בלשון יחיד · ואגבו לאיין לקול די הקב"ה · כאן תנטק פי דיך אסאעא בסבעין אלגא · באש יפאהמוה לעולם לכול וכל אומה ואומה תפאהם בלגאהא וחין כאנו יסמעו אומות העולם לקול די הקב"ה · כאנו יבלרו וקריב ימותו · ולאכן ישראל מא כאנוש יבלרו כלל וכאן דאך לקול פיה למעש לאיין כאן כיף למשהאב דנאר · יתמשא והומאן ישופוה בעיניהום · וישופו מעאה שבינת רס ונשא מתל מא קאל אלפסוק וכל העם רואים וגו' וכל קול וקול כאן יקול לכול וואחד מן ישראל לאזים תקבלני ויוואגבו כול וואחד ראני קאבר לבדמתך · זאייד קאלו סייאדנא אלי גמיע בעלי מומין אלי כאנו פישראל אברו פי דיך אסאעא · לאיין מערוף אלי פילווקת די כרגו ישראל מן מצרים כאנו אכוב די ישרש בעלי מומין שי מנהום די כאנו יכדמו פיטין ולבנלי כאנו יטיחו לחגר מן לבנין ויקטעלהום ידיהום · ושי מנהום כאנת תטיח לבשבא מן לבנייאן ותקטלהום רגליהום

רנה ענין מתן תורה וישועה

סיני תקלאע מן מוצ̇עו · ונחאללו כיכאן אלסמא · וכאן
אראן די הר סיני דאכל פי וסט אלסמא וכאנת שכינת רס
ונשא תזהר כיף אנאר · ולבאב ולגמאם גאטי עליהום
מתל מא קאל אלפסוק וההר בוער באש עד לב השמים
חשך ענן וערפל · וחתא אלסמא ווקפת פי מוצ̇עהא ותמא
כאנת תתמשא · ופילווקת לי תקלאע הר סיני ותחאיירו
גמיע לגבאל די פ̇ידנייא · כאנו ישראל כאייפין עלא
רוחהום כאלך כ"מ יטיחו עליהום · ונהאז הקדוש ב"ה
בכ יכול פ̇יסר דלגבאל ותראתבו פי מוצ̇עהום :

זאייד קאלו סייאדנא פ̇ילילקוט ואיין פילווקת אלי
חאב הקב"ה יעטי אלתורה לישראל · נגמעו
גמיע לגבאל אלי פ̇ידנייא וכאנת מלאזרבא קווייא
בינאתהום · כול וואחד יקול עלייא ינזל הקב"ה אלתורה
לישראל · ווקפ̇ולהום זוג דלגבאל אלי הומאן הר תבור
והר הכרמל וקאלולהום ניר אקטעו לאייס · לאיין כיפאש
יבאלינא נחנא די מערופין גבאל עאליין ויחוט עליכום
נתום די מחדורין וגלבוהום · ולאייבין די דוך לגבאל
סקאו ומא בקאש יעאליוו חסהום פי האד למסאלא ·
ואלאכן הר סיני די כאן יערף האמו אלי כאן סגיר
ותאדר יאסר כאן עאטי סקאת · לאיין כאן ענדו סיגורו
אלי מא יטלאעלוש וקאל כיפאש יבללי הקב"ה לגבאל
לעאליין די אכיר מני פ̇ילקאמא ולהדור · ויחאט עלייא
הנא אלי מא ענדי לאש נליק ועליהא עלאש יעאייט בלא
פ̇איידא · ובדמהא סקאת · והקדוש ב"ה יתעלה שמו
גאווכהום לתבור וכרמל וקאללהום ראכום ניר תעאייו
רוחכום בבלאמכום · תבונו מעלומין לי הנא מא נחאט
אלתורה ניר פוק הר סיני מן סבת די עמל לענווה ומא
תסבבש רוחו כיפכום נתום · ומעולם מא גאתש פוקו
עבודה זרה · ולאכן הומאן די ענדהום לגאוה ונעבדת
פוקהום ע"ז מא יליקליש נחאט פוקהום אלתורה לעזיזא ·
כיף אלי קאל אלפסוק למה תרצדון הרים גבנונים וגו' :

ולאכן

משה רבינו פיסמא עאלמוס התורה כאמלא בסודות
דייאלאה · וחין חאכ משה רבינו יאהבט מן אסמא שאף
פיטריקו גמיע מלאכי השרת ורבאייע די מלאכי אימה
מלאכי זיע מלאכי חלחלה מלאכי רתת · ודהאם ודלכתו
ראעדא קווייא פי גופו · וגמיע שאיין אקרא ותעאלס
פיתורה הנסאה · ופי דאך לווקת רסל הקב"ה ללמלאך
סר התורה ורגאע עאלס למשה רבינו התורה כאמלא ·
וכאנת ענדו ערוכה בכל ושמורה · וגמיע למלאכים
כסבו מחאבא כבירא מעא משה רבינו · וכול וואחד מן
למלאכים כאן יעאלמו שאיין יערף מן הסודות שי יכרגו
מן כול פרשה ופרשה · כחאל די קאל לפסוק עלית למרום
שבית שבי · וחתא מלאך המות עאלמו וואחד הסוד · כאש
יבטל למגפה כ"מ בחאל די קאל לפסוק ויתן את הקטרת
ויכפר על העם וגו' ולוכאן מא עלמהולו מלאך המות ·
מכאיין משה כאן יערף האד הסוד :

וקאלו סייאדנא פי פרקי ר"א אלי חין ישראל קבלו
התורה וסמעו מפי הגבורה כלמת אנכי
ה' אלהיך וכו' גמיע השמאוות ולארץ רתאעדו מן דאך
לקול · וגמיע לבחור ולווידאן די פידנייא הרבו אלמא
דייאלהום · מתל מא קאל לפסוק מה לך הים כי תנוס
וגו' · וחתא לגבאל ולכדייאת תקלעו מן מולאעהום כחאל
די קאל לפסוק ההרים רקדו וגו' · וגמיע למייתין אלי
מאתו מן אכסאר אלי כלאקת אדנייא חתא לדאך לווקת
עישו וקאמו עלא רגליהום מן כותרה דאך לקול · וחתא
גמיע בני אדם די מאזאלין יכלאקו חתא אלי הכלאן
הדנייא · כאנו וואקפין פי ווקת מתן תורה · כיף אלי קאל
אלפסוק את אשר ישנו פה עמנו היום ואת אשר איננו
וכו' · ודאך לנפשי די ישראל די כאנו עאיישין פי דאך
לווקת חסאב ששים רבוא · מן כותרת דאך לחס טאחו
עלא וגההום ומאתו · וחין ישראל סמעו לקול אתאני
כזרעאת פיהום ארוח ועאשו וקאמו עלא רגליהום · וגבל

דאיים מאוורין עלא כסא הכבוד פי כאטר הורתאן גבורים
וקוויין יאסר עלא גמיע למלאכים די פיסמא · וכמתו
דיך ארבאעא דלמלאכים באש יחארקו למשה רבינו
בלפוואר די פומהום · ופיסאע גאתו הקב״ה ופרג עליה
ובסט עליה נוורו · וקאללו יא משה · מא יכון ענדך
חתא כוף מנהום פי דיך אסאעא נטק משה רבינו וקאל
רבונו של עולם מכתוב פיתורה דייאלך אנכי ה׳ אלהיך
אשר הוצאתיך וגו׳ וואש האד למלאכים עמרהומשי כדמו
פי מצר בחומר ובלבנים וכו׳ בחאל די כדמו ישראל ·
וכיפאש יגלדו ויכממו פי באלהום יאכדו התורה ליהום ·
זאייד מכתוב פיתורה לא יהיה לך אלהים אחרים וכו׳ ·
וואש האד למלאכים שכנושי מעא לגוים די יעבדו עבודה
זרה · אלי נטוקת התורה תווליהום · יבקא האד התורה
מא תנפאע גיר לישראל · זאייד מכתוב פי תורה זכור
את יום השבת וגו׳ וואש האד למלאכים יעמלו למלאכה
באש תווליהום התורה ישבתו · זאייד מכתוב פיתורה לא
תשא וכו׳ וואש ענדהומשי ביע ושרא בינאתהום באש
נטאחקת התורה תווליהום לא תשא וגו׳ · זאייד מכתוב
פיתורה כבד את אביך ואת אמך וגו׳ · וואש למלאכים
ענדהומשי וואלדין די ראהי התורה תווליהום כבד את
אביך וגו׳ · זאייד מכתוב פיתורה לא תרצח לא תנאף לא
תגנוב וואש האד למלאכים כאנשי קנאה אוולא יצר הרע
בינאתהום די יגווייהום עלא האד לחוואייג באש
נטאחקת תווליהום · גיר לאום נקולו אלי התורה מא
תנפאע גיר לישראל :

ומן כותרת האד לגוואבאת די משה רבינו תלזמו
למלאכים ברוחהום והודו של התורה מא תנפאע
גיר לישראל · וקאלו להקב״ה ה׳ אדונינו מה אדיר שמך
בכל הארץ · ופי דיך אסאעא גמיע למלאכים אלי פיסמא
רגעו חבאב יאסר מעא משה רבינו · וכאנו דאיים גיר
מבקטין מעאו ודאך אטיכפו די ארבעין יום אלי עאל
משה

פאלטא ענדי מן גיר עורף לאיין הנא מא ערפתש אלי
משה נא לאחד למוצ׳ע בלאורדין דיאלך · ודאבא ראני
חאצ׳ר באש נכון נסרבי קודאמו פי שאיין יאמר עליא ונכון
קודאמו כיף אלתלמיד קודאם אלרבי דיאלו · ונוריה
אלטריק פאיין יחאב ימשי · ומא עאטלש דאך למלאך
וגרא ומשא קודאם משה רבינו בראסו מתחנייא מתל
אלתלמיד די יתמשא קודאם אלרבי דיאלו חתא וצלו
לוואחד למוצ׳ע די וואחד למלאך אכור די כאן כבר מן
האדך למלאך יאסר ונטק דאך למלאך אלי כאן יתמשא
קודאם משה רבינו וקאללו יא משה הילא תסמאע לראיי
דיאלי רגאע מן אלטריק לאיין הנא ברוחי מא ענדי חתא
גאד ולא גברוא באש נוקף קודאם האד למלאך · ואירא
נזאק ונקרב קודאמו קיגורו יחרקני בנאר דיאלו :

וחין שאף משה רבינו דאך **למלאך** דכלתו
ראעדא קוויא חתא גראיו
עיניה ברמוע · ומא בקא חתא גאד באש יוקף וקריב
כאן מאשי יטיח מן דאך לגנאס · ופי דיך אלחין ווקף
יאלי ויטלב קודאם הקב"ה כב יכול באש יסלכו מן האד
לחאלא אלי פאש ראה · ומן כותרת למעזאה די ענדו
הקב"ה פישראל סמאע לצלאת משה · ותלאוס יהבט
בכבודו ובעצמו מן כסא כבודו ווקף קודאם משה רבינו ·
חתא גאז וסלך מן קודאם האדאך למלאך · וכאן משה
רבינו מאשי זאיד פי וולט דאך לגמאס · הווא פיטריק
ותלאקא ביה **רזיאל** המלאך · די הווא דאייס טריקו
וואקף קודאם כסא הכבוד וידרג בגוואנחו
הכל פיהם די חיות הקדש · ולוכאן מא הווא די דאייס
ידרג בגוואנחו כאנו יכחארקו גמיע מלאכי השרת מן
סבת הכל פיהם די חיות הקדש · וחין שאפו משה רבינו
דאאש ופאע מן קודאמו · ופיסאע רפד הקב"ה למשה
וגווז מן קודאמו · הווא זאיד מאשי פיטריק · והומאן
תלאקאיו ביה רבאעא כבירא די מלאכי אימה ש׳ הומאן

דאייס

דאך אלמלך ומא כלאהם יזיד יתמשא ועאק משה רבינו
ורפד יידו עליה ורכבו וואחד אלרכבא חתא טיירו מן
לעולם · ורייאח משה רבינו מינהו · וכאן גיר יזיד מאשי
פיסמא · הווא מאשי פיטריקו · ותלאקא ביה וואחד
למלאך אכטר קווי ועזים יאסר די כאן עאלי על
למלאכים לאחאבו חסבת ס"ד פרסא · וכול
כלמא וכלמא די כאנת תכרג מן פומו יכרגו מנהא
תנאעם לאלף דלברק מתאע אנאר · וחין שאף משה
רבינו מאשי קאם פי וונהו כוואחד לעאיטא כנאהלא
כבירא · חתא דהאש משה רבינו · ומא לאב לא יידין ולא
רגלין וקאללו יא בן עמרם אש גאבך להינא פי מוצ׳ע
לקדושים עליונים ודהאש ופזע מן קודאמו ובאטלו
דמוע מן עיניה וכאן מאשי יטיח מן דאך לגמאס :

ופי דיך אסאעא הקב"ה יתעלה שמו שפק ורחאם
עלא משה רבינו · וקאללו לאהדך **למלאך**
מערופא האד אלנעא פיכום דאיים תפדשו
פלמנארכאת ואלי פיהשי טביעא עומרהא מא תנואר לאיין
מן טינפו די כלקתכום ואנתום תתלסקו גיר פילמחלוקת·
הידא חין חאבית נכלק אדם הראשון תכלמתו לקונטרא
קודאמי באש מא נכלקוש וקולתו מא אנוש כי תזכרנו ·
ועאפת עלא כלאמכום וחרקת מנכום קדאש דלרבאייע
דלמלאכים · וחתא לדאבא מאזילתו תחאבו תנארבו מעא
משה נאמן ביתי · אלי הנא אמרת וטלאעתו להינא באש
יקבל התורה ויאבטהא לוולאד ישראל · לאיין תבונו
מעלומין · ולוכאן מא אזכות דתורה · מא יכון חתא
עולם · וחתא נתום מא יכון ענדכום חתא סוכנא
פיסמא · וחין סמאע דאך **למלאך** שאיין קאללו
הקב"ה פיסאע נזאדר דאך **למלאך**
ומא בקא פיה חתא גהד · ונטק כוואחד
לענווה יאסר קודאם הקב"ה וקאללו רבונו של עולם
הסמאחלי עלא האד לחאנא אלי עמלת ודאני מחקיבא
פאלטא

כהלכה · למוריו יאמרו לו : לך ולך וכו'
כי לו נאה · כי לו יאה · מרום במלוכה · נאמן
כהלכה · סביביו יאמרו לו : לך ולך וכו'
כי לו נאה · כי לו יאה · עניו במלוכה · פודה
כהלכה · צדיקיו יאמרו לו : לך ולך וכו'
כי לו נאה · כי לו יאה · קדוש במלוכה · רחום
כהלכה · שנאניו יאמרו לו : לך ולך וכו'
כי לו נאה · כי לו יאה · תמים במלוכה · תומך
כהלכה · תמימיו יאמרו לו : לך ולך וכו'

ענין מתן תורה

ומשה עלה אל האלהים וגו' · קאלו סיאדנא פי ספר מעין החכמה ז"ל · אלי פלווקת אלי כאן משה רבינו ע"ה טאלע לסמא כאש יאכד התורה לישראל גא וואחד לגמאם כביר ועליס יאסר ווקף מקאבלתו · ווגאטלו עלא למסייא דייאלו · ודאאס משה רבינו ומא ערף מא יעמל · וואש ירכב פוקו ויטלע לסמא · הוולא גיר יקבץ פיה יידו ויתמשא מעאה · פי דיך לגמלא חאל פומו דאך לגמאס · ודכל משה רבינו פי וולטו וטלאע לסמא · וכאן משה רבינו יתמשא פיסמא מתל קאייר בני אדם אלי יתמשאיו פילארץ · קווא פי מסייתו עלא כייתו · ותלאקא כיה וואחד **למלאך** · די כאן האללו מווכל עלא י"ב לאלף די נלאכי חבלה · וקאס פי וויג משה רבינו כוואחד נהלא וקאללו יא בן עמרם כיף קלייתך גית להיכא מוצא למלאכים דנאר · נטק משה רבינו ונאווכו תכון עלום אלי הנא מא גית להינא וחדי מן כאטרי · גיר לאורדין די הקב"ה יתעלא שמו גית כאש נאאכד תורה לישראל · חין שאף משה רבינו אלי שאאן מעאה

יישן · הנה לא ינום וכו'

פיוט על ה"כ

מפי אל · מפי אל · תתברך ישראל :

אין אדיר כיי · אין ברוך כבן עמרם · אין גדולה כתורה · ואין דורשה כישראל :

אין הדור כיי · אין ותיק כבן עמרם · אין זכה כתורה · ואין חומדה כישראל :

אין טהור כיי · אין ישר כבן עמרם · אין כבודה כתורה · ואין לומדה כישראל :

אין מלך כיי · אין נאמן כבן עמרם · אין סמוכה כתורה · ואין עומדה כישראל :

אין פודה כיי · אין צדיק כבן עמרם · אין קדושה כתורה · ואין רוחשה כישראל :

אין שלם כיי · אין תמים כבן עמרם · אין תמימה כתורה · ואין תומכה כישראל :

פיוט על ה"כ

כי לו נאה · כי לו יאה · אדיר במלוכה · בחור כהלכה · גדודיו יאמרו לו · לך ולך · לך כי לך · לך אף לך · לך יי הממלכה :

כי לו נאה · כי לו יאה · דגול במלוכה · הדור כהלכה · ותיקיו יאמרו לו : לך ולך וכו'

כי לו נאה · כי לו יאה · זכאי במלוכה · חסין כהלכה · טפסריו יאמרו לו : לך ולך וכו'

כי לו נאה · כי לו יאה · יחיד במלוכה · כביר כהלכה

והמכוסה · כל העליונים מקצה · חיות ושרפים וכסא · אין נודד כנף אין פוצה · כי לו דומיה תהלה :

שמים ושמי שמים · לא יכלכלו את גודלו · יסד ארץ על המים · ולה קרא הדום רגלו · מקיף וניקף בנתים · הכין ועשה פעלו · שרפים ממעל לו · לרוממו ולגדלו · עומדים באימה למולו · ברתת וגם חלחלה :

השלם יה את מאויי · וכונן לבי וסעיפי · ובתוך כהני ולויי · יחד זקני וטפי · אתנפל אקוד על אפי · אשיר במחולי רתופי · כן אברכך בחיי · בשמך אשא כפי · בקול תחנה וההלה :

פיוט על ה"כ

אדיר לא ינום · ברוך לא יישן · הנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל :

גדול לא ינום · דגול לא יישן · הדור לא ינום · ותיק לא יישן · זכאי לא ינום · חנון לא יישן : הנה לא ינום וכו'

טהור לא ינום · ישר לא יישן · כביר לא ינום · לעד לא יישן · מלך לא ינום · נורא לא יישן · הנה לא ינום וכו'

סומך לא ינום · עוזר לא יישן · פודה לא ינום · צדיק לא יישן · קדוש לא ינום · תמים לא יישן

אל · סגלת יה עם ישראל · אבותינו גם אנחנו : ברוך

סוערת היא אוהביה · גם עודדת נביאיה · אשרי רודף אחריה · גם שב גם ישיש בנו : ברוך

בקולות גם ברקים · ירדה משמי שחקים · סכת דוד האל יקים · מהרה ואנחנו קמנו : ברוך

רשות סימן יצחק

יום מעמד סיני · עת בוא ברעיוני · יה מלאו מתני צירים וחלחלה :

צפון וימין חל · יום מערב זחל · קול ממך דחל · הורדך בעת נגלה :

חסין שמך מלכי · פתחך באנכי · הסו יצורים כי · לא יכילו מלה :

קולך כמו שמעו · שחו ונכנעו · זעו וגם נעו · מטה וגם מעלה :

פיוט סימן למשה

לכבוד תורה ההדורה · אשיר ברון וצהלה · לעוטה כשלמה אורה · מזיו אורו אשר נגלה · ברא עולמו ויקרא · לאור יום ולחשך לילה · בתורה ידו חוללה · כל יצור וכל פעולה · מרומם הוא ונעלה · על כל ברכה ותהלה :

מי הוא ימלל גבורות · האל רם ומתנשא · ומי הוא זה · וכל ספורות · גדולות אומר ועושה · כהגלות אור יקרות · המופלא והמכוכה

פזמון

בצר מנוסי אשימה · תורת יי תמימה :
אשים ברתי חדותי · חלקי בלקחי ומנתי ·
עדות יי נחלתי · קול שיר בעודי ארימה ·
לה מימים ימימה :
בכו שרפים בזבולם · יום ירדה דת מגבולם ·
הן צעקו חוץ אראלם · איכה כבודה ונעימה ·
תושם בפי עושה פימה :
רגזו לאמים בראותם · אש דת ועם יי לקראתם ·
פצחו ברנה שפתותם · בני בריתך הקימה ·
נעשה ונשמע ויהי מה :
הפלא בסיני נוראותיו · צורי במכתב לוחותיו ·
על כן אתנה צדקותיו · אך מול גמול עושה
כימה · מה מהללי ואני מה :
מלכי שעה שועת דלים · עונים לך כבני אלים ·
קדוש בקדוש מהללים · פוצחים ביראה
ובאימה · בשפה ברורה ונעימה : בצר וכו׳

פזמון

תורת אמת נתן לנו · ברוך אשר בחר בנו :
יקרא היא מפנינים · נטעיה נעמנים · ירדה
משמי מרומים · היא זאת מצאנו ירשנו : ברוך
מה נעמו אמריה · סודותיה סתריה · אין מבין
תעלומיה · לבד אשר יצרנו : ברוך
פנים שבעים לתורת אל · מבחר רועים נתנה
אל

אבתנא · ומן אבתנא עולא · ומן עולא לא
יבקא יכ̇ים להו מן ט̇ כ̇יר שאיין · ומן רגב בודיל ·
ומן בודיל כ̇פר · ומן כ̇פר סקט · ומן סקט עטר ·
ומן עטר וקאע · ומן וקאע דל · ומן דל פ̇קר ·
ומן פ̇קר חוקיר · ומן חוקיר לם יבקא להו מן
אנחס שאיין · לדאלך יא אבני איינום תרגבו
מא ליס לכום ואקנעו במא קד רזקת לכום
פאידא אסתכתו פ̇י דינכום חבכום אלאה
ומלאייכתהו ואייכום תכאלפ̇ו עאן אמרהו ·
לדאלך לא תשתהיו שאיין ליס לכום ולא מא
יכון ענד אצחאבכום לאיין רבך אל קאצ̇ר עלא
כ̇ולשי עטאך ויעטיך אידא כונת בנייתך כ̇אלצא
לרבך וצאפ̇ייא לכ̇אלקך :

תנאל אל כ̇יר תטוואל אל אבד כמה קאל אל
פסוק למען ייטב לך והארכת ימים :

נסאל אלאה אן יל̇המנא ל̇מכ̇אפ̇תהו
וטאעתהו ונבקאו בהא ביאקייאן חסאן
ונתעלמו טאעתהו ונעלמו בשראייעהו ואן יבני
לנא מקדסהו · פ̇י איימנא ואן יג̇מע שמלנא
ותבדירנא ואן ינצ̇ור מננא בעיין רחמתהו ולא
יכ̇ייבנא מן מא נתרג̇אוו מנהו אמן יא רב אל
אל עאלמין :

שהארא באטלא :

אל כלמא אל עשרא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול והייא
תחוף ותקול יא בנו ישראל · לא תשתהי
מנזל צאחבך ולא תתמנא זוונתו · ועבדהו
ואמתהו ותורהו וחמרהו וגמיע מא להו ·
פאייכום ארגבא וזולו עאן אשהוות ואתגנבו
עאן אל פרתנארת באיין אל פתנארת
הום מפאתח כול בלא ומן אפתתן בשאיין
ליס הוא בציר אלא אעמא ואל יבארי
מא יפעל אל מר ענדו חלו ואל חלו מר · אל
בחאר ענדו יבים ואל יבים בחאר אל עיוואג
ענדו מוסתקים ואל מוסתקים עיוואג ואמא
אשהווא אדרי מלכת קלבהו וגלבת עלא עייניה
כמתל אסוחב אן תכתור אוו סאיילן אן יגרי ·
אלדי יחמל כול מא יצארף ויקבל כול מא יקדר
ויילוף אל גמיע כדלך אשהווא ארדייא אל
חאמקא אשקייא אל האלכא אל מוהלכא
למן ארתכבהא אל מורייא למן אשתההא
לאינהא העמי אצחבהא פלא יתביין להום
עיינין ולא קלב באש יפהמון · פאידא זאלת
ענהו אשהווא צולח חאלהו ואסתקמת אפעלהו
ומן אסתבת פי דינהו חוסין מנטקהו וכתר
מאלהו וכירהו · ומן סבר קנאע · ומן קנאע
שבאע · ומן שבאע אסתגנא · ומן אסתגנא
אכתנא

אזור לאיין בשהארת אזור אל חייאת אסו
תאתי ללעאלם · ואתגנבו עאן קוול אל באטל
וזולו עאן ארדאייל ולא תקטלו נפ̇ס אן באריא
ותקולו עליה מא ליס פ̇על ותקתולהו בלא
כייף ותטענהו בלא רומח ותכ̇רג̇ רוחהו מן דון
ווקתהא והוא קטל תלת נפ̇וס ולא להום ראיי
ולא סהם פ̇יאל עאלם אל אתי אייאך יא מגרור
לא תשהד בל באטל וייאעקבך אלה פ̇י
ארונייא ואל אכ̇רא אן שהאדת אזור מא
תבקי להא לא דין ולא מדהב ואוול מא
יחסבך אלה אידה שהדת בזור · פ̇אתכת יא
אבני פ̇י אמורך וראקב מולאך ואעלם אן
שהדת בזור תמשי עזיז תרג̇ע דליל ואעלם אן
ארונייא תעאקב אצחבהא ומניין ענדנא אן
שהדין אזור מא להום חאץ ולא משוורא פ̇י
אל עאלם אל אתי · מן קוול אל פסוק אלדי
קאל ארור מכה רעהו בסתר שרח דאלך מלעון
מן יצ̇רוב צאחבהו פ̇י כ̇פ̇א · וקאל איצ̇א הוי
האומרים לרע טוב ולטוב רע שמים אור לחשך
וחשך לאור · שמים מר למתוק ומתוק למר ·
שרח דאלך אל וויל ללדי יקולו עאן ארדיל
ג̇ייר ואל ג̇ייר רדיל ויעמלון אצ̇או צ̇לאם
ואצ̇לאם צ̇או · ועאן אל חלו מר ואל מר חלו
ויסיה כראלך אן שאהדין אזור לענהום אלאה :
לדאלך יא אבני לא תשהד עלא צאחבך

ווקת׳ כרוג רוחך מן גסדך אעלם באיין לם
יבקאלך מן רזקך מתל חבאת אסומסום סווא
כאן קליל אוו כתיר · ואקנע במא קדרלך
רבך וקאל אל חכים איצא זרעאן ליס ליך לא
תחצדהו ואקנע באל חלאל יוהניך אכלהו וקאל
אייצא אבן דאוד עליה אסלם פי אדונייא כיף
תתהנא ועומרך קציר · לדאלך יא בני אכרי
נפסך מתל אל אגיר ואתחף באחציר ואתקוות
בנכאלת אשעיר ולא תסרק קליל אוו כתיר ·
ולא תסרק ללגני ותקול מא יחוס בהו · ולא
ללפקיר תזידו עלא פקרהו ולא תשמת ברוחך
ובצחאבך ולא ישמתו פיך אל אהל ואל עשיר
פאידה קל מא פי ידך יכון לך אל איחתמאל
עלא נפסך ולא תחקר ברוחך ובסחאבך וכתר
מן אהוואל ידורו עלא אראס ואעלם אן אצהר
אסו ידולהום לדאלך · קד כאן עכן בן זרח
אגל מא פי סבט יהודה פלמן סרק רוגים הוא
וסריקתהו מעאהו פי סאעה · אתגנבו מן
אסרקא וזולו שאן אל מעאצי :

פטובא למן הוא רשיד ועאקיל ויקנע באקליל
מן אל חלאל :

אל כלמא אתסעא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול והיא
תתוף ותקול יא בנו ישראל · לא תשהדו
שהאדת אזור ולא יגוז פי גמעתכום שאהדין

ביירהו ולם יחתרק אוו משאוו אתנין פי טריק
דון מיעאד · אוו זהר סבאע קט ולם יכון להו
פריסא · אוו נזל קט הליכא עלא קווס אן לא
יכון מן דנוכהום · ומן טלב גמיע אל מחארם
ואל מעאצי ואכשף אסיתר · ואסתחלל לי פקר
וזול אל קווא ואלתזם אל מעאצי ואסתמסך
באל כופור וקר פתשנא עלא האדו אל עשר
אשייאת וגדנא אן אימרת אסו אשר מנהום
אל כול :

פאינך יא אבני אן ותקת באלאה הוא ינגיך
מנהא ומן גירהא :

אל כלמא אתמנא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול והייא
תחוף ותקול יא בנו ישראל לא תסרקון ולא
תכ נו רפקא ולא שירכא מעא אהל אסרקא
לאיין מן דנוב אסרקא ירתפע אסוחב ואל
אמטר · יא בנו ישראל אייכום אסרקא וזולו עאן
טריק אל באטל ולא תרגבו מא ליס לכום
ואעלם יא אבן אדם אן ווקת כלקתך פי בטן
אומך אתכפלת ברזקך · ואידא תמית אייאמך
ועדית שהורך · נדית עליך מן פוק ערשי יא אבן
אדם אכרוג באדני ואעלם קודרתי · אנא אלהך
אלדי אכרגתך מן צייק אל אחשא וצולמת אל
אמעא לדאלך יא אבני לא תסרק לאיין אתקנת
מעישתך וכוונת קוותך ואידא כאן אערפך

ווקת

תווקף פי אל אבוואב ותחרת אל כלאייק בין
אל אעתאב · ותבלי אשבאב חתא תווקעהו
פי אל מעאצי וקד וגדנא עשר אשייאת תגלב
בערתא בער · אוולאה אל חגר אשריד אל
חריד יכסרהו · אל חריד אל קווי אנאר תליינהו
אנאר אל קווייא אל מא יטפיהא · אל מא
אל קווי אסוחב יחמלהו · אסוחב אל קווי אריח
יפיילהו · אריח אל קווי · אל ארץ תרפעהו · אל
ארץ אל קווייא אבן אדם אקווא מנהא · אבן
אדם אל קווי אל האם יגלבהו · אל האם אל
קווי אל כמר ישרחהו · אל כמר אל קווי אנווום
יגלבהו · ל אנווום ל קווי · אל מות תגלבהו · אל
מות אל קווייא אל אימרת אסו אקווא מנהום
אל כול ועליהא קאל אל חכים סולימאן אבן
דאוד עליה אסלם · ומוצא אני מר ממות את
האשה · שרח דאלך קד וגדנא אן אל אימרת
אסו אמר אן אל מות וקד וגדנא אן צייאדהא
אקווא מן צייאד אל אשבאך ואל מצאייד אל
מוסתעמלא · אינהא תאכול ותמסח פי טרפהא
ותקול מא כלתשי ותפעל ותקול מא פעלתשי
ומסאלכהא מסאלך אספינה פי אל בחאר
ואניסר פי אל הווא ואתועבן עלא אסוכרא
ואעלם אן כמא ליס להום אתר כדאלך הייא
אל מנעולא ליס להא אתר · וקאל איצא
אלי יוכר טיר דון פאך אוו אמסך אחרן נאר
ביידהו

עקלך ואסתמסך פי שהוות אן תסיבך ואצפ
אילא רבך צמירך ואקנע במא מאעך פי סרירך
יעצם אלאה אגירך פי מא בין עשירך ויפיצון
עיונך ונודראנך וראקב מולאך · ולא תכשף
עיוואר אוולאייך וקרב אל כיר אילא מכאנך
ואעלם אן אלאה עז וגל קד ארתצך ולא
תטווע שהוותך פי מא אבלים אנעיל קד אגווך ·
לאיין מן כותרת אל פסאד אל מעאצי גמיע
אל בלאוות אלדי עוצמת ענד אלאה עז וגל
תחית במאן הוא תאבע אל פסאד והוא
תשמית אל קראבא אייאך יא מגרור · לא יכון
לך ראיי להא לאיין מסאלכהא מסאלך אל
ממת · פלא יכון לך להא אלתפת פלא תגעל
בינך ובינהא טריק ולא תכון להא צדיק
ואתבעד ענהא בכול מא תטיק לאינך אן פוות
מנהא אנת הוא אל כייס ארשיק ואייאך אל
אימרת אסו ומכאלתהא אילא געלתך פי
באלהא תנצוב לך שבאכהא חתא תווקעך פי
חבאלהא פלא תכון מן רגאלהא ולא תווקף
פי באבהא לאינהא תליין כלאמהא ותכדעך
בלסאנהא ותסקיך מן מאהא · פאחדר מן אל
אימרת אסו ואעלם אן טראייקהא טראייק אל
הילאך · ומסאלכהא מסאלך אל ממת · פלא
יכון לך להא אלתפאת · ומן ווקע פיהא קד
מאת וכול מן כלץ מנהא קד פאת לאינהא
תווקף

באלאה אלדי כלקהו · ולא יגפור להו אלהא
חית מא משא פהו פואע וחית מא צהאר פהו
מרעוב לא הוא ולא דורייתהו ולא כול מא
מנהו · אסמאוות תנעלהו · ואל ארץ תטרדהו ·
ואל אוודאייא תשהד עליה · פאייאכום קטל
ארוח וספך אדמא ואתקי אלאה יא אבני עלא
נפסך :
ועסא תוחשאר מעא אצלאחין ואל אכייאר
לאיין אנא אלאה הוא ארחים ארחימן :
אל כלמא אסבעא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול והיא
תחוף ותקול יא בנו ישראל · לא תזניוו ולא
תתבעון אל פסאד · לאיין ברנוב אל פסאד ·
אל גלא ואל גוע יאתי ללעאלם יא בנו ישראל
אייכום אל פסאד ואתגנבו עאן אזנא · לאיין
אזנא יגלב ע פקר ואל אייאם אסו ולא תשתהיו
אשהווא אל חאמקא · ארדייא אל מודייא אל
עאצייא לרבאה · אל האלכא למן טלבהא · ע
מוהלכא למן ארתכבהא · פאייאכום עאן
תבעהא ואסתבתו דאיים ואקנעו במא קד
רזקת לכום בחקאן תאבתא · ופרץ אן מפרוץ
ומן טלב אזנא ואל פסאד · קובאח דכרהו פי
גמיע אל בלאד · ודהב עיזהו ואנכשף סתרהו
ומן צאן גירהו צאנהו אלאה וכאן להו חפיצאן
מן כולו מא יחתאדר · ואסתבת יא אבני פי

תחוף ותקול יא בנו ישראל לא תקטלו נפס אן
באריייא בלא חקאן ותהרקון דם אן באריייא
ויכון נקייא ולא יכון לכום שורכא ולא ראיי פי
מהלך א:פוס ולא תכונו רפקא ולא שורכא מעא
אל קאטלין ולא יגוז פי גמיעתכום אל קטל ·
לאיין מן דנוב אל קטל אל גלא ואל גוע יאתי
ללעאלם · יא בנו ישראל אייכום קטל אנפוס
וספך אדמא אלדי חרם אלאה עז וגל ומן הלך
נפס אן מומנא והרק דם אן באריייא · אעלמו
אן אנא אלאה אטאלבהו לאיין אנא כלקת אבן
אדם בצורתי · וטבעתהו בקאלבי · וכוונתהו
באיידי · פכיף תהרמהו ותקטולהו בגיר שופקא
לאיין בעגאייב אן כתירא כלקת אבן אדם פי
בטן אומהו · כיף יא אבני נפס אן לא תכלקהא
כיף תהדמהא · פאינך אן קתלתהא לא תטיק
אן תחייהא ותקרב זמנהא דון ווקתהא ·
ותקטע חייאתהא דון אגלהא · ואתגנב עאן אל
קטל וספך אדמא אן אלאה אלדי כלקהא
הוא יטאלבהא · פלא תקטול נפס אן באריייא
אדי ליס תכלקהא ולא תטיק אן תחייהא ·
והוא דנוב אן לא יגפור אלאה ללאבד ·
פאינך אן רחמת תורחם ואידא סמעתהו
אסתגאת אלך אבן אדם מתלך וראקב מולאך
פיה וארגע אילא רבך צמירך והוא ארחים
באיין מן טלב אל קטל פהו באלחקיק כאפר
באלאה

אדבהום ולא תעאציהום · ולהאדו אל עושרין
עוֹצו אלדי פי ברנך מצוורא מן אל וואלדין
וגבת להום עלייכום כראמא ואל קיום ביהום
ואל אווקוף בין איידיהום וחומלנהום עלא אל
אענאק · ויביעוך ענד אל חאגא · ולא תגוז
שהאדתך עליהום ותוקבל שהאדתהום עליך
והאדו אל עשר כלמאת · אוולהא נלתזמו
אטאעא לרבנא ואתוחיד לאלאה ולא תעבד
אל אוותן ולא תחלף חאנתן ואחפץ בסבת
ולא תקטול נפס אל בארייא ולא תזני ולא
תסרק ולא תשהד עלא אחדן בזור ולא
תתמנא מא ליס ליך וברור אל וואלדין אעצם
שייאן מן הוולאיי · וקאל אל חכים סולימאן אבן
דאור עליה אסלם · לאיין כול וולד אן יוואגב
לוואלדיה אל ברור ויעווג להום עיינין בלפגור
יבלעוהום אנסור · יאכלוהום אטיור · וקאל אל
חכים סולימאן אבן דאוד עליה אסלאם איצא
יא אבני בור לוואלדיך באלשתיהד וכון ענד
אמרהום מוסרע גוואד ואעלם אן טאל ביך אל
עומור ואל אמתידד כמא כונת לוואלדיך כדאך
יכונו ליך אל אוולאד :
ובאכרמתהום תטול אייאמך עלא על ארץ ·
אלדי אלאה הוא רבך מועטיך :
אל כלמא אסרסא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול · והיא
תחוף

כמבורתי ואגלאלהום כאיגלאלי וחפצהום
כחפצי · לאיין אתלאתא אשתרכנא פי כליקתך
יא אבן אדם · אלה תעאלה · ואל וואלד ואל
וואלדא מן אל אב אנוטפא אל בייצא ומן אל
אום אנוטפא אל חמרא · ואמא מן אנוטפא
אל בייצא אלדי מן אל אב כלקת מנהא עשרא
אשיית והום פי אל אבדן מצוורא · והום אל
עיצאם ואל עורוק ואל מוך אלדי פי אצולב
ואל אבייץ אלדי פי אל עיינין ואדמג ואל
אצפאר ואל אסנאן ואל אדראס ואל אמעא
ואשחם · ומן אנוטפא אל חמרא אלדי מן אל
אום כלקת מינהא עשרא אשייאת · והום
אלחם ואדם ואריא ואל קלב ואל כבד ואל
מרארא ואטיחאל ואל אכחל אלדי פי אל עיינין
ואל חמורא אלדי פי אשופתין ואל אשער ·
ומן אלאה עז וגל עשרא אשייאת והום ·
ארוח · ואנפס · ואל עקל ואל פהאמא ואל
מנטק · ואל בצר ואל עוצום · ואשמאמא ואל
קנאעא וארזק · לדאך שארכת מעא ט׳ וואלדין
פי כליקתך יא אבן אדם · לדאלך יא אבני לא
תכרבהום אן קאלו חקאן אוו באטלן · ולא
תגלם פי מכאנהום אן גאבו אן חצרו · לאיין
מבורתהום כמבורתי וחפצהום כחפצי ואגלא
להום כאיגלאלי · ולא תעוגלהום עיינין וגוו
כלאמהום וצדק מוקאלתהום ולא יתקול עליך
ארבהום

ווערתהו אן יכון מן דורייתהו סבעא · והום
אסבעא אלדי ימלכון כלפהום ארונייא אל
אתייא · ופצלת מנהום אל משיח ינון אלדי יכון
סאבע · ולהאדו אל פצאייל פצלת כול סאבע
ופצלת יום אסבת עליהום ארהו סאבע מן אל
איים · וסמיתהו יום אתוופיק והוא יום אמאנא ·
יום ברכה · יום גליל · יום תרליל · יום הנא ·
יום ווקר · יום זייארה · יום חוסין · יום טהרה · יום
כביר · יום לבאס · יום מוקדס · יום נקי · יום
סעיד · יום עצים · יום פציל · יום צרקה · יום
קראייא · יום רפיע · יום שניע · יום תאבת · יום
אן תמית פיה כליקת ארונייא · יום אן ירתחו
פיה אהל גיהנם מן עיראבהום · יא בנו ישראל
אסתחפצו באסבת באלבס אנקייא · ואטעאמא
ארכייא וצדקה ואל עוטייא · לם ינאל מעאך
כיר אשקי ואשקייא · ולם אדייעך פי כול
בורייא · ואנגיך מן כול בלייא · וכול מן עמל
מנכום חסנא ביני ובינכום ובין דורייתכום :
עאהיד ויימין וצאייא אילא אצהר ואל אבד ·
לראלך בארך אלאה יום אסבת וקדסהו :
אל כלמא אל כאמסא · כאנת תגי ברשם
אן מרשום · ופי אעלא אסמאוות תגול
והיא תחוף ותקול יא בנו ישראל · אחתפצו
בבור אל ואלדין ואייכום תגפלו עלא מאווגבת
להום · עליכום כראמא לאיין מבורתהום
כמבורתי

סיידוה · עזוה · פֿצֹלוה · צדקוה · קדסוה ·
רטבוה · שנעוה · תבתוה שידו פֿי תבאתהו · יא
בנו ישראל · יא אוולאיי · יא אצפֿיי · אדכרו
אל עושרין מן עגֿאייבי אלדי כֿלקת פֿי עאלמי
ופֿצֹלת מנהום כול סאבע לאגֿיל יום אסבת
וכֿלקת סבעא סמאוות ופֿצֹלת מנהום אסמא
אסאבע והוא ערבות · אן יסכון נוורי פֿיה
וסוכנן וקארי עליה · וכֿלקת סבע בחור ופֿצֹלת
מנהום אל בחאר אסאבע והוא בחאר קלזום ·
ופֿיה ערצֹת מן עגֿאייבי עלא אומתי וכֿלקת
סבעא דראריי עלא אפלך ומנארי · ופֿצֹלת
מנהום אל פֿלך אסאבע והוא פֿלך אסמש ומן
שאנהו · אנהו יצֹייא גֿמיע אל עאלם ואכתרית
אברהם כֿלילי ואסתפֿית מוסא לטאעתי וכֿלקת
ארונייא פֿי סתא איים · ואסתוית עלא ערשי
פֿי אל יום אסבאע · תום כתבת פֿי כותאבי אן
תעודון סבעא סנין סבעא מריר · ויסיר מן דאלך
תסעא וארבעין סנא ופֿי סנאת אל כֿמסין היא
סנאת אל אינטלק · סנאת אן יעתק פֿיהא כול
אמיר עבדהו ואמתהו · וירגֿע ורת לווארתהו
ולעבד יכֿרוג חור מן מולאה · תום כתבת פֿי
כותאבי · אן תעודון סבעא סוואבע מן אל
איים ויסיר מן דאלך תסעא וארבעין יום ·
ופֿצֹלת יום אל כֿמסין עליהון בתנזל אתורה ·
תום שרפֿת דאוד אדי כאן סאבע פֿי אל אבא

אל אערא · והוא אסמי אלדי דכר יונס פי בטן
אל חות וכלצתהו · והוא אסמי אלדי יודכאר
עלא אל מריד ויברא ועלא אל עמא ויירא ·
והוא אסמי אלדי יודכאר עלא אל מיית ויוחייא
ועלא אל מובתלי ויושפא · אנא אל אוול קבל
גמיע אל אווליין ואנא אל אכר בעד גמיע אל
אכריין :

אנא אל חי ית׳ קיום אתאבת ית׳ באקי ללעלמין
אנא אלאה ליס אברי מן יחלף באיסמי
חאנתן :

אל כלמא ארבעא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול · והיא
תחוף ותקול יא בנו ישראל ארכרו יום אסבת
וקדסהו · כתא איים תכדם ותצנע גמיע צנאייעך
ופי אל יום אסאבע סבת עוטלא לאלאה הוא
רבך לא תצנע פיה שייאן מן אצנאייע אנת
ואבנך ובנתך ועבדך ואמתך ובהימתך וגריבך
אלדי פימחאלך לעלהום יוגדון ראחא מתלך ·
לאיין פי סתא אייאם כלק אלאה אסמאוות
ואל ארץ ואל בחאר וגמיע מא פיה וראחא
פי אל יום אסאבע ופיה אסתווא עלא ערשהו ·
לדאלק בארך אלאה יום אסבת וקדסהו · יא
בנו ישרא׳ אחתפצו באסבת ואכרמוה · בורוה ·
גללוה · דללוה · היבוה · ווקרוה · זיינוה · חיבוה ·
טהרוה · כללוה · לבסוה · מלכוה · נצרוה ·

ואילא בית מן יחלף באיסמי באטלן ·
ואתיבהא אילא דאכל צארהו · חתא תקטע
אתרהו · ותהדם חיגארהו · ותווקע כשב צארהו
פאייכום אל איימן אל חאנתא ואל הועוד אל
מעווגא · פעקובא למן יחלף באיסמי חאנתן
וטובא למן לא יחלף באיסמי חאנתן · ולא
כאדבן ולא באטלן · ולם יעלם לסאנהו אל
פוואחיש ואל כרב אילא יבור אייסם רבהו
וייראקב מולאה ואידא דכר בייסם רבהו
ידכורהו באיכלץ נייתהו וקלבהו · פאידה
יתכלם יתכלם בצודק לסאנהו · וייכאף ווייביין
דכר רבהו · ואנהו אסמי אלדי דכר אדרים
ועליתהו עלא ערשי · והוא אסמי אלי דכרהו
נוח ונגיתהו מן מא אטווסאן · והוא אסמי אלדי
דכר אברהם וכלצתהו מן נאר אל אתון · והוא
אסמי אלדי דכר יצחק ופדיתהו באל כבש ·
והוא אסמי אלדי דכר יעקב ווקת אן צרעהו
אל מלך · והוא אסמי אלדי דכר יוסף וכלצתהו
מן איפתיתן אל אמרא · והוא אסמי אלדי
דכר מוסא עלא אל מצרי וקטלהו · ועלא אל
עצא ורגעת הועבן · ועלא אתועבן ורגע עצא
כיף מא כאן · והוא אסמי אלדי דכר מוסא
עלא אל בחאר · ושקיתהו עלא אתנעאשר
אן טריק · לכול שבט טריק · והוא אסמי אלדי
דכר יהושע ווקפת להו אסמש חתא כמל בקיית
אל

אצפאיי · אנא אלאה אל כאלק אל בארי ·
אכלקת אל בורוג׳ וארדארי · לא תהיבוהום
ולא תעבדוהום בווגהן · לאין אנא אלאה רב
אג׳יורי חאפץ ארנוב ללפאסאקין מן אצהורי
ואצלחין מן אוולאייאכון להום ראחימן ג׳צורי ·
ומן חפץ שראייעי באיסתקם וצרורי :
אכון להום שאהידן ליום אדין ואל חיסב אל
מוטאלב ברנוב אל אבא עלא אל בנין
אתוואלת וארבווע לסנאי · וצאנע אל פצל
ללאולוף למחיבי ואל האפצין וצאיי :
אל כלמא אתלאתא · כאנת תג׳י ברשם אן
מרשום · ופי אעלא אסמאוות תג׳ול והיא
תחוף ותקול יא בנו ישראל · אייכום תחלפו
באיסמי כדבאן ולא תדכרו איסמי חנאתן ·
ואידא חלפתו אתבתו פי אל ימין · חתא יכון
חקאן ויקין ולא יכון פיה עאווינ׳אן ולא תדנים
ואייכום אל איימן אל חאנתא · ואל הועד אל
מעווג׳א · ולא תדכר רבך אלא בלחק ולא
תדכרו יסמהו אלא בלייקין ואעלמו אן מן יחלף
באיסמי באיסתחקר אעקבהו בטוול אצהר אן
אל איימן אל חאנתא תכרב אל אצייאר ותקטע
אל אתר · ותייבס אל אנוואר · ותחבס אל גויות
ואל אמטר · ותרמי פי אל אבדן אל עילאל ואל
אינכסר · ותרוד ע׳ מעמור קפאר · וקאל אלאה
אכרג׳ אנעלא וארכלהא אילא בית אסארק

לא שריך לחו צובחנהו :
אל כלמא אתאנייא · כאנת תגי ברשם אן
מרשום ופי אעלא אסמאוות תגול והייא
תחוף ותקול · יא בנו ישראל · לא יכון לכום
אילאה אכור דוני · ולא מעבוד סוואי ולא
תבדלוני בתבדיל · ולא תנעתוני בתנעית ולא
תמתלוני בתמתיל ולא תשבהוני בתאציל
ומגדוני בתמגיד · וסבחו לאיסמי בתעליל · אנא
הווא אל עזיז אל גליל · ליס לעגאייבי תחציל
ולא לאווקאתי תאויל · ולי אלאחסן עלא כול
גיל וגיל : אנא אלאה · אל חנאן אל מנאן
אייאכום תבדלוני בעבאדת אל איותן ולא
תאכרו לי שביהאן לא לסמש ולא ללקמר ולא
לנגמיע מא כלקת תחת אסמא ולא לנגום אסמא
ואפלכהום ואברגהום · אנהום מכלוקין
מתלכום · פלא תסגדו להום גאהילן ואעמאן ·
אנא אלאה לי אלעז ואנהמא ואל גברווא ואל
איחתמא לא תעבדון רב אן סוואי · לא מן דהב
ולא מן פצא · ולא מן עוד · ולא מן חגר ·
אינהום עימי אידין אבן אדם גאהילן אפוואם
להום ולא ינטקון · עיינין להום ולא יבצארון ·
וודנין להום ולם יסמעון אנוף להום ולם
יסתנשקון · איידין להום ולם יבטשון · רגלין
להום ולם ימשון מתלהום יכונו עאמליהום ומן
יחבס ביהום · יא בנו ישראל יא אוולאי יא
אצפאיי

מן אל ארץ אל חב אל חציד · ואן נצרת ללארץ
ורעאשת כתרעיד · ואן כספת אסמש אצלאמת
בתסויד · ואידא מסכת אל גיית · כאן דאלך
מן דנוב אל עביד · ואידא בעתתהא בתפציל
ותמגיד וכל נוקטא מנהא ענדי בתעדיד · וגעלת
עליהא ראגיבן וחפיץ אילא אבלגהא מכאן אן
נריד · וגעלת אנדראדי ענדי בתאכיד וליס להא
לא מא תחיב ולא מא תריד · וחית מא
אגוורתהא אילא תם תעיד ולי יסהחק ל מולוך
ואתמגיד וארועה ואצלא ואתחמיד · אנא אל
אחיד אל אחד אל עזיז אל גבאר · עאלם אל
גויוב כאשף אל אסראר · מא לי שביהאן · ולי
הוא אל אפתכאר פי אצהורי עאלם כמא כאן
פי אסדורי · אנא אלאה אלדי כצרת אל ארץ
באיכצארי · באל עשוב ואזרע ואל אנווארי ·
ורזקת לעבידי פוואכיהן ותמארי · ותכמת אל
בחר ברמל לא אילא יפורי · אנא אבדל אל
אזמנא ואצהורי · יחוף אצהר יסירא ויסתרירי ·
וימסא אל גני פקירי · ואל פקיר במאל אן גזירי ·
אנא אלאה אל עאלי אל מונירי · לא שביהן
לנוורי ולא אחרן נצירי :
לי ישכול · אל אפתכר ואתהלילי · כמא קאל
פי כותאב אתנזילי · שמע ישראל יי אלהינו
יי אחד : שרח דאלך אסמע יא ישראל לא אילה
אלא אלהנא רבנא · אלאה אל ואחיד וחדהו
לא

ועאהיד ויימין · תאבת ללבנין ולבני אל בני
ופי אעלא אסמאוות תגול ומן גאנב אטור מ
ענד אל חנין אל גופור · ותחריף קלם אנוור
פי לוחאן מחפור · בכלאם אן מונברע · וצוור
אן לא יתמנע וקוול אן מורתפע ברעד וסקיע
ואל מטר אל ווקיע ואל כלאם ארפיע · והיא
תחוף ותקול · יא בגו ישראל אנא אלאה אלד
אכרגתכום מן בלד מאצר מן בית ע׳ עובודייא
אנא אלאה אלדי כלקת אל בחאר וגמד וגרקר
פרעון ואהלהו ווכמד · אנא אלאה אל פרד אל
אל פריד כוונת אסמאוואת ואנא וחיד · בנוור
ועקלי ארשיר בלא אוזיר ובלא מועין ובלא
מועיד · אנא מהלך אל מולוך ולא לי עאניד
אנא אחיי ואנא אביר · אנא ארדול בית אל
כביר ואגעלהו גחיד · נעוז מן נשא ונדול מ
נריד אנא אל מותכפל ברזק אל עביד · וכול
יום מנהא ענדי ברזק אן גדיד · ענדי כואיין אל
קור ואל ברד ואתלג ואל גליד · וארעד ואל
ברק ואריח אל עאצף אשריד · כוונת אסמאוות
בלא תעמיר ואססת אל ארץ כאינהא באקיידן
והוותיד · וקולית ללא שי כון פכאן · ולא
יעאציני ולא יזיד · אנא אקבח אל חוכמא
ואגעל ראייהום נכיד · אנא אבער אל קריב
ואקרב אל בעיד · אנא אכרג אלמא מן אל
חגר אשדיד · ומן אצוואן אצליב · אנא אנבת

מן

ונטק לסוננא · אל וואגב עלינא אן נסבחו ונמגדו לרבנא · אלדי כלק ארונייא וקאל להא כון פכאנת · ובאמרהו אסמאוות אתכוונת · וקאל ללא שי כון פכאן · כמא קאל עלא יד אנבי ישעיה עליה אסלם · אנא אל אוול ואנא אל אכר ולים אילה סוואי ונוורי פי אסמאוות סאכן · וקוותי תחת אלמא ופוק אלמא · אנא אלאה אלדי אכתארית בנו ישראל מן כול אומא · וסמיתהום אוולאיי וחמלתהום שביהאן עלה אגנחת אנסור וקרבתהום אילא טור סיני · ועטיתהום אשראייע ופצלתהום עלא ע׳ אומום · לדאלך אל ואגב עלינא אן מגדו ונשכרו לרבנא אלדי מן ארץ מאצר כרגנא · ומן בית אל עובודייא אפראנא · ופי ווצת אל בחר גרק אעדאנא · ואילא טור סיני קרבנא · ואלמן ואסילוואן אטעמנא · ומן גמיע אל אומום אצתפאנא · וכתורה ובשראייע פצלנא :
אלאה הוא אילאה אבאיינא אין יזיד עלינא כמתלנא אלף מרא · ויבארך פינא כמה אווערנא בקוולהו :
יי אלהי אבותיכם יסף עליכם ככם אלף פעמים ויברך אתכם כאשר דבר לכם :
אל כלמא אל אוולא כאנת תגי מן ענד רב ע׳ עאלמין באלחק אל יקין ואלפץ אתקין · ואצוות אל חסין · ואל כלאם ע׳ מובין בשראייע

הנצורות :
אזי תשכיל ותצליח ותהיה · ברכה לך ושלום
כנהרות :

עשרת הדברות בלשון ערבי לרבינו סעדיה גאון זצ"ל

האוולי אל כלמאת חין כרגו מן בין ידין רבו
אל עאלמין בצוות מותקרקע· בזלזלא
ורעאד מושתרקע · ונאר ולהיב מוחתרקא ·
וגמאם וברק מנטלקא אל מלאייכא אתחיידת
ואסמאוות ארתעדת ואל ארץ ארתעשת · ואל
אגבאל אנתקלת · ואמווג אלבחאר אנקבצת
ואל אנהר אנכרקת · ואסמש ואל קמר ואל
כוואכב ווקפת · ואל קוצור אנהדמת · ואל
ווחוש ואל בהאיים אנבהטת · ישוקון סבעא
סמאוות מנטבקא בצוות חנינא מן אל קוצרא ·
מקצום עלא סבעין לסאנא · כאינהו כאטר
עלא גנת אנעים מוגלב כל ריחא טייבא · מתל
אל מסך ואל ענבר ואל כאפור ועוד אטייב
ודרירא מועטרא טהירא · ופי אל הווא טאלייא
מונהרא :
בסמע אל כלאם מן ל' קודרא יוערף תווחידא
כמה הום · מכתוב פי אתורא אצחיחה
אטהירא :
אוול אבתדא כלאמנא · ופתח אפוומנא ·
ונטק

רנה עשרת הדברות וישועה עת

הר' עוללות הפריס) :

פזמון

אמת עלי לספר מאמרות · מחוקקות מזוקקות טהורות :

בסוד קדוש · וגוי קדוש בחרם · אלהינו להבין גם להורות :

גדולתו וחכמתו ועצם · גבורותיו במקהלות ישרות :

דבריו מדבש מתקו ועתקו · וגם צדקו ואורו כמאורות :

הלא הנם עשרת כעשרת · בראשית כל ועשר הספירות :

וסודותיו ואותותיו יסודות · שלש עשרה ושש מאות יקרות :

זכור עמי שמי לעבוד בעורך · ואל תעש אלילים ואשרות :

חדל לך מנשוא לשוא שמי כי · לעולם לא אנקה מעבירות :

טהר לזכור וקדש יום שביעי · וכבד אב ואם תחיה לדורות :

ירא מאל ואל תרצח נקי כף · ולא תנאף ולא תשגה בזרות :

לא תגנוב יגיע אח והונו · ולא תענה להטות דין להמרות :

לא תחמוד נות בית לריע · ומחמדיו וכליו הנצורות

הקב"ה בכבודו ובעצמו ופיקאוס מן כעאסאוס לבאח
כאם יקבלו התורה עליהא אחנא תלזמנא כאם נפיקו
נקראיו פי אאד הלילא כאם נתקנו לפאלטא די עמלנא ·
(מג"א סימן תל"ד):

יג כאיין שי חסידים ווראי שמיכ אלי מן בעד מא
יקאליו להסגר די לילת שבועות ימשיו יטבלו ·
(של"ה וחמ"יומ"כ אות רכ"ה):

יד ליל שבועות חראס אזיוג · מן גיר אידא באנת ליל
טבילה (רבינו האר"י) לאכן הלילא התאכייה חלאל
(ברכ"י סי' תל"ד):

טו לעאדא כאם יקראיו מגילת רות פי שבועות (מור"ס
סי' ת"ז) וטעם הווא לאיין קאלו פילירושלמי שי דוד
המלך ע"ה נפטר בעצרת · ומערוף וואיין הקב"ה ממלא
שנותיהם של צדיקים מיום אל יום ולאזם נקולו אלי כלאק
פי שבועות · ופי מגילת רות מדכור לבלוק די דוד ועליהא
נקראוהא פי שבועות (שמלה חדשה) · וכאיין טעם אכור
לאיין עלאש תסמאת רות פי כאטר חין תגיירת קבלת
עליהא תר"ו מצוות · מבלאף ז' מצות די כאנו ענדהא די
מווליין בני נח כיף שי בייננא פי **שי למורא** ח"א פ'
נח · ועליהא פי האד הנהאר די קבלת
התורה שי קבלנא תרי"ג מצות נלטחקו נקראיו מגילת רות:

טז לפי הטעם הלוול די קאל הרב שמלה חדשה מליח
כאם יקרא כן אדם יום שבועות התהלים די עמלו
דוד המלך ע"ה לאיין האד נהאר הווא יומא דהילולא
דייאלו וחין נקראווה תכון הזכות דייאלו מגן ולנא בעדנו
(מ"כ אות רכ"ו):

יז עוואיידהום יאכלו מוואכל לחליב ולעסל מן סבת
האד לעיד הווא די מתן תורה · והתורה קשו עליהא
שפסוק דבש וחלב תחת לשונך (מור"ס וכנה"ג סי' תל"ה):

יח שי יעמל ספר תורה גדיד פי האד לעיד די שבועות
ינחסבלו כשו הקריב מנחה חדשה לה' (ברכ"י ומשם
הר'

לעונס דייאלו ח״ו וואער כיף אלי מערוף פי זוה״ק · ועליהא כול וואחד יחוט פי באלו האד למוסר ותדכלו ארעדא וירעאת שמים כתר מן אלי ילזם · ויקרא בלפאוות בקדושה ובטהרה ומא יפאלטאר חתא מסאלא מן שאיין קולנא פי האד אלילא לעזוזא · ובפרט אלי מערוף שאיין קאל רבינו האר״י זיע״א · אלי לחיים די בן אדם מעלקין פי האד אלילא · ועליהא יעמל גמיע לפוסיבלי דייאלו והבא ליטהר מסייעין אותו :

ובעד אמא פורלאר עלא רוחו · ומא עמל חתא פאלטא פי קראייתו די האד אלילא ילטחאק לכאח ירון בשו פי שגל התפלה וק״ש· באש יחרן יקראהוס בכוונה כהוגן וכשורה · ויעמל גוהדו בשף יזהאק ויכעאס פי וולט ק״ש ולברכות · לאיין אידא כ״מ זהאק וקט בעד לברכה בלא כוונה יכון סיגורו אלי ראהו פסד גמיע שאיין תעאדב וקרא אליל כאמל וכולשי משאלו פילאיבור כ״מ· ואייר ראהוס טורפין תפילתו בפניו ח״ו :

וטהר ידיס יוסיף אומן פי האד כהאר לקדוש · אלי מן בעד מא יקאלי צלאתו וירתאח שוויה פי ביתו · מן בעד מא יקאלי אסעודה דייאלו בקדושה ובטהרה · ירגאע יקבן וואחד למולחאף פיידו ויקרא אלי קדרו אשי״ת · לאיין מבאיין זכאה הקב״ה ועאוונו באש אליל כאמל משאה פי לימוד התורה · חתא אכהאר לאוס יעטילו חאקו · ומא יברגוס ריקס מן לימוד התורה דיומא הוא דקא גריס די קבלנא פיה תורתינו הקדושה · ואידא אפי׳ פי סאייר לעאס קאלו סייאדנא בכל יום יהיו בעיניך בחדשים · מכל שבן פי האד כהאר לקדוש אלי ילטחאק יכון עוסק בתורה · ויחוט פי באלו כיף אלי ראהו הווא ברוחו יקבל התורה מן הר סיני :

יב וטעם די כפיקו פי האד אלילא כאמלא די שבועות לאיין קאלו סייאדנא פילמדרש פי האריך אלילא די מתן תורה כאנו ישראל ראקדין אלילא כאמלא ולטחאק הקב״ה

פילילא תאנייא מא נגמאעתום · ועליהא רודו באלכום
לרואחכום · ואטו האד למסאייל אלי לארו מקאבלת
עיניכום · באש תקבלו עליכום ותלחחו ותחבתו ליכום
ולדרייתכום באש כול לילת שבועות תפיקו אליל כאמל
ותשתגלו פיה בתורת ה' באימה וביראה ובקדושה
ובטהרה ויכון לייסם די הקב"ה יתעלה ויתרומם בלימוד
הקדוש הזה · וקבלו האד אתיקון פיידכום קבלא מליחא
ובאלך תרתבאיו פיה · וחוסו על כבוד יוצריכם וש תתנו
דמי לו · ואידא תקדרו באש תתאתמו עלא רואחכום
ותזידו תפיקו תקראיו חתא פלילא אתאנייא די שבועות
מה טוב חלקכם ומה נעים גורלכם · ואמן לאב באן דאך
לקול יתכלם קידאמכום באש תשופו ותדהשו ותחאלו
עיניכום · ועליהא כול ואחד יספק עלא רוחו ומא יגלקש
עינו כלחמרה די האד לעולם די היא הבל וריק ומיעוט
ההבטחה וכו' ואל שדי אתחנן יתן בלבבכם לחוס על
נפשכם ויזכי להתאחד עמכם אל אדמת הקדש לעבדו
שכם אחד אמן · כה דבר לשוני אחיכם **שלמה
הלוי אלקבץ** עכ"ל הכתב:

מן האד לענין די קולנא ירפר בן אדם ואחד למוסר
ויכון יערף קדאש עזזא לקראייא די האד אלילא
די לילת שבועות · ומלזום יחרץ ויוגד רוחו ויכון מטהר
למחשבות דייאלו מקאבלת כאלקו פי האד שלא לקדושה ·
ויטייר אנעאס מן עינו ויעטי באלו פילימוד התורה
באהבה ובכוונה יתירה באש יעמל למנפעא מעא רוחו ·
ויעמל נחת רוח גדול לשכינת עוזנו דם ונשא · ובאלך
יקטאע כלל פי ווקת קרייתו פישיחה בטלה ח"ו · לאיין
דאהו יעמל לרורא בבירא מעא רוחו לאיין דאהו תעארב
ותאייר רוחו מן נעאסו · ובהאד שיחה בטלה אלי זהאק
ותכלם · בדא מן שי לייאע עדאבו וקראייתו שא ניר דאהו
ב"מ סבב לרוחו בעד לעונש ח"ו ובפרט אולא באנת
האד לקראייא פישנונא אוולא פי בית המדרש · אלי דאהו
לעונש

והפורש מכם ונזור אחור דמו בראשו · וראו את אשר
זכיתם אתם מה שלא זכו אחרים מכמה דורות · וזאד
טוול פילכלאס יאסר האד אסי לכול שאפתו עיני ושאפוא
גמיע לחברים אלי כאנו קאעדין:

ועתה כנים שמעו לי ומיילו אודניכום ורולו בשכום
לאאד אסי לאיין אסכון האד לגשים אלי
יסמאע חוואיינ מן האד אטבאע ומא ירלש באלו לרוחו
כאש ירגאע בתשובה לאאלקו בכל נפשו ובכל מאודו ·
ומעיד אני עלי שמים וארץ ואיין גמיע שאיין כתבת פי
האד לענין היכא ופי מלחאף אכור מא כתבתש גורעא
מן למייא פי שאיין סמאענא ושופנא בעינינא · ועליהא
יא כוואני שמעו ותחי נפשכם ורוח חדשה יתחדש
בקרבכם · לאיין גמיע לחברים אלי שאפו האד לענין
רוח חדשה ניתן בקרבם · וזאייד פי יום אשבת שי כונכא
מגמועין קודאם הרב החסיד נר״ו רגאע האדאך לקול
וכאן יתכלם וכתר פישכראן יאסר פי קראייתנא שי קרינא
פילילתין די שבועות וקאל כאאד למנטק פעמים שלש:

פקיד לחברייא דיסתמרון מחובייהו מאחר שנכנסו
לפרוזדור ישתדלו ליכנס לטרקלין כי את אשר
יצא החולה דמו בראשו והכחנו נקיים · ופי דיך אסאעא
ווקף ארב לחסיד **בית יוסף** נר״ו · וחין קאלאיו
תפלה רסל אשליח דייאו ונמאע לחכמי׳
לכול והדרלהום גמיע שאיין לאר ושתרעא פיהום כאש
יכונו יתבכו כלאם דאך לקול · ונטקו לכול פה א׳ וקשו כל
אשר דיבר ה׳ נעשה ונשמע · ותקנלהום תקנות יאסר כאש
יכונו יתרזוהום ויעמלוהום קד אמא יטלאע בידהום:

ונתום יא כוואני פיקו מנא רוואחכום וכונו
חארלין פילעבודה די הקב״ה וירהתו לאיין
יכפאס מן לקול דלילא לוולא די שבועות אלי חתא כתום
יא כאמלין הוולא שי מנכום נגמאעתו ושתגלתו
פילעבודה די הקב״ה וקריתו אלי עלאש קדרתו לאכן
פילילא

שוכני עפר כסוד עפר העליון שני ההי"ן וכו' אשריכם ידידי המעלין אותי כמה וכמה כתעליתם שאתם עשרה לכל דבר שבקדושה אשריכם בעו"הז ובעו"הב ואשרי יולדתכם · אל תראו חרפת אנוש ומגדופם אל תחתו · כי אתם המעלים את כנסת ישראל ודעו כי אתם מבני עליה וכו' כדלעיל · ואתם מתדבקים בי והכבוד העליון חופף על ראשיכם · וחוט של חסד משוך עליכם · ושלא ניתן רשות לעין הייתם רואים האש הסובבת הבית הזאת ועתה חזקו ואמצו ואל תפסיקו הקשר והעלוני ואמרו בקול רם שמע ישראל וגו' ובשכמ"לו ביום הכפורים · ועוד דברים אחרים דבר אלינו כשיעור חצי שעה · ומן בעדו רגעאנא לקראייתנא · ופי כון אליל ממש כרג לקול עאוד ובקא יתכלם שיעור שעה ווחדא וכאן ישכר פינא פיטבאע דלקראייא די כוכנא נקראיו והאדא למכטק שי כאן יקול :

הביטו וראו השמע עם קול מדבר ככם · שאל אביך ויגדך זקניך ויאמרו לך אם זה כמה מאות שנה שמעו או ראו כדבר הזה ואתם זכיתם · ולכן מכאן ולהלאה תהיינה עיניכם פקוחות על דרכיכם · ואיש את רעהו יעזורו ולאחיו יאמר חזק · והחלש יאמר גבור אני והחזיקו עצמיכם לגדולים · כי אתם מבני היכלא דמלכא · וזכיתם לפרוזדור השתדלו עתה ליכנס לטרקלין · ולא תלאו מהפרוזדור כי אשר יצא מפתח שער הפרוזדור דמו בראשו הקילו בני וראו כי אני האם המייסרת אתכם · הקילו ידידי התאמצו והיו לבני חיל · ועתה אל תתלוצצו חזקו ועלצו וחוט של חסד המשוך עליכם זרו הלאה ומעכו אותה · ודעו נא וראו כי אתם שכורים מחמדות העולם · הקילו שכורים כי הנה יום בא ויסיר האדם את אלילי כספו ואדרו בהנאת העולם ואת אלילי,זהבו חמדת הממון ועלו לארץ יש־אל כי יש לאל ידכם רק שאתם מוטבעים בטיט חמדת תבל והבליו

והפורש

וכל אשר לכם שלום ה' עז לעמו יתן וכו' ע"כ · ג'מיע
האד לכלאם תבלש דאך לקול מענאה ואחנא נשמעו ·
ומן כותרת לפרחא אלי כאנת ענדנא חתא נבנקנא
בלבנא טינפו כתיר · ומן בעדו עמלנא וואחד לקוראג'
כביר ולתחנא רווחנא ובקינא פאייקין חתא לבאח נהאר
ומא נקטעאתש אתורה מן פומנא בגילה וברעדה :

חין לבאח נהאר משינא לטבילה וטבלנא כיף אדי
עמלנא פיליומין די קבל שבועות · ותמא
פיטבילה ליבנא תלאתא דלחכמים דרבאעא אלי מא
נג'מעוש מעאנא יקראיו פלילת שבועות · ועדנאלהום
שאיין לארלנא פיליל פילעג'אייב די עמל מעאנא הקדוש
ב"ה ופראח בינא פיקראייתנא ולדאיו ג'בינא יאסר חתא
כדבו ברהום ונבנקו בלבינא שיעור גדול · וחתא אוחנא
בינא מעאהום · לאיין ולוכאן כאנו חתא הומאן מעאנא
יקראיו כאנת תכון ענדנא רבחא כבירא מן ג'ונתהום ·
וחתא לדאבא ראנא ענדנא ביר יאסר · ונטקו וקאלו יא
מן לאב ולוכאן פי האד אלילא אתאנייא נג'מעו אחנא
כאמלין באש נכונו חסאב עשרה · ולאכר אתפקו באש
יפיקו אלילא אתאנייא יקראיו · ובעד אמא פאקו פילילא
לוולא די מא רקדוש אפילו רגע · וגם כן פינהאר מא
מאטוש ראסהום כלל לאיין כאנו משג'ולין ישמעו אדרוש
די דרש ארב החסיד רבינו יוסף קארו · ואפילו הכי ראנא
מוג'דין באש נבאתו נקראיו אלילא אתאנייא מתל אסדר
דלקראייא אלי קרינא לבארח פיליל · ונג'מאענא אוחנא
עשרה ובדינא לקראייא בלפרחא יאסר · ופיקאע ברג'
דאך לקול ומא שטאנאנא חתא ללקראייא דלמשנה
אוולא חתא לנוץ אליל כיף אלילא אלוולא · גיר אחנא
בדינא נקראיו עשרת הדברות די משנה תורה חין וולנא
באש נקראיו פרשת שמע ולחס בדא ינטק ויקול בהאד
למנטק :

שמעו ידידים המהדרין מן המהדרין · הקילו ורבנו

(יג) שוכני

עטרת ראשי ואין מנחם לי · ואני מושלכת כעפר חופקת האשפתות ועתה החזרתם עטרה ליושנה · התחזקו ידידי התאמצו אהובי שמחו ועלצו ודעו כי אתם בני עליה וזכיתם להיות מבני היכלא דמלכא · וקול תורתכם והבל פיכם עלה לפני מלך מלכי המלכים הקב"ה · וכקע כמה אוירין וכמה רקיעין עד שעלה · ומלאכים שתקו ושרפים דממו · והחיות עמדו וכל צבא מעלה שומעים את קולכם · והנני **המשנה** האם המיוסרת את האדם באתי לדבר אליכם · ואם הייתם עשרה הייתם מתעלים יותר ויותר · אבל עם כל זה נתעליתם · ואשריכם ואשרי יולדתכם אשר נדדתם שינה מעיניכם · ועל ידכם נתעליתי הלילה הזה ועל ידי החברים אשר בארץ המה · ואין אתם כאותם השוכבים על מטות שן שינה שהיא א' מס' במיתה וסרוחים על ערסותם ואתם נדבקתם בה' והוא שמח בכם :

לכן בני ידידי אהובי עליון · התחזקו והתאמצו ועלצו באהבתי ובתורתי וביראתי ואילו הייתם משערים א' משף אלפי אלפים ורוב רבי רבבות מהצער אשר אני שרויה בו · לא היתה נכנסת שמחה בלבבכם ולא שחוק בפיכם בזוכריכם כי בפשעכם שולחה אמכם · לכן חזקו ואמצו ועלצו ידידי המהדרין ואל תפסיקו הלימוד כי חוט של חסד משוך עליכם ותורתכם עריבה לפני הקב"ה ועתה עמדו בני ידידי על רגליכם והעלוני ואמרתם בקול רם כיוה"ך בשכמל"ו · ואז עמדנו על רגלינו וקטרי חרצנו משתריין ואמרנו בקול רם כאשר נצטוינו ברוך שם וכו' וחזר ואמר אשריכם בני שובו אל לימודיכם ואל תפסיקו רגע ועלו לארץ ישראל כי לא כל העתים שוות ואין מעצור להושיע ברב או במעט ועיניכם אל תחוס על כליכם כי טוב הארץ העליונה תאכלו · ואם תאבו ושמעתם טוב הארץ ההיא תאכלו · לכן מהרו ועלו כי אני המפרנסת אתכם ואתם שלום

דלקראייא אלי קרינא פי האד אלילה די סבועות הייא האדי · **א** תורה מן פ׳ בראשית חתא לוייכולו · **ב** מן פ׳ יתרו בחדש השלישי חתא לכמאל לפרשה · **ג** פי פרשת משפטים מן ואל משה אמר וגו׳ · חתא אכר אלפרשה · **ד** פי פ׳ ואתחנן מן ויקרא משה חתא לתאלי פ׳ שמע ישראל · **ה** פי פרשת וזאת הברכה מן ויעל משה חתא לעיני כל ישראל · **ו** הפטרת ויהי בשלשים שנה וגו׳ והפטרת תפלה לחבקוק וגו׳ · **ז** מזמור השמים מספרים וגו׳ · ומזמור יקום אלהים וגו׳ · ואלפא ביתא די אשרי תמימי דרך וגו׳ · **ח** מגילת שיר השירים וגומר ומגילת רות כאמלא · ואייד לפסוקים אתאליין די דברי הימים · והאד לקראייא כאמלא כאנת כאימה וכיראה וכינגון וכטעם חאגא כבירא די מא תקדרש תתעאוד בלפום · ומן בעדו קרינא למשנה די סדר זרעים · וכמלנא בלקראייא די דרך האמת :

וזכאנא אסס יתברך אלי פילווקת אלי בדינא נקראיו למשנה · אחנא ביף קאלינא זוג דלמסכתות · והווא ברג וואחד לקול בחם קווי ועלים · יתכלם בכלאם מפרוז ונמיע לגוואדין אלי כאנו סאכנין פי דיך אלדאר כאנו יסמעו דאך לחס · ולאכן מא כאנוש יפאהמו אש כאן יתכלם · וכאנת נעימות כבירא יאסר פי דאך לקול · והווא מאשי והווא יקווא לחס ויאעלא יאסר · ודהשנא וטאחנא עלא וונהנא · ובקינא ביף למנאשיין · אלי חתא וואחד פינא מא בקא ענדו גאהד אפילו בהאש ירפד ראסו ויסוף דאך אשי בעיניה מן בותרת ארעדא ולכוף אלי כאנת ענדנא · ואהדא קווא לכלאם די כאן יתכלם דאך לקול :

שמעו ידידי המהדרין מן המהדרין · ידידי אהובי שלום לכם · אשריכם ואשרי יולדתכם · אשריכם בעולם הזה ואשריכם בעו״הב · אשר שמתם על נפשיכם לעטרני בלילה הזה · אשר זה כמה שנים נפלה

עטרת

לעילא ותתא ויסוק שתא בשלם · עלייהו כתיב חונה
מלאך ה' וכו' · **ג** אלי עלא יר לקריאייא די אאר אלילא
יכון ענדנא ואאחר אזכות גדול כאם נכפכו מן האר לגלות
אלי פאם ראנא ויבא לנו משיח צדקנו :

יוד אידא לטחאק כאם יהדר עלא שי נאלחא פי האר
אלילא · יעמל מליח כאם מא יהדרהא גיר בלשון
הקדש (וכן היה מנהג רבינו האר"י ז"ל) :

יא מנאיין בן אדם ירוץ בשו לקריאייתו פי האר אלילא
ותכון בקדושה ובטהרה מתל מא דכרנא לפוק ·
מבלאף אלי יזכא ללמעלות למדכורין לפוק · זאייד יכון
זוכה להקבלת פני שכינה בחייס חייתו · מתל מא נבנא
ואאחד **אלמעשה** כורא אלי נאר פידור די מר"ן
בית יוסף פיזמאן שי כאן פי עי"ת
צטאנבול יע"א קבל מא טלאע
לעיה"ק **צפת** תוב"ב · ודכרוא ארב שני
לוחו' הברית ד'ק"פ ואר' חמ"י ד' כ"ז ע"ד · לאיין
כקלוהו מן לכתבאת די טאחו פיידהוס ונתאע הרב
המקובל מהר"ש הלוי אלקאבץ זלה"ה בכט יידו ממש ·
לאיין האד אר' הווא כאן מן בעלי החברה די מר"ן מלכא
רבינו הגאון כמהר"ר **יוסף קארו** זצוק"ל בכמהר"ר
אפרים ז"ל · די כזלת רוח הקדש פי בית
מדרשו פי ווקת לקראייא די כאנו יקראיו פי לילת
שבועות :

והאדא מנטק אלכתבא אלי טאחת פיידהוס ·
תעולמו שי כתנא התפקנא · הרב החסיד
רבי יוסף קארו נר"ו · ואני עבדו ועבדכם וסאייר לאאב
לחברה הי"ו · כאם כרואו באלנא לרואחנא פי לילת
שבועות אלי נקעדו ליל לכול פאייקין נקראיו · ושבת לאל
ית' טלאע פיידנא · ומן די קעדנא נקראיו · מא רפדנאם
עיניכא מן לקראייא · ומא קטאענאם פיהא אפי' רגע
וואחד · גיר האדא אלי תסמעו ותחי נפשכם · אסדר
דלקראייא

ז ירון כאלו בן אדם חין יקעד יתעשא כאם יקעד באימה וביראה ויערף זה השולחן אשר לפני ה׳ · ויקאלל פי מאכלתו · לאיין מערוף אלי למאכלא תגיבלו נעאם · ופי האר אלילא לעזיזא לאוס על כל אים ישראל כאם יטייר נעאסו ויפיק כאם יקדא אסדר די מביין פי

קריאי מועד :

ח וטעס עלאם תלומבא כאם נבאתו נקראיו פי האר אלילא לאיין מביין פי זוה״ק ודכרו הרב חמ״י דף כ״ה אלי פי האר לעיד ישארע הקב״ה לבן אדם עלא אלי בטל לימוד התורה · ועליהא נבאתו נקראיו כאם נברגו זכאיס ברינינו · ויחרז בן אדם רוחו פי האר אלילא כאם יכון יקרא יעמל כוף אשי״ת בין עינו ויכון מתחרט עלא שאיין גאז פי ביטול התורה · ומא יקטאעם פי קראייתו בלאאדרא וגירהא · ומהוסי לעיקר הווא לפייאק · גיר האלל אשי הווא אלי מא ירפדם עינו מן לקראייא חתא ילבאח נבאר · ולוואחד אלי מא יערפש יקרא ימייל וודנו לנאס די יקראיו · ויחסבלו הקב״ה כיף אלי הווא ברוחו כאן יקרא · ולאכן שוואחד אלי יפיק כאם ינגנאע מעא ארבאייאע פיתכריף ולילנות · יעמל מליח האר בן אדם כאם ימשי ירקד פי פראשו אבירלו מן האר לפייאק · אלי לא מלבר שי מא ילאחלום אשכר · גיר אדרבא ראאו יזיד יסבב לרוחו לעונש ב״מ וה׳ הטוב יכפר בעד :

ט קאל הרב האר״י זלה״ה אלי לוואחד די יכון חארן פילקראייא די האר אלילא בקדושה ובטהרה כיף שי ילוס · ראאו יזכא לתלאתא דלמקאייל מלאח · **א** יזכיה הקב״ה כאם יכונו עבדו וולאד תלמידי חכמים · ובלאייפין אללה · מתל מא מביין פי זוה״ק פרשת אמור וז״ל כרין מכריזין עליה והמרין לה ימושו מפיך וכו׳ · **ב** יכון מובטח אלי פי דאך לעאס יכון מוללח בקבלחה מרובה פי כולשי · כיף אלי מביין פיזוה״ק פרשת בראשית ד׳ ט׳ וז״ל דכל מאן דישתתף בהדה בהאי לולייא יהא נטיר

סאייר ערבי ימים טובים :

ב יכון כל אדם מעלום אלי ערב שבועות הווא ינחסב
כיף ערב ראש השנה ממש · ועליהא קד מא יקדר
באש יכתר פיתורה ומצוות וצדקה ללעניים ויעמל למליח
מעא רוחו (חמ״י משם הזוה״ק) :

ג ומצוה כבירא באש יטבל פי ערב שבועות · כמאל
אלי קאלו רבותי׳ ז״ל חייב אדם לטהר עצמו ברגל ·
ובפרט פי האד לעיד לעזיז די הווא זמן מתן תורתינו
הקדושה · אלי לאזם עלינא נטבלו באש נכונו טהורים
וראוים לאהד לווקת לעזיז די קבלת התורה · ואייד זכר
לאבותינו הקדושים אלי טבלו קבל מא קבלו אתורה ·
כיף אלי מביין פילגמרא די שבת דף פ״ו אלי אביי בר
אבין ור״ח בר אבין דאמרי תרוייהו ניתנה תורה לטבול
יום ע״כ :

ד מן בעדו יבדל חוואייגו דלעיד וימשי בזריזות
לצנוגא באש יצלי ערבית ודינים די ערבית ראנא
כבר כתבנאהום פי ח״א די **רנה וישועה** :

ה חין יגי מן ערבית ידכל לביתו בוואחד לפרחא
כבירא · ויבארך לקידוש בקול נעים · ולאכן ירון
באלו באש מא יברא יקול לקידוש גיר חתא ישוף אנג׳ום
ברג׳ו · באש יתבת שבע שבתות תמימות תהיינה · ומן
האד אטעם תסאמא האד לעיד שבועות מתל לפסוק די
קאל ז׳ שבועות תספור לך וגו׳ ועשית חג שבועות וגו׳ :

ו והרב המקובל מהר״ח הכהן ז״ל קאל טעם אכור
עלא שי תסאמא **שבועות** · לאיין הקדוש ב״ה חין
עטא אתורה לישראל חלפלהום באש מא יבדלהומש
באומה אוכרא · וחתא ישראל חלפולו באש מא יבדלוהוש
ח״ו באלוה אכור כיף אלי קאל לפסוק את ה׳ האמרת
היום וה׳ האמירך היום וגו׳ ועליהא תסאמא האד לעיד
שבועות תפצירהא אחלוף די הומאן ב׳ דשבועות די
חאלפו הקב״ה וישראל די צארו פי מתן תורה :

זירן

מאן כמוגירנא :

נוֹדֶה לֵאלֹהֵינוּ · נוֹדֶה לַאדוֹנֵנוּ ·
נוֹדֶה לְמַלְכֵּנוּ · נוֹדֶה לְמוֹשִׁיעֵנוּ :

נשכור לאילהנא · נשכור לסידנא · נשכור
לצולטננא · נשכור למוגידנא :

בָּרוּךְ אֱלֹהֵינוּ · בָּרוּךְ אֲדוֹנֵנוּ · בָּרוּךְ
מַלְכֵּנוּ · בָּרוּךְ מוֹשִׁיעֵנוּ :

מוברך הוא אילהנא · מוברך הוא סידנא ·
מוברך הוא צולטננא · מוברך היא מוגידנא ·

אַתָּה הוּא אֱלֹהֵינוּ · אַתָּה הוּא
אֲדוֹנֵנוּ · אַתָּה הוּא מַלְכֵּנוּ · אַתָּה
הוּא מוֹשִׁיעֵנוּ :

אינתא הוא אילהנא · אינתא הוא סידנא ·
אינתא הוא צולטננא · אינתא הוא מוגידנא :

אַתָּה תוֹשִׁיעֵנוּ · אַתָּה תָקוּם ·
תְּרַחֵם צִיּוֹן כִּי עֵת לְחֶנְנָהּ כִּי בָא
מוֹעֵד :

דינים ומוסר של שבועות

א פי ערב שבועות ירון כאלו בן אדם לרוחו ובאלך
יזוול אדם · לאיין לפאלדה ערב שבועות קייה סכנה
אסר (שבת פ׳ מפנין) ומן גונת ערב שבועות די הווא
וס טבות · גזרו חכמים עלא בן אדם באם מא יפלגרס פי
סאייר

ומִצְות שֶׁנֶּאֱמַר יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר :

אֵין כֵּאלֹהֵינוּ · אֵין כַּאדוֹנֵנוּ · אֵין כְּמַלְכֵּנוּ · אֵין כְּמוֹשִׁיעֵנוּ :

ליס כאילהנא · ליס כסידנא · ליס כצולטננא · ליס כמוגידנא :

מִי כֵאלֹהֵינוּ · מִי כַּאדוֹנֵנוּ · מִי כְמַלְכֵּנוּ · מִי כְּמוֹשִׁיעֵנוּ :

מאן כאילהנא · מאן כסידנא · מאן כצולטננא · מאן

ומא קלאלאש · סינורו אלי סירו יזעאף עליה יאסר · מן סבת אלי אארק לעאבר מא ענרו חתא ראזון עלאש מא קלאאש לסירו אארא למשל :

ונמשל ראאו מפאוס ווקדו לאיין אוחנא ישראל עטאנא הקב"ה תרי"ג מצות די הייא חסבא בבירא · לאוס בן אדם יתלף ויכסא בעד למלות די מא יתבתאומש בר מיכן · ועליהא מוכרח אתשובה תנפענא · לאכן או"אע די מא בתרש עליאוס הקב"ה פילמלות גיר ז' מלות דווקא אלי וולאאוס · סיגורו חין יאגאווז עליאוס מא תנפעאומש אתשובה · לאיין ישבהו לדאק לעאבר אלי וולאא סידו עלא לוואלח קלאל · אלי חאקו יזעאף עליה סידו ומא ענדו חתא גוואב ועליהא או"אע מא תנפעאומש אתשובה · ואאדי בוונת התנא רצה הקב"ה לזכות את ישראל באש אפילו יעמלו לעו' ב"מ תנפעאוס אתשובה · עליהא כתרלאוס פילמלוות יאסר ומוכרח בן אדם יזאאק פושי מלות מנאוס · וחין יעמל התשובה תנפעו וה' יעזרנו ע"ד כבוד שמו :

וְאוֹמֵר יְיָ יִמְלוֹךְ לְעוֹלָם וָעֶד :

רִבִּי חֲנַנְיָא בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת

רבי חנניה בן עקשיה וכו׳ לפיכך הרבה להם תורה
ומצות וכו׳ הנא באין ואחד אלדקדוק וכי פי
כ̇אטר די הקב״ה יחאב יש״ו עליהא יכתרלהום פלמצות
אלדרכה מן מחאבתו פיהום ויתחאק ישפק עליהום ומא
יכתרלהומש למצות · כאם מא יחלקהומש ב״מ בעד
לעונש קידא יזאקו ומא יתבתהומש לכול · אג̇יר כאם
נפהמו לכלאם נסבקו שאין קאלו רז״ל וואיין אתשובה
מא תנפע ג̇יר לישראל דוקא · ומא לאומות העולם
מא תנפעהומש · וקאלו אראשונים אטעם הווא ע״ד
משל למה״ד לוואחד בן אדם די רסל לעבד דיאלו
לשי מוצ̇ע באם יקלילו בעד אלוואלח ובייבלו
חסאב מיתין לטאחא יקלילו הוו בתר · חין משא דאך לעבד
וזקף וקלא בעד אלוואלח מנהום ולבקייא דלוואלח די
וואהם סידו עליהום בסא יקליהום · וחין פטן ביה סידו
אלי מא קלאלום לוואלחו בהמלין די עלאם רסלו · זעאק
עליה יאסר פי סבת די מא קלאלום בקיית אלוואלח ·
ונטק דאך לעבד וג̇אוב סידו וקאללו יא סידי תסמחלי
נחאב נהדר מעאך תכון מעלום אלי הנא לחאם ודם
ולאחתי מהישי חדיד · אלי בתרת עלויא פילקלייאת
אסר בלחרא שאדאך אלי עלאם קדרת ראני תפכרתהום
קליתהומלך ולבקייא תבאס איו מוני וג̇אובו סידו וקאללו
בנדך אראיון וסמאחלו · בשופו אחנא ולובאן סידו מא
רסלו ג̇יר לבאלחה וחדא יקליהא · ותהאזא דאך לעבד

ומא

וָאָרֶץ מִנַּיִן דִּכְתִיב כֹּה אָמַר יְיָ
הַשָּׁמַיִם כִּסְאִי וְהָאָרֶץ הֲדוֹם רַגְלָי
אֵיזֶה בַיִת אֲשֶׁר תִּבְנוּ לִי וְאֵיזֶה מָקוֹם
מְנוּחָתִי ׳ וְאוֹמֵר מָה רַבּוּ מַעֲשֶׂיךָ יְיָ
כֻּלָּם בְּחָכְמָה עָשִׂיתָ מָלְאָה הָאָרֶץ
קִנְיָנֶךָ ׳ אַבְרָהָם מִנַּיִן דִּכְתִיב
וַיְבָרְכֵהוּ וַיֹּאמַר בָּרוּךְ אַבְרָם לְאֵל
עֶלְיוֹן קוֹנֵה שָׁמַיִם וָאָרֶץ ׳ יִשְׂרָאֵל
מִנַּיִן דִּכְתִיב עַד יַעֲבוֹר עַמְּךָ יְיָ עַד
יַעֲבוֹר עַם זוּ קָנִיתָ ׳ וְאוֹמֵר לִקְדוֹשִׁים
אֲשֶׁר בָּאָרֶץ הֵמָּה וְאַדִּירֵי כָּל חֶפְצִי
בָם ׳ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ מִנַּיִן דִּכְתִיב מָכוֹן
לְשִׁבְתְּךָ פָּעַלְתָּ יְיָ מִקְּדָשׁ יְיָ כּוֹנְנוּ
יָדֶיךָ ׳ וְאוֹמֵר וַיְבִיאֵם אֶל גְּבוּל
קָדְשׁוֹ הַר זֶה קָנְתָה יְמִינוֹ :

יא כָּל מַה שֶּׁבָּרָא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ
הוּא בְּעוֹלָמוֹ לֹא בְרָאוֹ אֶלָּא
לִכְבוֹדוֹ שֶׁנֶּאֱמַר כֹּל הַנִּקְרָא בִשְׁמִי
וְלִכְבוֹדִי בְּרָאתִיו יְצַרְתִּיו אַף עֲשִׂיתִיו
ואומר

יִשְׂרָאֵל טוֹב לִי תוֹרַת פִּיךָ מֵאַלְפֵי זָהָב וָכָסֶף ׃ וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁבִּשְׁעַת פְּטִירָתוֹ שֶׁל אָדָם אֵין מְלַוִּין לוֹ לְאָדָם לֹא כֶסֶף וְלֹא זָהָב וְלֹא אֲבָנִים טוֹבוֹת וּמַרְגָּלִיּוֹת אֶלָּא תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים ׃ שֶׁנֶּאֱמַר בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בְּשָׁכְבְּךָ תִּשְׁמוֹר עָלֶיךָ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ ׃ בְּהִתְהַלֶּכְךָ תַּנְחֶה אוֹתָךְ בָּעוֹלָם הַזֶּה ׃ בְּשָׁכְבְּךָ תִשְׁמוֹר עָלֶיךָ בַּקֶּבֶר ׃ וַהֲקִיצוֹתָ הִיא תְשִׂיחֶךָ לָעוֹלָם הַבָּא ׃ וְאוֹמֵר לִי הַכֶּסֶף וְלִי הַזָּהָב אָמַר יְיָ צְבָאוֹת ׃

׃ חֲמִשָּׁה קִנְיָנִים קָנָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בְּעוֹלָמוֹ וְאֵלּוּ הֵן ׃

תּוֹרָה קִנְיָן אֶחָד ׃ שָׁמַיִם וָאָרֶץ קִנְיָן אֶחָד ׃ אַבְרָהָם קִנְיָן אֶחָד ׃ יִשְׂרָאֵל קִנְיָן אֶחָד ׃ בֵּית הַמִּקְדָּשׁ קִנְיָן אֶחָד ׃ תּוֹרָה מִנַּיִן דִּכְתִיב יְיָ קָנָנִי רֵאשִׁית דַּרְכּוֹ קֶדֶם מִפְעָלָיו מֵאָז ׃ שָׁמַיִם

בִּמְקוֹמֵנוּ וַאֲנִי אֶתֵּן לָךְ אֶלֶף אֲלָפִי דִּינְרֵי זָהָב וָכֶסֶף אָמַרְתִּי לוֹ אִם אַתָּה נוֹתֵן לִי כָּל כֶּסֶף וְזָהָב שֶׁבָּעוֹלָם אֵינִי דָר אֶלָּא בִּמְקוֹם תּוֹרָה שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְּסֵפֶר תְּהִלִּים עַל יְדֵי דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל

ט אם אתה נותן לי כל כסף וזהב וכו'· אקאבה יקשיו לעולם· לאיין קאל רש"י ע"ה פי' פ' בלק עלא אלפסוק די קאל אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב וז"ל למדנו שנפשו רחבה וכו' ואס כן כיפאש כיף ר' יוסי ב"ק יקול אקבה אם אתה נותן וכו' ותוקאלו עלא אחד לקושייא ג' דתירוצים· א' לאיין בלעם קין פיבלאמו לא הוכל לעבור די ילאר ולוכאן יקדר יכון עוכר כאן יאכר מן בלק כואף דלממון חאקו· לאכן אקבה ריב"ק רקדק פיבלאמו וקאללו אם אתה נותן וכו' איני דר לכוונה מא ענדו חתה כאטר וחתא פניה זרה כאש יקבן כסף וזהב כלל· ב' בלעם קאל פיבלמו מלא ביתו וכו' די הווא מסאלא די יקדר בלק יתבתהא· לאכן ריב"ק קאל כל כסף וזהב שבעולם די הייא וואחד למסאלא די מא תקדרש תביר· ולאזם עלינא נקולו אלי קאל האד לכלאם בדרך גוזמא· ג' לאיין לגירסא פילבריתא הייא אלי האדך כן אדם אלי תלאקאה לריב"ק בדאה וקאללו ואני אתן לך אלף אלפי דינרי זהב וכסף די הווא ממון עלוס ועליהא ריב"ק עלא קד כלאמו גאווכו הווא אם אתה נותן וכו' גרלו יקוללו אפילו תעטיני כתר מן האר אשי די קולת· אכא מא נחאב נסכן גיר פי מולאע אתורה· לאכן בלעם בלא מא קאלולו הומאן· עלא קד לחמדה די ענדו פירהאים נטק וקאלהום אב יתן לי וכו':

רבי

תִּפְאֶרֶת שֵׂיבָה בְּדֶרֶךְ צְדָקָה
תִּמָּצֵא • וְאוֹמֵר תִּפְאֶרֶת בַּחוּרִים
כֹּחָם וַהֲדַר זְקֵנִים שֵׂיבָה • וְאוֹמֵר
עֲטֶרֶת זְקֵנִים בְּנֵי בָנִים וְתִפְאֶרֶת
בָּנִים אֲבוֹתָם • וְאוֹמֵר וְחָפְרָה
הַלְּבָנָה וּבוֹשָׁה הַחַמָּה כִּי מָלַךְ יְיָ
צְבָאוֹת בְּהַר צִיּוֹן וּבִירוּשָׁלַיִם וְנֶגֶד
זְקֵנָיו כָּבוֹד:

ח רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא אוֹמֵר אֵלּוּ
שֶׁבַע מִדּוֹת שֶׁמָּנוּ חֲכָמִים
לַצַּדִּיקִים כֻּלָּם נִתְקַיְּמוּ בְּרַבִּי
וּבְבָנָיו:

ט אָמַר רַבִּי יוֹסֵי בֶּן קִסְמָא פַּעַם
אַחַת הָיִיתִי מְהַלֵּךְ בַּדֶּרֶךְ
וּפָגַע בִּי אָדָם אֶחָד וְנָתַן לִי שָׁלוֹם
וְהֶחֱזַרְתִּי לוֹ שָׁלוֹם אָמַר לִי רַבִּי
מֵאֵיזֶה מָקוֹם אַתָּה אָמַרְתִּי לוֹ מֵעִיר
גְּדוֹלָה שֶׁל חֲכָמִים וְשֶׁל סוֹפְרִים אָנִי
אָמַר לִי רַבִּי רְצוֹנְךָ שֶׁתָּדוּר עִמָּנוּ

לְעוֹשֶׂיהָ בָּעוֹלָם הַזֶּה וּבָעוֹלָם הַבָּא
שֶׁנֶּאֱמַר כִּי חַיִּים הֵם לְמוֹצְאֵיהֶם
וּלְכָל בְּשָׂרוֹ מַרְפֵּא׃ וְאוֹמֵר רִפְאוּת
תְּהִי לְשָׁרֶךָ וְשִׁקּוּי לְעַצְמוֹתֶיךָ׃
וְאוֹמֵר עֵץ חַיִּים הִיא לַמַּחֲזִיקִים בָּהּ
וְתוֹמְכֶיהָ מְאֻשָּׁר׃ וְאוֹמֵר כִּי לִוְיַת
חֵן הֵם לְרֹאשֶׁךָ וַעֲנָקִים לְגַרְגְּרוֹתֶיךָ׃
וְאוֹמֵר תִּתֵּן לְרֹאשְׁךָ לִוְיַת חֵן עֲטֶרֶת
תִּפְאֶרֶת תְּמַגְּנֶךָּ׃ וְאוֹמֵר דְּרָכֶיהָ
דַרְכֵי נוֹעַם וְכָל נְתִיבוֹתֶיהָ שָׁלוֹם׃
וְאוֹמֵר אֹרֶךְ יָמִים בִּימִינָהּ
וּבִשְׂמֹאלָהּ עוֹשֶׁר וְכָבוֹד׃ וְאוֹמֵר כִּי
אֹרֶךְ יָמִים וּשְׁנוֹת חַיִּים וְשָׁלוֹם יוֹסִיפוּ
לָךְ׃
י רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן מְנַסְיָא מִשּׁוּם רַבִּי
שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר הַנּוֹי
וְהַכֹּחַ וְהָעוֹשֶׁר וְהַכָּבוֹד וְהַחָכְמָה
וְהַשֵּׂיבָה וְהַבָּנִים נָאֶה לַצַּדִּיקִים
וְנָאֶה לָעוֹלָם׃ שֶׁנֶּאֱמַר עֲטֶרֶת
תפארת

סְיָיג לִדְבָרָיו ׳ וְאֵינוֹ מַחֲזִיק טוֹבָה
לְעַצְמוֹ ׳ אָהוּב ׳ אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם ׳
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת ׳ אוֹהֵב אֶת
הַצְּדָקוֹת ׳ אוֹהֵב אֶת הַתּוֹכָחוֹת ׳
אוֹהֵב אֶת הַמֵּישָׁרִים ׳ וּמִתְרַחֵק מִן
הַכָּבוֹד ׳ וְאֵינוֹ מֵגִיס לִבּוֹ בְּתַלְמוּדוֹ ׳
וְאֵינוֹ שָׂמֵחַ בְּהוֹרָאָה ׳ וְהַנּוֹשֵׂא
בְעוֹל עִם חֲבֵרוֹ ׳ וּמַכְרִיעוֹ לְכַף
זְכוּת ׳ וּמַעֲמִידוֹ עַל הָאֱמֶת ׳
וּמַעֲמִידוֹ עַל הַשָּׁלוֹם ׳ וּמִתְיַשֵּׁב לִבּוֹ
בְּתַלְמוּדוֹ ׳ שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב ׳ שׁוֹמֵעַ
וּמוֹסִיף ׳ הַלּוֹמֵד עַל מְנַת לְלַמֵּד ׳
וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת ׳ הַמַּחְכִּים
אֶת רַבּוֹ ׳ וְהַמְכַוֵּן אֶת שְׁמוּעָתוֹ ׳
וְהָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ ׳ הָא
לָמַדְתָּ כָּל הָאוֹמֵר דָּבָר בְּשֵׁם אוֹמְרוֹ
מֵבִיא גְאוּלָּה לָעוֹלָם ׳ שֶׁנֶּאֱמַר
וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לַמֶּלֶךְ בְּשֵׁם מָרְדֳּכָי׃
י גְּדוֹלָה תּוֹרָה שֶׁהִיא נוֹתֶנֶת חַיִּים

לְעוֹשֶׂיהָ

מְלַאכְתֶּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לְךָ שְׂכַר
פְּעֻלָּתֶךָ׃
ו גְּדוֹלָה תּוֹרָה יוֹתֵר מִן הַכְּהֻנָּה
וּמִן הַמַּלְכוּת׃ שֶׁהַמַּלְכוּת
נִקְנֵית בִּשְׁלֹשִׁים מַעֲלוֹת׃ וְהַכְּהֻנָּה
נִקְנֵית בְּעֶשְׂרִים וְאַרְבַּע׃ וְהַתּוֹרָה
נִקְנֵית בְּאַרְבָּעִים וּשְׁמוֹנָה דְבָרִים׃
וְאֵלּוּ הֵן׃ בְּתַלְמוּד׃ בִּשְׁמִיעַת הָאֹזֶן׃
בַּעֲרִיכַת שְׂפָתַיִם׃ בְּבִינַת הַלֵּב׃
בְּאֵימָה׃ בְּיִרְאָה בַּעֲנָוָה׃ בְּשִׂמְחָה
בְּטָהֳרָה׃ בְּשִׁמּוּשׁ חֲכָמִים׃ וּבְדִבּוּק
חֲבֵרִים׃ וּבְפִלְפּוּל הַתַּלְמִידִים׃
בְּיִשּׁוּב׃ בְּמִקְרָא׃ בְּמִשְׁנָה׃
בְּמִיעוּט סְחוֹרָה׃ בְּמִיעוּט שֵׁנָה׃
בְּמִעוּט שִׂיחָה׃ בְּמִיעוּט שְׂחוֹק׃
בְּמִיעוּט תַּעֲנוּג׃ בְּמִיעוּט דֶּרֶךְ אֶרֶץ׃
בְּאֶרֶךְ אַפַּיִם׃ בְּלֵב טוֹב׃ בֶּאֱמוּנַת
חֲכָמִים׃ וּבְקַבָּלַת הַיִּסּוּרִים׃ הַמַּכִּיר
אֶת מְקוֹמוֹ׃ וְהַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ׃ וְעוֹשֶׂה

אַל תְּבַקֵּשׁ גְּדֻלָּה לְעַצְמְךָ וְאַל תַּחְמוֹד כָּבוֹד יוֹתֵר מִלִּמּוּדֶךָ עֲשֵׂה אַל תִּתְאַוֶּה לְשֻׁלְחָנָם שֶׁל מְלָכִים שֶׁשֻּׁלְחָנְךָ גָּדוֹל מִשֻּׁלְחָנָם וְכִתְרְךָ גָּדוֹל מִכִּתְרָם וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ

יכון ענדו חתא לירא כלל :

יארב אלולאי ז"ל פאר בהקדים שאיין מערוף אדין ואיין פי עאם ארעב ב"מ חראם בן אדם תשמיש המטה לעונת אשתו ואייד מערוף אלי קידא אן בן אדם מריד פטור מעונת אשתו שית אשהור כיף זי מביין בא"הע סי' ע"ו וקאל ארב שלטי הגבורים ואיין אלא כאן משתמרד די ילטחק ידאווי רוחו תלטחאק זלכרלו חתא יברא מליח · ועליהא אתנא ע"ה גא מארץ ללבן אדם ויקוללו בעד אמא פי טריק אדנייא פילחיוב דראגל מעא מרתו באיין בזאף דלמשאייל באש יתפטר מעונתא · אפ"ה פילעונה דתורה מא פיהא חתא וקת באש יתפטר בן אדם מנהא · והאדא אלי קאל כך היא דרכה של תורה לכוונה עונת התורה די מרמוזא פי כלמת דרכה כיף אלי קאלו דרך גבר · מאהישי כיף אדין דלעונה די מראתו · גיר כך היא דרכה ועונתה של תורה ואפילו פי עאם ארעב ב"מ די מא ראה ילחאק באש יתקוות גיר פת במלח וכו' וג"כ פיטינפו די הווא מריד ומדוכה בייסורין די ראהו עאיש חיי צער וכו' אפ"ה ובתורה אתה עמל · לכוונה מא יכון ענדו חתא לא פיטור מן לקראייא כלל כיף אלי מביין פי' יו"ד סי' רמ"ו אלי אפילו עני המחזר על הפתחים ובעל יסורין מלזום עליה יכון קובע עתים לתורה :

תּוֹרָה׃ · שֶׁנֶּאֱמַר כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי
לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזוֹבוּ׃

ד כַּךְ הִיא דַּרְכָּהּ שֶׁל תּוֹרָה פַּת
בַּמֶּלַח תֹּאכַל וּמַיִם בַּמְּשׂוּרָה
תִּשְׁתֶּה וְעַל הָאָרֶץ תִּישַׁן וְחַיֵּי צַעַר
תִּחְיֶה וּבַתּוֹרָה אַתָּה עָמֵל אִם אַתָּה
עוֹשֶׂה כֵּן אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ אַשְׁרֶיךָ
בָּעוֹלָם הַזֶּה וְטוֹב לָךְ בָּעוֹלָם הַבָּא ·

אל

ד כך היא דרכה של תורה אשריך בעולם הזה וכו׳
אקנא כאיין ואחר ארקדוק כיפאס יקול
אקנא אשריך בעו״הז מנאיין כן אדס יגוז עלא קאמו
האד אלער לכול פי האד לעולם כיפאס יקול עליה אשריו
פי האד לעולם · ופארו למפרסים · מן סכת פי עריר
ארכייא אידא כן אדס יוולף רוחו פיתעגוגים ופילמוואכי
למלאח תרנגולת פטומה ויין ישן · אידא כ״מ יטיח ביר
אומאן ומא יקדרש יארק דוך למלארק די מן קבל · סיגור
האדך כן אדס יסירלו כעד אסרורא כ״מ · לאכן איר
האדך כן אדס קרא חסאבו אלי אפילו פיטיכפו די כמלא
כאן יגוו כיף אמא כאן ומא יטלאע חסאב לתעגוגים
האד לעולם · אפילו כ״מ יזור עליה אומאן מא יכון עכ
חתא זרורא כלל · לאיין ככר פיומאן כמלתו וולף רו
בלעניות · ועליהא אתנא ראהו יקול חין כן אדס יג
יתמסא פי האד אריגלא פיומאן דלעסרות דייאלו כ
במלח ומים במשורה וכו׳ אשריו בעו״הז אפילו כ״מ יז
ביה אומאן ויכון עני יקדר יעיש פי האד לעולם וי

יכון

בָּמוֹת:

ג הַלָּמֵד מֵחֲבֵירוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אַחַת אוֹ פָּסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אַחַת צָרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד · שֶׁכֵּן מָצִינוּ בְדָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיוּדָעוֹ · שֶׁנֶּאֱמַר אַתָּה אֱנוֹשׁ כְּעֶרְכִּי אַלּוּפִי וּמְיוּדָעִי הֲלֹא דְבָרִים קַל וָחֹמֶר וּמָה דָוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל שֶׁלֹּא לָמַד מֵאֲחִיתוֹפֶל אֶלָּא שְׁנֵי דְבָרִים בִּלְבַד קְרָאוֹ רַבּוֹ אַלּוּפוֹ וּמְיוּדָעוֹ הַלּוֹמֵד מֵחֲבֵרוֹ פֶּרֶק אֶחָד אוֹ הֲלָכָה אַחַת אוֹ פָסוּק אֶחָד אוֹ דִבּוּר אֶחָד אוֹ אֲפִילוּ אוֹת אַחַת עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה שֶׁצָּרִיךְ לִנְהוֹג בּוֹ כָּבוֹד וְאֵין כָּבוֹד אֶלָּא תוֹרָה · שֶׁנֶּאֱמַר כָּבוֹד חֲכָמִים יִנְחָלוּ וּתְמִימִים יִנְחֲלוּ טוֹב וְאֵין טוֹב אֶלָּא

מי שאינו עוסק בתלמוד תורה
נקרא נזוף · שנאמר נזם זהב באף
חזיר אשה יפה וסרת טעם · ואומר
והלחות מעשה אלהים המה
והמכתב מכתב אלהים הוא חרות
על הלחות אל תקרי חרות אלא
חירות שאין לך בן חורין אלא מי
שעוסק בתורה וכל מי שעוסק
בתלמוד תורה הרי זה מתעלה ·
שנאמר וממתנה נחליאל ומנחליאל
במות

יכתבוש · ראהו ראה למלאך די יכלאק מן האדאך לחידוש ·
יטלע לשמים ויכון מקטרג עליו קודאם הקב"ה ·
ועליהא האדא די ראהו דקדק התנא פי כלאמו וקאל
מעלבונה של תורה · מענאת לכלאם מן לגבן דתורה מן
דאך לחידוש די מא נכתבש ובקא מגבון · לאכן הווא כפי
האמת מא בטלש לימוד התורה · גיר דאך לחידוש בקא
נעלב די מא רתשמש בלכתבא :

זאייד פסרו למפרשים כוונת מעלבונה · מן סבת
די תנא כמל וקאל אלי לווחד די מא יקראש
התורה יתסמא נזוף · ועליהא האדא כן אחד די יעמל
ביטול תורה · ולא ברוחו בהש מא יקראש ויתסמא
נזוף · יבקא ראהו ענדו אכזיפה אכביר מן לימוד התורה
ועליהא האדא עלבון כביר ענד אתורה :

ר כך

להיות צדיק חסיד ישר ונאמן
ומרחקתו מן החטא ומקרבתו
לידי זכות ונהנין ממנו עצה
ותושיה בינה וגבורה · שנאמר לי
עצה ותושיה אני בינה לי גבורה
ונותנת לו מלכות וממשלה וחקור
דין ומגלין לו רזי תורה ונעשה
כמעין המתגבר וכנהר שאינו
פוסק והולך והוי צנוע וארך רוח
ומוחל על עלבונו ומגדלתו
ומרוממתו על כל המעשים :

ב אמר רבי יהושע בן לוי בכל יום
ויום בת קול יוצאת מהר
חורב ומכרזת ואומרת אוי להם
לבריות מעלבונה של תורה שכל

מי

ב אמר ר' יהושע וכו' אוי להם לבריות מעלבונה של תורה וכו' אקנא כאין וואחר אדקדוק · כאן ילטחאק אתכא יקול אוי להם לבריות מבטול התורה אין כלמת מעלבונה לעיכא יאסר · אגיר כאם כפאמו כלאס נסכקו שאין קאל ארב ספר חסידים ע"ה אלי וואחד די יכרג בעד לחידוש פיתורה מן ראלו ומא יכתבוש

בֶּן חָמֵשׁ עֶשְׂרֵה לַתַּלְמוּד · בֶּן שְׁמוֹנֶה עֶשְׂרֵה לַחֻפָּה · בֶּן עֶשְׂרִים לִרְדּוֹף · בֶּן שְׁלֹשִׁים לַכֹּחַ · בֶּן אַרְבָּעִים לַבִּינָה · בֶּן חֲמִשִּׁים לָעֵצָה · בֶּן שִׁשִּׁים לַזִּקְנָה · בֶּן שִׁבְעִים לַשֵּׂיבָה · בֶּן שְׁמוֹנִים לַגְּבוּרָה · בֶּן תִּשְׁעִים לָשׁוּחַ · בֶּן מֵאָה כְּאִלּוּ מֵת וְעָבַר וּבָטֵל מִן הָעוֹלָם:

והומר רבי חנניה והין כהלהינו

פרק ששי

א שָׁנוּ חֲכָמִים בִּלְשׁוֹן הַמִּשְׁנָה בָּרוּךְ שֶׁבָּחַר בָּהֶם וּבְמִשְׁנָתָם: רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר כָּל הָעוֹסֵק בַּתּוֹרָה לִשְׁמָהּ זוֹכֶה לִדְבָרִים הַרְבֵּה וְלֹא עוֹד אֶלָּא שֶׁכָּל הָעוֹלָם כֻּלּוֹ כְּדַי הוּא לוֹ נִקְרָא רֵעַ אָהוּב אוֹהֵב אֶת הַמָּקוֹם אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת מְשַׂמֵּחַ אֶת הַמָּקוֹם מְשַׂמֵּחַ אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמַלְבַּשְׁתּוֹ עֲנָוָה וְיִרְאָה וּמַכְשַׁרְתּוֹ

דָּמִים וּמִרְמָה לֹא יֶחֱצוּ יְמֵיהֶם וַאֲנִי
אֶבְטַח בָּךְ׃

כ יְהוּדָה בֶּן תֵּימָא אוֹמֵר הֱוֵי עַז
כַּנָּמֵר וְקַל כַּנֶּשֶׁר וְרָץ
כַּצְּבִי וְגִבּוֹר כָּאֲרִי לַעֲשׂוֹת רְצוֹן
אָבִיךָ שֶׁבַּשָּׁמַיִם׃ הוּא הָיָה אוֹמֵר עַז
פָּנִים לַגֵּיהִנָּם וּבֹשֶׁת פָּנִים לְגַן עֵדֶן׃
יְהִי רָצוֹן מִלְּפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵינוּ
וֵאלֹהֵי אֲבוֹתֵינוּ שֶׁתִּבְנֶה בֵּית
הַמִּקְדָּשׁ בִּמְהֵרָה בְיָמֵינוּ וְתֵן
חֶלְקֵנוּ בְּתוֹרָתֶךָ׃

כא בֶּן בַּג בַּג אוֹמֵר הֲפוֹךְ בָּהּ וַהֲפוֹךְ
בָּהּ דְּכוֹלָּהּ בָּהּ וּבָהּ תֶּחֱזֵי
וְסִיב וּבְלֵה בָהּ וּמִנָּהּ לָא תְזוּעַ
שֶׁאֵין לְךָ מִדָּה טוֹבָה הֵימֶנָּה׃ בֶּן
הֵא הֵא אוֹמֵר לְפוּם צַעֲרָא אַגְרָא׃

כב הוּא הָיָה אוֹמֵר בֶּן חָמֵשׁ שָׁנִים
לַמִּקְרָא׃ בֶּן עֶשֶׂר שָׁנִים
לַמִּשְׁנָה׃ בֶּן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה לַמִּצְוֹת׃

בֶּן נְבָט אֲשֶׁר חָטָא וַאֲשֶׁר הֶחֱטִיא
אֶת יִשְׂרָאֵל:

יט כָּל מִי שֶׁיֵּשׁ בּוֹ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים
הַלָּלוּ מִתַּלְמִידָיו שֶׁל
אַבְרָהָם אָבִינוּ וּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים
אֲחֵרִים מִתַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע
עַיִן טוֹבָה וְרוּחַ נְמוּכָה וְנֶפֶשׁ שְׁפָלָה
מִתַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ׃ עַיִן
רָעָה וְרוּחַ גְּבוֹהָה וְנֶפֶשׁ קְצָרָה
מִתַּלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע׃ מַה
בֵּין תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ
לְתַלְמִידָיו שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע׃
תַּלְמִידָיו שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ אוֹכְלִין
בָּעוֹלָם הַזֶּה וְנוֹחֲלִין לָעוֹלָם הַבָּא׃
שֶׁנֶּאֱמַר לְהַנְחִיל אוֹהֲבַי יֵשׁ
וְאוֹצְרוֹתֵיהֶם אֲמַלֵּא׃ אֲבָל תַּלְמִידָיו
שֶׁל בִּלְעָם הָרָשָׁע יוֹרְשִׁין גֵּיהִנֹּם
וְיוֹרְדִין לִבְאֵר שַׁחַת׃ שֶׁנֶּאֱמַר וְאַתָּה
אֱלֹהִים תּוֹרִידֵם לִבְאֵר שַׁחַת אַנְשֵׁי

חי כָּל הַמְזַכֶּה אֶת הָרַבִּים אֵין חֵטְא בָּא עַל יָדוֹ וְכָל הַמַּחֲטִיא אֶת הָרַבִּים אֵין מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה מֹשֶׁה זָכָה וְזִכָּה אֶת הָרַבִּים זְכוּת הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר צִדְקַת יְהֹוָה עָשָׂה וּמִשְׁפָּטָיו עִם יִשְׂרָאֵל יָרָבְעָם חָטָא וְהֶחֱטִיא אֶת הָרַבִּים חֵטְא הָרַבִּים תָּלוּי בּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר עַל חַטֹּאת יָרָבְעָם

בן

דכרנא לפוק ויקח קרח וכו' ודתן ואבירס וכו' מענת לכלאס אלי הומאן עמלו כרוחהוס כיף אלי ראהוס יתלארכו פי כעלהוס קרח מנעא דתן ואבירס וגמאעתהוס מתל מא תרגם התרגוס ואתפליג קרח וכו' וקאלו אלי מא ופרקלהוס שרעהוס גיר משה רבינו ועליהא ויקומו לפני משה וכו' דהיינו שי משאיו ישתרעו ענדו ומן כעדו ויקהלו על משה וכו' לכוונה מן כעד מא קטאעלהוס משה רבינו שרעהוס ליק אסאעא לארו עלא משה ואהרן וקיימו מעאהוס למחלוקת ואדי כוונת אתנא די ראהו יקול איזהו מחלוקת שאינה לש"ש זו מחלוקת קרח וכל עדתו לכוונה די הומאן מן לוול קבל מא דכלו לענד משה ואהרן עמלו כרוחהוס כיף שי ראהוס יתלארכו פי כעלהוס ודכלו לענד משה ואהרן ופילוהוס וחין דכלו ענדהוס לאכו ליידהוס כאש יתלארכו מעאה:

קֹרַח וְכָל עֲדָתוֹ :

כל

זאר נטק קרח וקאללהוס סיניוריס חאטו כאלכוס
לייא ונעידלכוס מסאייל הוכרין אלי גמיע מן
יסמעהוס יכקא מדהוס · תעלמו אלי וואחד לכטרא
האדא מסה עאייטלי לייא הכא ולגמיע אלוייס כוואני
וחאפפלכא גמיע אסעאר די ענדכא סווא מן אלאחייא
סווא מן לחוואגב ובקיכא כיף אלמאסקארת קבאלת
הכאס · וואד חאטכא פי וואחד אלקונא וכאן יהאז ביכא
דאק למהאד כיף אלי יהאזו הדראי אסגר · חתא נרכא
מתל לעגוכא מקאבלת הכאס ולטחקיכא נתכבאיו פילכית
אייאס כתאר חתא כדא יכברלנא אסעאר סוייא כאש
קדרכא נכרגו לסוק מקאבלת הכאס :

ופי דיך אסאעא עמל קרח לבאעו פי וורניה וכאן
יכייאח ויקול סיניוריס וואש יטלאע פי באלכוס
אלי הקב״ה יתפק עלא מסאייל מן האד אטבאע די
הומאן סגל תמכליר ופיהוס הלרוחא· האד כן אדס יחאב
יוורי רוחו כאש יתוואגאה יכדאע מן ראלו מסאייל דלעגב
ויקולכא וואין הקב״ה וולא כהאד למסאייל ויקולהומלכא
מן לסאנו כאש נתכתוהוס · וכאן קרח יויד יתכלם פי
לשון הרע מן האד אטבאע חתא נארו שי מן הכאס יאסר
אלי רכל פי באלהוס כלאמו ונארו יתבעוה פי ראייו ·
ותבעוה ומשאיו מעו וקיימו מלארכא כבירא מעא מסה
רבינו ואהרן הכהן :

רפדנא מן האד לכלאס אלי קרח וגמעתו כעד
אמא מא ענדהוס מלארכא פי בעלהוס
עמלו ברוחהוס כיף אלי ראהוס ולארבו ביגאתהוס
ומשאיו יתרעו ענד מסה רבינו כאש יפרק בינאתהוס ·
וחין קטאעלהוס אשראע מסה רבינו · נארו עלה מסה
רבינו וכאנו יתלארבו מעאה · ואאדי כוונת לפסוקים די
דכרנא

וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם · זוֹ מַחֲלוֹקֶת קֹרַח

כלחליב ולוולידאת די יוולדו · ותביע אלוופאת דייאלאוס
תארפאוס עלא ראלאת · עלא קד מואלאה למסוור
בכרולהא האדוך אזוג רכאעגאת כזוג דדכורא · ואאעת
פי כאלאה גיר רייחאת מן לוורדייכים די משה · אתא
מא פטנת וסייד אהרן ווקף ענדהא · קאללהא כסימן
טוב ראכי סמאעת ש׳ דוך אכעיגאת בכרולך כזוג וולידאת·
ודאכא לאוס תעטיהומלי לאיין אתורה קאלת כל הבכור
אשר יוולד וכו׳ · כלאתהא בסקאת ומא תכלמת חתא
כלמא גיר פיסאע ביידהא למעאווגין קכלתהוס
ועטאתהומלו :

גאזו שי איינאס וולל ווקת לג׳ רלגנס · קאמת גות
דוך כעיגאת דייאלהא הייא קריב תקאלי לג׳
דלוך · ואהרן כלט עליהא קאללהא פאיין אלוף די גוית
לאיין אתורה קאלת ראשית גז לאנך תתן לו · רפדת
למגבוכה דיך אלוף ועטאתהאלו · ואעפת ופלתאת
ווגהא קבאלתו וקאלתלו דאכה עמלתוני סלאטה כתי
וכאך · חתא קולת סלכת מן כאך · סאעא ר׳כי חללת
פיך ראכי מאשייא כדכחהוס וכתאכא · וכדאך אועאף
רסלת עלא אשוחט ודכחהומלהא · וקאת דאכא תאאכת
מן וונאע ארהן · מא פיטנת חתא רגאעלהא אהרן ווקף
ענדהא וקאללהא יעני ראה פי כאלך אלי מכאיין
דכחתהוס רייאחת מני · אעטיני דאך אזרוע ולחיים
ולקבה · לאיין אתורה קאלת ונתן לכהן הזרוע וכו׳ ·
גאווכתו וקאלתלו חתא לאאד ליוקת ומא תרייחוכים הרי
הם עליה חרם · גאווכהא אהרן וקאללהא דאכה פאם
חללת פיידי לאיין אתורה קאלת כל חרם בישראל לך יהיה
ורפדלהא דאך אלחיים כאמל וכרג · וכלאהא לכאייבא
תבכי ותלייאח הייא ודוך ליתאמא דייאלהא :

ואד

שָׁמַיִם · זוֹ מַחְלוֹקֶת הִלֵּל וְשַׁמַּאי ושאינה

מן בעדו הייא קאעדא מרכבתהא והווא ווקף עלא
ראסהא · סינוריס האד בן אדם ראהי נשוף עמל באלו
ובאלהא · מא ערפתש לכאייבא אש מן חסיפא יבשלהא ·
לאכן עלא קד תכמומי ראהו יזאהרלי אלי למסכינא
נתאחסת מן סבת די ראהי גארתי ועליהא נבכהא האד
לנבן לכול · וחין ווקף ענדהא נאבהא תדרס בדאך לפרייד
ופומו מגלוק · לאיין לכאייבא רבטתו בחבייל באש מא
יאכללהאש מן דאך לקמייאח באש יקדהא ללמעישא
דליתאמא דייאלהא · ובאן פי וגההא וקאללהא פיסאע
חאל פום לפרד לאיין אתורה קאלת לא תחסוס סור
בדיסו ועלא סואר סעאדהא גרת וחאלת פום לפריד
מן ארבאט ובלאתו יאכל :

חין קאלת אדריס · רגאעלהא מסה ועמללהא
ביזיטא · הייא שאפתו ונטף קלבהא למסכינא
ומא ערפת באש בתלאת · וקאללהא אסמאע אש ראני
בוליך ובון תחוטהום פי בשך באש תתבתהום · חין תלפפי
לקמייאח דייאלך מן לוול תרפד התרומה ותעטיהא
ללכהן · ומן בעדו תרפד למעשר וואחד מן לעשרא
ותעטיה ללוי ואאייד תרפד מעשר עני ותעטיה ללעניים ·
ואידא תגאוז ומא תתבתש האד למסאייל די ראני בוליך
ראהו חראם תאכל מן דאך לקמאח · חין סמעת למגבונא
האד לבלאם קבלת כלאמו עלא ראסהא ועיניהא · ועמלת
שאיין אגזר עליהא · ולאכן נבינתהא בקאת פי קלבהא ·
ומן בותרת לנבינא די טלעת עלא קלבהא קאלת שי מא
יסלכהא מעא האד אראגל גיר תמשי תביע דאך לפדאן
ותרייאח ומא בקאש תשוף ווגהו בתר · ואאייך באר
באעת דאך לפדאן דייאלהא ובלריתמאתו שראת זוג
דנעיגאת באש תבון תתמאעש הייא ולוולידאת דייאלהא

אֵיזוֹ הִיא מַחְלוֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שמים

קוללך ראהו הקב"ה וולא פיתורה וקאל לא תחרוש בשור
בחמור · ועליהא זול דאך למאחרת מן פוק לחמאר
לפרד לאיין חראס תאחרת ביהוס הזוג · פיסאע דיך
מגבונא דכלתהא ראעדא ותחלחילא · וגראת פרקתהום
ן רבאט ובטלת מן לחארת · ולמגבונא פיסאע משאת
זגרי מעא דוך ליתאמא דיואלהא וראת דאך לחמייר
מולאה · ובקאת תרגב מן מולאע למולאע חתא לאבת
ן סלפהא וואחד לפרייד אבור · וכראתו ומשאת תאחרת
זין קאלת לחארת · היוא בדאת תרמי אזריעא · ומשאו
מוסריס עאוור מסרוהא למשה וקאלולו אלי ראהי תאקאב
זראע לכלאים · ונשא משה זאעפאן לעגדהא וקאמלהא
ואחד אכהלא · וקאללהא ראבא מא עבדי חתא האס
נאס בכמס גיר פיך · ראני נקוללך מא תזראעש בתר
איין הקב"ה קאל סדך לא תזרע כלאים · ומא תקדר
תזראע גיר מן טבאע וואחד :

פיסאע למגבונא רפדת יידהא מן דאך אזריעא די
בהנת תאאב תזראע · ומשאת באעת ליך
זריעא למבלטא · וכרגת חואגאתהא לדלאל ובאעתהום
ן קימא ושראת שואי לקמאח וזראעתו · ובממת פי
אלהא אלי רייחאת מן משה לאיין מא בקאלו עליהא
תא כלאס · חין וולאל ווקת לחציד · סיוא קאעדא למסכינא
לט עליהא משה · וקאללהא אס בבארך קריבשי תחצר
פרידן דייאלך לאיין ראני נשוף אלי גאתך לאבא מליחא
אבן ראני נוציך ובאלך תזאהזא בכאס פי ווקת לחציד
אוס תבללי לקט שכחה ופאה · נטקת לאייבא בעל
רחה וקאלתלו סאמעאן וטאיעאן אס פיודי נעמל ·
זאיידך עמלת חין חצדת כלאת לקט שכחה ופאה ונקלת
ן מעישתהא ומעישת דיך ליתאמא דייאלהא למגאבן

שָׁמַיִם · אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם ·

איזו

פאיימכוס · לאר אידא וואחד לבית פארגא שי מא פיהא
חתא ספר · חין כעמלו עלא פוס לבית וואחד לפרסא
וחדהא די סייא למזווה תפטרת האריך לבית · אלבית
די מעמרא בספרי תורות מא יקדוהאש האדוך ספרי
תורות חתא דאהו יקוללך קוס זידלהא למזווה · וואש ידכל
פי כאלכוס כלאס מן האד אטכאע · ווחאט לכאעיה
פי וודכיה וכאן יעאייט שרע אללה יא ליהוד עמלולי
אסלאך מעא האד הראג̇ל · לאיין ראני כסוף אלי פוג̇מיע
אלי כתקליה יתמסא מעאייה פילקוכטרא · פי כאטר די
כאף כוורתלו מולעו · ואג̇יו כוריכוס ג̇מיע עמאיילו ·
כאש תאמנוני פיכלאמי ותקולו עגדי לחאק :

תעלמו אלי כאנת סאכנא פי לארי וואחד למרא
האג̇אלא ועגדהא זוג̇ בניתאת סג̇אר אלי
כאנת תכדס ותג̇רי פי האד לעולם כאש תקוותהום ·
ועאווכהא אשי"ת ושראת וואחד לפרידן · ולממת פי
כשהא כאש תאחרת פיה שוואי דלקמאח · כאש תתמאעש
הייא וכנאתהא · משאת לכאייבא ובקאת תלור מן מולאע
למולאע חתא סלפת וואחד לחמייר ופרייד · ומן בעדו
משאת עלא האמהא וסוואד סעדהא מעא בניתאתהא
וכאנו יטלבו מן בית לבית · וואחד יעטיהא שוואי
דלקמאח ושי יעטיהום שעיר · ושי יעטיהום חומץ וכן
עוה"ר · חתא ג̇מעו כליב מליח ומן בעדו למתת כאש
תזרעהום פי דאךלפרידן למעישתהום כאש מא תתחאוג̇ש
ללג̇יר הייא בדאת תאחרת בדאך לחמייר ולפרייד ·
ומשאיו שי מוסרים ומסרוהא למשה רבינו · עלא נפלא
הייא תאחרת וג̇א וקף עליהא משה בכבודו ובעצמו ·
וקאס פי וג̇הא בוואחד לעאייטא חתא לכאייבא דהשת
ומא ערפתשי באש בתלאת · וקאללהא אסמאע די ראני

כקוללך

סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם · וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם

יז כל מחלוקת שהיא לשם שמים וכו' זו מחלוקת
שמאי והלל ושאינה לשם שמים זו מחלוקת
קרח וכל עדתו · הדא כאין וואחד אלדקדוק כביר לאיין
כאן ילטחקלהא למשנה תקול זו מחלוקת קרח ועדתו עם
משה ואהרן · מתל מא קאלת פילמחלוקה לוולא זו מחלוקת
שמאי והלל · דקייני למלאקא די שמאי מעא הלל · אגיר
כאם נואגבו האד לקושייא · נשבקו לפסוקים די פרשת
קרח די קאלו ויקח קרח וכו' ודתן ואבירם וכו' ויקומו
לפני משה · ומן בעדו זאד אלפסוק קהל ויקהלו על משה
ועל אהרן · ועלא לחאק האד לפסוקים לעאב יאסר לאיין
כאן ילטחקלו אלפסוק יקול ויקח קרח וכו' ויקהלו על
משה ואהרן · ושאין קהל ויקומו לפני משה הווא כלאם
זאייד · ופכר הרב חן טוב ע"ה לאיין מערוף פיטריק
אדכייא אידא בעד לוואחד יקום יתלארב מעא לאחבו
בלא חתא סיבה חתא וואחד מא יכון פי מעאוונתו ·
וביהא קרח ועדתו חין חאבו יתלארבו מעא משה רבינו
ואהרן · כממו מעא בשאוס וקשו אידא יעמלו למחלוקת
מעאהום מן גיר סיבה · חתא וואחד מא יעאוונהום ·
ועליהא אתפקו בעלאוס באען ועמלו ברוחהום אלי
ראהום יתלארבו וחדהום פי וואחד אדין וימשיו יתקלאיו
משה רבינו פידין ושי יכרג מללוס יעמל למחלוקת מעאה
וריק אשאעא יליבו לנאשי אלי יכון מן גונתהום · ואיידך
לאר ומשאיו תקלאיו משה רבינו מתל מא קאלו שיאדכא
פילמדרש וואיין תקלאיו משה רבינו וקאלולו · אידא
וואחד לבית כאנת מעאמרא בספרים · וואס חייבת
בלמזוזה אוולא פטורה וגאווכהום משה רבינו וקשלהום
חייבת · ובדא קרח יעאייט מעאה ויקול ראהום תסמעו
יא ליהוד האד שראע למקלוב וואס עומרכום סמאעתוה
פיאיימכום

וְאֵינוֹ הוֹלֵךְ שְׂכַר מַעֲשֶׂה בְּיָדוֹ ׃
הוֹלֵךְ וְעוֹשֶׂה חָסִיד ׃ לֹא הוֹלֵךְ וְלֹא
עוֹשֶׂה רָשָׁע ׃

טו אַרְבַּע מִדּוֹת בְּיוֹשְׁבֵי לִפְנֵי
חֲכָמִים סְפוֹג וּמַשְׁפֵּךְ
מְשַׁמֶּרֶת וְנָפָה סְפוֹג שֶׁהוּא סוֹפֵג אֶת
הַכֹּל ׃ מַשְׁפֵּךְ שֶׁמַּכְנִיס בְּזוֹ וּמוֹצִיא
בְּזוֹ ׃ מְשַׁמֶּרֶת שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַיַּיִן
וְקוֹלֶטֶת אֶת הַשְּׁמָרִים נָפָה
שֶׁמּוֹצִיאָה אֶת הַקֶּמַח וְקוֹלֶטֶת אֶת
הַסּוֹלֶת ׃

טז כָּל אַהֲבָה שֶׁהִיא תְלוּיָה בְדָבָר ׃
בָּטֵל דָּבָר בְּטֵלָה אַהֲבָה
וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר אֵינָהּ בְּטֵלָה
לְעוֹלָם ׃ אֵיזוֹ הִיא אַהֲבָה שֶׁהִיא
תְלוּיָה בְדָבָר ׃ זוֹ אַהֲבַת אַמְנוֹן
וְתָמָר ׃ וְשֶׁאֵינָהּ תְּלוּיָה בְדָבָר ׃ זוֹ
אַהֲבַת דָּוִד וִיהוֹנָתָן ׃

יז כָּל מַחְלוֹקֶת שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם ׃
סוֹפָהּ

יד אַרְבַּע מִדּוֹת בְּהוֹלְכֵי לְבֵית הַמִּדְרָשׁ הוֹלֵךְ וְאֵינוֹ עוֹשֶׂה שְׂכַר הֲלִיכָה בְּיָדוֹ · עוֹשֶׂה וְאֵינוֹ

מלרוף לפאמילייא דייאלו · מלזוס עליכה כאם כעטיווה לדקה שאיין יכילו · והווא חלאל יקבן :

נרגעו לכלאמכא לפי כלאס למשכה אידא כאן ענדו כן אדס קל"ט זוז · אלי יכיסו זוז וואחד לכמאל מאתים זוז · כול מא יעטיוולו פי דיך הסאעא פרז מרא חלאל יקבלו · ואס כן לפי האד לכלאס יטלאע פי כאלו כאעד כן אדס · מכאיין יסוף שי עני ענדו קל"ט זוז · יגי הווא יעטילו זוז וואחד לכמל מאתים זוז · ויתהאלכא מנו כאם מא כאקיש יעטילו כתר · וגס כן יעמל לכיר פי כאס הוכרין כאם מא יעטיאולוש כתר · ועלא הלאאר ראהו ילאאר אלי האד כן אדם די כמללו אזוז ראהו עטאא לדקה · ומחסוב מא ראאש יעטיא גדקה · ועליהא קאל התנא לא יתן ולא יתנו אחרים רשע · לכווכה לוואחד די יעמל מתל האד כן אדס די יעטי זוז ללעני לכמאל חסבת למיתין זוז · כאש הווא מא כאקיש יעטילו כתר · וחתא לגיר יתפטרו מא יעטיהוש לדקה · האדא רשע · ומן האד לכלאס ירפד כן אדס וואחד למוסר לרוחו למכפעתו · כאש יכון דאיים יעמל כוונתו לשס שמים פילעטייא דלדקה אלי יעטי ללעני · וברא מן אלי יעטי הווא לדקה יכון מעשה אחרים כאש יוולפו רותאוס פילעטייא דלדקה · מתל די קאל התנא יתן ויתנו אחרים חסיד · לאיין האד למלוה לעזיזא דלדקה · הייא מלוה כבירא ואסר אלי תדרג עליה פי האד לעולס ופיעולס הבא :

הָרוֹצֶה שֶׁיִּתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁל אֲחֵרִים · יִתְּנוּ אֲחֵרִים וְהוּא לֹא יִתֵּן עֵינוֹ רָעָה בְּשֶׁלּוֹ · יִתֵּן וְיִתְּנוּ אֲחֵרִים חָסִיד · לֹא יִתֵּן וְלֹא יִתְּנוּ אֲחֵרִים רָשָׁע ׃

ארבע

יג ארבע מדות בנותני צדקה וכו׳ לא יתן ולא יתנו אחרים רשע · אהנא ענדנא וואחד אדקדוק · לאיין מן לוול למשנה ראהי תחסב ארבעא די יעטיו צדקה · סאעא כמל לא יתן ולא יתנו אחרים · יבקא מא כאיינש אנתינה כלל · ולמפרשים פצרו בהקדים שאיין קאל מרן פי יורה דעה סי׳ רנ״ג ווקיין לוואחד שי יכסב פי לארמייתו מאתים זוז כאמלא חראם יקבץ צדקה לאכן אידא כאן ענדו מייא ותסעא ותסעין זוז חלאל יקבץ אפילו יעטיווה אלף לורו פרד מרא · וכמל מרן ע״ה מן לסאן הטור וסמ״ג · וקאל אלי מא תוקאל האד אדין גיר פיזמן התלמוד די כאן ענדהום כולשי רכיץ · ואלי יכסב מאתים זוז הווא מחסוב מרקאנטי ויקדר יעמל סבאב ביהום וירבאח · לאכן פי האד התאריך דייאלנא אפילו יכון ענדו כתר מן האד אסך · מנאיין מא יקדרש יכפי רוחו פי מצרופו מנהום יקדר יאכד אצדקה עכ״ל · וכמל ע״ה וקאל ודברי טעם הם · ונזידו נקולו נחנא שי האד לכלאם קאלו סמ״ג עלא זמאנו די ראהו קריב זמן מייאת עאם מ״מ יאעס״ק פי האד אזמן דייאלנא די ראהו קאלת · סווא מן גיהת לכרא דלביות · סווא מן גיהת יוקר השערים די כולשי גאלי · ואפילו יכון יכסב סך גדול · אידא כערפוה וואיין מא יקדרש יקום ביחו פי

מצרוף

שֶׁלְּךָ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלִּי עַם הָאָרֶץ שֶׁלִּי שֶׁלִּי וְשֶׁלְּךָ שֶׁלְּךָ זוֹ מִדָּה בֵּינוֹנִית וְיֵשׁ אוֹמְרִים זוֹ מִדַּת סְדוֹם שֶׁלִּי שֶׁלְּךָ וְשֶׁלְּךָ שֶׁלְּךָ חָסִיד שֶׁלְּךָ שֶׁלִּי וְשֶׁלִּי שֶׁלִּי רָשָׁע:

יא אַרְבַּע מִדּוֹת בְּדֵעוֹת נוֹחַ לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ · קָשֶׁה לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ · קָשֶׁה לִכְעוֹס וְנוֹחַ לִרְצוֹת חָסִיד נוֹחַ לִכְעוֹס וְקָשֶׁה לִרְצוֹת רָשָׁע:

יב אַרְבַּע מִדּוֹת בְּתַלְמִידִים מַהֵר לִשְׁמוֹעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד יָצָא שְׂכָרוֹ בְּהֶפְסֵדוֹ קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד יָצָא הֶפְסֵדוֹ בִּשְׂכָרוֹ · מַהֵר לִשְׁמוֹעַ וְקָשֶׁה לְאַבֵּד זֶה חֵלֶק טוֹב · קָשֶׁה לִשְׁמוֹעַ וּמַהֵר לְאַבֵּד זֶה חֵלֶק רָע:

יג אַרְבַּע מִדּוֹת בְּנוֹתְנֵי צְדָקָה

הָאֲמוּרוֹת בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא נִמְסְרוּ
לְבֵית דִּין וְעַל פֵּירוֹת שְׁבִיעִית חֶרֶב
בָּא לָעוֹלָם עַל עִנּוּי הַדִּין וְעַל עִוּוּת
הַדִּין וְעַל הַמּוֹרִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא
כַהֲלָכָה ׃ חַיָּה רָעָה בָּאָה לָעוֹלָם עַל
שְׁבוּעַת שָׁוְא וְעַל חִלּוּל הַשֵּׁם ׃
גָּלוּת בָּא לָעוֹלָם עַל עוֹבְדֵי עֲבוֹדַת
אֱלִילִים וְעַל גִּלּוּי עֲרָיוֹת וְעַל
שְׁפִיכוּת דָּמִים וְעַל שְׁמִיטַּת הָאָרֶץ ׃
ט בְּאַרְבָּעָה פְרָקִים הַדֶּבֶר מִתְרַבֶּה
בָּרְבִיעִית וּבַשְּׁבִיעִית
וּבְמוֹצָאֵי שְׁבִיעִית וּבְמוֹצָאֵי הֶחָג
שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה בָּרְבִיעִית מִפְּנֵי
מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשְּׁלִישִׁית ׃ בַּשְּׁבִיעִית
מִפְּנֵי מַעְשַׂר עָנִי שֶׁבַּשִּׁשִּׁית ׃ בְּמוֹצָאֵי
שְׁבִיעִית מִפְּנֵי פֵּירוֹת שְׁבִיעִית ׃
בְּמוֹצָאֵי הֶחָג שֶׁבְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה
מִפְּנֵי גֶזֶל מַתְּנוֹת עֲנִיִּים ׃
י אַרְבַּע מִדּוֹת בָּאָדָם הָאוֹמֵר שֶׁלִּי
שלך

עֲשׂוּיָה:

ז שִׁבְעָה דְבָרִים בַּגּוֹלֶם וְשִׁבְעָה בְּחָכָם חָכָם אֵינוֹ מְדַבֵּר לִפְנֵי מִי שֶׁגָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה וּבְמִנְיָן וְאֵינוֹ נִכְנָס לְתוֹךְ דִּבְרֵי חֲבֵירוֹ וְאֵינוֹ נִבְהָל לְהָשִׁיב שׁוֹאֵל וּמֵשִׁיב שׁוֹמֵעַ וּמוֹסִיף שׁוֹאֵל כְּעִנְיָן וּמֵשִׁיב כַּהֲלָכָה וְאוֹמֵר עַל רִאשׁוֹן רִאשׁוֹן וְעַל אַחֲרוֹן אַחֲרוֹן וְעַל מַה שֶׁלֹּא שָׁמַע אוֹמֵר לֹא שָׁמַעְתִּי וּמוֹדֶה עַל הָאֱמֶת וְחִלּוּפֵיהֶן בַּגּוֹלֶם:

ח שִׁבְעָה מִינֵי פוּרְעָנִיּוֹת בָּאִין לָעוֹלָם עַל שִׁבְעָה גוּפֵי עֲבֵירוֹת מִקְצָתָן מְעַשְּׂרִין וּמִקְצָתָן אֵינָן מְעַשְּׂרִין מִקְצָרְתָן רְעָבִים וּמִקְצָתָן שְׂבֵעִין גָּמְרוּ שֶׁלֹּא לְעַשֵּׂר רָעָב שֶׁל מְהוּמָה וְשֶׁל בַּצּוֹרֶת בָּאָה וְשֶׁלֹּא לִיטּוֹל הַחַלָּה רָעָב שֶׁל כַּלָּיָה בָּאָה ׃ דֶּבֶר בָּא לָעוֹלָם עַל מִיתוֹת

רְוָחִים ׃ וְלֹא הִזִּיק נָחָשׁ וְעַקְרָב בִּירוּשָׁלַםִ מֵעוֹלָם ׃ וְלֹא אָמַר אָדָם לַחֲבֵרוֹ צַר לִי הַמָּקוֹם שֶׁאָלִין בִּירוּשָׁלַםִ ׃

י עֲשָׂרָה דְבָרִים נִבְרְאוּ בְּעֶרֶב שַׁבָּת בֵּין הַשְּׁמָשׁוֹת וְאֵלּוּ הֵן פִּי הָאָרֶץ וּפִי הַבְּאֵר וּפִי הָאָתוֹן וְהַקֶּשֶׁת וְהַמָּן וְהַמַּטֶּה וְהַשָּׁמִיר וְהַכְּתָב וְהַמִּכְתָּב וְהַלּוּחוֹת וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף הַמַּזִּיקִין וְקִבְרוֹ שֶׁל מֹשֶׁה רַבֵּינוּ וְאֵילוֹ שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ וְיֵשׁ אוֹמְרִים אַף צְבָת בִּצְבָת עֲשׂוּיָה

רכוי הטככו הסמיכות די הלד לכלהס די מטתחויס רוחיס · מעה ולה הזיק נחש וכו׳ כהקדיס שהיין קהלו סייהדכה פילגמרה וואיין לווהחד די מה יכוגס כורע פי מודיס · הלרתו הסדרה די הווה סנסול די להקר ירגהע קחנס ויכון מזיק ללעולס · ועליהה רההי תקוללנה למטנה · מהחר די מטתחויס רוחיס וכהנו כורעיס · עליהה ולה הזיק נחש ועקרב בירוטלס מעולס · להיין כהנו יעמלו לכריעה כיק שי ילטחהק ומה סבבוס לטדרה דייהלהוס תרגהע נחש הלי יכון מזיק ללעולס :

עֶשֶׂר מַכּוֹת הֵבִיא הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא עַל הַמִּצְרִים בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם ׃ עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִסּוּ אֲבוֹתֵינוּ לְהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא בַּמִּדְבָּר שֶׁנֶּאֱמַר ׃ וַיְנַסּוּ אוֹתִי זֶה עֶשֶׂר פְּעָמִים וְלֹא שָׁמְעוּ בְּקוֹלִי ׃

ה עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ בְּבֵית הַמִּקְדָּשׁ לֹא הִפִּילָה אִשָּׁה מֵרֵיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ ׃ וְלֹא הִסְרִיחַ בְּשַׂר הַקֹּדֶשׁ מֵעוֹלָם ׃ וְלֹא נִרְאָה זְבוּב בְּבֵית הַמִּטְבְּחַיִם ׃ וְלֹא אִירַע קֶרִי לַכֹּהֵן גָּדוֹל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים ׃ וְלֹא כִבּוּ הַגְּשָׁמִים אֵשׁ שֶׁל עֲצֵי הַמַּעֲרָכָה ׃ וְלֹא נָצְחָה הָרוּחַ אֶת עַמּוּד הֶעָשָׁן ׃ וְלֹא נִמְצָא פְּסוּל בָּעוֹמֶר ׃ וּבִשְׁתֵּי הַלֶּחֶם וּבְלֶחֶם הַפָּנִים ׃ עוֹמְדִים צְפוּפִים וּמִשְׁתַּחֲוִים

ה עומדים צפופים ומשתחוים רוחים ׃ ולא הזיק נחש ועקרב בירושלם מעולם ׃ פנרו רכני

שֶׁמְּאַבְּדִין אֶת הָעוֹלָם שֶׁנִּבְרָא
בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת וְלִתֵּן שָׂכָר טוֹב
לַצַּדִּיקִים שֶׁמְּקַיְּמִין אֶת הָעוֹלָם
שֶׁנִּבְרָא בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת:

ב עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מֵאָדָם וְעַד נֹחַ
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם
לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין
וּבָאִין עַד שֶׁהֵבִיא עֲלֵיהֶם אֶת מֵי
הַמַּבּוּל · עֲשָׂרָה דוֹרוֹת מִנֹּחַ וְעַד
אַבְרָהָם לְהוֹדִיעַ כַּמָּה אֶרֶךְ אַפַּיִם
לְפָנָיו שֶׁכָּל הַדּוֹרוֹת הָיוּ מַכְעִיסִין
וּבָאִין עַד שֶׁבָּא אַבְרָהָם אָבִינוּ
וְקִבֵּל עָלָיו שְׂכַר כֻּלָּם:

ג עֲשָׂרָה נִסְיוֹנוֹת נִתְנַסָּה אַבְרָהָם
אָבִינוּ וְעָמַד בְּכֻלָּם
לְהוֹדִיעַ כַּמָּה חִבָּתוֹ שֶׁל אַבְרָהָם
אָבִינוּ:

ד עֲשָׂרָה נִסִּים נַעֲשׂוּ לַאֲבוֹתֵינוּ
בְּמִצְרַיִם וַעֲשָׂרָה עַל הַיָּם·

אֵל הוּא הַיּוֹצֵר הוּא הַבּוֹרֵא הוּא הַמֵּבִין הוּא הַדַּיָּן הוּא הָעֵד הוּא הַבַּעַל דִּין וְהוּא עָתִיד לָדוּן בָּרוּךְ הוּא שֶׁאֵין לְפָנָיו עַוְלָה וְלֹא שִׁכְחָה וְלֹא מַשּׂוֹא פָנִים וְלֹא מִקַּח שֹׁחַד שֶׁהַכֹּל שֶׁלּוֹ וְדַע שֶׁהַכֹּל לְפִי הַחֶשְׁבּוֹן וְאַל יַבְטִיחֲךָ יִצְרְךָ שֶׁהַשְּׁאוֹל בֵּית מָנוֹס לָךְ שֶׁעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹצָר וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה נוֹלָד וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה חַי וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה מֵת וְעַל כָּרְחֲךָ אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא:

ואומר רבי חנניה ואין כאלהינו

פרק חמישי

א בַּעֲשָׂרָה מַאֲמָרוֹת נִבְרָא הָעוֹלָם וּמַה תַּלְמוּד לוֹמַר וַהֲלֹא בְּמַאֲמָר אֶחָד יָכוֹל לְהִבָּרְאוֹת אֶלָּא לְהִפָּרַע מִן הָרְשָׁעִים

שמאבדין

חָדָשׁ • וְהַלּוֹמֵד תּוֹרָה זָקֵן לְמָה הוּא דּוֹמֶה לִדְיוֹ כְּתוּבָה עַל נְיָר מָחוּק :

כו רַבִּי יוֹסֵי בַּר יְהוּדָה אִישׁ כְּפַר הַבַּבְלִי אוֹמֵר • הַלּוֹמֵד תּוֹרָה מִן הַקְּטַנִּים לְמָה הוּא דּוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים קֵהוֹת • וְשׁוֹתֶה יַיִן מִגִּתּוֹ • וְהַלּוֹמֵד תּוֹרָה מִן הַזְּקֵנִים לְמָה הוּא דּוֹמֶה לְאוֹכֵל עֲנָבִים בְּשׁוּלוֹת וְשׁוֹתֶה יַיִן יָשָׁן :

כז רַבִּי אוֹמֵר • אַל תִּסְתַּכֵּל בַּקַּנְקַן אֶלָּא בְּמַה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ יֵשׁ קַנְקַן חָדָשׁ מָלֵא יָשָׁן וְיָשָׁן שֶׁאֲפִילוּ חָדָשׁ אֵין בּוֹ :

כח רַבִּי אֶלְעָזָר הַקַּפָּר אוֹמֵר • הַקִּנְאָה וְהַתַּאֲוָה וְהַכָּבוֹד מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם :

כט הוּא הָיָה אוֹמֵר הַיִּלּוֹדִים לָמוּת וְהַמֵּתִים לְהֵחָיוֹת וְהַחַיִּים לִדּוֹן לֵידַע לְהוֹדִיעַ וּלְהִוָּדַע שֶׁהוּא

כב הוּא הָיָה אוֹמֵר׃ יָפָה שָׁעָה אַחַת בִּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בָּעוֹלָם הַזֶּה׃ מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַבָּא׃ וְיָפָה שָׁעָה אַחַת שֶׁל קוֹרַת רוּחַ בָּעוֹלָם הַבָּא׃ מִכָּל חַיֵּי הָעוֹלָם הַזֶּה׃

כג רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן אֶלְעָזָר אוֹמֵר׃ אַל תְּרַצֶּה אֶת חֲבֵרְךָ בִּשְׁעַת כַּעְסוֹ וְאַל תְּנַחֲמֶנּוּ בְּשָׁעָה שֶׁמֵּתוֹ מוּטָל לְפָנָיו וְאַל תִּשְׁאַל לוֹ בִּשְׁעַת נִדְרוֹ׃ וְאַל תִּשְׁתַּדֵּל לִרְאוֹתוֹ בִּשְׁעַת קַלְקָלָתוֹ׃

כד שְׁמוּאֵל הַקָּטָן אוֹמֵר׃ בִּנְפוֹל אוֹיִבְךָ אַל תִּשְׂמַח׃ וּבְהִכָּשְׁלוֹ אַל יָגֵל לִבֶּךָ פֶּן יִרְאֶה יְיָ וְרַע בְּעֵינָיו וְהֵשִׁיב מֵעָלָיו אַפּוֹ׃

כה אֱלִישָׁע בֶּן אֲבוּיָה אוֹמֵר׃ הַלּוֹמֵד תּוֹרָה יֶלֶד לְמָה הוּא דוֹמֶה לִדְיוֹ כְּתוּבָה עַל נְיָר

כְּתָרִים הֵם · כֶּתֶר תּוֹרָה · וְכֶתֶר כְּהוּנָּה · וְכֶתֶר מַלְכוּת · וְכֶתֶר שֵׁם טוֹב עוֹלֶה עַל גַּבֵּיהֶן :

יח רַבִּי נְהוֹרָאִי אוֹמֵר · הֱוֵי גוֹלֶה לִמְקוֹם תּוֹרָה · וְאַל תֹּאמַר שֶׁהִיא תָבֹא אַחֲרֶיךָ · שֶׁחֲבֵרֶיךָ יְקַיְּמוּהָ בְיָדֶךָ · וְאֶל בִּינָתְךָ אַל תִּשָּׁעֵן :

יט רַבִּי יַנַּאי אוֹמֵר · אֵין בְּיָדֵינוּ לֹא מִשַּׁלְוַת הָרְשָׁעִים · וְאַף לֹא מִיסּוּרֵי הַצַּדִּיקִים :

כ רַבִּי מַתְיָא בֶּן חָרָשׁ אוֹמֵר · הֱוֵי מַקְדִּים בִּשְׁלוֹם כָּל אָדָם · וֶהֱוֵי זָנָב לָאֲרָיוֹת וְאַל תְּהִי רֹאשׁ לַשּׁוּעָלִים :

כא רַבִּי יַעֲקֹב אוֹמֵר · הָעוֹלָם הַזֶּה דּוֹמֶה לִפְרוֹזְדוֹר · בִּפְנֵי הָעוֹלָם הַבָּא · הַתְקֵן עַצְמְךָ בִּפְרוֹזְדוֹר כְּדֵי שֶׁתִּכָּנֵס לִטְרַקְלִין :

הוא

בַּתּוֹרָה • יֵשׁ לוֹ שָׂכָר הַרְבֵּה לִתֵּן לָךְ:

יג רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר • הָעוֹשֶׂה מִצְוָה אַחַת • קָנָה לוֹ פְּרַקְלִיט אֶחָד • וְהָעוֹבֵר עֲבֵרָה אַחַת • קָנָה לוֹ קַטֵּיגוֹר אֶחָד • תְּשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים • כִּתְרִיס בִּפְנֵי הַפּוּרְעָנוּת:

יד רַבִּי יוֹחָנָן הַסַּנְדְּלָר אוֹמֵר • כָּל כְּנֵסִיָּה שֶׁהִיא לְשֵׁם שָׁמַיִם • סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם • וְשֶׁאֵינָהּ לְשֵׁם שָׁמַיִם • אֵין סוֹפָהּ לְהִתְקַיֵּם:

טו רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן שַׁמּוּעַ אוֹמֵר • יְהִי כְבוֹד תַּלְמִידְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ • וּכְבוֹד חֲבֵרְךָ כְּמוֹרָא רַבָּךְ • וּמוֹרָא רַבָּךְ כְּמוֹרָא שָׁמַיִם:

טז רַבִּי יְהוּדָה אוֹמֵר • הֱוֵי זָהִיר בְּתַלְמוּד שֶׁשִּׁגְגַת תַּלְמוּד עוֹלָה זָדוֹן:

יז רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר • שְׁלֹשָׁה

כתרים

גופו מְחֻלָּל עַל הַבְּרִיּוֹת:

ט רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר · הַחוֹשֵׂךְ עַצְמוֹ מִן הַדִּין · פּוֹרֵק מִמֶּנּוּ אֵיבָה וְגָזֵל וּשְׁבוּעַת שָׁוְא · וְהַגַּס לִבּוֹ בְּהוֹרָאָה · שׁוֹטֶה רָשָׁע וְגַס רוּחַ:

י הוּא הָיָה אוֹמֵר · אַל תְּהִי דָן יְחִידִי · שֶׁאֵין דָּן יְחִידִי אֶלָּא אֶחָד · וְאַל תֹּאמַר קַבְּלוּ דַעְתִּי · שֶׁהֵן רַשָּׁאִין וְלֹא אַתָּה:

יא רַבִּי יוֹנָתָן אוֹמֵר · כָּל הַמְקַיֵּם אֶת הַתּוֹרָה מֵעֹנִי · סוֹפוֹ לְקַיְּמָהּ מֵעוֹשֶׁר · וְכָל הַמְבַטֵּל אֶת הַתּוֹרָה מֵעוֹשֶׁר · סוֹפוֹ לְבַטְּלָהּ מֵעֹנִי:

יב רַבִּי מֵאִיר אוֹמֵר · הֱוֵי מְמַעֵט בְּעֵסֶק · וַעֲסוֹק בַּתּוֹרָה · וֶהֱוֵי שְׁפַל רוּחַ בִּפְנֵי כָל הָאָדָם · וְאִם בָּטַלְתָּ מִן הַתּוֹרָה · יֵשׁ לְךָ בְּטֵלִים הַרְבֵּה כְּנֶגְדְּךָ · וְאִם עָמַלְתָּ

בתורה

בִּפְנֵי כָּל הָאָדָם שֶׁתִּקְוַת אֱנוֹשׁ רִמָּה:

ה רַבִּי יוֹחָנָן בֶּן בְּרוֹקָה אוֹמֵר · כָּל הַמְחַלֵּל שֵׁם שָׁמַיִם בַּסֵּתֶר · נִפְרָעִין מִמֶּנּוּ בַּגָּלוּי · אֶחָד שׁוֹגֵג וְאֶחָד מֵזִיד בְּחִלּוּל הַשֵּׁם:

ו רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר · הַלּוֹמֵד עַל מְנַת לְלַמֵּד · מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד · וְהַלּוֹמֵד עַל מְנַת לַעֲשׂוֹת · מַסְפִּיקִין בְּיָדוֹ לִלְמוֹד וּלְלַמֵּד · לִשְׁמוֹר וְלַעֲשׂוֹת:

ז רַבִּי צָדוֹק אוֹמֵר · אַל תַּעֲשֵׂם עֲטָרָה לְהִתְגַּדֵּל בָּהֶם · וְלֹא קוֹרְדוֹם לַחְתּוֹךְ בָּהֶם · וְכֵן הָיָה הִלֵּל אוֹמֵר · וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלַף · הָא לָמַדְתָּ · כָּל הַנֶּהֱנֶה מִדִּבְרֵי תוֹרָה · נוֹטֵל חַיָּיו מִן הָעוֹלָם:

ח רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר · כָּל הַמְכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה · גּוּפוֹ מְכֻבָּד עַל הַבְּרִיּוֹת · וְכָל הַמְחַלֵּל אֶת הַתּוֹרָה ·

גופו

לָעוֹלָם הַבָּא · אֵיזֶהוּ מְכֻבָּד הַמְכַבֵּד
אֶת הַבְּרִיּוֹת שֶׁנֶּאֱמַר · כִּי מְכַבְּדַי
אֲכַבֵּד · וּבֹזַי יֵקָלּוּ :

ב בֶּן עַזַּאי אוֹמֵר · הֱוֵי רָץ לְמִצְוָה
קַלָּה · וּבוֹרֵחַ מִן הָעֲבֵירָה ·
שֶׁמִּצְוָה גוֹרֶרֶת מִצְוָה · וַעֲבֵירָה
גוֹרֶרֶת עֲבֵירָה · שֶׁשְּׂכַר מִצְוָה מִצְוָה ·
וּשְׂכַר עֲבֵירָה עֲבֵירָה :

ג הוּא הָיָה אוֹמֵר · אַל תְּהִי בָז
לְכָל אָדָם וְאַל תְּהִי מַפְלִיג
לְכָל דָּבָר שֶׁאֵין לְךָ אָדָם שֶׁאֵין לוֹ
שָׁעָה · וְאֵין לְךָ דָבָר שֶׁאֵין לוֹ מָקוֹם :

ד רַבִּי לְוִיטַס אִישׁ יַבְנֶה אוֹמֵר ·
מְאֹד מְאֹד הֱוֵי שְׁפַל רוּחַ
בִּפְנֵי [illegible]

דייאלו ורסל תמון גדול ללעניים די ירושלם כאש יקוותו
רואהום · ונאה סי טיכפו · וכאנת מאתת הילני המלכה פי
כלהדהא · וכפטר חתה כולטאן יאאטים · ורגאע מוככו
כאה מלך פי מולעו · ורסל מנככו לויאמאה וכאה יאאטים
לירושלים ודפנהום תמא · ולקבורה דיאלהום בעידא
עלא ירושלם ג' פרסאות די הוואהן י"כ מיל :

מן תכלת כאן יסלכך מן יידי הוולא לא · חין קבל לבריית
סולטאן יואטוס כדא נביכה כבירא ודכל לאהלה דייאלו
ווחדו · וזוול אתאג מן פוק ראסו · ולבס אתלים · ובקא
יתמרג פירמאן ויבכי ויצלי להקדוש ב"ה ואהדא מנטק
אצלא דייאלו :

יי אלהים אתה ידעת כי עליך הורגתי כל היום ולמען דפקי בדלתותיך ודבקתי במצותיך ודתיך ובתורתך הקדושה והטהורה · קם עלי הנבל הזה אשר חירף מערכות אלהים חיים ואתה ידעת כי איני יכול להלחם עם ההמון הרב הזה · וכוחותי לא יספיקו להתקומם כנגדו · ולכן ה' אלהים הן כולם כאין ומלכותם כאפס לנגדך ועשה למען שמך הגדול המחולל בפי הנבל הזה וידעו כל עמי הארץ כי הבוטח בה' חסד יסובבנו :

וחין קאלא סולטאן יואטוס אצלא דייאלו · קאם כסל ובדל חוואייגו וקעד פי כורסי סולטנתו · מא פאתס טיכפו קליל · וגאיו כברו לסולטאן יואטוס וואיין סולטאן בולגיוז רגאע לבלאדו מעא עסכרו · לאיין גאלו כבר וואיין אלעדב דכלו לבלאדו חין סמעו ביהא כשיית מן לנאסי · מן דאך אנהאר תרתב סולטאן יואטוס פי סלטנתו ודייאו הסס יתב' מן גמיע עדייאנו · ומן בעדו טלעת יימאה הילני המלכה מעא כאה מונבז לירושלם · ושאפו לבלאד ברעב גדול ופרקו מאל כתיר ללעניים דלבלאד · ועמלת וואחד למנארא דדהאב ללבית המקדש ושראת וואחד לקרקע פי ירושלם לדמת לקבורה דייאלהא ודפנת הייא ומונבז בנהא לבלאדהא · וכברו לסולטאן יואטוס ברעב אלי כאיין פירושלם · ובעת גמיע לכזנאת

מנהוס נאסי כלה חסאב וכלה עדאד · חין שאפו כלקה
דייאלהוס · משאיו הרבו לוואחד לבלאד ודכלוהא
ונלקוהא עליהוס · ואמר הסולטאן עלה כודאמו ורמאיו
הבאר לדיך לבלאד ואחרקוהא וגמיע לנאסי ורוק שי כאן
פי דיך לבלאד כולשי נחארק ורגאע רמאן · ומן בעדו
משה יפתש עלה הביאס סולטאן אלערב ולאבו מדבוח
מגרגר פי דמו · לאיין חין שאף רוחו אלי מה עגדו חתה
סלאך קתל רוחו אביר מן אלי ירגאע לבלאדו בכזוי גדול
ומן בעדו רגאע סולטאן יזאטים לבלאד ועמל פיסטה
כבירה לגמיע חבאבו ונאסו · ועטה אסוכראן ותסביח
להקב"ה די סלכו ועמל אנקמה פי עדייאנו · וכ"ג דוך
לקוייאד דייאלו די כאן רמאהוס פילחאבס · ועטאהוס
פייד כודאמו עאדבוהוס עדאב שדיד וקתלוהוס במיתה
משונה · וקעד פי סלטנתו מרתב עלה כיר ועאפייה :

ולאכן כאנו גמיע נאס חכומתו קלבהוס מעאמר
עליה מן סבת אלי תרך דינהוס ורגאע
יהודי וכאנו דאיים יחאפרו פילגס מן תחת לתאחת באש
יכבנו מן סולטנתו · וכתבו וואחד לבריאה קונטרה ליה
לגראן סניור בולגיזז די הווא חפילו די הרטבן · לאיין
מנאיין מאת הרטבן רגאע הווא גראן סניור פי מולעו ·
וקאלולו יא טוויל לעומור נטלבו מן פצ'לך באש תזול מן
עלינה האד יזאטים מותאריך לדייאן · ותרסלנה סולטאן
אכור באעד אמה וואחד לעאבד מן עבידך ראנה קאבלינו
עלינה סולטאן · ניר יכון קאבן פי דינה האדה הווה
לאלל · חין קבל לבריאה סולטאן בולגיזז וקראהא פיסאע
גמאע נאסי כתיר כיף רמל לבחאר : ומשה מעה לעסכר
דייאלו לנהר פרת די הייה קריבה לבלאד יזאטים מסירת
כן נהאר · ורסללו עלמו בלבראוות לסולטאן יזאטים ·
וקאללו · נחאבך תערפני עלה מן תבלת באש קומת
תבדל דינך · ודאבה תכון מעלום אלי הנה גית לענדך
באש נחאב נפניה מן אדנייה ונשוף האד לאולאה שי עלה

מן

יזאטיש פוק כיולהוס · ומשאיו לבלאד פרס · וברנו
יערדולהוס גמיע לחאב לבלאד ולולטאן סיכאמו
מעאהוס · וזול סיכאמו אתאג מן פוק ראלו קודאס דאך
לגאשי לכול · וחאטו פוק ראן הרטבן · ועמלו פיסטה
כבירה פי דאך הנהאר · ודכל לולטאן הרטבן וקעד פי
מרתבתו כיף זמאן · וכלף הרטבן ללולטאן יזאטיש אלכיר
אלי עמל מעאה ועטאה הורדיין כאש יעאלק מעאה
לכ:גאר די הבגיס טובות ומרגליות אלי כאן עטאה
ריגלו · וכאבר כיה ועטאה וואחד למדינה כבירה ריגלו
כאש יחכם פיה ויסמאה כליבין ורגאע יזאטיש לבלאדו
ותראתב פי ללטנתו · וכאן דאייס יאעבד פי עבאדת
הקב"ה ויקרא פיתורה ויתבת אלמלות דיאלנא כיף אלי
ילזם יוחין שאפו כאש לבלאד למעשים דיאלו פיטנו כיה
אלי רגאע יהודי · ועייאוו יפתשו שי חילה כאש יקומו
עליה ומא לאבו עליה חתה קדר · ולאכן עמלו קונליל
בעלאהוס באען וכתבו כיה ברייה ללולטאן אלערב יסמו
אביאם · ורנבוה וקאלולו כאש יעמל מזייה וגמאע
עסכר מליח ויגי לענדהוס והומאן חאלרין
כאש יכונו פי מעאוונתו כאש יעטיהו המפאתח דלבלאד
לאיין מא ענדהוס גוסטו כאש יזאטיש יכון לולטאן
עליהוס כתר :

מנאיין קבן לברייה דיאלהוס אביאם · פיסאע
גמאע עסכר קווי וגא יטארד עלא לולטאן
יזאטיש · חין סמאע יזאטיש במגייתו כבאה עלא גמיע
עסכרו באמל נגמאע וכרג מקאבלתו וכדאיו יטארדו ·
סווה בדא הטראד וגמיע לעסכר די יזאטיש הרבו
וכלאיו יזאטיש וחדו יטארד · ופטן יזאטיש אלי נלרוה
לעסכר דיאלו ותבעהוס וקתל מנהוס גאשי כתיר ·
וקבן לקוויאד ולכבאר די תחת חכומתו אלי ערפהוס
נלרוה ושי מנהוס קתלהוס ושי מנהוס חאטהוס
פילחאבס · ומן בעדו כרג יטארד עלא לערב · וקתל
מנהוס

כאטרו · הואה פי וולט אלייהדא · ורפד עיניה ושאף
סולטאן ארטבן מאגי מקאבלתו ודהאש · ופיסאע כל
מן פוק עאוודו ורכאע ובאייעלו ותקנאא כיף חתא
מאגי ווחדו ואאס מן סבה · וחכלו גמיע אדעווא ושאיין
כאר ביה וקאללו יאטים יא סידי ראני חאלר לכמתך ·
וכאן יתמסא קודאמו עלא רגליה כיף אקאייס וסולטאן
ארטבן בקא ירגב פיה יאסר חתא טלאע רכב עלא
עאוודו · ובקאיו יתמסאיו מסאמיין אזוג ביהוס עלא
כילהוס חתא דכלו ללבלאד · ועמל יאטיים וואחד אסניוו
לנחאב לברארג ולרכו מדאפע יאסר ועמלו פיסטא כבירא
פי כאטר ארטבן · ולייפו עגדו פי לארו פילאלא למליחא
אלי יכסב · ופיסאע יאטים עאייט עלא לכונא דייאלו
וכתב בראוות לנאס פרס · ורגאע עליהוס עלא
עמאיילהוס אלי עמלו דוכי יאסר מעא סולטאן ·
וקאללהוס באס פי כאטרו יווקף ארטבן ללטנתו מתל
מא כאן · ואכא לזמן עליה אלי מן ליום ולקודאם מא
יעמל מעאכוס גיר גמיע לכיר · ורסלו ואגבוה וקטלו
תסמחלנא פי האד לכלאס · לאיין אלי לאר לאר פי כאטר
כבר עטינא כטוט ידנא וסמינא סולטאן פי מולעו סי'
סינאמו · ואידא עגדך בעד לכלאס ארקלנו בריוא
לייהו · ומא נחנא מא בקא פיידנא כח :

וחין קבל סולטאן יאטים ברייתהוס כאהד לכלאס ·
מא עאטלס ופיסאע כתב בריוא לסינאמו
ברוחו · ומא כלא מא יעמל ביה עלא האד לעמלא די
עמל וקאללו מהוסי חאק עליך כתי תערף ברוחך גמיע
אלכיר די כאן יעמל מעאך ארטבן · סאעא פי מולעו
אלי תכלפלו כירו אלכאפיה בדוני ותדכל פי מולעו וואא
עאיים עלא וגאס אדנייא · וגאווכו סינאמו וקטלו אידא
מן גונתי מא יכון עגדו חתא תכמוס גיר יגי ואכא ראני
חאלר באס כזול תאגא ללטנא מן פוק ראלי וכחוטא פוק
ראלו · ואאייך לאר פיסאע רכבו סולטאן ארטבן וסולטאן

יאטים

כאם וכון יחכם בידמאן יגי יזאטים כ״ם יקעד פילמלכות
ופיסאע כתבו כראוות ליזאטים וונ׳ה וקאעדוה פי כרסית
אלסלטנה פי מוצ׳ע באבאה · וכאן יחכם עלא לחאק
ואדנייא לכול תטלב פי סלאמתו · ועטא אודיין וסראח
דוק למחבוסין די כאנו פילחאבס ופי נאס מנהום די
יערפאוס קווין כפאהום לרומה :

וצאר וואחד נהאר כאנקאעד מנאמאע מעא הילני
ימאה וחנניה רבי דייאלו ודכל ענדהום
וואחד לחכם יסמו ר׳ טעזר · ולאב יזאטים יקרא פיתורה
דייאלכא · וגטק דאך לחכם וקאללו אס מן רכאח ענדך
פי האד לקראייא די ראהו יקרא והווא מאזל ערל וטמא ·
מנאיין מא עמלש האד למצות דלמילה · מא יכאחלו
חתא שבר פי קראייתו וגיר ראהו יעארב רוחו פילקראייא
כלא חתא פאידא · ולמליח הווא אידא יחרן יעמל מצות
מילה · חין סמאע יזאטים אלסולטאן האד לכלאם תקלק
פי רוחו יאסר · וקאם פי דיך אסאעא דכל לאחלא דייאלו
אדכלאנייא · ורסל עלא וואחד למוהל מן ליהוד וכתנו ·
ולאכן וולאה באם מא יכרג האד אסוד · וקעד מסתמרד
פילפארש · וחין שאפוה ימאה וחנניה אלי מא כרג מן
ביתו פי דאך אנהאר פטנו עליה וואיין עמל למילה ·
וכדאיו גבינא יאסר ולאכן רמאיו תכאלהום עלא ש״ת :

צאר וואחד לכטרא אלי פי חכומת סלטנת פרס ·
כאנו עלאיו וכאלפו עלא סולטאנהום יסמו
ארטבן · ואדא ארטבן כאן פי דאך אטיכפו יתקמא
גראן סגיור אלי אפילו סולטאן יזאטים תחת
חכומתו · וחין שאף ארטבן אלי באס חכומתו עלאיו
עליה · במס מעא כאנו באם ימשי יתלאקא מעא
יזאטים ויסתוור מעאה פי האד אדעווא ויכון פמעאוונתו
לאיין יערפו ראגל מליח יאסר ולאחב תלביר ואיידך
לאר רכב עלא עאוודו ומשא · נאר וואחד נהאר כאן כ״נ
סולטאן יזאטים לברא מן לבלאד ולייד באם יוקאע

ועטאלו וואחד למדינה מן למדון לכבאר די תאחת
חכומתו אלי מנהא כאן דאייס יגילו למאמון יאסר · וכאן
יאטיס פיהא סולטאן · גאוו סי הייאס · וואחד נהאר הוא
קאעד יאטיס פי חכומתו ודכל לעכרו וואחד ליהודי מן
ירושלם תוב"ב יסמו חנניה ועמל מעו מערפה
כבירה · וכאן יעאלמו יקרא תורת משה
ולמצות שי פיהא · וחין ווצל למצות מילה · חאב אסולטאן
יאטיס יכתן רוחו · ורסל ברייה לימאם ושאוורהא ·
וגאווכתו יימאת וקאלתלו האד למסאלה כשף תעמלהא
לאיין אידא יסמעו ביה גדולי המלכות אלי סמאח פידין
דייאלתוס יכרהו ויטרגלו דוני · ומא טלאע חסאב
לכלאמהא וחאט יעמל למילה ותכניה הרבי דייאלו מא
כלאהם · לאיין כאף עלא רוחו · אידא יסמעו גדולי
המלכות אלי עמל למילה · מא יקולו גיר הווא אלי
כאן סבתו ובקא יגווי פיה חתא דללו פי כאלו ועמל
למילה · ויבקאו יגריו וראה חתא יקתלוה :

ולאכן קאלו חכמים הרבי דייאלו מא תסקאס תעמל
מצות מילה · וראהו מחסוב ענד הקב"ה
כיף אלי עמלהא · לאיין הקדוש ב"ה בוחן לבות וכליות
ראהו יערף אלי כוונתך לשם שמים · ומא יכון ענדך
חתא דנוב וסמאע לכלאמו · וחין קרב מוגבו כאבא
ללמות · וולא הילני מארתו · אלי יאטיס אכנו יקעד פי
כורסי ללטנתו · ואאיידך כאר מן בעד מא מאת מוגבו
המלך · גמעת הילני מרתו גמיע למגלס · וכרתהום
בלוולאייא די וולא מוגבו וואיין יאטיס כנו יקעד פי
מולצו וכאנו דאקורדו יאסר מעאהא בפרחא כבירא ·
ולאכן תפקו בינאתהום כאם לאוס גמיע לקרוביס
דלמלכות ידכלוהום ללתאבס בידאמאן יתרתב יאטיס פי
ללטנתו כאם מא יעמלו חתא ריבוליסיון פילבלאד · ומן
סבת אלי פי דאך אטינפו כאן יאטיס סולטאן פי בלאד
אוכרא מתל מא קולנא · עמלו מוגבו כאה לכביר סולטאן

כאם

ועליהא להום יעמל פי קלבו רחמנות ויכון דאיים יחון
וירחאם עלא לעניים ויעמל למנפעה מעא רוחו פי
עו"הב :

ובפרט אלי האדא מונבז המלך אלי כאן האצלו
גוי ומתושי יהודי · ומא עבדו חתא וצאייא
עלא מצות צדקה · וראנא נשופו אש מן כיר עמל מעא
רוחו · ומכל סבן נחנא ישראל אלי מוציין עלא האד
למצוה לעזיזא דצדקה פיתורא נביאים וכתובים · אלי
להום עליהא נחרצו פי מצות צדקה · ואיין קולנא אלי
מונבז עיקרו גוי מביין האד לכלאם פי ספר יוחסין דף
קמ"א ע"א · לאיין גאב וואחד **אלמעשה** מן לסאן
ספר בן גוריון הארוך · וז"ל כאנת
וואחד למרא יסמהא הילני המלכה · והייא מראת וואחד
אלסולטאן מן למלכות אדיבאנו · קודאם למלכות די מדי ·
ודאך למלכה ראגלהא יסמו מונבז · והייא כאנת מראתו
ואוכתו · וואחד לילא כאן ראקד מעאהא פילפרש · וכאן
רפד יידו וחאטו פוק בטנהא · והווא יסמאע וואחד לחס
מן בטנהא יעאייט ויקול · ארפד יידך מן עלא כרשהא ·
לאיין האד לוולד די תוולדלך מראתך יכון סולטאן כביר ותתי
דייאלו עלא כיר יאסר · ופראח פרחא כבירא מן האד
לבשורה טובה · וזאדלו וולד וסמא יסמו **יזאטיש** ·
וכאן אלסולטאן כאבהא יחאבו יאסר כתר מן
סאייר לוולאד די כאנו עבדו מן כסא אוכרין · ואייד כאן
יחאבו אכיר מן כאס לכביר די כאנת וולדתלו הילני אלי
יסמו מונבז · ומן כותרת למחאבא לי כאן יחאבו אלסולטאן
גארו עליה כואנו גירא כבירא וכאנו יכרהוה · וחין שאף
אלסולטאן לכרוהייא די כואנו · כאף עליה כאלך יקתלוה ·
ופסאע קאם רסלו הדייא לענד וואחד אלסולטאן קרוב
דייאלו · וויבס דאך אלסולטאן ספאסייאנו · וקאבלו דאך
אלסולטאן מקאבלא כבירא ופרח ביה יאסר · וכאן עזיז
עליה יאסר · ומן כותרת מעזתו פיה וועלו בנתו ·
ועטאלו

מולאדע מחרוז די מה נכאפס עליה מן הסריקה ·
זאייד גודרי כבאיו רוקהוס פי מולאדע אלי מה
יוולדלהומס גיר יבקא כיף נהווה · לאכן הנא
כבית למהל דייאלי פולמולאדע די דאיים יעמל פירות
ופירי פירות (מתל מה מביין פי כלאס סייאדנא ז"ל הקדוש
ב"ה יאכל דאך למתון דלדקה ויזרעו פיסמים ויעמל
פירות ופירי פירות כיף אלי קאל פסוק זרעו לכם לצדקה
וכו') **זאייד** גודרי כבאיו למתון די מא עמרו לאס
יליקלהוס · והנא כהאד לדקה עמלה כהאכי
די בני אדם די עייסתהוס · ולאוס יכאחלי מן למלות
ומע"ט דייעמלו פי האד אדנייא · **זאייד** גודרי כבאיו
כירהוס לגירהוס ושקאיו ותאעבו כאס גאמעו
מהל כתיר ועלים וורתוה לייא כהאד מברד · והנא מא
חאביתס כעמל עמאיילהום גיר כביתו לרוחי כאס
ינפאעני פי דיך אדנייא מתל מה קאל לפסוק ולך תהיה
לדקה · מענת לכלאס אלי שאיין מה ידפאע פי מלות
לדקה יליבו פי ריך לעולם למנפאעתו · מן האד למעשה
דלולטאן מונבז ז"ל ירפאד בן אדם וואחד למוסר ותדכל פי
קלבו הרחמנות באס יחון וירחאס עלא ללעניים ויעטי
כאלו יפהאס פי האד לכלאס לעזוז די הווא כלאס חאק
אלי מה פיה מא יככר בן אדם · ויעמל וואחד קל וחומר
מן מונבז די הווא מלך וילטחאק ללמתון פי כאטר
לחיילות דייאלו · באס עלא יד למתון תכון למלכות קיימת
ואפילו הכי מה טלאע חסאב לדנייא · וקאס פרק גמיע
רזקו ללדקה · ואעסאך אחנא סאייר בני אדם · לאיין חין
ינדק בן אדם מעא עקלו · יאערף אלי מה גא בן אדם
לאהאד אדנייא גיר כיף אליף · אלי אליוס פי האד לכלאד
ונדווא פי כלאד הוכרא · ולאכל די מגייתו לאהאד לעולם
גיר באס יכון מכנל מלות ומעשים טובים · ומאוסי גיר
ינמאע למתון ויכביה · לאיין מא יערף כאן יסתנפאע
מינו · אוולא ימשי ויכליה ללגיר · ויבקא אס לאחלו ·

ועליהא

כַּפֶּיךָ כִּי תֹאכֵל אַשְׁרֶיךָ וְטוֹב לָךְ ׃ אַשְׁרֶיךָ בָּעוֹלָם הַזֶּה ׃ וְטוֹב לָךְ לעולם

לכלאס נקדרו נקאעדו כלאס אתנה די קין הסמח בחלקו ומא קאלס המסתפק בחלקו · לאיין נוערוף אלי אלדקה למעולה הייא די יעטיהא כן אדס כסמחה וכטוב לבב · ומא יקולס כן אדס אלי ראהו כבר עטא ויכקא פטור · ניר לאוס כן אדס יעמל פי קלבו רחמנות ודאייס יעטי לדקה פי כול ווקת כיף די קאל לפסוק נתן תתן ודרשו סייאדנא אפילו מאה פעמים · ועליהא קאל אתנא היאהו עשיר · אסכון האדא אלי יכון ענדו עושר פי עו״הב · הווא כיף יכון שמח בחלקו חין יעמל מלות אלדקה יפראח ביהא ויכון יתמנא באס יויד יעטי כתר פי מלות אלדקה די היא חלקו לעו״הב :

ומתל האד לעניין מדכור פיתלמוד פי בתרא ד׳ י״א ע״כ נאר **מעשה** פאייאס מונבז המלך אלי כאן רעב כביר פי ירושלס וקמאע מונבז המלך · ופיסאע ווקף וגמאע גמיע לכוזאת דייאלו ודי גדודו ופרקאוס ללעניים · חין שאפו חבאבו ולחאבו אלי עמל מסאלא מן האד אטבאע רגעו עליה וקאלולו אס האד להבאל שי עמלת · באבאך וגדודך סקאיו ותעדאבו באש עמרו האד לכוזאת · וכאן כול וואחד יויד יעאמר פילכוזא עלא שי כלשו באבאה באש יכסב לאוזור ונתיכא כיפאש קומת כליתהוס · עוואד אלי תזיד פיהוס · סאעא פרנתהוס · גאוובהוס וקאלהוס ראבוס מגלודין מן סבת די וושדייא גמעו ולכבאיו רוקהוס פי האד אדנייא פילארץ · ואנא ראני גמעתהוס ולכביתהוס ענד הקדוש ברוך הוא :

זאייד הומאן לבאיו מאלהוס פילמולאע אלי ילעטאקו יעאסו עליה מן לגנבים · ומא אנא לביתו פי מולאע

עֲשִׁיר הַשָּׂמֵחַ בְּחֶלְקוֹ שֶׁנֶּאֱמַר יְגִיעַ כַּפֶּיךָ

איזהו עשיר השמח בחלקו פ̇ר ארב אולאי ע"ה פי ככר לאן ד' רמ"ו · כאקדים ואחד **אלמעשה** אלי כאן לאר פי ואחד אלולטאן אלי קאל ללכליפא דייאלו · נחאכך תקוללי לחאק · קראס יכון פי מכסכך מן לממון וקרקעות ומואיינ וסייאגא · וגאובו דאך לכליפא וקאללו יא טוויל לעימור נקולך לחאק מכסבי הווא חסאב תלאתין אלף לורו ת"מ · חין סמאע כלאמו אלולטאן תעאמר עליה בזעאף יאסר · וקאללו כיפאס תכדב עלויא כרב מן האד אטבאע · לאיין אנא נערף בתלחות אלי מן למלאכאת וחדהוס תכסב כתר מן האד לחסאב מייאת לטרא כרא מן אסייאגא ולמאל די ענדך פיסנדוק שי מא ענדי עולוס פיהוס · נטק דאך לכליפא וקאלו יא סידי כלאמך הווא לכביר · ולחיח הווא אלי אנא ראגל מליוניר כביר · ואנא ברוחי מא נערפס לקייאן די רזקי · ולאכן מא קולתלך גיר לחאק · מן סבת למנטק די סייאדאך אלי קולתלי באס נקוללך אסחאל · נכסב מן רזק די הווא דייאלי · ואנא ואגבתך עלא לחאק · לאיין מכתוב פי זמאני חסבת תלאתין אלף לורו דפעת פי סגל צדקה וגמילות חסדים והאד לראהים מכליין וללו טלעו ענד אשי"ת מתל די קאל הלפסוק מלוה ה' חונן דל ומא ענדי עליהוס חתא לוף באלך יליעו הוולא יכסרקו · והומאן מחסובין דייאלי · ומא בקיית אריק שי ענדי פי האד אדנייא מהוסי מחסוב דייאלי לאיין יקדר יליע מתל די קאל לפסוק כי עשה ועשה לו כנפים וכו' ועליהא ראהו יקול אתנא איזהו עשיר השמח בחלקו · ומא קאלש השמח בממונו · באש ירמזלנא חלקו די עו"הב די הומאן צדקה ומצות ומעשים טובים מתל די קאל לפסוק והלך לפניך צדקך · ולפי האד לכלאס

שֶׁנֶּאֱמַר · טוֹב אֶרֶךְ אַפַּיִם מִגִּבּוֹר וּמוֹשֵׁל בְּרוּחוֹ מִלּוֹכֵד עִיר · אֵיזֶהוּ עָשִׁיר

שי כאם אלי חין יגיאוס יל׳ הרע יג׳הווייאוס כאם יעמלו
לעבירה · יוואג׳בוה ויטאעכולו אלי הומאן יכ׳לפו יעמלו
לעבירה פי כאטר ש״י ראאוס יתגאווו עלא לאולאייא די
הקב״ה · האד בני אדם יסבהו לראך בן אדם אלי גאזולו
לגנבים ועאייא יכוייאח בלמגיתא כאם יסלכות מן
לגנבים · וללכר חללו · חתא אהכא יכקא יל׳ הרע ימשי
וירגאעלו כטרא מן אורא כטרא חתא יחאללו · וכאיין
אדם אלהתגברות דייאלהוס הייא בהאד אטבאע · חין
יגוויאוס כאם יעמלו לעבירה · יעמלו ברוחאוס אלי
הומאן דאקורדו מעאה · כאם יעמלולו כ׳אטרו וימשיו
מעאה לדמת לעבירה · ופיטריקאוס חין יסופו שי סגוגא
איולא מדרש · ידכלו יקראו ויכלייווה פילאאמו · ויתקל׳
יל׳ הרע מאליו ומעלמו בחאל די קאלו סייאדנא ע״ה
בראתי יל׳ הרע בראתי לו תורה תבלין · האדו בני
אדם יסבהו לראך בעל הבית אתאני · אלי קבן לגנב
וכתפו ועטאה מכות מרדות וטלקו · אלי מא בקאש דאך
לגנב ירגאעלו כתר לאיין ראה שאף מא נאר ביה · חתא
אהכא יל׳ר סיגורו אלי מא בקאש ירגאע יגוויא כתר ·
לאיין שאף השחט תעארב מעאהוס חתא בקאיו דאקורדו
מעאה ומן תאלי ג׳רוס ודכלו לשגוגא וכלאוכו יכקלא גיר
וחדו :

והאדא די ראהו יקול אתנא איזהו גבור הכובש
את יצרו · לכוונא אסכון די יתסמא גבור
הווא האדך ש״י יקבן יצ״הר ויכתפיה בחאל האדך אראג׳ל
אלי קבן לגנבים וכתפהוס אלי מא בקאלהומש עלאש
יעאוודו :

איזכו

קאע רהלו ויקול יאכותי גיתוכי · ופיסהע נגמעו גאטי
יאסר וטלעו ענכדו ללאר · וחין סאפו דוך לגנכים לגאטי
מאגי עטאיו אריח לכעאכהוס קכל מא יתקכלו ביהוס
ומשאיו תלבאיו דוך לגנכים · חתא סאפו דאך לגאטי משא
כול וואחד ללארו · ומן בעדו רגעולטרא תרעוותהוס ·
הומאן כדאיו יחאלו עליה לבאב ל לנאחב אכייא · ופטן
מול לבית · ורגב עאוור מן אטיקאן די ביקו וכאן יעאייט
יא סיואדי למגיתא אדמאס עלא ארוח · ופיסאע נגמעו
עליה לגאטי יאסר · וחין סאפו אסראקין דאך לגאטי לכול
גא ארבו · ובקאיו דוך לגנכים דיך אלילא ימשיו ויגיו
לענכר דאך מול לבית · ומן כותרת לפייאק די דאך בעל
הבית פי דיך טולא · סוף דבר אגלב עליה אכעאס וטאח
ארקד רקדא כלא קומא וגרק פיכעאסו יאסר · ורגעו
לגנכים לעכדו · וקלאיו לוואלחהוס במלולו לבית כיף
אלי יכנחאק · והווא מא נאב כבר לדכייא וכלאווא ערוס
ועריקא · ומן בעדו משאיו לענכר וואחד אכור יסרקוה · חין
סאפאהוס דאך בן אדם גאוו ענכדו · עמל ברוחו אלי הווא
ראקד פיכייאר אכאעסא · וכלאהוס עמלו גרלהוס חאלו
לבית ביידהוס ודלו ובדאיו ירפדו מן לחוואייג דלבית
וחין לוורו ווגאהוס מקאבלת אלבירו באש יחטוה וויאכרו
ארוך די פי קלבו · בתלהוס דאך בעל הבית ותקבן ביהוס
ובתפהוס תכתיפא עכזייא · וקבן וואחד לאעלא ובקא
ידכרן עליהוס חתא טאח גאדהוס ומן בעדו חאלאהוס
מן דיך אתכתיפא די פאם כאטו ועלקהוס · וקטלהוס כומו
תחאלו עיניכוס מן סבת לאר אסבועא מא ידכלוהא
לדוייאב · דאבא עלא קד לעקלייא די בן אדם · טי אארוך
לגנכים מא בקאווס יעתבו אאדיך אלאר כתר פי כאטר
ראהוס סאפו מא לאר ביהוס וסיגורו ישאעפו ומא
בקאווס יעתבולו באב לארו · האדא למשל · ונמשל ראהו
מפהוס נואחדו לגנב הווא יצר הרע · ומערוך טי כאיין
זוג רטבוע פי בני אדם אלי יתגלבו עלא יצ״הר · כאיין

מה הַלּוֹמֵד מִכָּל אָדָם שֶׁנֶּאֱמַר · מִכָּל מְלַמְּדַי הִשְׂכַּלְתִּי כִּי עֵדְוֹתֶיךָ שִׂיחָה לִי · אֵיזֶהוּ גִּבּוֹר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ שנאמר

פיה מא יליק ולאהר אלכלא · אלפי' הכי מא ינחאקרש לאיין
כעד לוקת תכרג מינו שי עלם מליחא · וכאהד לכלאם
יגיבא מליח לפסוק די קהלת ויחכם שלמה מכל האדם ·
גרלו יקול כאם שלמה המלך ע"ה וכא לאהד לחכמה
לכול · הווא מן סבת די מא כאן יחאקר חתא כן אדם ·
ודאיים כאן יאכד אראיי מכל האדם ויפרז אמאהו אראיי
למליח וכאן יעמלו · ולפי זה כפאמו וואחד למדרש
תמוה וז"ל · ויחכם שלמה מכל האדם ואפי' מן השוטים ·
עכ"ל ובאמת לעיב יאסר האד למדרש · לאיין בני אדם
למאהבל אם מן חכמה תכלאב פיהום · אלי ראהו מסבב
פי שלמה אלי כאנת לחכמה דיואלו מן למאהבל · לאכן
עלא קד לכלאם די קולנא יגיבא מליח מאחר די שלמה
המלך כאן טביעתו מא יחאקר חתא כן אדם פידנייא
ולכול יסמעלהום פי שאיין ילכרו עליהא קא למדרש ואפי'
מן השוטים · פי כאטר ילתנתלהום לכלמהום פישאיין
ילכרו עליה · כשך שי חכמה תכרג מנהום · ויתעלמהא ·
איזהו גבור הכובש את יצרו · אהנא ענדנא וואחד
הדקדוק לאיין כאן ילטחאק התנא יקול איזהו
גבור המתגבר על יצרו · אגיר באת נפהאמו האד למשנה
כסבקו וואחד **למשל** למה הדבר דומה · לוואחד בן
אדם אלי כאן ראקד פילול פי ביתו · וסמאע
אלי לגנבים ראהו יפתשו יחאלו עליה לבאב באש ידכלו
יאכדולו רזקו · ופטן מעא רוחו · וקאם מן פרשו וחאל
הטיקאן די ענדו פי ביתו ורגבו לסוק וכדא יעאייט מן

מְזִיזִין אוֹתוֹ מִמְּקוֹמוֹ שֶׁנֶּאֱמַר · וְהָיָה כְּעֵץ שָׁתוּל עַל מַיִם וְעַל יוּבַל יְשַׁלַּח שָׁרָשָׁיו · וְלֹא יִרְאֶה כִּי יָבֹא חֹם · וְהָיָה עָלֵהוּ רַעֲנָן · וּבִשְׁנַת בַּצֹּרֶת לֹא יִדְאָג · וְלֹא יָמִישׁ מֵעֲשׂוֹת פֶּרִי:

כח רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן חִסְמָא אוֹמֵר · קִנִּין וּפִתְחֵי נִדָּה · הֵן הֵן גּוּפֵי הֲלָכוֹת תְּקוּפוֹת וְגִמַּטְרִיָּאוֹת פַּרְפְּרָאוֹת לַחָכְמָה:

ואומר רבי חנניה וקין כהלהינו

פרק רביעי

א בֶּן זוֹמָא אוֹמֵר · אֵיזֶהוּ חָכָם הַלּוֹמֵד

ממש · ולמלאכים מא ענדהום לא אכילה ולא שתיה :

א בן זומא אומר איזהו חכם הלמד מכל אדם שנאמר מכל מלמדי השכלתי וגו׳ מן האד למשנה ירפד בן אדם וואחד למוסר באש מא יכונש יחאקר כלאם לאחרו · ואפילו אדאך בן אדם מערוף אלי הווא מהוסי ראגל עאקל · ימכן בעד לכטראת יכרג מן ענדו בעד אראיי מליח · כיף אלי כליבו דאייס יקולו סייאדנא פעמים דמשתכחת מרגניתא באספא · מענת לכלאם בעד אמא ראנא נשופו אלי אזבל מא ענדו לאש יליק · בעד למראת יתולאב פי קלבו שי דייאמאנטאת מלאח · חתא אנא בעד אמא נשופו אד לבן אדם מא

פיק

אין קמח :

כד הוא היה אומר · כל שחכמתו מרבה ממעשיו למה הוא דומה לאילן שענפיו מרבין · ושרשיו מועטין · והרוח באה ועוקרתו · והופכתו על פניו שנאמר · והיה כערער בערבה ולא יראה כי יבא טוב ושכן חררים במדבר ארץ מלחה ולא תשב אבל כל שמעשיו מרבין מחכמתו · למה הוא דומה · לאילן שענפיו מועטין · ושרשיו מרובין · ואפילו כל הרוחות שבעולם באות ונושבות בו · אין מזיזין

רבותינו די קיטו אלי אכרהס אבינו כאן עארך שי הומאן מלאכים ממש כיף אלי מביין פי זרע כרך פרסת וירא · ודרכא האר לכלאס פי **שי למורא** ח"א וכוונתו די עטאהוס יאכלו באס יבארכו ברכת המזון על הארץ · ומתילא מכאיו הוחנא בתורה לעוזא · ועליהא ראהו יקול אתנא אס אין תורה אין קמח לכוונתא ולו כאן מא פי כאטר התורה · מא כאנם אכרהס אבינו יוובלקוס עכדו · לאיין כאן יערפאוס שי הומאן מלאכים ממש

אֱמֶת וְהַכֹּל מְתֻקָּן לַסְּעוּדָה:

כג רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲזַרְיָה אוֹמֵר · אִם אֵין תּוֹרָה · אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ · אִם אֵין דֶּרֶךְ אֶרֶץ · אֵין תּוֹרָה · אִם אֵין חָכְמָה · אֵין יִרְאָה · אִם אֵין יִרְאָה · אֵין חָכְמָה · אִם אֵין דַּעַת · אֵין בִּינָה · אִם אֵין בִּינָה · אֵין דַּעַת · אִם אֵין קֶמַח · אֵין תּוֹרָה · אִם אֵין תּוֹרָה ·

אין

כג אם אין קמח אין תורה · פאר אל רב מהר"ש שי"ף ע"ה כהקדים שאיין קאלו סייאדנא עליהום הסלאם · אלי חין טלאע משה רבינו ע"ה יקבל התורה · פתשו מלאכי השרת כאם ילורות כהבל פיהם · ופי דיך הסאעה עמל הקדוש ב"ה לוונאה די משה רבי' יסבה מתל השביהה די אברהם אבינו ע"ה וקאללהום למלאכי השרת · מה תסטחיווש · וואש האדי למכאפייה די ראכום תכאפיווה · נסיתו דלך אזמאן די הבטתו לענדו לאארו אלי ווכלכום ושרבכום · וקאל לשרה מראתו מהרי שלש סאין קמח סאעה תכאפיווה בלעאר · הומאן שאפו וויגהו ופיסאע עאפאו עליה · ומא לרוחם · והאדי כוונת התנא אם אין קמח אין תורה לכוונה ולוכאן מא דאך אדקיק די כאן סיבה באש ווכל אברהם אבינו ללמלאכים באנו למלאכים ילורו משה רבינו ב"מ ומתילא מא כאנש ילאחלו יקבל התורה :

ונקדרו כזידו נפסרו כמאל כלאם התנא די קאל אם אין תורה אין קמח · לאיין כאיין שי מן רבותינו

לַמָּקוֹם ׃ חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם ׃ שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים לַמָּקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר בָּנִים אַתֶּם לַייָ אֱלֹהֵיכֶם ׃ חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל ׃ שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה ׃ חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לָהֶם שֶׁנִּתַּן לָהֶם כְּלִי חֶמְדָּה שֶׁבּוֹ נִבְרָא הָעוֹלָם שֶׁנֶּאֱמַר ׃ כִּי לֶקַח טוֹב נָתַתִּי לָכֶם תּוֹרָתִי אַל תַּעֲזוֹבוּ:

כא הַכֹּל צָפוּי וְהָרְשׁוּת נְתוּנָה ׃ וּבְטוּב הָעוֹלָם נִדּוֹן ׃ וְהַכֹּל לְפִי רוֹב הַמַּעֲשֶׂה:

כב הוּא הָיָה אוֹמֵר ׃ הַכֹּל נָתוּן בְּעֵרָבוֹן ׃ וּמְצוּדָה פְּרוּסָה עַל כָּל הַחַיִּים ׃ הֶחָנוּת פְּתוּחָה ׃ וְהַחֶנְוָנִי מַקִּיף ׃ וְהַפִּנְקָס פָּתוּחַ ׃ וְהַיָּד כּוֹתֶבֶת ׃ וְכָל הָרוֹצֶה לִלְווֹת יָבֹא וְיִלְוֶה ׃ וְהַגַּבָּאִין מַחֲזִירִין תָּדִיר בְּכָל יוֹם וְנִפְרָעִין מִן הָאָדָם ׃ בֵּין מִדַּעְתּוֹ ׃ וּבֵין שֶׁלֹּא מִדַּעְתּוֹ ׃ וְיֵשׁ לָהֶם עַל מַה שֶׁיִּסְמוֹכוּ ׃ וְהַדִּין דִּין

שֶׁל אַבְרָהָם אָבִינוּ ׃ וְהַמְגַלֶּה פָּנִים בַּתּוֹרָה שֶׁלֹּא כַהֲלָכָה ׃ אַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בְּיָדוֹ תוֹרָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים ׃ אֵין לוֹ חֵלֶק לָעוֹלָם הַבָּא ׃

טו רַבִּי יִשְׁמָעֵאל אוֹמֵר ׃ הֱוֵי קַל לְרֹאשׁ ׃ וְנוֹחַ לְתִשְׁחוֹרֶת ׃ וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם בְּשִׂמְחָה ׃

יז רַבִּי עֲקִיבָא אוֹמֵר ׃ שְׂחוֹק וְקַלּוּת רֹאשׁ מַרְגִּילִין אֶת הָאָדָם לַעֶרְוָה ׃

יח הוּא הָיָה אוֹמֵר ׃ מַסּוֹרֶת ׃ סְיָג לַתּוֹרָה ׃ מַעַשְׂרוֹת ׃ סְיָג לָעוֹשֶׁר ׃ נְדָרִים ׃ סְיָג לַפְּרִישׁוּת ׃ סְיָג לַחָכְמָה שְׁתִיקָה ׃

יט הוּא הָיָה אוֹמֵר ׃ חָבִיב אָדָם שֶׁנִּבְרָא בְצֶלֶם ׃ חִבָּה יְתֵרָה נוֹדַעַת לוֹ שֶׁנִּבְרָא בְּצֶלֶם שֶׁנֶּאֱמַר ׃ כִּי בְּצֶלֶם אֱלֹהִים עָשָׂה אֶת הָאָדָם ׃

כ חֲבִיבִין יִשְׂרָאֵל שֶׁנִּקְרְאוּ בָנִים

למקום

אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת:

יב הוּא הָיָה אוֹמֵר · כָּל־שֶׁמַּעֲשָׂיו מְרֻבִּין מֵחָכְמָתוֹ · חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת · וְכָל־שֶׁחָכְמָתוֹ מְרֻבָּה מִמַּעֲשָׂיו · אֵין חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת:

יג הוּא הָיָה אוֹמֵר · כָּל־שֶׁרוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ · רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ · וְכָל שֶׁאֵין רוּחַ הַבְּרִיּוֹת נוֹחָה הֵימֶנּוּ · אֵין רוּחַ הַמָּקוֹם נוֹחָה הֵימֶנּוּ:

יד רַבִּי דוֹסָא בֶּן הַרְכִּינָס אוֹמֵר · שֵׁינָה שֶׁל שַׁחֲרִית · וְיַיִן שֶׁל צָהֳרַיִם · וְשִׂיחַת הַיְלָדִים · וִישִׁיבַת בָּתֵּי כְנֵסִיּוֹת שֶׁל עַמֵּי הָאָרֶץ · מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם:

טו רַבִּי אֶלְעָזָר הַמּוֹדָעִי אוֹמֵר · הַמְחַלֵּל אֶת הַקָּדָשִׁים וְהַמְבַזֶּה אֶת הַמּוֹעֲדוֹת · וְהַמַּלְבִּין פְּנֵי חֲבֵירוֹ בָּרַבִּים · וְהַמֵּפֵר בְּרִיתוֹ

בַּדֶּרֶךְ וְשׁוֹנֶה וּמַפְסִיק מִמִּשְׁנָתוֹ
וְאוֹמֵר מַה נָּאֶה אִילָן זֶה · מַה נָּאֶה
נִיר זֶה · מַעֲלֶה עָלָיו הַכָּתוּב כְּאִלּוּ
מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ :

י רַבִּי דּוֹסְתָּאִי בַּר יַנַּאי מִשּׁוּם רַבִּי
מֵאִיר אוֹמֵר · כָּל הַשּׁוֹכֵחַ
דָּבָר אֶחָד מִמִּשְׁנָתוֹ · מַעֲלֶה עָלָיו
הַכָּתוּב · כְּאִלּוּ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ
שֶׁנֶּאֱמַר · רַק הִשָּׁמֶר לְךָ וּשְׁמוֹר
נַפְשְׁךָ מְאֹד פֶּן תִּשְׁכַּח אֶת הַדְּבָרִים
אֲשֶׁר רָאוּ עֵינֶיךָ · יָכוֹל אֲפִילוּ תָקְפָה
עָלָיו מִשְׁנָתוֹ · תַּלְמוּד לוֹמַר וּפֶן
יָסוּרוּ מִלְּבָבְךָ כָּל־יְמֵי חַיֶּיךָ · הָא
אֵינוֹ מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ · עַד שֶׁיֵּשֵׁב
וִיסִירֵם מִלִּבּוֹ :

יא רַבִּי חֲנִינָא בֶּן דּוֹסָא אוֹמֵר · כָּל
שֶׁיִּרְאַת חֶטְאוֹ קוֹדֶמֶת
לְחָכְמָתוֹ חָכְמָתוֹ מִתְקַיֶּמֶת · וְכָל־
שֶׁחָכְמָתוֹ קוֹדֶמֶת לְיִרְאַת חֶטְאוֹ ·

אין

דֶּרֶךְ אֶרֶץ:

ז רַבִּי חֲלַפְתָּא בֶּן דּוֹסָא אִישׁ כְּפַר חֲנַנְיָה אוֹמֵר · עֲשָׂרָה שֶׁיּוֹשְׁבִין וְעוֹסְקִין בַּתּוֹרָה · שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם שֶׁנֶּאֱמַר · אֱלֹהִים נִצָּב בַּעֲדַת אֵל · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ חֲמִשָּׁה שֶׁנֶּאֱמַר · וַאֲגֻדָּתוֹ עַל אֶרֶץ יְסָדָהּ · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ שְׁלֹשָׁה שֶׁנֶּאֱמַר · בְּקֶרֶב אֱלֹהִים יִשְׁפֹּט · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ שְׁנַיִם שֶׁנֶּאֱמַר · אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע · וּמִנַּיִן אֲפִילוּ אֶחָד שֶׁנֶּאֱמַר · בְּכָל הַמָּקוֹם אֲשֶׁר אַזְכִּיר אֶת שְׁמִי אָבֹא אֵלֶיךָ וּבֵרַכְתִּיךָ:

ח רַבִּי אֶלְעָזָר אִישׁ בַּרְתּוֹתָא אוֹמֵר תֶּן לוֹ מִשֶּׁלּוֹ שֶׁאַתָּה וְשֶׁלְּךָ שֶׁלּוֹ · וְכֵן בְּדָוִד הוּא אוֹמֵר · כִּי מִמְּךָ הַכֹּל · וּמִיָּדְךָ נָתַנּוּ לָךְ:

ט רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר · הַמְהַלֵּךְ

בדרך

שֻׁלְחָן אֶחָד וְאָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה
כְּאִלּוּ אָכְלוּ מִשֻּׁלְחָנוֹ שֶׁל מָקוֹם ·
שֶׁנֶּאֱמַר וַיְדַבֵּר אֵלַי זֶה הַשֻּׁלְחָן אֲשֶׁר
לִפְנֵי יְיָ :

ה רַבִּי חֲנַנְיָא בֶּן חֲכִינַאי אוֹמֵר ·
הַנֵּעוֹר בַּלַּיְלָה · וְהַמְהַלֵּךְ
בַּדֶּרֶךְ יְחִידִי · וְהַמְפַנֶּה לִבּוֹ לְבַטָּלָה ·
הֲרֵי זֶה מִתְחַיֵּב בְּנַפְשׁוֹ :

י רַבִּי נְחוּנְיָא בֶּן הַקָּנָה אוֹמֵר · כָּל
הַמְקַבֵּל עָלָיו עוֹל תּוֹרָה ·
מַעֲבִירִין מִמֶּנּוּ עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל
דֶּרֶךְ אֶרֶץ · וְכָל הַפּוֹרֵק מִמֶּנּוּ עוֹל
תּוֹרָה · גּוֹזְרִין עָלָיו עוֹל מַלְכוּת וְעוֹל
דרך

שנאמר וידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' אפשר נקולו
ואחד ארמז מליח · לאיין לאותיות די קבל שם הוי"ה
על סדר אלף בית · יטלאע פי חשאבהום תנין ועשרין ·
לאיין ליו"ד קבלהא טי"ת · ה"א קבלהא דל"ת · וא"ו
קבלהא ה"א · ה"א קבלהא דל"ת · יטלאע פי אחד לחרוף
כ"ב אותיות התורה · ועליהא דאהו יגיב דאיא מליחא
מן אחד אלפסוק אלי קאל זה השלחן אשר לפני ה' · נרלו
יקול לחרוף די שם הוי"ה יטלאע פיהום כ"ב די הומאן
כ"ב אותיות התורה :

שֶׁנֶּאֱמַר וּבְמוֹשַׁב לֵצִים לֹא יָשָׁב ·
אֲבָל שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְיֵשׁ בֵּינֵיהֶם
דִּבְרֵי תוֹרָה · שְׁכִינָה שְׁרוּיָה בֵּינֵיהֶם
שֶׁנֶּאֱמַר אָז נִדְבְּרוּ יִרְאֵי יְיָ אִישׁ אֶל
רֵעֵהוּ וַיַּקְשֵׁב יְיָ וַיִּשְׁמָע וַיִּכָּתֵב סֵפֶר
זִכָּרוֹן לְפָנָיו לְיִרְאֵי יְיָ וּלְחוֹשְׁבֵי שְׁמוֹ ·
אֵין לִי אֶלָּא שְׁנַיִם · מִנַּיִן שֶׁאֲפִילוּ
אֶחָד שֶׁיּוֹשֵׁב וְעוֹסֵק בַּתּוֹרָה
שֶׁהַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא קוֹבֵעַ לוֹ שָׂכָר ·
שֶׁנֶּאֱמַר יֵשֵׁב בָּדָד וְיִדֹּם כִּי נָטַל
עָלָיו ׃

ד רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר · שְׁלֹשָׁה
שֶׁאָכְלוּ עַל שֻׁלְחָן אֶחָד וְלֹא
אָמְרוּ עָלָיו דִּבְרֵי תוֹרָה · כְּאִלּוּ אָכְלוּ
מִזִּבְחֵי מֵתִים שֶׁנֶּאֱמַר · כִּי כָּל
שֻׁלְחָנוֹת מָלְאוּ קִיא צוֹאָה בְּלִי
מָקוֹם · אֲבָל שְׁלֹשָׁה שֶׁאָכְלוּ עַל
שלחן

ד רבי שמעון אומר שלשה שאכלו וכו' ואמרו עליו
דברי תורה כאלו אכלו משלחנו של מקום
שנאמר

וְלִפְנֵי מִי אַתָּה עָתִיד לִתֵּן דִּין וְחֶשְׁבּוֹן לִפְנֵי מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא :

ב רַבִּי חֲנַנְיָה סְגַן הַכֹּהֲנִים אוֹמֵר · הֱוֵי מִתְפַּלֵּל בִּשְׁלוֹמָהּ שֶׁל מַלְכוּת · שֶׁאִלְמָלֵא מוֹרָאָהּ · אִישׁ אֶת רֵעֵהוּ חַיִּים בְּלָעוֹ :

ג רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן תְּרַדְיוֹן אוֹמֵר · שְׁנַיִם שֶׁיּוֹשְׁבִין וְאֵין בֵּינֵיהֶם דִּבְרֵי תוֹרָה הֲרֵי זֶה מוֹשַׁב לֵצִים · שנאמר

האד אתלאתה דלמסאייל · דהיינו דע מאין באת תחוט מקאבלתך אלי הנשמה דיאלך היא חלק אלוה ממעל · וג"כ חוט מקאבלתך וערף ולאן אתה הולך ללמוצ'ע ש'י יקאבלוך מלאכי השרת בוואחד לכבוד גדול · וג"כ בון תחט מקאבלתך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון · דהיינו אלי הקב"ה יבון יפראח ביך ויקול לחידושים מן לסאנך · שאיין חדשת פי האד לעולם · ולאכן בווליך בשך תחט פי באלך האד לכלאם ותדכלך לגאות ותשבב לרוחך באש מא בקיש תעמל מצוות ומעשים טובים בתר · גיר תחרץ תחט מקאבלתך גם כן האד למסאייל אתאכיין · מאין באת מטפה סרוחה וכו' וחין כן אדם יחט מקאבלתו האד למסאייל אתאכיין סינגורו וואיין יחוט רוחו פי-גראדו די בינוני · ויכון דאיים יתמשא פי טורקת אללה ועבאדתו :

ד רבי

באת · ולאן אתה הולך · ולפני מי
אתה עתיד לתן דין וחשבון · מאין
באת מטפה סרוחה · ולאן אתה
הולך למקום עפר רמה ותולעה ·
ולפני

כביר לאיין עלאס האר הטולה לכול · כאן מאקו אתנא
יקול הסתכל בשלשה דברים ואי אתה בא לידי עבירה דע
מאין באת מטפה סרוחה · ומא האר לקלמא די קיל כנן
לוול דע מאין באת · ולאן הוא הולך ולפני וכו' ובעדו
רגאע יביין מאין באת וכו' ילאאך האר לבלאס שי מאושי
מפאוס אגיר באס נפאאמו לבלאס · בסבקו שאיין קאלו
סייאדנא אלי אנשמה די בן אדם · הייא נשמה קדושה
חלק אלוה ממעל · וחין בן אדם יעמל מצוות ומעשים
טובים · יבון מתקן נשמתו · באס פילווקת אלי תכרג מן
בן אדם בשעת מיתתו · תרגאע למולאעהא ותכון נהנית
מזיו השכינה · ויקאבלוה מלאכי השרת בלפרחא יאסר ·
ואייר מערוף מן זו"סק אלי הקב"ה יכון יפראח בנשמה
דצדיק יאסר · ודאים יקול לחידושים אלי חדשה האדיך
אנשמה פי האר לעולם · ואייר מערוף מן כלאס סייאדנא
ע"ה שי לבן אדם יצטחאק מא יחסב רוחו לא צדיק גמור
ולא רשע גמור גיר יחסב רוחו בינוני · לאיין אידא יחוט
רוחו פילגראדו די צדיק גמור · סיגורו תדכלו לגאות · ומא
באקיש ייר יעמל מצות ומעשים טובים · ואידא יחוט
רוחו פי גראדו דירשע גמור · יקטאע לאיס מן רוחו ·
ויבקא יתמשא פיעמייתו · עליהא למליח הווא יחוט רוחו
פי גראדו די בינוני מווסט · מא הווא צדיק מא הווא
רשע : ודאבא יבינא בלאס למשנה מליח · כוונת אתנא
יקול ויוולי ללבן אדם באס יכון דאייס יחוט מקאבלתו

שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר פְּעֻלָּתָךְ:

כ רַבִּי טַרְפוֹן אוֹמֵר · הַיּוֹם קָצֵר וְהַמְּלָאכָה מְרֻבָּה וְהַפּוֹעֲלִים עֲצֵלִים · וְהַשָּׂכָר הַרְבֵּה · וּבַעַל הַבַּיִת דּוֹחֵק:

כא הוּא הָיָה אוֹמֵר · לֹא עָלֶיךָ הַמְּלָאכָה לִגְמוֹר · וְלֹא אַתָּה בֶן חוֹרִין לְהִבָּטֵל מִמֶּנָּה · אִם לָמַדְתָּ תוֹרָה הַרְבֵּה נוֹתְנִין לָךְ שָׂכָר הַרְבֵּה · וְנֶאֱמָן הוּא בַּעַל מְלַאכְתֶּךָ שֶׁיְּשַׁלֶּם לָךְ שְׂכַר פְּעֻלָּתָךְ · וְדַע מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל צַדִּיקִים לֶעָתִיד לָבֹא:

ואומר רבי חנניה ואין כאלהינו

פרק שלישי

א עֲקַבְיָא בֶּן מַהֲלַלְאֵל אוֹמֵר · הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה · דַּע מֵאַיִן

באת

א עקביא וכו' דע מאין באת ולאן וכו' מאין באת וכו' הקשה ענינה ואחר הדקדוק

כביר

וְאַף כָּל דִּבְרֵיהֶם כְּגַחֲלֵי אֵשׁ:

טו רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר · עַיִן הָרָע וְיֵצֶר הָרַע וְשִׂנְאַת הַבְּרִיּוֹת · מוֹצִיאִין אֶת הָאָדָם מִן הָעוֹלָם:

יז רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר · יְהִי מָמוֹן חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ · וְהַתְקֵן עַצְמְךָ לִלְמוֹד תּוֹרָה · שֶׁאֵינָהּ יְרֻשָּׁה לָךְ · וְכָל־מַעֲשֶׂיךָ יִהְיוּ לְשֵׁם שָׁמַיִם:

יח רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר · הֱוֵי זָהִיר בִּקְרִיאַת שְׁמַע וּבִתְפִלָּה · וּכְשֶׁאַתָּה מִתְפַּלֵּל אַל תַּעַשׂ תְּפִלָּתְךָ קֶבַע · אֶלָּא רַחֲמִים וְתַחֲנוּנִים לִפְנֵי הַמָּקוֹם · שֶׁנֶּאֱמַר כִּי אֵל חַנּוּן וְרַחוּם הוּא אֶרֶךְ אַפַּיִם וְרַב חֶסֶד וְנִחָם עַל הָרָעָה · וְאַל תְּהִי רָשָׁע בִּפְנֵי עַצְמְךָ:

יט רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר הֱוֵי שָׁקוּד לִלְמוֹד תּוֹרָה · וְדַע מַה שֶּׁתָּשִׁיב לְאֶפִּיקוֹרוֹס · וְדַע לִפְנֵי מִי אַתָּה עָמֵל · וּמִי הוּא בַּעַל מְלַאכְתְּךָ

שישלם

וְלֹא יְשַׁלֵּם וְצַדִּיק חוֹנֵן וְנוֹתֵן ׃ רַבִּי
אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב רָע ׃ אָמַר לָהֶם
רוֹאֶה אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲרָךְ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו
דִּבְרֵיכֶם ׃

טו הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְּבָרִים ׃ רַבִּי
אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר ׃ יְהִי כְבוֹד
חֲבֵרְךָ חָבִיב עָלֶיךָ כְּשֶׁלָּךְ ׃ וְאַל
תְּהִי נוֹחַ לִכְעוֹס ׃ וְשׁוּב יוֹם אֶחָד
לִפְנֵי מִיתָתְךָ ׃ וֶהֱוֵי מִתְחַמֵּם כְּנֶגֶד
אוּרָן שֶׁל חֲכָמִים ׃ וֶהֱוֵי זָהִיר
בְּגַחַלְתָּן שֶׁלֹּא תִכָּוֶה ׃ שֶׁנְּשִׁיכָתָן
נְשִׁיכַת שׁוּעָל ׃ וַעֲקִיצָתָן עֲקִיצַת
עַקְרָב ׃ וּלְחִישָׁתָן לְחִישַׁת שָׂרָף ׃

ואף

כוונת אתנא · הוי שקוד ללמוד תורה · לכוונה כון אתרז
פילקראייא די תורה שבכתב די סומאן לפוואקסק די תורה
כביאים כתובים · וכאאר אסי יכון ענדך מנפעא באם
תליכ מא תוואגב ללאפיקורוסים פילמתקלייאת דייאוס
מתל ר׳ אבהו אלי לאב מא יואגבהוס · ואאוסי תעמל
כדמתך דאייס גיר פילקראייא דתלמוד וחדו מתל רב
ספרא · די מא לאב מא יוואגב פילמתקלאכייא דלפסוקי׳ :

עקביא

מְשַׁלֵּם · אֶחָד לֹוֶה מִן הָאָדָם כְּאִלּוּ לֹוֶה מִן הַמָּקוֹם · שֶׁנֶּאֱמַר לֹוֶה רָשָׁע וְלֹא

טלקוה ולאהרו לר' אכהו קאלולו מהוסי כתי שי שכרתלגה
פיה אלי הוואה אדס גדול יאסר · סאוודה ראגה תקליגאה
פילפסוק די קאל על כן אפקיד וכו' · ומאה ערף מאה
יוואנגגאה · קאללסוס ר' אכהו ראכוס מגלודין פיסוכראן
דיואלי די שכרת פיה · לאיין כלאמי חאק אלי הוואה אדס
גדול יאסר ומאה כדבתם עליכוס ח"ו · לאכן דוואקה פיסגל
לקראייאה דתלמוד · ואידאה עגדכומשי מאה התקליווה
פי חרכת התלמיד גמילכוס · ומאה פיסגל לפואסק מאה
קולתלכומם אלי אדס גדול · פי דיק הסאעאה קאלולו
למיניס לרבי אכהו דאכאה די האיידאה כתי גאנך רבי
לקודאמנאה לאוס תוואנגנאה · וקטלהוס ר' אכהו נקוללכוס
וואחד **למשל** למה הדבר דומה לואחד כן אדס אלי
כאן   יסאל אלראהיס לזוג די כן אדס וואחד
מנהוס כאן חביכו · ותאני כאן אעדוס · אם עמל ראף
כן אדס · האדאף כן אדס אלי הואה חביכו כאן יקבן
סוואי סוואי כלפראנק ונן פראנק · חתאה כלן מינו פילחוב
כאמל · לאכן האדאף די הוואה עדוס · מאה כאנם יחאב
יקבן מנו כלפראנק גיר כלאה חתאה וולל אטיכפו דלחוב
וקבלו מנהו פרן מרה עד סוף פרוטה אחרונה · ועליהא
ישראל די הומאן חבאבו די הקב"ה קאל עליהוס לפסוק
על כן אפקוד וכו' לכוונה כאן יוכלן מנהוס סוואי סוואי
פילעוונות די עמלו פי האד לעולם · כאם חין ימשיו
לעולם הבא יתוכאבו נקיין ולאפיין לגמרי · לאכן אומות
העולם די הומאן עדייאן די הקב"ה · מאה ירולם כאלו
ליהוס וכליהוס יתמשחיו פי עמייתהוס · כאם מאה
יטלאעלהוס חתאה חאגאה מן עולם הבא כלל · וקאדי

רע · רבי יוסי אומר שכן רע · רבי שמעון אומר הלוה ואינו משלם

שפסוק די נעשה אדם ג״א פי כאטר וואחד די הוואה צדיק ועוסק בתורה ויתבאע אנשמה דייאלו די קדמה למעשה בראשית אלי מא שאייכש פיה יתום קדמו באש יעמל לענוה :

וזאר פאר תפאיר אבור בהקדיש שאיין קשו סיאהדנא פילגמרה די עבודה זרה דף ד׳ שי אהר וואחד

אלמעשה דרב ספרא מעא למינים · לאיין רבי אבהו כאן דאייס ישבר ואפאר פי רב ספרא קודאס למינים אלי הווא אדם גדול יאסר · ומן שבת דאך אשוכראן אלי כאן ישבר פיה שמחולו למינים לרב ספרא פילגראמה די תלטאס אן עאס · וואחד נבאר תלאקאוה למינים לרב ספרא · קשולו נחאבוך תוואג׳בנא פי וואחד למתקלאנייא · קאללאוס קולו · וקשולו ענדנוס מכתוב וואחד אלפסוק · רק אתכם ידעתי מכל משפחות האדמה על כן אפקוד עליכם את כל עוונותיכם · פיטריך אהנייא זוג דנאס די הומאן חבאב ארוח לרוח · וואש ירבל פילבאל · אילא לוכאן ענד וואחד מנבוס שי זעאף ימשי יברדו פי אארך אחביבו · וכיפאש הקב״ה די הוואה יחאבבוס יקול על כן אפקוד עליכם את כל עונותיכם · אאדי הייא למחאבא די ענדו פיכוס · ובקא שאקת רב ספרא ומא ערף מא יוואג׳בהוס קבלוה דוך למינים ורבטולו וואחד למנדיל פי ענקו ובאנו יג׳ייבו פיה חתא עדבוה יאסר · הומאן יעדבו פיה ולאט עליהום רב אבהו קאללהוס כיף קלייתבוס וואחד בן אדם מן האד אטבאע תעמלולו האד אנער אלבול נחאבבוס תטלק יידבוס מינו · ועידולי אש מן דוני עמל מעאבוס טלקוהו .

ממנה האדם · רבי אליעזר אומר עין רעה רבי יהושע אומר חבר רע

הנשמה · לאכן אידא הווא כאן מאשי גיר פילאעמייא
וללאס ויגרי פי האד לעולם גיר עלא תאוות הגוף · דיך
הסאעא נקולולו מא יגלדש פירוחו · מנאיין ראה יתבאע
לגוף דייאלו · יכון מעלוס אלי גופו כלאק אתאלי פי
מעשה בראשית · ונאמוס ודובאן וגירהום כלאקו קבל
מינו · עכ"ל · ונסבקו שאיין קאלו סייאדנא עלא לפסוק
די קאל נעשה אדם בלשון רבים ומא קאל אעשה אדם לאיין
מן כלמת נעשה אדם יגלדו לאפיקורוסים ויקולו אלי ח"ו
שתי רשויות · וקאלו כוונתו די הקב"ה באש נתעלמו דרך
ארץ ומדת הענוה באש מא יחסבש רוחו ויכון ישאוור מעא
אלי סגר מינו לאיין הקב"ה שאוור מעא בית דינו ובלק
אדנייא · והאדי כוונת אתנא הווי שקוד ללמוד תורה · קד
אמא יתרד בן אדם פי תעאלים התורה יעמל מליח ·
ובאלך ישך פי באלו ויקול אלי אדרכא יקלל מן התורה
אכיר לו · לאיין מן כותרת עסק התורה תרכלו לגאות פי
כאטר ראהו יתבאע הנשמה דייאלו די סבקת למעשה
בראשית וחתא האד מא עגדו ראנו יקוללו יתוס קדמו ·
עליהא זאד התנא קאל ודע מה שתשיב לאפיקורוס
לכוונה חין לאפיקורוס יתקלק ויקוללך עלאש התורה
כתבת נעשה אדם בלשון רבים די יבאן שתי רשויות ח"ו
בסיף עליך תוואגבו ותקוללו אלי לפסוק די נעשה אדם
הווא באש יעלמנא מדת הענוה אלי לכביר יכון ישאוור
מעא אצגיר · ועגדנא וואחד לקושייא עלאש נלטחקו
האד לפסוק די נעשה וכו' למדת הענוה · בלאו הכי
עגדנא ש"י חין בן אדם יעמל לגאות נקולולו יתוס קדמו ·
ומינו נתעאלם מדת הענוה · ומוברח נקולו אלי האד

אֲנִי אֶת דִּבְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ׃ מִדִּבְרֵיכֶם שֶׁבִּכְלַל דְּבָרָיו דִּבְרֵיכֶם׃
יד אָמַר לָהֶם · צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶּרֶךְ רָעָה שֶׁיִּתְרַחֵק מִמֶּנָּה

יד רבי אליעזר אומר הוי שקוד ללמוד תורה ודע
מה שתשיב לאפיקורוס וכו' הכדא ענדנא
ואחד הדקדוק לאיין אש לקה לכלאם אלוול מתאע הוי
שקוד וכו' מעה ודע מה שתשיב וכו' ופסר הרב האלי
יאתק פי מסכת סנהדרין דל"ח · בהקדים שאיין פסר
הרב מהרימ"ט עליו השלום עלאש איין קאלו סיאדנא
פילגמרא די סנהדרין · הטעם עלאש בן אדם כלאק
הווא אתאלי פי מעשה בר שית · פי כאטר שאש תווח
דעתו עליו ותדכלו לגאות · נקולולו ונפטנוס ברוחו אלי
אדובאן ונאמוס כלאק קבלו ומא יגלדם פי רוחו ויעמל
לגאות · ואידא בן אדם זכה ובאן מולא מצוות ומעשים
טובים · נקולולו הווא סבק למעשה בראשית · ונחאבו
בערפו ביפאש פי כאטר די עמל למצוות בבדבו ונקולולו
לבלאב די מהושי אמת · לאיין הווא דאהו יערף בלחית
אלי כלאק מן בעד מעשה בראשית · וביפאש הוחבא
נקולולו אלי הווא כלאק אלוול · ופסר הרב בוונת האד
למאמר לאיין מערוף אלי לגוף די בן אדם כלאק מן בעד
אכלוק מעשה בראשית · ולאכן הנשמה די בן אדם הייא
באנת מכלוקא קבל בולשי בחאל די קאלו סיאדנא אלי
הקב"ה שתוור מעא הנשמות דצדיקים וכלק לעולם ·
ועליא אידא בן אדם זכה ובאן יתבלע הנשמה דייאלו
ובאן יעמל מעשים טובים נקוללו אתא קדמת למעשה
בראשית · לאיין לגוף דייאלו ברוחו · דלו רוחני כיף
הנשמה

הַכֹּהֵן חָסִיד ׃ רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל יְרֵא חֵטְא ׃ וְרַבִּי אֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ כְּמַעְיָן הַמִּתְגַּבֵּר ׃

יא הוּא הָיָה אוֹמֵר ׃ אִם יִהְיוּ כָּל־חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם ׃ וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס בְּכַף שְׁנִיָּה ׃ מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם ׃

יב אַבָּא שָׁאוּל אוֹמֵר מִשְּׁמוֹ ׃ אִם יִהְיוּ כָּל־חַכְמֵי יִשְׂרָאֵל בְּכַף מֹאזְנַיִם וֶאֱלִיעֶזֶר בֶּן הוֹרְקָנוֹס אַף עִמָּהֶם ׃ וְאֶלְעָזָר בֶּן עֲרָךְ בְּכַף שְׁנִיָּה ׃ מַכְרִיעַ הוּא אֶת כֻּלָּם ׃

יג אָמַר לָהֶם צְאוּ וּרְאוּ אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ טוֹבָה שֶׁיִּדְבַּק בָּהּ הָאָדָם ׃ רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר עַיִן טוֹבָה ׃ רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ אוֹמֵר חָבֵר טוֹב ׃ רַבִּי יוֹסֵי אוֹמֵר שָׁכֵן טוֹב ׃ רַבִּי שִׁמְעוֹן אוֹמֵר הָרוֹאֶה אֶת הַנּוֹלָד ׃ רַבִּי אֶלְעָזָר אוֹמֵר לֵב טוֹב ׃ אָמַר לָהֶם ׃ רוֹאֶה

מַרְבֶּה תוֹרָה מַרְבֶּה חַיִּים · מַרְבֶּה
יְשִׁיבָה מַרְבֶּה חָכְמָה · מַרְבֶּה עֵצָה
מַרְבֶּה תְבוּנָה · מַרְבֶּה צְדָקָה מַרְבֶּה
שָׁלוֹם · קָנָה שֵׁם טוֹב קָנָה לְעַצְמוֹ ·
קָנָה לוֹ דִבְרֵי תוֹרָה קָנָה לוֹ חַיֵּי
הָעוֹלָם הַבָּא :

ט רַבָּן יוֹחָנָן בֶּן זַכָּאי קִבֵּל מֵהִלֵּל
וּמִשַּׁמַּאי · הוּא הָיָה אוֹמֵר ·
אִם לָמַדְתָּ תוֹרָה הַרְבֵּה · אַל תַּחֲזִיק
טוֹבָה לְעַצְמָךְ · כִּי לְכַךְ נוֹצַרְתָּ :

י חֲמִשָּׁה תַלְמִידִים הָיוּ לוֹ לְרַבָּן
יוֹחָנָן בֶּן זַכָּאי וְאֵלוּ הֵן ·
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוּרְקָנוֹס · וְרַבִּי
יְהוֹשֻׁעַ בֶּן חֲנַנְיָה · וְרַבִּי יוֹסֵי הַכֹּהֵן ·
וְרַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן נְתַנְאֵל וְרַבִּי אֶלְעָזָר
בֶּן עֲרָךְ · הוּא הָיָה מוֹנֶה שִׁבְחָן ·
רַבִּי אֱלִיעֶזֶר בֶּן הוּרְקָנוֹס בּוֹר סוּד
שֶׁאֵינוֹ מְאַבֵּד טִפָּה · רַבִּי יְהוֹשֻׁעַ בֶּן
חֲנַנְיָה אַשְׁרֵי יוֹלַדְתּוֹ · רַבִּי יוֹסֵי

חֲבֵרְךָ עַד שֶׁתַּגִּיעַ לִמְקוֹמוֹ · וְאַל
תֹּאמַר דָּבָר שֶׁאִי אֶפְשָׁר לִשְׁמוֹעַ ·
שֶׁסּוֹפוֹ לְהִשָּׁמַע · וְאַל תֹּאמַר
לִכְשֶׁאֶפְנֶה אֶשְׁנֶה שֶׁמָּא לֹא תִפָּנֶה:

ו הוּא הָיָה אוֹמֵר · אֵין בּוּר יְרֵא
חֵטְא · וְלֹא עַם הָאָרֶץ
חָסִיד · וְלֹא הַבַּיְשָׁן לָמֵד · וְלֹא
הַקַּפְּדָן מְלַמֵּד · וְלֹא כָל־הַמַּרְבֶּה
בִסְחוֹרָה מַחְכִּים · וּבִמְקוֹם שֶׁאֵין
אֲנָשִׁים הִשְׁתַּדֵּל לִהְיוֹת אִישׁ:

ז אַף הוּא רָאָה גֻּלְגֹּלֶת אַחַת
שֶׁצָּפָה עַל פְּנֵי הַמַּיִם · אָמַר
לָהּ · עַל דְּאַטֵּפְתְּ אַטְפוּךְ · וְסוֹף
מְטִיפַיִךְ יְטוּפוּן:

ח הוּא הָיָה אוֹמֵר · מַרְבֶּה בָשָׂר
מַרְבֶּה רִמָּה · מַרְבֶּה נְכָסִים
מַרְבֶּה דְאָגָה · מַרְבֶּה נָשִׁים מַרְבֶּה
כְשָׁפִים · מַרְבֶּה שְׁפָחוֹת מַרְבֶּה
זִמָּה · מַרְבֶּה עֲבָדִים מַרְבֶּה גָזֵל ·

ג הֱווּ זְהִירִין בָּרָשׁוּת · שֶׁאֵין מְקָרְבִין לוֹ לְאָדָם אֶלָּא לְצוֹרֶךְ עַצְמָן · נִרְאִים כְּאוֹהֲבִים בִּשְׁעַת הֲנָאָתָן · וְאֵין עוֹמְדִין לוֹ לְאָדָם בִּשְׁעַת דּוֹחֲקוֹ :

ד הוּא הָיָה אוֹמֵר עֲשֵׂה רְצוֹנוֹ כִּרְצוֹנְךָ כְּדֵי שֶׁיַּעֲשֶׂה רְצוֹנְךָ כִּרְצוֹנוֹ · בַּטֵּל רְצוֹנְךָ מִפְּנֵי רְצוֹנוֹ כְּדֵי שֶׁיְּבַטֵּל רְצוֹן אֲחֵרִים מִפְּנֵי רְצוֹנְךָ :

ה הִלֵּל אוֹמֵר אַל תִּפְרוֹשׁ מִן הַצִּבּוּר · וְאַל תַּאֲמֵן בְּעַצְמְךָ עַד יוֹם מוֹתְךָ וְאַל תָּדִין אֶת חֲבֵרְךָ

ראהו יתאוא ויחפיסך עליאוס · ותכואיו יאסר פי וולט
דיך אסעודה ומא נגמוס יכמלו מאכלתאוס כתר · וחין
פאפאוס רבי עקיבא אלי ראאוס מחסמין יאסר · כטק
וקאללאוס תסמחולי סי' אלי אנא מאהוסי כוונתי כאס
כביכוס · ניר כאס נעלמבוס דרך ארץ למוואלע אוכרין ·
האר למסאיול די דרך ארץ הומאן מנקלין מן כלאס
סיאהנא עליאוס אסלאס · ופי מוולאע אוכרין כוזרו
נכתבולכוס כאורך :

עמ־לו כאם אכור ווכדא שדב מינו ודיך אסזעא אעטאה לר׳ עקיבא וקשו ר׳ עקיבא זיר חתא האדא שרכו כתי ומא אכא מא כשרכש׳ וכאן פי וולט אסעודה ווסחד לחכס מאלר וקאס כוואחד לכעס עלא דאך כעל הבית וקשלו פאיין תרכבית כאם תעאלמת האד דרך ארן למקלוכא׳ אלי כנא תמיד לכאם לר׳ עקיבא גיר חתא תכדא תדוק מינו׳ דאני כקוללך שי האד אטביעא דוכייא ייאסר ומן ליוס ולקודאם גמיע לאורח וגירו אלי יכון ענדך חין תעטילו לכאם עטיהולו מעאמר וכאלך תדוק מינו ותעטיהולו כאקן׳ ועליהא קוס פי האד אסאעא ועאמר לכאק לר׳ עקיבא ועטילו ישרב׳ ועאמר כאם לר׳ עקיבא כלא מא דאק מינו׳ ושרכו מן יידו ר׳ עקיבא:

יג פי וולט אסעודה אידא כאן לחאם מהוסי טאייב׳ מא יקכדש כן אדס אטרף דלחאס כסכאנו ויגז פיה׳ ולאר **מעשה** פי ר׳ עקיבא׳ אלי וואחד לכטרא עמל וואחד אסעודה לכאם כלאדו׳ וחין קאעדו עלא אטבלא׳ גאבלהום למתעאלם די ר׳ עקיבא פוק אטבלא זוג דטבוע דטבאייך׳ ולאר שי וואחד אטביך כאן טאייב עלא חסן למוראן׳ ואתאני טביך מא טאבש כלל׳ וחין כתאטו דיך טבאייך קודאמהום׳ שי תנהום די הומאן מרביין וכעלי דרך ארן חין שאפו דאך אטביך מאהושי טאייב מאיידוק׳ וכאנו יאכלו מן אטביך אטאייב׳ ושי מנהום מא טלעו חסאב׳ גיר קבלו דאך לחאס די מאהושי טאייב וכאנו יגבדו פיה ביידהום ובסנאנהום׳ ולוור וונהו ר׳ עקיבא ושאפהום פי וואחד אלרה לרורה קאבלין אטרף דלחאס פיידהום ויגזוה בסנאנהום ולידהם דלחאס יקטר עלא חוואייגהום והומאן מתרמדין ומא קדרש יצבר ר׳ עקיבא׳ ונטק וקאללהום דאני כשוף פיכום אלי דאכום מגלודין לאיין מהושי האיידך תקטיע לחאס׳ גיר חאטוה תאחת רגליכום וגבדוה ביידכום׳ הומאן סמעו האד לכלאס פטנו וערפו אלי ר׳ עקיבא

אַנִי עֲלֵיכֶם שָׂכָר הַרְבֵּה כְּאִלּוּ עֲשִׂיתֶם :

הוו

ה הידה בן הדם מה כהגם פי מולכהעו הלרההים · מרהס יווקץ יסהווס שי חהגה פיסוק · להיין רההו יתסמה נוגב דעת הבריות :

ו ירוץ בהלו בן הדם מעה רוחו · בהם דהייס יכוגו חווהייגו נקיין חין יולרג לסוק :

ז פילול מה ילרגם בן הדם וודו · בהם מה יסכבם לנהס ילמתו עליה שי חהגה דוכייה :

ח הידה עהרלו עליה שי כהם לסעודה · מה יתפק כהם ימשי גיר חתה יסתלבר עלה הכהם הלי יקעדו פי דיך הסעודה הידה הומהן מלהח ומה יעמלום מוסב לגים :

ט מה ילבהחם בן הדם עלה לבהחו יהבל · להיין רההו ייוורי עלה רוחו הלי הווה מלהוף :

י חרהס בן הדם יהבל וולה יסרב בלווקהף · מבלהף הלי הייה חהגה מהישי דרך הרץ · זהייד רההו יסבב הלרורה לנופו ב"מ :

יא להוס בן הדם יעמל לבבוד לדי הווה בבר מגו · והידה כהן קהער מעה לבבהר פיסעודה מה ימידם יידו ללמהבלה קבל מה יבדהיו הומהן :

יב מה יסרבם בן הדם מן לבהם ויעטיה לנהחבו והווה כהקן · גיר יזיד פיה מן לקרעה וימידהולו · ולהר

אלמעשה פי רבי עקיבה הלי ווהחד לבטרה כהן הורח ענר ווהחד בן הדם · ורפר דהך בעל הבית לבהס וסרב מגו ומן בעדו עטהה פייד רבי עקיבה · וקהללו ר' עקיבה בוד לבהס דייהלך במלו בתי בסריב וקבלו בע"ה מן יידו וסרבו בהמל · ומן בעדו

שָׁמַיִם · שֶׁזְּכוּת אֲבוֹתָם מְסַיַּעְתָּם · וְצִדְקָתָם עוֹמֶדֶת לָעַד · וְאַתֶּם מַעֲלֶה אֲנִי

ד מלזוס כן אדס יכון מולא פאלאכרא · גמיע שאיין יתכלס מעא לאחכו לאוס יתכתו · כחאל די קאל אלפסוק אין לרק · ודרשו סייאדכא פלגמרא די מניעא · אלי תכון להין רייאלך דהייכו לכלמא די תעטי ללאחכך ותקולו איס · תתכתהא כיף לחאק ומא תלורס מנכא · ולאר וואחד **אלמעשה** מדכור פילמדרס · פי וואחד לחכס שי כאן יתסכב פיסלוע · וואחד לכטרא כאן גא ענדו וואחד כן אדס כאס ישרי מנו שוואי אסלעא · ולחכס כאן מתגול יקרא פי קראייתו וכאן דאך כן אדס יעטילו אסוואס שפי דיך אסלוע כאס יאכדהוס מנו ומא קדרש לחכס יקטאע פי קראייתו ויקולו כוד כסומא די עטית · ואחסאכו דאך כן אדס אלי לחכס רי מא וואנבוס סווא מן סכת אלי מא רלאלוס בדוך אסוואס · וכאן גיר יזיד יעאלילו פילסוואס די דוך אסלוע · חין קאלא לחכס קראייתו לוור ווגאו לדאך כן אדס וקאלו ראני כעתלך כסומא שוולא די כונת עטיאני · לאיין אנא פי תבמותי כאס נביעלך כסומא לוולא · ומא קדרתס נקטאע פי קראייתי כאס נגאוכך · ועליהא מא נקכן מנך פי חאק האד אסלוע גיר אקומא לוולא די עטיתני לקייס מה שנאמר ודוכר אמת בלבבו · מן האד למעשה · רפד כן אדס וואחד למוקר לאיין ראנא כסופו אלי אפילו גיר עלא אתכמוס די כמס פי קלכו · אלי מא יערפו חתא כן אדס ואפילו הכי מא חאכס ילור עליא ובאעלו כסומא לוולא די קייא סומא טאייחא · יאעסאך פי כן אדס אלי יעטי לפאלאברא דייאלו כתביין · אלי חראס ילור מנכא :

וְגוֹרֶרֶת עָוֹן · וְכָל הָעוֹסְקִין עִם הַצִּבּוּר · יִהְיוּ עוֹסְקִין עִמָּהֶם לְשֵׁם שמים

וסתעגב וקאל ברוך משנה הבריות · אס האד לאעזה די
האד לוואגה מבדל מן בני אדס · נטק דאך בן אדס וקאל
יא סידי עלאס תעאיירני לייא · וואס אנא בלקת וגוורה
רוחי באס תעאיירני · אילא ענדכסי מא תעאייר ותתבלם
תכלס מעא למעאלס די גוורני פי האד אלגורה · חין
סמאע ר׳ אלעזר כלאמו · פיסאע ניזל מן פוק אזיילתו
וטאח בין רגליה ובאן יתמרג ויבכי קודאמו ויטלב מנו
מחילה וקאללו יא סידי סמאחלי אנא גלדת ומא ערפת
מא קולת · גאווכו דאך בן אדס וקאללו אנא מא נקדר
נסמאחלך · גיר חתא תלוס למעאלס אלי גוורני פי האד
לבליקא למסוידא · בקא ר׳ אלעזר יתמסא מעא דאך בן
אדס וירגב פיה באס יסמאחלו חסבת אלפין דראע · חין
קרב ר׳ אלעזר ללבלאד ברגו מואלין לבלאד יעאדרולו ·
חין ספאוה קאלולו סלוס עליך רבי · נטק דאך בן אדס
וקאללהוס למן דאבוס תקולו רבי · אידא האדא הווא רבי
דייאלבוס מסית מא יכתרס מתלו פיסראל · וואגבוה דוך
לקאל וקאלולו אס גווז עלא קלבך באס ראך תקול פיה
כלאס מן האד אלטבאע · ועאדלהוס גמיע לגבן אלי
עמללו פיטריק וסאפו אלי מעו אראון פי סאין קאל פי
ר׳ אלעזר · ובקאיו ירגבו פי דאך בן אדס חתא לפא
קלבו עלא ר׳ אלעזר וסמאחלו עלא האד אסרע שי קבל
עלא רוחו ר׳ אלעזר באס מא בקאי יתאקר ויבוי חתא
בן אדס פידנייא · רפדנא מן ה׳ד שמעסה וואחד למקלא
די דרך ארץ :

ג יבון מעלוס בן אדס ויקרז רוחו באס מא יתאקר
חתא בן אדס פידנייא :

שְׁנֵיהֶם מְשַׁכַּחַת עָוֹן · וְכָל תּוֹרָה שֶׁאֵין עִמָּהּ מְלָאכָה · סוֹפָהּ בְּטֵלָה וגוררת

להורח הווה די יבהרך הזמון תלהזס ר׳ ינהי ווערד עליה
יקול הזמון ונתה ערף מה יקול · חין קהלה ר׳ ינהי ברכת
מזון קהללו לדהך לעסיר · ענדי סינורו הלי מה זכהך
הקב״ה וקערת עלה טבלתי גיר חתה להזס כהיין ענהך
בעד למנוה הלי רהך קהבן פיסה · נטק דהך לעסיר
וקהללו תכון מעלוס הלי מן נההר די כלהקית פידנייה
עומרי מה עמלת הרכילות בין הדס לחבירו · ובעד
המה נסמהע סי ווהחד יטייהח פי להחבו בלבלהס ·
עומרי מה וולנת לבלהס די ההדה להחדה · וחין נקתלבר
בסי נהס מלהרבין פי בעלהוס נבטל גמיע לווהלחי
יבבקה נגרי עלה קד גהדי חתה נעמל ביבהתהוס הסלוס
גהווכו ר׳ ינהי וקהללו הסריך והסרי חלקך ועליך קהל
הלפסוק וסס דרך · די הווה מדת דרך הרץ · הרהנו ביסע
הלהים · רפדנה מן ההר למעסה זוג מקהייל די דרך הרץ:

א הלי בן הדס חין יסמהע בעד להחדרה מן סיחהד ·
מה יבונס מקלק פי רוחו בהס יוולהה למולההה ·

ב דהייס בן הדס יכון יגרי פי הבהת סלוס בין הדס לחברו:

וקאל התלמוד פי תענית · ווהיין להר ווהחד
אלמעשה פי ר׳ הלעזר ברבי סמעון
טי כהן ג ייב עלה להרו טינפו בביר פי
סכת הלי כהן יתעהלס לקרהייה ענד הרבי דייהלו · וחין
רגהע ללהרו · פיטריקו כהן פרחהן יהקסר · פי כהער הלי
דהה יסוף פי רוחו הלי תעהלס התורה בזהף ורההו חכס
גדול · פי וולט דיך לפרחה הלי פהס כהן הווה רפד עינו
סהף ווהחד בן הדס מהסי מקהבלתו נורס עכורה · טי
עומרו מה סהף פידנייתו בן הדס פי דיך לבליקה הדונייה

וְאֹזֶן שׁוֹמַעַת וְכָל מַעֲשֶׂיךָ בַּסֵּפֶר נִכְתָּבִים :

ב רַבָּן גַּמְלִיאֵל בְּנוֹ שֶׁל רַבִּי יְהוּדָה הַנָּשִׂיא אוֹמֵר · יָפֶה תַּלְמוּד תּוֹרָה עִם דֶּרֶךְ אֶרֶץ · שֶׁיְּגִיעַת שניהם

תכון חארג פיהום יאכר · פי כאטר כן אדם מא יקדרש יערף אשכר דייאלהום אשחאל · וימכן אשכר דייאלהום הווא גדול פי עו"הב ודאה יפסד רוחו ביידו · מנאיין מה יעמלהומש :

ב רבן גמליאל אומר יפה ת"ת עם דרך ארץ וכו' מן האד למשנה מבין אלי דרך ארץ עיקר אכתר מן תלמוד תורה · לאיין אתנא עמל אתורה טפילה לדרך ארץ מן אלי קאל יפה ת"ת עם דרך ארץ · וקאלו פייאדנא פי מסכת אבות דרבי נתן אלי מלווש כן אדם יכון דאייס ח' רץ פיהום אזוג פיתורה ודרך ארץ · לאיין לוואחד אלי מא יכונש ענדו אפי' וחדא מנהום · מהושי מחסוב מן בני אדם · גיר כיפו כיף לבהמה · וקאלו פילמדרש ויקרא רבא עלי לאר וואחד **אלמעשה** פי ר' ינאי די כאן מאשי פיטריק ותקאבל מעו וואחד לעשיר · וקאלו דאך לעשיר גית באש נקאבל וונאך לעואז ונסתברך ביך · חין שאף רבי ינאי אלי דאך לעשיר עמללו כבוד כביר · תלאוס ר' ינאי ווערדלו באש יפטר מעו · ומשא מעאה דאך לעשיר ופטר מעו · חין קאלאיו למאכלא · באן ר' ינאי יגרב פיה באן יערפשי בעד לחאגא מן דברי תורה · ושאפו ריקס ריקס עלי מא יערפש חתא ייסמו פלוח · ומן סבת די אדין ענדנא עלי

לאורח

מִצְוָה כְּנֶגֶד שְׂכָרָהּ וּשְׂכַר עֲבֵרָה כְּנֶגֶד הֶפְסֵדָהּ · הִסְתַּכֵּל בִּשְׁלֹשָׁה דְּבָרִים וְאֵין אַתָּה בָא לִידֵי עֲבֵרָה · דַּע מָה לְמַעְלָה מִמְּךָ · עַיִן רוֹאָה וְאוֹזֶן

וראנא נעמלוהום פי בעלנא כאען · האיידך אשכר
דייאלהום יכון בגלוי פי האד לעולם ואכר לפירות
דייאלהום ולקרן לעולם הבא · לאכן למצוות די בין בן
אדם להקב״ה די הומאן נעלמים · בחאל די הקב״ה הווא
נעלם חתא אשכר דייאלהום שוא קרן שוא פירות
הומאן לעולם הבא · זאייד מערוף שאיין קאלו שיאדכא ·
אלי לוואחד די יכון חארץ פילמצוות די בין אדם לחברו ·
יתשמא טוב לשמים ולבריות · ואלי יכון חארץ פילמצוות
די בין אדם למקום דווקא יתשמא טוב לשמים ורע
לבריות · והאדא די ראהו יקול רבינו הקדוש · וואיין בן
אדם מלזום עליה יעמל למצוות די בין אדם לחבירו ודי
בין אדם למקום · וביהא קאל איזוהי דרך ישרה שיבור לו
האדם · לכוונה באש יכון מליח מעא השמים ומעא
לבריות · כל שהיא תפארת לעושיה · דהיינו יכון יעמל
למצוות לשם פועלם די הווא הקב״ה · ותפארת לו מן
האדם · לכוונה יכון יעמל ג״כ למצות די בין אדם לחבירו ·
וכאף התנא כאלך יקול בן אדם מנאיין למצוות די בין
אדם לחבירו הומאן אכיר מן שבת די יגאנאר מכום
אשכר פי האד לעולם ופילעולם הבא · ויבקא דאיים מא
יכון יעמל גיר למצוות די בין אדם לחבירו · ולאכן למצוות
די בין אדם למקום יכלליהום מרכנין ומא יעמלהומש
כלל · עליהא כתב והוי זהיר במצוה קלה כבחמורה שאין
אתה יודע וכו׳ גרלו יקול אפילו למצוות די בין אדם למקו׳

תכון

שֶׁיָּבוֹר לוֹ הָאָדָם כָּל שֶׁהִיא תִּפְאֶרֶת לְעוֹשֶׂיהָ · וְתִפְאֶרֶת לוֹ מִן הָאָדָם · וֶהֱוֵי זָהִיר בְּמִצְוָה קַלָּה כְּבַחֲמוּרָה · שֶׁאֵין אַתָּה יוֹדֵעַ מַתַּן שְׂכָרָן שֶׁל מִצְוֹת · וֶהֱוֵי מְחַשֵּׁב הֶפְסֵד מצוה

א רבי אומר איזוהי דרך ישרה וגו׳ אקנא כאיין וואחד אדקדוק פי כלאס רבינו הקדוש די ראהו יקול כל שהיא תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם · האוודא קאלת למשנת לפוק אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס · זאייר דקדוק אכור אס אלקא האד לכלאס מעא הוי זהיר במצוה קלה כבחמורה · אגיר כאס כפהמו כוונת האד למשנה כשבקו שאיין קאל הרמב״ם פי פירוש המשניות פי פרק ראשון דמסכת פאה · אלי למצוות די וולאכא עליהום הקב״ה יתקלמו עלא זוג דטבוע · אטבאע אלוול הומאן למצוות די בין בנאדם להקב״ה · בחאל מצות ציצית ותפילין וסוכה ולולב וגירהום · וטבאע אתאני הומאן למצוות די בין בנאדם לצאחבו · בחאל מצות צדקה וגירהום · ולאכן כאיין לפרק בינאתהום · דהיינו למצוות די בין בן אדם להקב״ה · מא יכלץ בן אדם פילינגרא דייאלהום גיר פי עולם הבא · וומא פי האד לעולם מא יאחלו חתא חאגא מנהום בחאל די קאלו שיאדנא שכר מצוות בהאי עלמא ליכא · ולאכן למצוות די בין אדם לחבירו · חין יתבתהום בן אדם יאכל מן לפירות דייאלהום פי האד לעולם · ולקרן יבקא קיים לעולם הבא · לאיין בחאל די למצוות די בן אדם לחבירו · הומאן ברוחהום גלויים לנו

ורקנא

אֶלָּא הַמַּעֲשֶׂה · וְכָל הַמַּרְבֶּה דְבָרִים מֵבִיא חֵטְא ׃

יז הוּא הָיָה אוֹמֵר · עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם קַיָּם · עַל הָאֱמֶת · וְעַל הַדִּין · וְעַל הַשָּׁלוֹם · שֶׁנֶּאֱמַר אֱמֶת וּמִשְׁפַּט שָׁלוֹם שִׁפְטוּ בְּשַׁעֲרֵיכֶם ׃

רַבִּי חֲנַנְיָה בֶּן עֲקַשְׁיָא אוֹמֵר רָצָה הַקָּדוֹשׁ בָּרוּךְ הוּא לְזַכּוֹת אֶת יִשְׂרָאֵל · לְפִיכָךְ הִרְבָּה לָהֶם תּוֹרָה וּמִצְוֹת · שֶׁנֶּאֱמַר יְיָ חָפֵץ לְמַעַן צִדְקוֹ יַגְדִּיל תּוֹרָה וְיַאְדִּיר ׃

פרק שני

א רַבִּי אוֹמֵר אֵיזוֹ הִיא דֶרֶךְ יְשָׁרָה שיבור

[illegible]

רבי

הַרְבֵּה · וֶהֱוֵי מְקַבֵּל אֶת כָּל הָאָדָם
בְּסֵבֶר פָּנִים יָפוֹת :

ט״ו רַבָּן גַּמְלִיאֵל הָיָה אוֹמֵר · עֲשֵׂה
לְךָ רַב · וְהִסְתַּלֵּק מִן הַסָּפֵק ·
וְאַל תַּרְבֶּה לְעַשֵּׂר אוּמָדוֹת :

ט״ז שִׁמְעוֹן בְּנוֹ אוֹמֵר · כָּל־יָמַי
גָּדַלְתִּי בֵּין הַחֲכָמִים ·
וְלֹא מָצָאתִי לַגּוּף טוֹב אֶלָּא
שְׁתִיקָה · וְלֹא הַמִּדְרָשׁ הוּא הָעִקָּר ·
אֶלָּא

ט״ז שמעון בנו אומר וגו׳ ולא מצאתי לגוף
טוב אלא שתיקה · אקלא כאיין
ואחר אדקירין · כאן ילשחאק אתנגא יקיל ולא תנגאתי
טוב אלא שתיקה וכלמתק לגוף שאיטלא · גיר לכוונה ·
ע״ב שאיין קאלי סייאדנא אלי כן אדם מלווס יעמל רוחו
כי אחד לעולם כיף לכבוס · כמשו די קאל שפסוק האמכם
אלס · דקייטי יכון כיף אלי הווא כבוס · והאחר אסי הוקא
גי פילמסאיול די אחד לעולם · לאכן פי דברי תורה ·
יג שתחק יתכלם כיף אלי כמל אלפסוק לאך תדברון ·
והאדה די דאהו יקיל אתנה לא מצאתי לגוף טוב אלא
שתיקה לכוונה דלכלאם פיטוואלה דלגוף די הומאן
לעניינים די אחד לעולם · למלית הווא די יוולף רוחו
אסקאת ויכון כבוס · לאכן פי כגל התורה · למלית הווא
אלי יכון יתכלם ומא יכונש סאקת :

ולא המדרש פסרי לאיין קאלו סייאדנא · מן לוקת
די

יא אַבְטַלְיוֹן אוֹמֵר ׃ חֲכָמִים הִזָּהֲרוּ
בְּדִבְרֵיכֶם ׃ שֶׁמָּא
תָחוּבוּ חוֹבַת גָּלוּת ׃ וְתִגְלוּ לִמְקוֹם
מַיִם הָרָעִים ׃ וְיִשְׁתּוּ הַתַּלְמִידִים
הַבָּאִים אַחֲרֵיכֶם וְיָמוּתוּ ׃ וְנִמְצָא שֵׁם
שָׁמַיִם מִתְחַלֵּל ׃

יב הִלֵּל וְשַׁמַּאי קִבְּלוּ מֵהֶם ׃ הִלֵּל
אוֹמֵר הֱוֵי מִתַּלְמִידָיו שֶׁל
אַהֲרֹן ׃ אוֹהֵב שָׁלוֹם ׃ וְרוֹדֵף שָׁלוֹם ׃
אוֹהֵב אֶת הַבְּרִיּוֹת וּמְקָרְבָן לַתּוֹרָה ׃

יג הוּא הָיָה אוֹמֵר ׃ נְגַד שְׁמָא ׃
אֲבַד שְׁמֵיהּ ׃ וּדְלָא מוֹסִיף
יָסִיף ׃ וּדְלָא יָלִיף קְטָלָא חַיָּב ׃
וּדְאִשְׁתַּמֵּשׁ בְּתָגָא חֲלַף ׃ הוּא הָיָה
אוֹמֵר ׃ אִם אֵין אֲנִי לִי מִי לִי ׃ וּכְשֶׁאֲנִי
לְעַצְמִי ׃ מָה אֲנִי ׃ וְאִם לֹא עַכְשָׁיו
אֵימָתַי ׃

יד שַׁמַּאי אוֹמֵר ׃ עֲשֵׂה תוֹרָתְךָ
קֶבַע ׃ אֱמוֹר מְעַט וַעֲשֵׂה
הרבה

ז נִתַּאי הָאַרְבֵּלִי אוֹמֵר · הַרְחֵק מִשָּׁכֵן רָע · וְאַל תִּתְחַבֵּר לָרָשָׁע · וְאַל תִּתְיָאֵשׁ מִן הַפּוּרְעָנוּת:

ח יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי וְשִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח קִבְּלוּ מֵהֶם · יְהוּדָה בֶּן טַבַּאי אוֹמֵר · אַל תַּעַשׂ עַצְמְךָ כְּעוֹרְכֵי הַדַּיָּנִים · וּכְשֶׁיִּהְיוּ בַּעֲלֵי הַדִּין עוֹמְדִים לְפָנֶיךָ יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כִּרְשָׁעִים · וּכְשֶׁנִּפְטָרִים מִלְּפָנֶיךָ · יִהְיוּ בְעֵינֶיךָ כְּזַכָּאִין · כְּשֶׁקִּבְּלוּ עֲלֵיהֶם אֶת הַדִּין:

ט שִׁמְעוֹן בֶּן שָׁטַח אוֹמֵר · הֱוֵי מַרְבֶּה לַחֲקוֹר אֶת הָעֵדִים · וֶהֱוֵי זָהִיר בִּדְבָרֶיךָ · שֶׁמָּא מִתּוֹכָם יִלְמְדוּ לְשַׁקֵּר:

י שְׁמַעְיָה וְאַבְטַלְיוֹן קִבְּלוּ מֵהֶם · שְׁמַעְיָה אוֹמֵר · אֱהוֹב אֶת הַמְּלָאכָה וּשְׂנָא אֶת הָרַבָּנוּת · וְאַל תִּתְוַדַּע לָרָשׁוּת:

אבטליון

ד יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה וְיוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַםִ קִבְּלוּ מֵהֶם · יוֹסֵי בֶּן יוֹעֶזֶר אִישׁ צְרֵדָה אוֹמֵר · יְהִי בֵיתְךָ בֵּית וַעַד לַחֲכָמִים · וֶהֱוֵי מִתְאַבֵּק בַּעֲפַר רַגְלֵיהֶם · וֶהֱוֵי שׁוֹתֶה בַצָּמָא אֶת דִּבְרֵיהֶם :

ה יוֹסֵי בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְרוּשָׁלַםִ אוֹמֵר · יְהִי בֵיתְךָ פָּתוּחַ לִרְוָחָה · וְיִהְיוּ עֲנִיִּים בְּנֵי בֵיתֶךָ · וְאַל תַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה בְּאִשְׁתּוֹ אָמְרוּ · קַל וָחוֹמֶר בְּאֵשֶׁת חֲבֵרוֹ מִכַּאן אָמְרוּ חֲכָמִים · כָּל הַמַּרְבֶּה שִׂיחָה עִם הָאִשָּׁה גּוֹרֵם רָעָה לְעַצְמוֹ · וּבוֹטֵל מִדִּבְרֵי תוֹרָה · וְסוֹפוֹ יוֹרֵשׁ גֵּהִינָּם :

ו יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה וְנִתַּאי הָאַרְבֵּלִי קִבְּלוּ מֵהֶם · יְהוֹשֻׁעַ בֶּן פְּרַחְיָה אוֹמֵר · עֲשֵׂה לְךָ רַב · וּקְנֵה לְךָ חָבֵר · וֶהֱוֵי דָן אֶת כָּל הָאָדָם לְכַף זְכוּת :

העבודה · ועל גמילות חסדים :

ג אנטיגנוס איש סוכו קבל משמעון הצדיק · הוא היה אומר · אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב · על מנת לקבל פרס · אלא הוו כעבדים המשמשים את הרב · שלא על מנת לקבל פרס · ויהי מורא שמים עליכם :

יוסי

ג אנטיגנוס איש סוכו וגו' גרלו אהנא יעלמנא אלי כאיין זוג דטבוע פי עבודת השי"ת · כאיין וואחד אטבאע דלעבודה די היא מיראה · לכוונה מן סבת די יכאף לאייכון יגיב עליה הקדוש ב"ה ליסורין ויקטאע עליה לפרנסה · עליהא הווא ראה יכאלי ויעאבד לשם יתברך · וכאן אטבאע אתאני דלעבודה מאהבה · דהיינו מן סבת למחאבא די ענדו פי הקב"ה יאסר · ראהו יכאלי ויאעבד להקב"ה ערב ובקר ולבריס מתל וואחד מעא לאחבו אלי יקלילו לוואלחו מן כותרת למחאבא די בינאתהום בלא חתא סבב · ואהדא די ראהו יוולינא אהנא אל תהיו כעבדים המשמשים את הרב על מנת לקבל פרס די היא עבודה מיראה · גיר כונו תכדמו להקב"ה ותעאבדוה בלא ע"מ לקבל פרס · די היא עבודה מאהבה :

יוסי

שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הֵווּ מְתוּנִים בַּדִּין · וְהַעֲמִידוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה · וַעֲשׂוּ סְיָג לַתּוֹרָה :

ב שִׁמְעוֹן הַצַּדִּיק הָיָה מִשְּׁיָרֵי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה · הוּא הָיָה אוֹמֵר · עַל שְׁלֹשָׁה דְבָרִים הָעוֹלָם עוֹמֵד · עַל הַתּוֹרָה · וְעַל הָעֲבוֹדָה

הלי כהנת פיה · להיין קהלו סייהדכה פלווקת הלי כהן מסה רבינו ע"ה יכתב התורה פיסמיס · חין כהן יגתס לקלהס כהן ירפד הסיעור דלחכהר פיה קייהן לכלמה הלי יכתב · וחין קהללו הקב"ה כהם יכתב והחיס מסה עניו מהד · כלמת עניו כתבהה ענו כהם מה יכתבס עלה רוחו כלמת עניו · וסטלו חבהר פילקלהס סיעור לחורך די יו"ד · ומקחהולו הקב"ה פי גבינו · ומן ההדהך לחבהר הלי מסהת פי גבינו קרן עור פני מסה · והחדה תפסיר לפסוק די קהל קרנים מידו לו · להיין הותיות מידו הומהן מדי"ו ומיו"ד גרלו ירמזלכה כהם הזכה מסה רבינו לקרן עור פניו מן סבת לחבהר דלחורך דליו"ד וחין סהפנ הזקנים די דהך הדור הלי מסה רבינו זכה דפניו כפני חמה מן סבת לענוה · ויהוסוע זכה לפני לבנה מן סבת לענוה הלי כהן יעמל הלי כהן סמס פי בתי כנסיות ובתי מדרסות · ועליהה כהנו הזקנים יקולו הוי לה להותה בוסה וכו' להיין ולוכהן כהנו יעמלו כיף יהוסוע סמסים פי בתי כנסיות ומה כהנוס יסטחיו · כהנו יזכהו לפני לבנה כיף יהוסוע :

הכטיגנוס

וּזְקֵנִים לִנְבִיאִים · וּנְבִיאִים מְסָרוּהָ לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוֹלָה · הֵם אָמְרוּ שלשה

חסאב עני · כאם ירנוזלנא אלי הקדוש כ"ה כתאר האר האסאר די סיון די מרמוז ללענוה · וגבל סיני גם כן די הווא ירמז ללענוה · וואעטא פיהוס התורה די היכה מתקיימת גיר פי כן אדס די הווא עניו · והאדא די ראהו יקול רבינו הקדוש · משה קבל תורה מסיני · גרלו יקול אלי משה רבינו ע"ה · כאם הזכא ונאעטאת התורה ליסראל עלא יידו · הווא מן סבת סיני · אלי כאנת ענד משה רבינו מדת הענוה מתל סיני די הווא עני :

ומסרה ליהושע · לאיין חתא יהושע כאנת פיה מדת הענוה כיף אלי כליכו קאלו סייאדנא ע"ה אלי יהושע ע"ה כאנת עאדתו דאיים יכנס וינלף בתי כנסיות ובתי מדרשות · ומא כאנש ענדו כזוי כלל · והדרבא כאן יסכר ויפכר פי רוחו אלי ענדו הונור כביר אלי זכא כאש יכדס פי בית השם יתברך · ונתיע הזקנים די האדאך הדור כאנו יסטחיו יעמלו חוואייג מן האד הטבאע וכאן ילאהרלהום כזוי כביר לו יטייחו ברוחהום ובהמתהום בלכנים די בתי כנסיות ובתי מדרשות · ובהאד לכלאם פכר הרב הוולאי ע"ה מן לסאן הראשונים עלא שאיין קאלו סייאדנא פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה · זקנים שבדור היו אומרים אוי לה להותה בושה · אוי לה להותה כלימה ע"כ · ונחאבו נערפו אש מן מסטחאניא כאנת ענדהום הזקנים · אלי לטחקו יקולו אוי לה להותה בושה · ואייר אש יקא האד לכלאם מעא פני משה כפני חמה · אגיר עלא קד לכלאם אלי קולנא יגינא מליח · לאיין ראהו מערוף משה רבי' כאש היכא וכאן ווגהו ילווי כיף השמש · מן סבת מדת הענוה

אלי

כָּל יִשְׂרָאֵל יֵשׁ לָהֶם חֵלֶק לְעוֹלָם הַבָּא · שֶׁנֶּאֱמַר · וְעַמֵּךְ כֻּלָּם צַדִּיקִים · לְעוֹלָם יִירְשׁוּ אָרֶץ · נֵצֶר מַטָּעַי · מַעֲשֵׂה יָדַי לְהִתְפָּאֵר :

פרקי אבות

פרק ראשון

א מֹשֶׁה קִבֵּל תּוֹרָה מִסִּינַי · וּמְסָרָהּ לִיהוֹשֻׁעַ · וִיהוֹשֻׁעַ לִזְקֵנִים ·

וזקנים

א משה קבל תורה מסיני · האדא ענדנא וואחד אלדקדוק לאיין כאן יסתחקלו יקול קבל תורה בסיני · פי כאטר מערוף אלי משה רבינו ברוחו טלע וקבלהא פי גבל סיני מן השמים · אג̇יר באש יתוואג̇ב האד אלדקדוק · נשבקו שאיין קאלו סיאדנא · באש זכא משה רבינו לאהד למעלה בתר מן שאייר אנאס הווא מן שבת אטביעא דלעבווה אלי כאנת פיה בזאף · ומערוף אלי התורה מא תתבת ג̇יר פי וואחד אלי הווא עניו יאסר אלי מא יחשב רוחו כלל · לאיין התורה תמתלת ללמא · וכיף הדי אלמא מא יווקף ג̇יר פי מוטאע חאדר · האיידך התורה לעזיזא מא תווקף ג̇יר ענד וואחד אלי הווא מחדור אלי מא יפתש לרוחו חתא אלמתעא וולא חתא תענוג · ויחשב רוחו כיף אלי מא באנש פילעולם · ומן האד אסיבה ענטאנא הקדוש ב"ה תורתו הקדושה עלא הר סיני · ופי חדש סיון · לאיין כלמת סיון יטלע פיהא חשאב עניו · וכלמת סיני יטלע פיהא

ויסנג׳ פיאוס פילמאכלאת וסכראת פילג׳נאיין וגידו · סיגורו ש״י בן אדם יכון מתגבר עליה יצ״הר · פי כאטר האד אסי תקנו לנא סייאדנא באש נקראיו פי האד לאייאם פי כול שבת פרקי אבות ומשלי אלי הומאן דברי מוסר ותווריב ללבן אדם באש יבקלר קלבו וירג׳אע מן טרוקתו אדוניא :

וקאלו הראשונים עלאש האד למסכתא תסמאת **אבות** · לאיין גמיע למוסר די כאיין פילמכ׳אחיף דלאחרונים כולשי ראהו מרמוז פי האד למשניות די אבות · ונקדרו נעטיו וואחד אטעם אכור עלאש תסמאת **אבות** · לאיין ראנא נשופו פי בני אדם · אפילו יכון בעד לוואחד עם הארץ גמור לאוס תליבו יכון חארז פי דינו שאיין תעאלם מן וולדיה · באחאל מסאייל אנטילה ולמוליה וברכת המזון · ושמירת שבת ויום טוב וגירהום · ופי האד למסאייל מא עכרוש בן אדם כח באש יכון כופר ח״ו פי בעד למצוה מן למצות · לאיין חין שופנא וואלדינא חארזין פי האד למצוות · והומאן תעלמוהום מן וואלדיהום · וואלדיהום מן וואלדיהום דור אחר דור חתא למשה רבינו מן סיני · יגאחסב כיף אלי אוחנא ברוחנא כוננא פי מעמד הר סיני · ובהאד לכלאם יגינא מליח כוונת לפסוק די קאל ופן תשכח את הדברים אשר ראו עיניך ופן יסורו מלבבך לכוונה בעד אמא אחנא מא חצרנאש בפועל פי מעמד הר סיני אפילו הכי דאבא די אחנא תבאענא ותעלמנא מוואלדינא · וואלדינא מן וואלדיהום דור אחר דור חתא למשה רבינו · ראהו מחסוב כיף אלי אחנא ברוחנא כוננא בפועל ודינא כולשי בעינינא פי מעמד הר סיני · עליהא קאל אלפסוק אשר ראו עיניך · ועליהא תסמאת האד למסכתא אבות מן סבת דיראהי תביינלנא אדורות מן משה רבינו חתא לטינפו די רבינו הקדוש ש״י סדרלנא למשניות :

משה

אצברו לאילאהי · פיה אראגא · יעטף
בכיראהי · עטף אנאגא · יועתק
מוחיבאהי · ירכב ווגא · סי"די מול לכוב"רא ·
עאיין גייאמין · יחיי מא פלקברא · אנאייאמין :

הקדמה לפרקי אבות

אטעם עלאם עוואיידה כגמיע לבלדאן קראיו
פרקי אבות מן פסח חתא לשבועות · לאיין
כאיינין פי בני אדם תלאתא דלווקאת · אלי הומאן ימי
עלייה · ימי העמדה · ימי הירידה · ימי עלייה הומאן
מן לווקת שי יכלאק בן אדם חתא יוולי יכון עומרו עשרין
עאם · לאיין פי האד אסנין כול עאם הווא מאשי והווא
פטלעא · מן לעשרין עאם חתא יכון פי עומרו כמסין
עאם · הומאן ימי העמדה · דהיינו מא פיהום לא זיאדא
וולא נוקצאן פלגוף דייאלו · מן לכמסין עאם ולקודאם
הומאן ימי הירידה · יכון בן אדם פיהום הווא מאשי והווא
פינאקץ · מתל האד אטבאע ג"כ פלעאם ברוחו כאיין
פיה האד אתלאתא דלמדרגות ימי עלייה וימי העמדה
וימי הירידה · ימי עלייה הומאן איאם למשתא חתא
לפסח · לאיין מן סבת אשתא תכון לארץ כול נהאר פיזייד
מן ארוויא דשתא · ימי העמדה הומאן מן פסח חתא
לשבועות · לאיין פי האד אטיכפו יכון ווקת מליח מאהו
באדר מאהו סכון · ובן אדם יליב נחת רוח כביר פיהום
פילגוף דייאלו · ויתפשש פי גסמו · וימי הירידה הומאן
מן שבועות ולקודאם · לאיין פי האד לאייאם תכון שכאנא
קווייא ויכון בן אדם מחלול פלגוף דייאלו וטיכפו יזיד
ישכן והווא תליק רוחו מן כותרת אשכאנא · ועליהא
דאבא די מן פסח לשבועות די הומאן משמיין ימי העמדה
שי אטיכפו פיגו ויכון בן אדם פיהום לגוף דיילו מאאני ·

ויסגל

אסיסאן · נעאם לפׄיראח · ולכׄמרא פׄטיצאן ·
יברי לגׄיראח · בי"ן לגו"צון דלוב"אן ולייאסמין ·
חולא מן ארהבאן אמראקאמין :
חאב אזאהר · ויפׄוח פׄי גׄוצנאהו · זאד
לבׄונפׄסאגׄ האגׄ פׄי וורקאהו · ולגׄילינאר
יסטאע פׄי לווׄנאהו · ואנס'רי יתב'הרגׄ פׄוק
אלכאמין · וחבאייב תתפׄרגׄ מוסתאקאמין :
מא אחלא אקצב אלובאן · חידא לבאהאר ·
וגׄמאעאת אשובאן · עולמא קיהאר ·
בלאכׄלי ושורבאן · טולׄ אשאהאר · פׄו"ק
אסוו"ארגׄ מתלאייאמין · פׄילעו'רפׄא ולחוכמא
מראוואמין :
זהאיו לקולוב גׄלסא · תחת לעאביר · פׄי חולא
מתלבסא · כׄיילי כׄאביר · ולפׄיל יאטיב
עבסא · מן הוא גׄאביר · פׄי"קו מן אנע'סא ·
יא חאלאמין · קאלו לפׄלךְ משא מוסתנגׄאמין :
חוס אראבאב · יוכתאר · יעמל גׄאנוגׄ · פׄי
נגׄמת אלאוותאר · חרךְ אזאנוגׄ · בלבל
פׄוק אלאסתאר · ובאבאנוגׄ · ווח"נא גׄל"וס
טייבא מנאעאמין · ועראנא פׄי נשבא קד
האי'אמין :
רנגׄס מעא אסנבלׄ · פׄרש אראייאט · ולוותאר
אתכׄבל · עמלׄת גׄאייאט · ואטר ·
זאעבלׄ · כנו סאייאט · פׄילׄמאי'יא וסי"כא
מהכׄראמין · וצנאייאע · אשריפׄא אמקוואמין :
אצברוׄ

בקהל עם הלל אומרה · שבח אעוררה ·
בידו עולי שברה · רמה וגברה · על ימין
או"יב פלילי · גברה יד עוז כלילי : הן על כן וכו'
גדע קרן צר בחורי · אפו וזעמו · גם הריק חרבו
אחרי · המחרפים שמו · אז גאל בנים
שומרי · חוקו ונאומו · אעלוז יום צא"ת
קהלי · מגבול עיר צר אוילי : הן על כן וכו'
יוסיף עוד שנית לעשות · ישע לאוהבים ·
האומרים בו טוב לחסות · לציון ישובבם ·
וכמאז יפיר מועצות · צרים ואויבים · אח"לי
יכ ון שבילי · לעלות אל הר גלילי : הן על כן וכו'

פיוט לכמוהר"ר נתן גוויהן ז"ל

יא עאראפין אצוות · יא פֿאהאמין · מדחו
ושכרו דב אלעאלמין :
נאר אלמאריח לאהבת פֿי גֿוסמאתי · מן
צנעאת ארחמאן פֿי דונייארתי · גֿרין
אלעאגֿיב מבדוע פֿי נוקלאתי · ק"ד אסאגֿר
עאלאת מתוואלמין · ותמארהום גֿלאת
מתזאחאמין :
תסביח בצוות אחניז · חוס אטאייר · ואנגֿמת
למקנין · תטפי לגֿאייר · וליימא לחסן
תבנן ואלמאנאייר · והומ"אן פֿו ק אסאגֿר
מתלאייאמין צבחא ועשווייא מתראוואמין :
נווארת אלאגֿסן פֿיה אנשיראח · וורד מעא
אסיסאן

ברוח פיו וכל · יום אן רגאענא סאלמין · חוכי גאולתך גאל :

רשות סימן נהוראי הזוכיב חזק

נשאל לאליה · מתי תבשר עם · אחוז בחבלי בוץ · בים ובמדבר :
הנה שבע מאות לבר אלף · זעוף בים גלות · רעב לפיסת בר :
ולמי ארמה את · שברי ומחלתי · ובאם אספר אין מי יאמין דבר :
רבת צררוני · אחי וגם עבדי · בכיי ששונם עת · צערי מאד יגבר :
אהי מכרני · עבדי קנאני · יד אח נטויה עוד · היום כלעבר :
יסור יסרוני · בשוט ובעקרב · בוכים לשמחתי · חפצם אהיה נקבר :
חזקי צביית חן · כי עוד מעט מוער · אבוא לבשר לך · על רום נאות מדבר :

פיוט סימן פרני

פרני ריע ודוד · בשמו ובמעשיו · מאנשי חמס ושוד · פרעה ויועציו · ראני בעמל נדוד · בינות מנאציו · חס ועמ׳ל על עמלי · יד ימינו נצבה לי · הן על כן אודה לפועלי · צורי וגואלי :
רוב נסיו · זכור אזכרה · מופתיו אספרה · בקהל

מרא באער · חילם ימינו קנתה · טול אצ׳אהר
יטול אסאנין · מרוץ גלגל לא יחדל · יומאם
ולילא סאגׄדין · מול חוג יסוד מטה ועל :
כׄאלק לאינסאן מן אתראב · ויהי לנפש חיתה ·
לבדא יא רוחו פֿלעידאב · אם מכתוב
קום קברתה · תווקף איימאה ללחיסאב · ועל
מעבדים עשתה · ועלא אזא׳הר ולייאס׳מין ·
שמו והשליטו בגן · אגׄלק וחאלף בלייאמין ·
רוחו עבור · זה לא תאכל :
וכאנו פֿלבוסתאן בזוגׄ · מתענגים מתעדנים ·
אסמש ולקמר סארוגׄ · להם מאורות
נותנים · חתא צאהר פיהום עיוואגׄ · ויגאלו
מכהנים · פֿלחין רגע גא טאייאבין · לפני אשר
מדד וכל · ובסטלהום יידו אליימין · ויצו
עליהם ממעל :
יא מוכתאפֿי · יא מותקאדר · כנס שאר צאן
מרעך · ויסמך וחרמך ינשאהר · על מיחלי
קץ ישעך · כמתל יום גׄוזנא פֿלבאחר · כנגד
ידיהם נדעכה · ולמצריון אלע׳אציין · טבעו
בסוף · בו שבר עולו · ושבט יעקב נאגׄאמין ·
יצאו להלק שלל :
ורוצ׳אנא לווטאננא · ומיחלים יגאלו · חתא
נאראיו בעיונאנא · דודים לציון
יעלו · יום אסארור יום אלהאנא · תפתח
שערים ננעלו · יום אלגׄאיוש אצ׳אלמין · כולם
ברוח

פני"ם אל אמו"ני · האר ובתורתך התמימה ·
יתגדל ה' ויתקדש שמיה רבא בעלמא :
ברוב שלום ושלוה · דורי מעשיו משכו לבבי ·
לעבור לו בחדוה · כל ימי היות רוחי בקרבי ·
שמעי בת מצוה · תזכי להושיבי עם נדיבי ·
ובן אד"ם וחו"ה · יצר אל ונפח בם נשמה :
אערוך מהללי · לפני אל אשר לו הגבורה · יכפר
מעללי · ישוב לרחם אבן יקרה · כסף כל
קהלי · לחזק בדק בית הבחירה · אז בנ"עים
חלילי · משכורתי תהיה לעד שלימה :

רשות סימן מנדיל

מדי עבור דורי אחזתיו ולא פנה · אליו קראתי
שוב · ידידי ולא ענה :
נטש ידידותיו · אהבת כלולותיו · עזב
חמודותיו · ארמון אשר בנה :
דמעי עלי לחיי · לנדוד צבי ברח · מבין שתי
ידי · נסע ולא חנה :
יום יום אקוה לו · אשאף בעד צלו · חדש
בעד חדש · שנה בעד שנה :
למה יפיפיה דייך שחרחורת · תבכה ותסירי ·
יגונך ועד אנה :

פיוט קומו תראוו יא נאייאמין · קומו לחוות
מהלל · ראזק גָאמיע אלעאלמין ·
זן כל יצור עשיר ודל · ושכרו ללכֿאלק אלעיבאד ·
מלכות לבדו יאתה · יימאשי לכוואכב
בלעידאר · ידיו רקיעים נטתה · מרא קארב ·

כרעים הקיפוני : אנא
ובן גדלת · כלה נגרש · מעיר בחרת · וזר ירש · כלום שכחת · כי לא יירש · בן האמה הזאת עם בני : אנא
עטרה החזר לגברת · אתה לה נזר וכותרת · וכשל עוזר לממרת · והירתה לתל לא תבנה : אנא
טב מיתב טן דו · אויתיהו · בנוה כבודו · אני והוא · יראני אותו ואת נוהו · עתה הפעם יזבלני : אנא
ישוב יחבר ימין צרקו · שבר אל שבר ידובקו · מעין הגובר זדים עשקו · ישוב עד שדי ויבנה : אנא
אם עת פרותי לא קרבה · אם בך תוחלתי לא נכזבה · עשה נא אתי אות לטובה · ישוב אפך ותנחמני : אנא

רשות לקדיש סימן פרגי

פעולות אל מה נוראות · ועצמת ידו מה רבה :
רם על שבח והודאות · ונעלה על כל מרכבה :
גאה גאה על כל נבראות · יום שת הים לחרבה :
יתגדל עושה נפלאות · ויתקדש שמיה רבה :

רשות אחר

יה שיכן מעוני · אשורר לפניך באימה · ורצה קול רנני · התולה ארץ על ריק בלימה · סעד לבי ועיני · ונפשי כבת מלך פנימה ·

רנה קריעת י"ס וישועה

אדיך לעולם · ויואגבוהו ויקולולו מא כאנת עבאדתנא גיר פיך כיף אלי קאל אלפסוק כי אתה אבינו וגו' גאלנו מעולם שמך · ופי דאך לווקת יכרגהום הקב"ה מן גיהנם וידכלהום לגן עדן מתל מא קאל אלפסוק וענוים ירשו ארץ ויתענגו על רוב שלום · ונטלבו לשי"ת כאש יגיבלנא משיח צדקנו בעגלא ובזמן קריב וידריכנו לעבודתו וליראתו ויכון ענדנא מורא שמים כמורא בשר ודם אמן כן יהי רצון :

פיוט להרב המובהק כמוה"רי מועטי זלה"ה
לחן ידך תכתני :

יושב רום עולם · שוכן סנה · מביט מעולם
ענות עני · אנא אל יחר לאדוני · וכי אשאלך
הודיעני :
העם קנית מני קדם · למה מכרת לעבדים ·
עד מתי אתה תביט בוגדים · אבירי בשן
כתרוני : אנא
ובת קדישת לגורלך · למה גרשת לנוה לא לך ·
אם בה מאסת חלילה לך · לקחת את בת
כנעני : אנא
דורות לרבבה ולקץ רבים · אחת אהובה בין
זאבים · עד מתי יושבה בין עקרבים · ועל
מאורות חור צפעוני : אנא
השקיפה הבט אל מהיכל · לברית תביט יכול
תוכל · אל עמל תביט זה לא תוכל · כי רע
לצדיק לא יאונה : אנא
מבין לוחצים · קול לך ארים · עד מתי קוצים ·
תוך הכרם · הנוגשים אצים · כדבורים · עדת
מרעים

דייהלו מגלוקה מה יסמהעש כיסה · גלוורן התחכייה מחלולה · וחין יגי שי כן הדס יתכלס מעו כעד לכיר ולמלוך יעטיה וודכו לייתכייה הלי קייה טרשה כהם מה יסמהעו חתה חהגה דלכיר עלה ישרהל · וגמיע כן הדס הלי יגי יתכלס לקונטרה עלה ישרהל ולתכתלו כלוורן התהכייה למחלולה · ויטלהע לירושלס ומן כותרת הטרהד דייהלו יקתל משיח כן יוסף כיף הלי קהל שפסוק והכיט שו השר דקרו וספדו עליו כמספד על היחיד וגו' :

ומן כעדו יגי **משיח בן דוד** כחהל די קהל הלפסוק והרו עם ענני שמיה וגו' והדר קהל הלפסוק וליה יהיה סולטן ויקר וגו' ויקתל הרמילוס הרשע כיף קהל הלפסוק וכרוח ספתיו ימית רשע · ויווקף מלך המשיח ויגמהע גמיע ישרהל לירושלס מתל מה קהל הלפסוק השרקה להס והקבלס · ויכונו פירושלס מעהלקין ע"כ חגרה מן דייהמכט ולייהקות הלו הלוו דייהלהוס יכון ילייו מסוף העולס ועד סופו כחש די קהל הלפסוק והלכו גויס להורך וגו' ויקעדו ישרהל פירושלס מהניין חסכת הלפין סנה והומהן פי תעכוג כביר ומה יכון לה שטן ולה פגע רע ויהכלו מן הסעודה די לויתן · וחין יתקהלהיו להלפין עהס · דיך הסהעה יקעד הקכ"ה על כסה הדין פי עמק יהושפט ויכדל לעולס ותתה השמס ולקמר יכדלהוס · מתל מה קהל הלפסוק וחפרה הלכנה וכושה החמה וגו' · ויגיב הקכ"ה גמיע להומות קודהמו ויכון מוכיחס עלה הלי עכדו עבודה זרה וידכלהוס לגיהנס התחתונה לשהול של תחתית ויקוללהוס עייטו לעבודה זרה הלי עכדתו כהם תניתכוס · והידה פיהה שי כסלה תפככוס מן גיהנס וכהד גיר תקדי פיהוס ודוכהנהוס טהלע · כיף הלי קהל הלפסוק ישובו רשעים לשהולה כל גויס שכחי הלהיס :

ומן כעדו יעהייט הקכ"ה לרשעים די ישרהל ויקוללהוס למן כונתו תעכדו פיטיכפו שי כונתו פי

ההדיף

יליגו גוג ומגוג מתל מא קאל אלפסוק תארוס קמיך ·
וחין ישוף לעוזז די גוג ומגוג. אטריק תסרחאת ילרג
ויגמאע שבעים אומות אלי פידכייא ויטלעאוס מעאה
לירושלם · כאם יטארדו עלא ישראל · פי כאטר אלי
שאפואוס מא עכדאוס לא ללטנא ולא בכדירא · ויקולו
לישראל · תעלמו אלי פרעה כאן ראגל מאבול אלי גזר
עלא גמיע לוולאד יקתלאוס ולבכאת יכליאוס תאיין מתל
מא קאל אלפסוק כל הבן הילוד היאורה תשליכוהו וגו׳ :

לעזיז די בלק כאן ראגל טפש אלי כמס כאם יגיב
בלעם הרשע ידעי לישראל · ומא עריפש שי
דעאווהו מא תקלי חתא לאלחא · לאיין אילאהאוס
יבארכהוס · למעאלק די **המן** כאן ראייו מכפש · אלי
כאן פי באלו כאם יקתל ישראל · ומא עריפש
אלי אילאהאוס יפוכאוס מן יידו · ואלאכן אחנא מנאיין
ראכא מגמועין ע׳ אומות · כבדאיו כטלעו כטארדו
מעא לאילאהא דייאלאהא ודיך כלורולאוס וכקאלו גמיע
סינאי ישראל מן אדנייא · כמאל די קאל אלפסוק יתיצבו
מלכי ארץ וגו׳ על ה׳ ועל משיחו :

פי דיך אסאעא יתעאמר הקב״ה עליאוס בלאחמייא
ויקיללאוס יא הרשעים מעאייא תחאכו תעמלו
עראד · כונו מהניין ראני חאלר כאם כטאדכוס ·
ופיסאע ירמי עליאוס הקב״ה מן השמא חגאר דלברד
אלי כאנו מכביין פי מכאזן השמא · וילרב פיאוס לירבא
קווייא חתא מא יבקא חתא חאד מנאוס · מתל מא קאל
אלפסוק וזאת תהיה המגפה אשר יגוף ה׳ את הגוים אשר
צבאו על ירושלם וגו׳ · ומן בעדו יקום וואחד אלולטאן
אכור רשע ופאיח לווגאה ויטארד מעא ישראל חסאב
תלת שהור · ויסמו **ארמילוס** ואאדי אצורה דייאלו ·
ראגל גראע ועכדו עין כבירא ועין
סגירא · ודראעו ליימני פיה טפח · ודראעו לישאר פיה
דרעין וכוז · ולגראס מעלוק פי גבינו · ולוורן ליימנייא
דייאלו

נהאר אתאני ירגאע אליהו הכביא וייוקף עלא
לגבאל די כאנו יסכנו פיהוס ישראל · ויעאייט
ויקול טוכה כאה לעולס · כחאל די כמל אלפסוק וקאל
מכסר טוב :

נהאר אתאלת ירגאע אליהו וייוקף עלא דוך לגבאל
ויכארח ויקול ישועה כאה לעולס כיף אלי
כמל אלפסוק משמיע ישועה · וחין יסמעו ארשעים אלי
פי גיהכס לעייאט די אליהו יכטקו ויקולו אומר לציון מלך
אלהיך :

וזאר משה רבינו וקאלאוס לישראל · תכוכו מעלומין
אלי פילגאולה די מאולא לעתיד · ראאו הקב״ה
יעמל מעאכוס כסים ונפלאות כתר מן האד אשי אלי
סופתו :

וחין ילחאק לווקת די מלך המשיח כאס יגי כעגלא וכזמן
קריב · ראאו יטלאע גוג ומגוג והאדא גוג ומגוג האללו
הווא · לאיין האד לגנס הווא קווי יאסר וסאכן פי גבאל
עאליין · וכולטאן **אלכסנדרוס מוקדון** · סגן
גוג ומגוג פי דוך לגבאל
כאס מא ינגמוס ולרגו לדנייא · האמר עלא גמיע
לבנאיין די פירכייא וגאיו ולוור דוך לגבאל בבנייאן עלים
ולוואר קוויין וקטאע עליהוס גמיע אטורקאן אלי מנאיין
ולרגו לדנייא · ועמל וואחד לחכמה גדולה אלי עלא
קדאייס ישבאס כיף אלי מעאלמין חדאדין ילרבו פי דוך
אלוואר בלמטארק ולפיסאן ופלווקת אלי יטלאע פי
באלאוס גוג ומגוג כאס יפרשו עלא אטריק באס יגוזו
יסמעו חס למטארק ולפיסאן ילרבו פלגוואר · ויחאנו
פי באלאוס אלי מאאלין לאכקיין ווידו יבכיו עליהוס ·
ויכאפו ויידו יכדמו · וכסיף עליהוס ירגעו למוואלעהוס ·
ופי האד לווקת אלי יגי מלך המשיח · בב יכול יתעלה
שמו באס יעארף לגמיע אדנייא קוותו וגברותו ·
יאהדס הקב״ה דוך לוואר באס ילקו אטריק מנאיין

האד לאעג׳איב אלי דכרנא הומאן מלקטין מן כלאם
למדרש · מכלאף אלמכאת אלי צרבהום הקב״ה על הים
כיף אלי מביין פילהגדה · אלי מתלוקת דתנאים כאיין
מן קאל כמסין צרבה · וכאיין מן קאל מייתין · וכאיין מן
קאל מייתין וכמסין · ואלו ואלו דברי אלהים חיים · אלי
יקול כמסין יחסב גיר לכללות ואלי יקול מייתין יחסב
לפרטות דלמכות ואלי יקול מייתין וכמסין יחסב פרטי
פרטות כיף אלי מאול כביינוהום פי מואצ׳ע אוכרין :

וחין סאפו ישראל האד לאעג׳איב לכול אלי עמל
הקב״ה פילמצריים פי סבתהום · נטקו באסביח
ותמג׳יד בלוות עלים רגאל ונסא וקג׳אר ואפילו לעוברים
אלי פי כרש יימאהום כאנו יסבחו ויעלמו וקאלו השירה ·
מתל מא קאל אלפסוק אז ישיר משה ובני ישראל וגו׳ ·
וקאלו סייאדנא וואיין משה רבינו כאן יבדאלהום השירה
והומאן יכמלו · ומן בעד מא קאלאיו השירה נטק משה
רבינו וקאללהום לישראל · ראכום שופתו בעיניכום
ג׳מיע לעג׳איב אלי עמל הקב״ה פילמצריים עלא
כאטרכום ותכונו מעלומין אלי האידך בעזרת הש׳ מאזאל
יעמל מעא דרייתכום · לאיין פילוקת אלי יג׳י **מלך
המשיח** במהרה בימינו · כאס יפוק ויסלך
ישראל מן לגלות דיאלהום **אליהו
הנביא** זכור לטוב יסבק יג׳י קבל מן
למג׳ייא די מלך המשיח חסאב תלת אייאם ·
וכאאר אלוול יטלאע יווקף עלא ג׳בל ציון · ויצייאח בלוות
חנין ומר ויבכי ויעאהד עלא לחרבן די ירושלם תוב״ב ·
ויקוללהום יא ואלדי טאלת האד לכלייא די ירושלם · חתא
לאיין מאזאלין כאליין ומוואחשין · וצות אלצייאח ולביכא
די אליהו יכון ינסמאע מסוף העולם ועד סופו · ומן
בעדו ירג׳אע יעאייט ויקול יבא שלום לעולם מתל מא
קאל אלפסוק מה נאוו על ההרים רגלי מבשר משמיע
שלום :

נהאר

קרהרלהוס ללהוורה · כהן לבחהר יזההר עליהוס
ויגבדהוס לעגדו כהם יגרקו פי וולטו :

ז כעד המה סי מן למצרייס לגורו לכיול דייהלהוס
כהם יכרגו מן לבחהר וכדהיו יתמסהיו · עמל הקב"ה
פי מוגת לבחהר מתל ווהחד לעהוורה פ"לה · וכהנו דוך
לכיול לכול ירגעו לוולט לבחהר כהם יתלהקהיו מעההה
חתה גרקו כהמלין פילבחהר :

ח כעד המה יוקני ותמרה כהנו כבהר דסחהרין ·
ועמלו סחורהת כבהר שי כהם כהנו יטירו פילהווה
כיף הטיור כהם ימנעו רוחהוס · רסל הקב"ה המלהך
מיכ'הל וגרקהוס פי קלב לבחהר :

ט כעד המה גהזו עלה למצרייס ההד הזרות לכול ·
עטההוס הקב"ה לכח כהם מה מהתוס פי וולט
לבחהר פי דהך לווקת ורמההוס לבחהר ללבר כהם
יסופוהוס יסרהל יסתפהיו פיהוס וכהנו יעקלוהוס ווהחד
ווהחד :

י הלי מן כעד מה סהפוהוס יסרהל טלעת ווהחד
למוגה מן לבחהר ורפדת דוך למצרייס לכול הלי
כהנו מרמיין פילבר וגרקתהוס פיתהוס דלבחהר כהם
מה ינצורוס יסרהל מן הריחה רלכנז דייהלהוס :

יא הלי גמיע לבחורהת די פידנייה תכלטו מעה
לבחהר כהם יתעהדכו למצרייס מלית כיף הלי
ילטחהק :

יב הלי פרעה מהול ווהקף חתה ללייוס עגד כהב
גיהנס · ויכון מוכיח לגמיע הסלהטן די הומות
העולס הלי כהנו יעבדו עבודה זרה :

יג הלי גמיע למצרייס גרקו ומסהיו פילהס · ומה
סלך וכקה עהייש גיר פרעה כהם יעיד כפומו
להומות העולם גמיע ההד לעגהייב הלי עמל הקב"ה ·
ויכונו מודים ומשבחים ויקולו כפומהוס השרי העם
שככה לו השרי העם שה' הלהיו :

ההד

מענת לכלאס על ידי אחד אלי יטלאע פיה י"ג ערפוה גמיע אדנייא וקאלו כפמהום שי לעבודה זרה מא פיהא חתא ממש · והקב"ה הווא יחיד בעולמו ואין זולתו · מתל מא לכנא פי יתרו אלי חין סמאע כנס די קריעת יס סוף חור בתשובה ונתגייר וקאל עתה ידעתי כי גדול ה' מכל אלהים :

והאדו הומאן י"ג דלעגאייב אלי תעאמלו פילמצריים :

א כעד אמא ישראל דכלו ללבחאר · וכאנו למצריים יפטחקו יחאטו פי באלהום אלי ישראל לאעו ב"מ פילבחאר ומא יתבעוהומש · יאלי קלאחלהום הקב"ה קלבהום ועטאהום קוראג כביר באש רמאיו רוחהום לוולט לבחאר ותבעו ישראל :

ב אלי נחרקת מן כול קרולא כאעורא וותדא · באש תעטלו למצריים פיטריק ופילווקת אלי זדמו ודכלו לוולט לבחאר מן וורא ישראל · מא שאפוהומש כלל ישראל · באש מא יכללעום :

ג אלי דוך לקראען דלמצריים כאנו מעמרין בדהאב ולפצא · וגמיע לכיר דדניא · וכעד אמא דכלוהום למצריים מעאהום לוולט לבחאר · גמיע דאך ארזק לכול סלך באש לדאווה ישראל :

ד אלי כאנת לארץ מתל אטין באש יתערכו למצריים · וכאנו יתמשאיו ויעאתרו :

ה כעד אמא ווקף שר דלמצריים יתכלם עליהום לפאבור · וחאב הקב"ה באש יקעד על כסא רחמים ויחון וירחאס עליהום · ווקף המלאך גבריאל ותכלם קונטרא יהסד עליהום · ורגאע הקב"ה וקעד פי כסא הדין ונתמת קייאמתהום :

ו אלי אהרוך למצריים די תפקו באש ירגעו · ולוורו

קראצלהום

חסאב למכין יום והווא פילרה לרורה · כאם יערף מלית
לענאייב די הקב"ה ככי יכול · ומן כאעד תאן פיה וטלעו מן
לבחאר ורלו לולטאן פי כלאד נינוה · ועליהא חין גא
יונה ובראת וקאל עוד ארבעים יום ונינוה נהפכת ·
דכלתלי תחאלחילא · וקאם מן פוק כורסי לולטנתו ולבס
ואחד אתלים וכאן יתמרג פתראב ורמאן ויעאייט ויוולי
לאמאב לבלאד כאם גמיע כן אדם וגמיע לבהאיים
ולבגר ולגנם מא יאכלו מא ישרבו · לאיין הנא ראני לחחת
אלי מא כאן חתא אלוה אכור פידנייא מן גיר הקב"ה
יתעלה שמו · וגמיע כלאמו ושרעו הווא חאק · וחתא
לאאד אתאריך באקי פרעה עאיש והווא וואקף פי באב
גיהנם · וחין ימותו למלכים די אומות העולם ויתגאבלו
מעאה · יפאגי קלבו מעאהום ויערפאהום בגמיע
לענאייב די עמללו הקב"ה · ויקוללהום סוטים שבעולם
עלאש מא תעלמתוש מני · לאיין הווא מן לוול כפר
פלאמוכה די הקב"ה ורסללו עשר מכות וגרקו פלבחאר
ובקא מעאטל פיה חסאב כ' יום ומן בעדו טלעו מן
לבחאר ורגעת לולטאן פי בלאד נינוה · וביף סופת האד
לענאייב לכול בסיף עלייא לאחחת בלאמוכה דייאלו אלי
מא כאנש אלוה אכור גירו פידנייא · ועליהא קאלו ישראל
פי דיך השעא אלי גרק פרעה מי כמכה באלים ה' וכו'
נורא תהלות עושה פלא · וכאיין מן קאל אלי האד לפסוק
די מי כמוכה וגו' קאלו פרעה

רפדנא מן האד לבלאם אלי עמל
הקב"ה עגאייב בבאר פילמצריים
חסבאת י"ג פלאים וסימנם והיה יי
למלך על כל הארץ ביום ההוא
יהיה יי אחד ושמו אחד :

מעבת

לבחר ויסופוהום ישראל ויריוחו מן ח'צמום די ראהום
פיה ופיסאע קאל הקב"ה לשרו של ים ותקייא למצריים
לכול לבחר · ופי דאך לווקת כ'אנת ארוח דיאלהום פיהום
שאלעא האבטא · לאיין מאזאלין מא מאתו גיר יחרחרו
ברוח ויקטעו פינסמא · ושאפו מעאהום גמיע רזקהום ·
וגמעו גמיע כ'אנו ישראל וכ'אנו ירגבו עלא ח'אלתהום
ועקלוהום כלוואחד · כמא די קאל אלפסוק וירא ישר'
את מצרים מת על שפת הים · וכ'אנו ישר' יג'יבו לכלאב
דיאלהום וילצטוהום עליהום · וכול וואחד יקול לכלב
דיאלו כול מן ייד האד למצרי די כ'אן ילצבני ויעדבני פי
עבודה קשה · וכן על זה הדרך כול וואחד מן ישראל כ'אן
יכ'לף חסיפתו מן לאחב דאעוותו · וכ'אנו ישר' ישתפאיו
פיהום ויקולולהום שופו לוואחד די יעמל אלצלם אש יציר
ביה · ומן בעדו שתגלו ישראל יאכ'דו גמיע רזקהום אלי
כ'אן מחטוט קודאמהום · ויעארו פיהום כלוואחד
וכ'דאולהום חוואיג'הום ולכ'וואתם אלי פי צבאעיהום
ולכ'רס אלי פי וודניהום וג'ירהום · ולמצריים יקסעו
בעיניהום ויתחצרו ופי דאך אלחין רייחו ישראל מן
ח'צומהום · ומן בעדו רמז הקב"ה לשרו של ים וג'את
למוג'א דלבחאר ורפדתהום כ'אמלין ודתהום לוושט
ומאתו · וכ'זו לבחאר לבחאר מן ריחתהום למכ'פסא ·
וקאל הקב"ה לתהום ובלעהום כ'אמלין · מתל מא קאל
אלפסוק קפאו תהומות בלב ים :

והאד אסי לכול מא דאר גיר למצריים · לאכן
פרעה מא מאתש פילבחאר · לאיין פילווקת
אלי כ'אן פי קלב לבחאר רפד עינו לסמא וקאל רבונו של
עולם אנא ראני לחחת לאמונה פיך אלי נתי הווא לאלוה
לחקאני אלי כ'לקת אסמא ולארץ וגמיע לכ'לאייאק וואחד
וחדאני ומא כאנש גירך פידנייא · ופי דיך אסאעא הבט
למלאך גבריאל ורבטלו פרקבתו סנאסל דלחדיד ואהבטו
חתא לקאע לבחאר וחאבסו תמא · ובקא מחבוס הנאך

חסאב

סאייל פי וולט לכחאר · ועטאהוס הקב"ה וואחד לכת כאס קדרו יחנלו האד התעדיב לכול ומה מאתוס · ומה בקאת פיהוס גיר הרוח טאלעה האבטה ופתאו עלה למות ומה ילחקוהאס · וכלסי כלפאולהוס הקב"ה מדה כנגד מדה · פי כאטר די הומאן גזרו עלה כאנו ישראל וקאלו כל הבן הילוד היאורה תסליכוהו · ותפקו פי בעלאהוס אלי הקב"ה מה יסארעהומס עלה האד האסי לאיין בכר חלף כאס מה יגיבסי כתר למבול ללעולם · ועליאה הקב"ה גאבהוס הומאן ברוחהוס חתה ללבחאר ורתאמאיין פיה · ומקאבלת אלי מררו חייאת גרודנה בחומר ובלבנים די הווה טין ולאגור · עמללהוס הקב"ה לאכן דלבחאר מתל אטין · ולמווהג דלבחאר כאנו ילרבוהוס מתל אלאגור :

וזאד הקב"ה עמל פיהוס וואחד לעגב אכור כביר יאסר אלי חתה יס הגדול וסאייר לבחוראת פי דיך הסאעה כאנו יפרגו פי וולט דאך לבחאר · וכאן יזיד יקווה ויהיג עליהוס יאסר · ומקאבלת אלי פרעה כרה שש מאות רכב וכו' ושלישים על כולו · כאפאהוס הקב"ה ותבת פיהוס ומבחר שלישיו טובעו בים סוף :

וחין ישראל כרגו מן וולט לבחאר וקעדו ירייחו · דבלהוס התכמוס וכאפו באלך יטלעולהוס למצריים מן לבחאר מן סי גיהה ויטארדוהוס · לאיין קאלו כיף אלי הומאן כאנו פי וולט לבחאר יטלעו חתה למצריים ימכן יטלעו ויעמלו פיהוס שאיין יחאבו · וכיף שאפאהוס משה רבינו פי האד התכמוס כטק וקאללהוס האס ענדכוס תהאוולתו הידה מן גוכת למצריים דאהי כתמת הייאמאהוס לאיין לכול גרקו פילבחאר · וגאווכוה ישראל וקאלולו מה יתהארן קלבנה גיר חתה נשופוהוס בעיננה מייתין ונסתפאייו פיהוס · ופי דיך הסאעה ווקף משה רבינו בתפלה קודאס הקב"ה וקאל רבונו של עולם תעמל וואחד לעגב כאס תקול ללבחאר ירמי למצריים

ללבר

רנה קריעת י"ם וישועה

דוך לכיול כאם יזירו יטלעו לשט לבחאר · עמללהום
הקב"ה וואחד לעג'ב ש'י הכטו למלאכים מן אלסמא לוולט
לבחאר וכאנו יתשבהו לדוך לכיול כיף לעאודאת
כתאוואת · ופי סבתהום כאנו יזידו יקדמו ויהדמו פי וולט
לבחאר כאם ילאחקוהום · **וישי** מן למצריים לורו
קראר להום כאם ירג'עו ללאורא זיטלעו ללבר · ועמל
הקב"ה פיהום וואחד לעג'ב כביר · אלי דוך לקראין כאנו
יתמסאיו לקודאם פי וולט לבחאר ויג'בדו פילכיול מן
וראהום · וכאן לבחאר יג'לי ויפיין כלמוואג' יאסר אלי מתא
פיהום קייאן ומן כותרת להיג'א דלבחאר ש'י כאן קאוי יאסר
חתא כאן יקלב פיהום לפוקאני תחתאני ותחתאני פוקאני
מתל מא קאל אלפסוק וינער ה' את מצרים בתוך הים ·
וכאנו ש'י מן למצריים עמלו סחור וכ'רג'ו לברא מן לבחאר
ופי דאך לווקת כטק'סרו של יס וקאל כיפאס יליר כסמאת
פיהום ויכ'רג'ו לברא · האדו פיקדון עטאהום פיידי
הקב"ה ומא כקדרס כסנאח פיהום · וכאנת תצ'רב למוג'א
חתא ללבר ללמוצ'לע די פאיין כאנו וואקפין ותרפדהום
ותרודהום לוולט לבחאר מתל מא קאל אלפסוק ומצרים
נסים לקראתו ומא קאלש אלפסוק לקראתם · וכאנו
מעא דוך למצריים זוג' דלמג'אלב כבאר וסמהום **יוחני**
וממרא אלי כאנו כאם סחארין · ומן כותרת
סחוראת דיאלהום עמלו לרוואחהום ג'נחאן
מתל אטיורא וטארו וטלעו וקפו פילהווא בין אלסמא
ולארץ כאם יסלכו מן לג'ריק דלבחאר · ופי דאך לווקת קאל
הקב"ה למיכאל כאם ימשי יעמללהום שרעהום · ופיסאע
משא מיכאל וקבלהום מן שקטאייא דשעאר אלי פי
רוסהום ורפיהום ועלאהום יאסר חתא לסמא וג'פלהום
פרד מרא לוולט לבחאר וג'רקהום :

וכאנו למצריים פי כרב כרורה אלי מא פיהא חתא
קייאן · לאיין כאנת למוג'א דלבחאר תצ'רב
פיהום מתל לחג'ר מתגע וידכלו פילחמהום ודמהום
סאייל

משה ואהרן וארפאוס ימן קודאמו · ואחד כתר עלא כאנו ישראל פילכידמא לעיכא · וחין סופתו אלי הווא ראגל כאפר ומא פטנס כרוחו בייכת עג׳אייבי פיה וראסלאלו עשר מכות ועארפתו כגהדי וגבוותי חתא טלקאוס כסיך עליה · ודאכא רגאע ללכפר דייאלו · וקאס יתבעאוס ליסראל באס ירולאוס לבלאדו באס יכרמתהוס וואס לוואחד אלי יעמל מסאייל מן האד למאכירא מהוסי ילזמו יגרק פלבחאר הווא וגאסיה · אלי חתא הוגאן סאפו גמיע דוך לעגאייב ורגעו ללכפר דייאלהוס ותבעוה :

ונטקו גמיע בית דין סל מעלה וקאלולו רבון העולמים שחאק מעאך פיסאיין ראך תקול ויסטאהלו לגמיע סאיין תעמל פיהוס · פי דאך לווקת נטק עוז"א סר סל מצרים וקאל רבונו סל עולם האכא כערך כלחיח אלי למצרייס יסטאהלו אכתר מן האד אסי ולאכן כתי תתסמא חנון ורחוס · ולאוס תספק ותרחאס עלא כלאייקך כיף אלי קאל לפסוק טוב ה׳ לכל ורחמיו על כל מעשיו · יהי רצון מלפניך באס תקוס מן כסא הדין : ותקעד פוק כסא רחמים פי סבחאוס · פי דיך אסאעא נכמרו רחמיו די הקב"ה באס יספק עליהוס · וביני ביני גא גבריאל לקודאס הקב"ה ואפר פיידו דוך לווידאת די כאנו לעזאייז דלמצרייס יבניו פילחיוט פי מצרים · וקאללו רבון העולמים וואחד לאומה ארורה מתל האד אטבאע שי כרמו וולאדך פי האד לכדמא לכול ולייעו מנהוס כלא חסאב · כיפאס תספק ותחון עליהוס ורגאע הקב"ה וקעד על כסא הדין וכאן יסארע למצרייס · ורמא עליהוס לכט כביר שי גמיע לוואחד די כאן ראכב פוק עאוודו יגי באס יכול מן פוקו מא יכיב חתא קדר וכאנו כיף אלי מרבוטין כלחבאל פוק כיולהוס · מן סבת אלי כאיין סי כאס מנהוס אלי כתמו ירמיו רוחהוס לווצט לבחאר ויצרגו מן וולטו בלעוס · וביהא הקב"ה רבטהוס כאס מא יקדר יכול חתא וואחד מנהוס · וחין כאנו ילרבו

כאד לייסם די האד אלסולטאן · ואידא כלאמכום חאק
אלי קאלא אלי רסלכום הווא סולטאן · ראני מסתעגב
פיה כיף חתא עומרו מא רסללי אריגאלו ומא גאם
לעבדי מתל האד אלסלאטן לכול אלי דאהום יגיו לעבדי
ויגיבולי ריגאלום · ולאכן רגאעו כדלך לנשא דיואלי כרגב
פידפאתר דיואני אילא מדכורשי פיהום ייסם האד אלסולטאן
וקאם מן פוק כרסיה ודלך ופתש פימאיימו · ומן בעדו
רגאע לעבדהום וקאללהום אנקלב ראלי ועאיית ואכא
כפתש · ומא ליבת מכתוב פיהום גיר אלסי לידון ואלסי
מואב תירהום ומא ייסם האד לאלוה די רבתו עלא
פותכום מא ליבתוש · ולאכן נרגבכום תחכולי אמאהום
עמאיילו די האד לאלוה די רבכום תקולו וואיין הווא
רסלכום לעבדי :

וגאוובוה מסה ואהרן וקאלולו · האד לאילאה
הווא די כלק אסמא ולארץ וכלקך ליך
וכלק גמיע לאינסאן די פידנייא · והווא די נור גמיע בן
אדם פי בטן ימאהם הווא די יגיב אריח ושתא ויכבת אסגור
ועשוב לארץ · הווא די יקתל ויחיי · ופיידו גמיע אנפום
אול גמיע לוולין ואכר גמיע אלאכריין ווחד לווחדאני
וולא אילו תאני · ותעאמר פרעה בזעאף וקאם בוואחד
אכאלא פי וגאהום וקאללהום אדהבו מן קודאמי · וואם
אנא נשים באם ראכום תבירפו עלייא ערפו מעאתן
ראכום תהדרו · אנא נערף אלי מא כאנש אילאה די
יעמל מסאייל מן האד אטבאע · גיר אנא אלי כלקת רוחי
ביידי וכלקת נילום מתל מא קאל אלפסוק לי יאורי ואני
עשיתני · ולוור וגהו לדוך אסלאטן די מלוורין ביה
וקאללהום אידא ענדכומשי כאבר מן האד לאילאה די
ראהום יהאדרולי עליה האד אנאם לבירוני · וגאווכוה
וקאלולו נסמעו ביה אלי הוא מן פאמילייא כבירא וולד
כאם מתל מא קאל אלפסוק חכמי יועצי פרעה וגו׳ איך
תאמרו אל פרעה בן חכמים אני וגו׳ · ואחד זעאף עלא

פרנו בלאד מאצר מן דהאב ולפצה אלי פיזה :
ופי דאך לווקת גמאע הקב"ה בית דין של מעלה
וקאללהום נחאבבום תעמלולי שראע ביני ובין
עו'א לכביר די מצריס · וקאללהום הקב"ה תועלמו שי
מן לוול כאן רעב כביר פי מאצר · וכאן פי דאך אזמאן
מעאהום יוסף הצדיק אלי מן כותרת כייאסתו ערף אש
מאול יציר פידנייא · ועמל גמיע לפוסיבלי דייאלו
ועאמר מכאזן יאסר מן לקמאח באש לאבו תקוותו גמיע
בלאד מאצר פי דוך אסנין דלגוע · ומא לזע חתא וואחד
בלגוע · ובאנו גמיע למצרייס מחסובין כודאמו · וחין
גאוו כואנו וגמיע לפאמילייא די באבאה לענדו · פראח
ביהום פרעה ועטאהום וודין באש יסכנו פילמולאע
למכייר די יחאבו · וחתא וואחד מא ענדו דקאו באש
ימיד יידו פיהום אוולא יצורהום · ובאנו דאייס פי מעאוונת
למצרייס פי גמיע אטראדתשי גאוו עליהום וסלכוהום מן
גמיע עדייאנהום · (כיף שי בייננא פי **שי למורא**
ח"ב פ' שמות ופי' **יוסף חן**) וחין
מאת יוסף וגמיע אדאך אדור · נסאיו
גמיע לכיר דייאלהום וקבלו לדרייתהום וכדמוהום כדמא
לעיבא די מא באנש קווא מנהא פידנייא · מתל מא קאל
שפסוק וימררו את חייהם בעבודה קשה · וחין שופתהום
עזאייזו פי האד אלער לכול · רסלת משה ואהרן לענד
פרעה בלכבוד · ומשאיו לענדו בלוורדיין דייאלי · וקאלולו
כה אמר ה' שלח את עמי ויעבדוני · ופי דאך לווקת די
דכלו ענדו כאנו מגמועין קודאמו גמיע מלכי מזרח
ומערב · פי כאתר כאן נאאר כלוקו וגאבולו אריגאלוס ·
לאיין פרעה כאן כביר עלא גמיע אדוך למלכים · ומן
סבתהום דכלתו לגאות ולפנטאזייא באש יביין רוחו
קודאם דוך אצלאטן אלי מא כאנש פוק מנו · וקאם פי
וגאהום בוואחד לעאייטא וקאללהום מי ה' אשר אשמע
בקולו לאיין דאני מסתעגב שי טול עומרי מא סמאעתש

כסאד

יתמשאיו · וכאנו למצריים ילקיו כ' קראן וירכטוהום
כאם יליכו יתמשאיו בזוג דנואער · ופי דאך לווקת שי מן
למצריים נדמו עלא מגיתהום ולמנו כאם ירגעו לאיין
שאפו רוחהום פיסוואחד הסאעד פאם מא ימידו יידהום
יכון לעוואג פי סבת אלי לקראן מקלרין ואזוואייל כארו
יעארגו · וקאללו אלי האד לגנס דליהוד אילאהום קווי
ודאיים ירוץ כאלו ליהום ויעמל פי כאטרהום קדאם
דלעגאייב וכיפאש נתנא כקדרו עליהום · ואדלהום עלא
האמהום אלי כאנו דוך לקראן מתקלין יאסר בלפצא
ודהאב ובגמיע רזקהום · ואפילו הכי תלפלהום הקב"ה
ראייהום · וקדמו וכלטו עלא כאנו ישראל וטריק באמלא
והומאן מערכין פיעראב שריד מן גוכת דוך לקראן
למקלורין ולכיול שי כאנו יעארגולהום · ותוקלא די כאנת
מעאהום מתל מא קאל שפסוק ויסר את אופן מרכבותיו
אלי תהארסולהום הכוואער דלקראן ויכהגהו בכבדות ·
מן סבת אתוקלא די כאנת מעאהום כיף אלי קולנא ·
וכלטו עלא כאנו ישראל ודכלו ענדהום לוולט לבחאר
בהאד הטבאע אלי לוול מן ישראל כאן טאלע מן לבחאר ·
ולוולי מן למצריים דכל לוולט לבחאר :

וחין כדאיו ידכלו פרמלא דלבחאר רגעת הרמלא
דלבחאר מתל הטין · וכאנו יאהקו ביהום דוך
הזוואייל ויטיחו האדא עלא האדא · וחין שאף לעזז די
עוזא שרו של מצרים אלי הקב"ה ראהו זאעפאן עלא
למצריים וואדו · ואחאב יגרקהום · ווקף קודאם הקב"ה
וכאן ירגב עליהום וקאל רבונו של עולם · כתי מערוף
צדיק וישר ומא כאיין קודאמך לא עולה ולא שכחה ולא
משוא פנים · ודאבא עלאש למסאכן די וואדי חאבית
תגרקהום פילבחאר אש מן דנוב פיידהום · וואש הומאן
עמרהומשי רמאיו שי יהודי פילבחאר אוולא קתלוהם באם
וצירלהום האד אשי · ואידא מן סבת עבודה קשה די כדמו
ישראל · ראהום כלנו פי חאקהא בלמתני ולמתלת חתא

ולאראלהום האד אסי מ״ג לקטרוג די קטרג עליהום גבריאל · באש יעמל פיהום כלייה · וגאב עליהום לחסך ותאה לגבאת · באש הקב״ה פנאהום מן הדנייה ושאפו ישראל פיהום :

זך חין טלעו ישרא מן לבחאר טלעו מעאהום גמיע מכסבהום ורזקהום · ומא לאעלהום חתא חאגא :

כח אלי עלא לבחאר חסאב אלף וסת מייאת מיל ובקא וואקף כיף לחוט · ומא כאנת מנו חתא נוקטא דלמא :

וחין שאפו אומות העולם האד אנסים די עמל הקב״ה מעא ישראל · דכלתהום לחמא פי עלמהום · וקראיו חסאבהום · וכלאיו בלאהנהום · באש יליכו ישראל יסכנוהום בכבוד · והאדא תפליר לפסוק די קאל **כח** מעשיו הגיד לעמו לתת להם נחלת גוים · מענאת לכלאם עלאש הקב״ה עמל **כ״ח** נסים למדכורין מעא ישראל פי קריעת ים סוף · באש אומות העולם תדכלהום תחאלחילא מן סבת ישראל · ויפרגו אקוכאן דייאלהום וייאכדוהום ישראל והאדא די כמל שפסוק לתת להם נחלת גוים :

וחין דכלו ישרא לוולט לבחאר · תפקו למצריים באש יתבעוהום ויטרדוהום · ועמלו מיעאד מעא בעלאהום · קלמא מנהום תפקו באש יקבלו ישרא ויגעו ביהום אלמאלאר · וקלמא מנהום תפקו באש יקבלו ישרא ויאכדולהום גמיע מכסבהום ורזקהום ויטלקוהום עריאנין כיף וולדתהום ימאהום · וקלמא מנהום קאלו באש יעארוהום ויקתלוהום · ופי דיך אסאעא סי מנהום רכבו פילקראן דייאלהום ודכלו ביהום לקלב לבחאר · וסי מנהום רכבו עלא כיולהום וקדמו · ועמל הקב״ה וואחד לעגב · אלי כאנת וואחד אלאהבא דנאר וחרקת מן דוך לקראן באעורא וחדא מן כול קרונא · וחכמת דיך אנאר חתא פרגלין די דיך לכיול · ותבווטו ומא קדרוש

אנס אלי כאנו גמיע ארוואייח למלאח יעטיו מן דאך
לבחאר · באש מא יגרקו ואדרבא יכון ענדהום עונג
כביר · מתל די קאל לפסוק פי איוב ויס יסים כמרקחה :

חי אלי עמללהום הקב״ה סגור דלפירות באש יליכו
אסגר מא יאכלו ויכונו פרחאנין ומא יעאדבוש
וואלדיהום :

יט אלי נכתלהום לתחום ורבאייע עלא כול טבאע ·
באש יליכו לבהמות דייאלהום מא יאכלו · מתל די
קאל אלפסוק ויוליכם בתהומות במדבר :

כ עמללהום הקב״ה מתל לביות · כול פאמילייא
פילבית דייאלהא · וכאנו קאעדין מתל למלכים אלי
קאעדין עלא לקאנאפים דייאלהום · וכאנו יתמשאיו לילא
באמלא ומא עייאוש :

כא חתא מרא מא סקאת מן דאך להוואל דלבחאר ·
וולא מן לבלעא דלמצריים וגיראהום :

כב שי כאנו מלאכי השרת מלוורין עגירים יקפלוהום
ויוליוו עליהום סרו של ים :

כג בעד אתא קטרג עליהום ס״מ מא טלאעש
פיידו וסלכו ישראל :

כד שי שאפו שכינת רש ובשא לאיין כאן יגטקלהום
יגלררו ב״מ פי כאטר אלפסוק קאל כי לא
יראני האדם וחי · ואהנא אתאעמאללהום כש ומא
נגררוש :

כה אלי גארת תחיית המתים פי דאך לווקת כמז״ל
אלי קיים יעקב אבינו וכאן וואקף עלא שט
לבחאר בחאל די קאל אלפסוק וירא ישראל את היד הגדולה
ומא קאלש וירא בני ישראל באש יעלמנא אלי יעקב
אבינו ברוחו כאן ישוף פי האד אנסים די גארו מעא
ישראל :

כו אלי גרב למצריים פי דיך אלילא במכת החשך
באש חתא וואחד מא יתלאקא מעא גאחבו ·
ונאדלהום

ח מא גאת חתא לדורא לשבט בנימין מן לחג'ר די
באנו ירמיו עליהום שבט יהודה פלווקת אלי ודמו
ושבקו דכלו ללבחאר קבלהום :

ט אלי עללהום הקב"ה הונאייק מקבבין בלמא
דלבחאר באש מא יצ'רוהומש אשקיע מן פוק
רוסהום :

י אלי עמללהום חיוט דלמא בין הונייק · ובאנו
פיהום אטיקאן באש ירגבו פי בעצ'הום באעץ' :

יא אלי עמללהום פי דוך לחיוט אדייאמנט ולייאקות
וג'מיע אבנים טובות ומרגליות באש ילוולהום כיף
לפנארקת · לאיין למשייא דייאלהום באנת פילול שביעי
של פסח :

יב אלי לארץ' דלבחאר באנת מתל ארכאם · ובעד
אמא פי טריק אדנייא · למוצ'אע אלי באן פיה
למא ונשף · יבקא למוצ'אע משאמך בלמא · ואהנא מא
בקאש פי דיך לארץ' אפילו ארשים דלמא :

יג אלי באן יכרג' למא לחלו מן לחג'ר ויטלאע פוק
לקובבא דלמא מלח דלבחאר ויהבט כיף אשבטא
והווא חלו · ומא פיהש לבנא דלמלוחא כלל :

יד למא לחלו די באן יהבט מן לקובבא · חין יוצ'ל
ללארץ' דלבחאר באן יג'מד פיסאע וירג'אע מתל
רכאם · באש מא יזלקוש ישראל :

טו אוקינוס ואסג'אר ואנשא · באעד אמא מא יקדרוש
יתמשאיו מליח · עטאהום הקב"ה וואחד לבח
באנו יתמשאיו מעא לג'אסי סווא סווא באש כול פאמיליא
ישופו בעצ'הום :

טז אלי למצריים באנו יצ'רבו פישראל בלחג'אר ורצ'אץ
לווקת אלי דכלו ללבחאר ומא צ'רוהומש ואדרבא
באנו ירג'עו עלא למצריים ויווג'עוהום ווג'אע כתיר :

טוב בעד אמא פיטריק אדנייא אריחא דלבחאר
זימא ותעמל אדוכא · עמל הקב"ה וואחד
אנס

(רפאלה מן האחד לכלאם שי תעאמלו חסבת **תמנייא**

ועשרין דנסים מעא ישראל)

אנם אלוול אלי נעקד הר המוריה מן מולאנו וגאל פי מולאנא די פאיין ראהום ישראל · וכאן אברהם אבינו יעמל לעקידה ליצחק אבנו · כאם תכון אזכות דלעקידה מעא ישראל :

ב אלי דכלת פי קלב ישראל לאמונה וסמעו לכלאם משה רבינו · ומא קבלוש דאך לשון הרע די דתן ואבירם · ובסבב לאמונה ורמייא די רמאיו רוחהום עלא קידוש ה' לוולנו לבחאר סמאחלהום הקב"ה בגמיע לעוונות דייאלהום :

ג שי לבחאר מן לוול רגאע יאבם מתל אתלג ושאפוה אדנייא לכול יאבם ומן בעדו נשק :

ד לוורקת אלי נקלם לבחאר כאן לחם דייאלו ינסמאע מסוף העולם ועד סופו · וכאנת ראעדא ותחשחילא פדנייא לכול · וישראל מא חאסו חתא חאגא :

ה פלוורקת די נקלם לבחאר · גמיע אלמא שי פדנייא · סווא די פילווידאן · סווא די פילבייאר · סווא די פילקלאט · סווא די פילביסאן נקלם פי דאך לוורקת · ומא לתקא פי בעלו כאען גיר חתא נרקו למצריים אלי לתקא לבחאר · ומן האדי ערפו גמיע לעולם קוות הקב"ה יתעלה שמו ומעאזתו פי ישראל :

ו אלי נקלם לבחאר עלא תנאעש אן טריק מקאבלת י"ב שבטים · כול שבט תמאשא פי טריק וחדו :

ז פיטריק אדנייא חין בן אדם ידכל ללבחאר יעום בער אמא פזמאן אליף אלי טינפו סבון לאזם יחום לברד ויחאב יטלאע מן לבחאר · ואהנא פי האד אדכלא די ישראל עמל מעאהום הקב"ה האד אנס די לבחאר כאן מלדד · וכאנו ישרש יסתאחלאיו פי האד אדכלא דלבחאר · ומא חאסוש לברד כלל :

ופני גמיע למצריים פי האד לילא ונקאליהום מן אלדניא·
ואגבו הקב"ה ואקללו אלכבר עלייא חתא לנבאח· באש
יווקף מעא ישראל אזכות דלעקידה די עמל אברהם
אבינו ליצחק בנו מעא נבאח מתל די קאל אלפסוק וישכם
אברהם בבקר · ודיך אסאעא אנא ברוחי נפניהום מן
אלדניא מתל די קאל אלפסוק ויהי באשמורת הבקר וישקף
ה' וכו' דהיינו בכבודו ובעצמו · חין סמאע ס"מ הרשע
אלי מאשי יציר בלייה פילמצריים ושאף ישראל פי במלא
בזירא ווקף יקטרג עלא ישראל קודאם הקב"ה ואקללו
רבונו של עולם · מנאיין ישרא' חתא הומא עמלו עבודה
זרה פי מצרים עלאש זבאיו לאהאד אנסים לכול · ובאן
ואאייח ויעאייט בקולי קולות באהאד לכלאם חתא סמאע
שרו של ים דאך לעייאט דיאלו · ותעמר שרו של ים
בזעאף ולחאמייא עלא ישרא' · ובאן מאשי יגרקהום באהאל
די קאל אלפסוק והמים להם **חמה** די הייא אותיות
חֵמָה · וגאווכו הקב"ה לס"מ ואקללו שוטה
שבעולם ובי ישראל עבדו עבודה זרה מן
גרלאהום מא עמלוהא גיר מתוך אונס וטירוף הדעת די
עדבוהום למצריים · וחין סמאע שרו של ים האד לכלאם ·
תהארן מן לגלייא דיאלו אלי פאש באן · ובאנו ישראל
יתמשאיו פילילת שביעי של פסח פי וושט לבחאר באהאד
לבמלא לכול חתא נבאח עליהום באאר · ופי דיך אלילא
גאב הקב"ה מבה דלחשך עלא למצריים מתל לחשך די
מצרים אלי לקאעד מא יגנס יווקף ולוואקף מא יגנס
יקעד מתל מא ביינא פילמכה דלחשך פי חלק ראשון די
רנה וישועה · ולוואחד די באן קאעד מא באאנש יגנס
יתלאקא מעא באחבו · מתל מא קאל אלפסוק ולא קרב
זה אל זה כל הלילה :

רפרנא

סואה סואה ומה תוולר חתה ווהחד :

וכאנו למלרייס ירפדו פילחגר וירמיוולהוס לוולט
לבחאר כהם ילורוהוס·ומלאכי השרת יקבלו
האדוך לחגר וירולוהוס עלה למלרייס וכהנו יתווגעו
ביהוס לאיין כהנו מלאכי השרת מלוורין על לבחאר כהם
יעהסו ישראל מתל לווהרדייאת וכהן גבריאל המלאך
ילוור וונהו לגיהת לימין דלבחאר ויקדר מעה לבחאר
ויקוללו רין כהלך כהם תכון תתהלה פישראל אלי מהושין
יקבלו התורה די סייה מן לימין די הקב״ה מתל מה קאל
הלפסוק מימינו אש דת למו · וילזור וונהו לגיהת הקמש
ויקול ללבחאר ויוולי״ה כהם יתהלה פישראל די מהזהלין
יקבלו מצות תפילין די יעמלוהא פישמאל · וילוור וונהו
לניהת לבחאר די מקאבלת ישראל ויוולי״ה ויקוללו כהם
יכון יתההלה פישראל די ענדהוס מצות מילה פי גופהוס
מקאבלתהוס · וילוור וונהו לניהת לבחאר די מן לאהר
ישראל ויוולי״ה ויקוללו כון חתהלה פישראל די מהזהלין
יעמלו קשר של תפילין וציצית מן הורה לאהרהוס · וכהנו
ישראל יתמשאיו פי כמלה כבירה מתל למלכים אלי
קאעדין פילשאת דיושהוס מתכיין פוק קאנאפים ולמכאיד
מן הורה לאהרהוס ומה כהן יכאנלהוס חתה העייה
כלל · וכהנו יכרגו רווהייח מן לבחאר מתל לעטוראת
דלייאסמין ולוורד וגירהוס · וחין כהנו הסגאר יבכיוולהוס
כהנו ימדו יידהוס לדוך הקגור דלפירות ויקטעולהוס
הלפירות עלה כול טבאע ויאעטיוהוס יאכלו כהם כהנו
יסקתולהוס וחין כהנו יעטשולהוס כהנו יעמרולהוס מן
דאך למה לחלו אלי כהן האכט מן הקובבה דלבחאר ·
וחתה גנמהוס ובקרהוס וגירהוס כהנו ירעאיו פי דאך
לחשים די כהן כאבר כין דוך הקגור · וכהנת שכינת רש
ונשה מקאבלתהוס וישראל יקולו זה אלי והנוהו :

פי ריך הלילה ברוחהה טלאע גבריאל לענד הקב״ה
וקאללו נחאב נטלב מנך תעטיני וורדין כהם

די דכלו ללבחאר דכלו מעאהום גמיע מכסבהום מתל
חמירהום ובקרהום וגנמהום וגמיע רזקהום · ובעד
המא פיטריק הדנייא חין ידכל בן אדם ללבחאר יעום
אפילו פומאן אליך לאוס בן אדם יברד ויחאב יטלאע מן
למא · אהנא פי האד אדכלא דלבחאר עמל הקב"ה
מעאהום וואחד הנס · אלי לבחאר כאן מלרד · וחין כאנו
ידכלו פילבחאר כאנו יסתאחלאיו יאסר לדאך למא · ופי
דאך לווקת אלי כארת קריעת ים סוף גמיע למא די כאן
פילעולם לכול מסוף העולם ועד סופו · סווא דלבחוראת
סווא דלווידאן סווא דלבייאר · סווא די פילקנאט סווא
די פילביסאן לכול נקלם למא די פיהום פי דאך למומינטו
ומא רגאע למא דייאלהום לסקא כעלו כאען · גיר חתא
רגאע דאך למולאע די קריעת ים סוף לסקא פי ווקת
אטביעא דלמצריים מתל מא דאכא כביינו לקודאם ·
וחתא למא ש׳ פיתאהום נקלם · ופילווקת אלי נקלם ברג
וואחד לקול קווי · יאסר מן תהום ומן אשק דלבחאר אלי
כאן חסהום ינסמאע מסוף העולם ועד סופו · מתל מא
קא׳ שפסוק כתן תהום קולו · ורתעדת הדנייא כאמלא מן
דאך לקול ודכלתהום לחממא ותחאלחילא מתל מא קאל
אלפסוק שמעו עמים ירגזון · ולאכן ישראל מא נכלעוש
מן דאך לקול · וגמיע הנשים למעוברות חתא וחדא מא
נכלעאת ומא נארלהום חתא דאניו · ופי דאך לווקת
אעלא לבחאר חסאב כמס אלף ובת מייאת מיל · וכאן
מתל לחיט וואקף · ומא כאהרקש פוק לארז וחין שאפו
הדנייא לכול מסוף העולם ועד סופו לבחאר וואקף
אויירך זאדו כלעא כבירא פוק כלעתהום · וכאנו ישראל
לכול יתמשאיו מסטווין פי וטא לבאחר כבכארהום
בסגארהום בנסאהום ובגמיע מכסבהום · ובעד אמא
פיטריק הדנייא אוקנים וסגאר ונסא דאיים יבקאיו
מווכרין פילמשייא · אהנא עמל מעאהום הקב"ה וואחד
הנס אלי עטאהום וואחד לגאד כאש כאנו יתמשאיו

סווא

כותל ים	ראובן		שמעון		לוי		יהודה		יששכר		זבולון		דן		נפתלי		גד		אשר		יוסף		בנימין	כותל ים
	כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה		כיפה	
	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	ים	יבשה	
	ראובן		שמעון		לוי		יהודה		יששכר		זבולון		דן		נפתלי		גד		אשר		יוסף		בנימין	

מתל מא קאל אלפסוק ויסם את הים לחרבה אלי נשף ורגאע כיף אתלג ובעדו ויבקעו המים די הויא
קריעת ים סוף ובין כול זנקה וזנקה חוט דלמא יקטאע · ופי כול זנקה כאנו יאסר דלביות אלי כול פאמילייא
פי בית וחדהוס מתל מא קאל אלפסוק נערמו מים · וכאנת לארץ דלבחאר כיף אלי מפרשא ברכאס · ומא
כאנס יבאן פיהא אפילו נוקטה דלמא · כאס מא יולקוש פתמשייא דייאלהוס · וכאן פי דוך לחיוט דלמא אלי
בין אזנאייק מתל טיקאן דלבלאר מנכתין כדייאמנט ולייאקות כאש ילוולהוס פיליל מתל לפנארה וכאנו
אשבטים ירגבו מנהוס ויסופו פי כעלהוס כאען :

וכאן פי כול זנקה סגור דלפירות עלא כול טבאע וסגור דלפיוח וכוואר עלא כול טבאע מגרולין ובין
דוך אסגור נאבת הרביע ולחשיש · וכאנו שי חגראת כארג מנהוס עיון דלמא חלו מיס חייס
ויטלאע למא דייאלהוס פוק דוך לקובאת דלבחר אלי פוק אזנק ויהבט כיף אסבאלאת מא חלו מן וולט למא
למאלח מתל מא קאל אלפסוק ויזלו נוזלים מסלע וכו׳ · ודאך למא לחלו חין כאן יהבט ללארץ דלבחאר כאן
פיסאע יגמד וירגאע מתל ארכאס כאש מא יולקוש ישראל ומא יתשמכוש חוואייגהוס · ופירבלא דייאלהוס

שבט יהודה זכא ללמלכות · ושבט בנימין זכא די בתנאת
בית המקדש פילחלק דייאלו · וכאיין מן סייאדנא די קאלו
אלי משה רבינו קאל לשבטים באש ידכלו ללבחאר · ומא
חאבוש · וכאנו יכממו בעלהום באען אש מן סלאך יכון
ענדהום באש יסלכו · פי דאך לווקת גרא נחשון בן
עמינדב והדס ורמא רוחו ללבחר · ואכאת למוגא דלבחאר
מאשייא תגרקו · וכאן יצייאח פי וולט לבחאר ויקול
הושיעני אלהים כי באו מים עד נפש · וקאל הקב"ה
למשה רבינו ואתה הרם את מטך ונטה את ידך על הים ·
ומן בעדו משא הקב"ה ועמל תחיית המתים אלי קייס
יעקב אבינו וקאלו מאולת ראקד · באאבך תקום מעאייא
לאיין ראהו וולא לווקת דלפאלאברא אלי כונת עטיתך
וקולתלך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך
שם · ואאייד קולתלך ואנכי אעלך גם עלה · וליום לאזם
תגי בתי ברוחך ותשוף בעינך שחאל דלוולאד כרגו מן
דורייתך ותשוף לענאייב שי נעמל פי כאטרהום ונפוכהום
מן פאגלינהום ופי גמלא נפני גמיע עדייאנהום · וגא
יעקב אבינו וכאן וואקף עלא שט לבחאר · פי דיך אסאעא
קאל משה רבינו לישראל באש פיסאע יעמלו קורבאג
וירמיו רוחהום עלא קידוש ה' · וסמעו לכלאמו ודכלו
ללבחאר וכאן למא דלבחאר יוולאהום חתא לענקהום ·
פי דיך אסאעא מייל משה רבינו ידו בלמטה עלא לבחאר
ורגאע כאשף מתל אתלג ומן בעדו נשק̄ עלא תנעאש
אן טריק מקאבלת י"ב שבטים מקבבין מתל האד אנורה

עלה דעוות להבוט וכ׳ף כהלך יתעטלו ומה יההבטוש ·
גרקיו סבט בנימין ונגזו ללבחהר הומהן לוולליין · מתל
די קהל הלפסוק סס בנימין לעיר רודס · ודרשו סיוהדכה
רד יס · וכהנו סבט יהודה ירפדו פילחגר ויל־בו לסבט
בנימין לוולט לבחהר פי כהטר הלי סבקו הומהן ועמלו
למגוה הלוולין קבל קהייר הסבטיס הלי בבר מנו ·
משל למה"ד לוואחד למלך די כהנו ענדו זוג וולהד
וואחד בבר מן וואחד · וחין דהך הסולטהן חהב
ירקד עהייט ללוולד סגיר וחדלו כהס הלבהח וקת סריק
השמס יפייקו מן נעהסו · וחין מסה לוולד סגיר · רגהע
עהייט עלה בנו לכביר · וחדלו וקהללו רון כהלך כהס
גדה לבהח מה תפייקני מן נעהסי גיר חתה לתסע
סהעת ובהלך תבללי חתה וואחד יחהיירני מן נעהסי ·
לגבהח וקת סריק השמס · דכל לוולד סגיר לדימ׳טיריו
די כהבה בהס יפייקו מתל מה וולהה · סמהע לוולד
לכביר ודכל זעהף עלה כהה הסגיר וקהללו מה ענדכם
הדרווה כהס תפייקו גיר חתה לתסע סהעת · פי כהטר
פלווקט די חהב ירקד ההיידה וולהכי · ונעק לוולד הסגיר
וקהללו הנה ההיידה וולהני כהס נפייקו מעה סריק
השמס · וקהמת מלהרבה כבירה בינהתהוס · ומן כותרת
דהך לעייהט ש׳י כהן בינהתהוס פטן הלולטהן מן נעהסו ·
וסקתהוס מן דהך לעייהט וקהללהוס · לחהק מעהכוס
הזוג ודהבה רהני ערפתכוס הלי הזוג ביבוס תסמעו
לוולהייהתי · ועליהה להומני נעטיכוס התבוברהכייה
ליכוס הזוג · הקדה למשל :

ונמשל רההו מפהוס · להיין סבט יהודה כרה פי
כהטרו יהסר מן סבט בנימין די הווה
סגיר הלי מסה סבקו פי ההד למלוה · וכהנו יגרבו
פיהוס בלחגהר · וקהללהוס הקב"ה רהני נערף הלי
כוונתכם הזוג לסס שמיס כהס תעמלולי כהטרי ותתבו
וולהייתי · עליהה לזמני נעמל תבוברהכייה ליכוס הזוג

סבט

לקלייה · גאווכו אלסולטאן וקאללו · מנאיין מא חאכם
יאמן אפילו פילעקד · מא ינפעני גיר נמשי אנא כרוחי
ונקוללו כפומי באש ינלליך תרכל :

האיידך נאר ומשא מעאה אלסולטאן כרוחו חתא
לדאך לנגאן · חין שאף לוואדדייא אלי
אלסולטאן כרוחו מאשי מן לבעיד מעאה דכלתו לחממא
ותחאלחילא ורמא מכחאלתו וארב · וגרא דאך כן אדס
וכלט עלא דאך לוורדייא וקאללו כיף קלייתך אלי ליוס
חין שופתני מן לבעד הרבת מני וכול נהאר אלי כונת נגי
ענדך מא כונת תסוויני · גאווכו דאך לוואדדייא וקאללו
אנא מא הרבתש מנך · מא הרבת גיר מן אלסולטאן די גא
מעאך לאיין כופת לא יעאקבני · האדא למשל ונמשל
ראהו מפהום לאיין חין משא משה רבינו לענד לבחאר
וקאללו מן לסאן הקב"ה באש ינשף מא חאכם יסמעלו
נכלאמו · זאד לרבו כלמטה די חקוק עליו שם הוי"ה ב"ה
די ישבאה ללעקד דשרייא · ומא טלאעלו חסאב · חתא
משא הקב"ה בכבודו ובעצמו מעא משה רבינו דיך
אסאעא הרב לבחאר מתל מא קאל אלפסוק הים ראה
וינס · קאללו משה רבינו מה לך הים כי תנוס · כיף
קלייתך דהכא הרבת ומן לוול חין גיתך וקולתלך עלא
לסאן הקב"ה מא טלעתלי חסאב · גאווכו לבחאר וקאלו
אנא אלי הרבת דהכא מא הרבתש מן גונתך · גיר מן
סבת אלי שופת שכינת רם ונשא גאת מעאך · מתל מא
קאל אלפסוק מלפני אדון חולי ארץ וכו' · וחין שאף משה
רבינו אלי לבחאר קורדאר באס ינשף · משא משה רבינו
לענד ישר"אל וקאלהום ארמיו רוחכום ללבחאר עלא קידוש
ה' · ותדכלולו ומא יכון ענדכום חתא כוף · פי דאך לווקת
נגמעו ישראל לכול בכבארהום בסגארהום עלא שט
לבחאר · וקאמת מלארבא כבירא בין אשבטים · לאיין
כול שבט כאן יקול אנא נסבק אלוול נהבט ללבחאר · חין
שאף שבט בנימין דיך למלארבא די קאמת בין אשבטים

עלא

די אלכראס אבינו וואקפא תמא · והווא יקרב פי ילחק
כנו על גבי המזבח · וכאן זכות דלעקידה יעאוון לישראל
ואלכראס אבינו יצלי עליהום · וקאללו הקב"ה למשה
רבינו · יא משה דאבא מא ילטחאקש תצלילי יקדני
זכות דלעקידה ואתפלה די אלכראס · ואהדא מא נטלב
מנך לאזם תמשי לישרא' ותקוללהום כאש יעמלו לאחדות
בינאתהום ויכונו מהרהרין בתשובה וירמיו רוחהום
ללבחאר עלא קידוש ה' כאש יכונו נמחלין לעוונות
דייאלהום ומא יבלאהום חתא ביר · ומן בעדו תכון מוגוד
כאש תרפד למטה דייאלך ותצרב ביה לבחאר ותקוללו אלי
ראהו הקב"ה קאללי כאש לאזם ינשף מן למא דייאלו
ויגאע ייביס וידכלו ישראל פי ווסטו ויסלכו · פי דיך שחין
משא משה רבינו וקאללהום לישראל כאש יכונו מהרהרין
בתשובה מתל מא וצאה הקב"ה ורפד לאעצא דייאלו
ומשא לענד לבחאר וקאללו מן לסאן הקב"ה כאש ינשף
מן למא · ומא חאבש יתכתלו · ורגאע נללא משה רבינו
להקב"ה · והוכרח הקב"ה בכבודו ובעצמו תגללא עלא
לבחאר מעא משה רבינו · וקאללו. כאש לאזם עליה
יסמאע לכלאם משה רבינו · **משל** למה הדבר דומה
לוואחד למלך בשר ודם די כאנו ענדו זוג
דלגנאיין · גנאן פי קלב גנאן · ובאע לגנאן הדכלאני
ללגיר וכללא לגנאן לבראני לרוחו · וכאן דאייס לווארדייא
תעאם עלא לגנאן לבראני כאש מא ידכל פיה חאד · וחין
גא האדך הראגל די שרא לגנאן הדכלאני כאש ידכל · מא
כלאתוש לווארדייא ידכל · וקאללו ללווארדייא יא סי' תכון
מעלום אלי לגנאן הדכלאני אנא שריתו מן אסולטאן ·
ולאזם תכליני נדכל נשוף רזקי ולמלך רסלני כאש נדכל
ואפילו הכי מא כלאהש ידכל · זאד וראלו ללווארדיי…
לעקד דשרייא כאש יכלליה ידכל וקכן הראן מעאה ומ…
כלאהש ידכל · חין שאף אלי מא ענדו חתא תקון מע…
האד לווארדייא · משא יגרי לענד אסולטאן ועאד…
לקצייא

קרע די דתן ואבירם אתאפקו מעאהם כאש ירג'עו
למצר :

פי דיך אסאעה עמל הקב"ה וואחד אנס שי גלקלהם
אטורקאן מן כול ג'יהא · ומא לאבו מנאיין ימשיו ·
לאיין מן וואחד לג'יה באן לבחאר מקאבלתהם ובאפו
יבדמו לא יטיחו פי קלב לבחאר · ומן לג'יהא אתאנייא
ג'אב הקב"ה ג'מיע וחוש לבלא מתל אסבועא ונמורא
וחנוש ולפועא וג'ירהם ווקפאם תמא · ובאפו יבדמו
לענדהם לא יאבלוהם · ומן לג'יהא תאלתא באנו
גמיע לעסכר די מצר וואקפין תמא מחזמין ומקלדין
בסלוחאתהם · ובאפו יבדמו לענדהם כשך יקתלוהם ·
ומן לג'יהא ארבעא באנו הרים וגבעות שי חתא וואחד
מא ענדו באש יטלעלהם · חין שאף משה רבינו אלי
ישראל פי האד לבוף אלבול · משא לענדהם וקאללהם
אשביבם מדהושין האד אדהשא לבול · עמלו קורא"ג ווקפו
פי מוצעכם ותבלו עלא הקב"ה · ותתא בוף מא יבון
ענדבם · ולעיקר הווא תעמלו תשובה ותבון לאחדות
בינאתבם ותעטיו אשובראן ותשביח להקב"ה שי ברג'בם
נעמללבם מסלאך מן מצר · האיידך בעזרת האל
נעמללבם לתסלאך מן האד ארשעים ומא יטלקש פיבם
לייד · ופי דיך אסאעה ווקף משה רבינו ע"ה ובתעטף
בטליתו ובאן יצלי להקב"ה וקאל רבונו של עולם ראך
עמלתני מתל וואחד ראעי די באן ירעא לגנם · וטלעהם
לוואחד לג'בל עאליוג'א יאבטהם מא לאב טריק מנאיין
יג'וזהם · האיידך ראני בשוף חתא אנא האיידך לארצי ·
לאיין ראני בשוף אטריק מן כול ג'יהא עאמייא · מן
וואחד לג'יהא לבחאר · מן לג'יהא תאנייא לווחוש · מן
לג'יהא תאלתא למצריים · מן לג'יהא ארבעא לג'באל :

פיהאדך לוקת עמל הקב"ה וואחד אנס כביר
ותקלע הר המוריה מן מוצעו וג'א
לדאך למוצע די פאיין ראהם ישראל · ובאנת אשביבא

הכינו · מה כפעתו גיר הללה · כחאל די קאל לפסוק
ויבן שם מזבח לה' ויקרא בשם ה' ותתא ילחק אבינו מא
כפעתו גיר הללה נתאל מא קאל לפסיק וילא ילחק לשות
בשדה · ואין שיחה אלא תפלה · ותתא יעקב אבינו ג"כ
מא כפעתו גיר הללה כיף אלי קאל לפסוק ויפגע במקום ·
וכדאיו יללו להקב"ה ויבכו בדמעות סלים · ולאכן
לעאזאייז די דתן ואבירם קאמו וגמעו מעאהום שי גאשי
מן ערב רב ושי נאס מן פריצי הדור · ומשאיו לענד משה
רבינו ואהרן בוואחד זעאף כביר · וקאלולהום אש תקאלו
לאהד ליהוד אלי קומתו גריתו ביהום וגדרתוהום וכונתו
סיבה לבדיעתהום ובאנו יעאייטו פי שרע אללה ויקולו
יא רבי כוד לחאק פיהום · לאיין ולוכאן כליתוהום פי
מאלר קאעדין ומא כרגתוהומש בעד אמא כאנו יכדמו
האדיך לכדמה · ענדהום חלווא מקאבלת האד הרמייה
די ראהום מרמיין פי ארץ כאלייה לקורב ביום ולקרח
בלילה · ומא יערפוש אש יכון תאליתהום · לאיין מן לוול
דכלתו לענד פרעה וקולתולו כה אמר ה' שלח את עמי
ויעבדוני · ומן סבת אלי שאפכום פרעה נאס שאחארין
ומא קדרש עליכום מן סבת אלי מא ערפש שגלכום קאס
זעאף וכרד זעאפו פיליהוד יקאל אכבד העבודה על
האנשים ואהד תקל עליהום חמל כביר פלכדמא לעיבא ·
ומא קדקומש האד אשי זדתו גבתו אלסיבה דלחסך עלא
בלאהד מאלר · באש לבתו לאערבום וקתלתו גאשי כביר
מן ליהוד ומא גאבולכום חאד לבר · ודאבא ראנא
בקולולכום · וואיין האדוך ליהוד אלי בונתולהום סיבה
באש עמלתו פיהום ביר כביר ש' מאתו פילבלאד ונדפנו
ביף טריק הדנייא ומא האד למנאבן די תבעוכום ובראנו
מעאכום · ראנא כשופו אלי מאשיין ימותו בנרתהום ·
ויבקאיו מרמיין עלא ונגאס לארץ · מקאבלת לווחוש
וטיור השמא אלי יאכלוהום ומא כאן לא מן יבכי עליהום
ולא מן ידפנהום · ושי מן ליהוד אלי סמעו האד אלשאן

הרע

אס כן כול מליון כרא מקאבלתו תלאתין מליון יבקא
לנאסי אלי כרא מעאה כאמל תסעין מליון · ומא למאן
דאמר די קאל ואיין כרא תלת מייאת רוח מקאבלת כול
יהודי יכרגלנא אלי כרא מעאה נאסי כלא חסאב) · חין
שאף פרעה האד לנאסי לכול מאסי מעאה דכלתו לגאות
ורוח רעה וכאן יעאייט ויצייאח פי וסט מחאלתו · ויקול
אסכון האד לאילאה אלי יקדר יפוק האד ליהוד מן יידיו וכנן
יד לעסכר דייאלי · גאווכוה לעסכר דייאלו וקאלולו
כטלבו מן פלאך כאס תעמלנא כאטרנא · תעלם אלי
ענדנא וואחד לפאל וכחאבו נגרבוה · הידא פלווקת די
כרגו מן כאב לבלאד ס פנא לכיל קדמו לקודאס ומא
תווכרוס ללאורא · ככוכו סיגורו אלי כרבחו וכספיו
כאטרנא פי עדאייכא · ולאכן הידא סופנא סי מנהום
תווכרו ללאורא וחארכו · למליח הווא כרגעו למולאענא
בלכבוד אכיר מן אלי כמסיו כתמרמדו · וסקת פרעה
ומא וגבהומש · ולאכן הקב״ה יתעלה שמו עמל וואחד
אכס אלי גמיע לכיל כרגו ידכיו וחתא וואחד מנהום מא
תווכר ולא חרן מתל די קאל לפסוק וירדפו מצרים
אחריהם · מענת לכלאס אלי מן לווקת די כרגו והומאן
יגריו ומא תווכר חתא וואחד · ומסווד אסאעד די פרעה
הווא סאבק פי ראן לעסכר ·

וישאיין תמסאיו ישראל פי תלת אייאם · כלט
עליהום פרעה פי נהאר וואחד · ולאכן
עסכרו מא כלטו גיר חתא לנהאר אתאני פי כון נהאר
מתל די קאל לפסוק ופרעה הקריב הווא אלי כרא קרב
לענד ישראל · קבל עסכרו · חין רפדו ישראל עיניהום
ושאפו פרעה מאגי מקאבלתהום · ושאפו גם כן עסכר
קווי מאגי מן לכאעד לענדהום · דכלתהום כוף כביר ·
וקאלו דאבא מא ינפאענא לא טראד ולא חאגא מעא
האד ארשעים מא ינפאענא גיר נלליו להקב״ה הווא
יעאוד פיהום ויסלכנא מנהום כיף אלי לכנא פי אברהם
אבינו

מנאוס רוקאוס כאס תבלפו גמיע לס ארתכוס די לסריתו
פי מכת הדם · אלי סריתו מנאוס לנה כמאל כתיר ·
אתאלת רבאח לי תכסכו אוכור וסס טוב פינמיע ארנייא
אלי בעד אמא סארכו רדיתוהוס כסיף עליהוס · ואכא
כעטיכוס פאלאברא די אוכור אלי בעד אמא פי טריק
ארנייא גמיע שאיין תאברולאוס יטלל ללמלכות · פי סאר
אטראד ראהו כולסי דייאלכוס ואכא כאבר פארטי
מעאכוס כיפי כיפכוס · כחאל די קאל אלפסוק אמר אויב
וגו' אחלק שלל וכו' · וזאייד פי טריק לעולם אכולטאן
סווא יקעד אתאלי פילמחאלא · כאס ירון כאלו ללעסכר
ואכא פי סאד אטראד אכא כסבק לוול פי כרויאן אטראד ·
ולרכא ללוולא אלי הגי הווא יכדא כיהא לוול · וסאדא
תפזיר אלפסוק די קאל ויאסור את רככו · דהיינו הווא
כרוחו כדא סרג לביל דייאלו ואת עמו לקח עמו ·
הווא סאבק פי ראן למחאלא · וגמיע לנאסי יתמסא
וראס :

ופיסאע אאמר עלא כודאמו וקאללאוס יגיבולו
אומאייס · ונאבולו גמיע אומאייס די
לאר אלאמיר אלי מבאיין פיהוס לבלוק דליאוד וטלאע
חסבתהוס · ובדא עסכר מן לנאסי דייאלו מקאבלת
כול יהודי חלאתין מצרי · וכאיין מן קאל אלי כדא תלת
מייאת מצרי מקאבלת כול יהודי (יבקא עלא קד סאד
לבלאס כאס כלקיווא מעא כלאס סייאדנא די קאלו עלא
לפסוק וחמושים עלו בני ישראל ממצרים אחד מחמשה
ובאו · ואדבעה דלפארטים מאתו בשלשת ימי אפילה ·
ומא פיטנוש ביהוס למצרייס ביף אלי בייננא פי חלק
ראשון **דלהגדה** פיסנל למכות · אס כן כאנו ישראל
פי מצרים קבל מכת החשך חסבת
חלאתין מייאת אלף די הייא תלת מלאיין · לאיין מערוף
אלי ישראל די כנו מן מצרים כאנו חסבת סת מייאת
אלף · ופרעה די בדא מקאבלת בול יהודי תלאתין מצרי

אס

כלאם דרזון · וראני נשוף אלי הומאן כאם נאלדרין ·
ועלאש ראני דוסידארית כאם נמשי נטארדהום לאיין
ראהום מורדים במלכות · ונתים יא כיואני כומו רגאל
ומשיו מעאייא · וכול וואחד אלי יעמלשי בראכורא
ויכיין גאדו פיאום יכון מעלום וואיין יאכר לאוכור
ונעמללו ריכטא ליה ולדריתו עד סוף העולם :

ונשקו שי מנדאך לגאשי וקאלולו יא טוויל לעומור ·
אידא עלא האד אשי נמעאתנא כלאמך הווא
לכביר · תכון מעלום אלי קאד לגנם דליהוד קילאהום
קווי יאסר ויטארד עליהום מאל מא שופנא בעינינא
לעגאייב אלי עמל פי כלארנא פי סבתהום · ועלאש מא
נראם כלאטרנא לגאד למשייא · ואידא ימשיו ראהו
ענדהום סיגורו אלי ינעאדמו מן ארנייא ויבקאיו
ולאדהום יתאמא · ויאכלוהום לווחוש וטיור אקמא ·
וכירלהום ימותו אהנא קודאם וולאדהום ומא ימשיווש ·
חין שאפאום פרעה אלי מא תפקוש לראייו · פיסאע
משא הווא ברוחו וכרג לכיל מן ארווא וקינאום ביידו
ורכב · ולוור ווגאו לראך לגאשי וקאללהום עאמדא
עליהום ועלא ראייהום אתאלך · ראני נקוללכום גיר
קעדו פיראייכום ומא תמשיושי ולאכן ראני נקוללכום
קלארו · וואיין חין נשפי כאטרי פי עדוייאני ונרגאע מן
טראדי · ענדי מא נסתנקם מנהום · תכינו מעלומין אלי
פיטריק ארנייא · גמיע אללאטן לאום כודאמו הומאן
וקרנולו לכיל · ואנא ראכום תשופוני פי האד לחאלא אלי
ביידי נכרג לכיל ונס־נאום · ותתא חאד פיכום מא נלרב
עלא כיפו ונא יעאווננו · וליום ראני נלבר עליכום
אכעאלו עליכון הסיט[illegible]יתכבעוני פי ראיי ואייאיו נמשיו
נטארדו פילכופאר דליהוד וענדכום מא תרבחו · קוול
רבאח אלי תרודו גמיע ארזק אלי בראולכום בחסליף
מתל די קאל אלפסוק וישאלו איש מאת רעהו וכו׳ ·
ודאבא ראקום כראווקום · תאני רבאח · אלי תאכלו
מנקום

ג̇יכנאהא מעאנא · ולדאכא תרגעו כנייא ותכביר
אכירלכום · ומא יעמל מעאכום פרעה גיר ג̇מיע לכיר ·
מא כאנשי ראנא מוג̇ודין כאם נעאדרוכום :

חין סמעו האד לכלאם מסה ואהרן וג̇מיע סיוך
ישראל · ואעפו עליהום יאסר · וכדאיו יעאדרו
מעא למצריים · ולאר טראד ככיר בינאתהום · ומאתו
נ̇אסי כתיר מן למצריים · ולבקייא כאפו עלא רוחהום
ואארבו ורג̇עו למאצר · ומן ישראל מא לאע חתא חאד ·
ולבקייא דלמצריים אלי מכעו · כדכולהום למאצר · טלעו
לענד פרעה כיף לאכלים · ועאדולו שאיין מא טרא
ביהום פיטראד מעא ישראל · וכברוא בלוונאב די מסה
ואהרן · ובלכאמלא אלי פאם ראהום ישראל · חין סמאע
פרעה בלאמהום קבלתו לחממא ותחאלחילא · ובקא
כיף למדהוס · ופיקאע טלק ברית פי איקלים מאצר
כאמל כאם לאס יוונ̇דו רוחהום ג̇מיע ארג̇אל · וייג̇מעו
קודאמו פי כאטר עבדו מא יתבלם מעאהום · ואאיידך
לאר נג̇מעו ג̇מיע ארג̇אל אלי פי ווטן מאצר וג̇איו למאצר
לענד פרעה · ובלא ג̇מיע ווטן מאצר מן ארג̇אל · ומא
בקא פיה גיר אנסא ולמקאאף אצגאר · ולאב אטבכור
כאם ג̇מיע דאך לנאסי לבול ילטחאק ינג̇מאע פי וולט
לפלאבא די מאצר ואאיידך לאר · מן בעד מא נג̇מעו דאך
לנאסי · דבל פרעה אלולטאן פי וולטהום ובאן וואקף פי
מולאע עאלי כאם יסוף דאך לנאסי מקאבלתו · ועטא
סקאת לדאך לנאסי · וקאס פרעה בוואחד לעאייטא
בדמעות סלים וקאללהום יא כוואני יא לחאבי · ראכום
תקסעו בעיניכום האד לנג̇ס דליהוד ועמאיילהום אלי
אמכת פיהום · וחין קאלולי ורגבוני כאם ימסיו · עטאוני
בלמא שי עלא תלת אייאם טיכפו ומסיו יקרבו לאילההום
וירג̇עו · וחתא לדאבא ראכום תסופו אלי ליום כתר מן
במס אייאם ג̇את · ורסלתלהום בלאאממא ותכביר
כאם יבתלו לפלאכרא דייאלהום · ומא עטאוו חתא

כלאם

ופיסאע רסל עלא גמיע לחאב למיגלס דיואלו
וסתוור מעאהום ותפקו באש ירסל סי
גאסי כתיר מן למצריים · וחין נגאמע דאך לגאסי לכול
קודאמהום · כטק פרעה וקאללהום נחאבכום תמשיו
לענד משה ואהרן ותסלמו עליהום מן לסאני ותקולולהום
פאיין לכלמא דיואלהום די עטאו וקאלו דרך שלשת ימים
נלך במדבר וכו׳ · ודאבא ראהום גאזו כתר מן למס
איאס · ומא רציתולוש אליהוד די עטאהום פיידכום
אמאנא · וקולולהום אלי הומאן נאס בבאר דלאוכור מא
יואלימהומש מאנקאר לפאלאברא דיואלהום · ודאך
לגאסי די מצריים חסבת סבעא מייאת אלף רוח משאיו
פיסאע ותחאזמו בסלוחהום וכקאיו יתמשאיו חתא לחקו
ללמוצע אלי פאיין כאנו ישראל נאזלין די הווא **פי
החירות** · ודכלו לכבאר די דאך לגאסי לענד
משה ואהרן ושיוך די ישראל · ולאבוהום
קאעדין פי אמאן אללה ווחאפליהו · ומוואכל ושרבאת בין
ידיהום · והומאן פרחאנין בלעיד · ויסכורו וימגדו
ויסבחו לרב אלעאלמין לובחאנהו · אלי פכהום מן תחת
יד עדאייהום · וקדמו לענדהום ורכעו ובאייעולהום ·
וקאלולהום נוחנא מרסולין מן ענד פרעה לולטאן מאלר ·
וקאלולהום גמיע שאיין וולאהום פרעה · וגאווכוהום
משה ואהרן ושיוך די ישראל וקאלולהום · תכונו מעלומין
אלי רבנא כאלק ארנייא וגמיע מא פיהא קאללנא מא
בקיש תשופו בלאד מאלר כתר · גיר מלגוס יטלאענא
לארץ ישראל · די היא ארץ זבת חלב ודבש · ונתוס לאוס
תקולו לפרעה האד לכלאס באש יזול מן באלו אהכמוס
מן גיהתנא ויקטאע לאייס · לאיין מא בקיש נשופו ווגהו
בתר · והודא פיירו סי מא יעמל · ואעמל ראנא מוגודין ·
גיר יגבד בלאנא וברך · גאווכוהום למצריים וקאלולהום
תכונו מעלומין שי פיידנא הורדין מן ענד פרעה לולטאן
מאלר באש נטארדוכום · וגמיע חרבת אטראד רקנא
גבנאהא

לוואחד לכלאד · כדכולהום לדיך לבלאד האדך כן אדם די
כדא אסכארא · תקלק כאם יחאל דיך אסכארא ויסוף
אם פיקלבהא · הווא חאלהא והווא לאכהא מעמרא
באכנים טובות ומרגליות · משא לוואחד למולאע וחדו ·
וכאן יפרז פי דוך לחגאר כול מין כאן יעמלו וחדו ·
לחגאר לכבאר עמלהום וחדהום ודי תאחת מנהום
עמלהום וחדהום · ועאייחין אלי פיהום עמלהום
וחדהום · הווא פי וולט דאך לפריז · וגאז קודאמו וואחד
בן אדם ושאפו ולקק פיה כאם יביעלו שי חגאר מנהום ·
וכאן יעטילו פיסותא · מן למין דלקגאר לכבאר עטאלו
חסאב עשרת אלף פראנק פילווחדא · ומן אלי תאחת
מנהום עטא חסאב כמס אלף פראנק פילווחדא · ומן
טאייחין די פיהום עטא סוס אלף פראנק פילווחדא ·
ולאחקו לכאבר לדאך בן אדם אלוול די כאן עטאלו דיך
אסכארא · ובקא יכדב ויכודר עלא מולו וסאעדו למקוד
אלי טאח פיידו רזק מן האד אטבאע ועטאה ללגיר ביידו
למעאוונא · וכאן יפתש פיטענות לפאסדין כאם יזור
עלא דאך בן אדם וירודלו סבארתו · ומא קלא חתא
חאגא · האדא למשל · ונמשל הווא · סבארא למגלוקא
הומא ישראל אלי כאנו ענד פרעה · כיף אלי קאל
אלפסוק צרור המור דודי לי · והווא לעזיז מא ערפש
קימתהום · ותקלק מנהום יאסר וכאן יעאייט עליהום
ויקוללהום קומו לאו מתוך עמי · וחין כרגו ישראל מן
ענדו · ובאנת לגדולא דייאלהום אלי כאנו מעזוזין
ומכרומין ענד הקב"ה כב יכול · וכאן משה רבינו ע"ה
יסדרהום כל דגל בפני עצמו · וייאעסאך אלי שאף בעינו
ארשמא די כלאולו פי כלאדו · לאיין מן כהאר די כרגו
מן כלאדו · בקאתלו לבלאד כאלייא ונקטאעלו אספע
תנהא · דיך אסאעא פטן בקימתהום ונדם יאסר עלא
אלי סמאח פיהום וטלקהום · וכאן ניר יפתש פיסבאייב
לפאסדין כאש ירולהום לבלאדו :

ספר

רנה וישועה

ענין קריעת ים סוף

וג̇מיע לעג̇איב די עמל הקב"ה מעא אבותינו ומליח אלי יקראהום לפאמילייא דייאלו לילת שביעי של פסח מלקטין מן כלאם רז"ל :

תעלמו אלי חין פרעה טלק ישראל וסרחהום באש ימשיו מן בלאדו · מנאיין שאפאהום משאיו רג̇ע אתלו בנדאמה עלא די טלקהום · מן סבת מא ערף לקימא דייאלהום גיר חתא כ̇רג̇ו עליה מן לבלאד ·
משל למה הדבר דומה לוואחד בן אדם די כאן מאשי פיטריק· הווא יתמשא והייא טאחת פיידו וואחד אסכארה מעאמרה והייא מרבוטה ומא ערפש אש פיהא מאיילו גיר רפדהא ובקא יתמשא ביהא חתא טאח קלבו · ולאכר תקלק מינהא· וכ̇מם פי בלו באש ירמיהא פיטריק· הווא פי וסט דאך אתכמם · וג̇אז קודאמו וואחד בן אדם ורגבו וקאללו אלכיר ואלמזייא אלי תעמל פייא הווא תראייחני באש תרפדלי האד לאמאנה · והאדך בן אדם מא עטאש חתא בלאש · ועייא ירגב פיה ומא קבל מנו חתא רגבה · וחין שאף אלי מא כיין מנו חתא חאג̇א · אקבט מן דיך אסכארה וקאללו למען ה' כודהא מן יידי לדמתך באטל · ומא יכון עכדי עליך חתא מטלוב מן ג̇ומלתהא · וקבלהא דאך בן אדם מן יידו וכדאהא לדארו · ובאש יתמשאיו אזוג ביקוס מוואנסין פיטריק חתא וולגו

דינא דמלכותא

הן מוזהרין מן הדין לאיש אשר ישלח ידו במלאכת רעהו ענוש יענש כי כן דבר המלך ודתו · אי לזאת האזהרה שמענו למען אשר לא יקרב איש זר להדפיס ספר זה בין חלק ראשון בין חלק שני שלא מדעתינו כולו או מקצתו מהיום עד משך עשרה שנים · ושומע לנו ישכון בטח · יבורך מפי עליון · הנה שכרו אתו ופעולתו ·

הכ"ד החותמים פה מתא **והראן** יע"א

כסדר ותגלל נפשי כאן שנ'ה **למען יאריכו ימיך**
על האדמה לפ"ק

הצעיר	הצעיר
שלמה זרקא	**יהודה צרמון**
ס"ט	ס"ט

